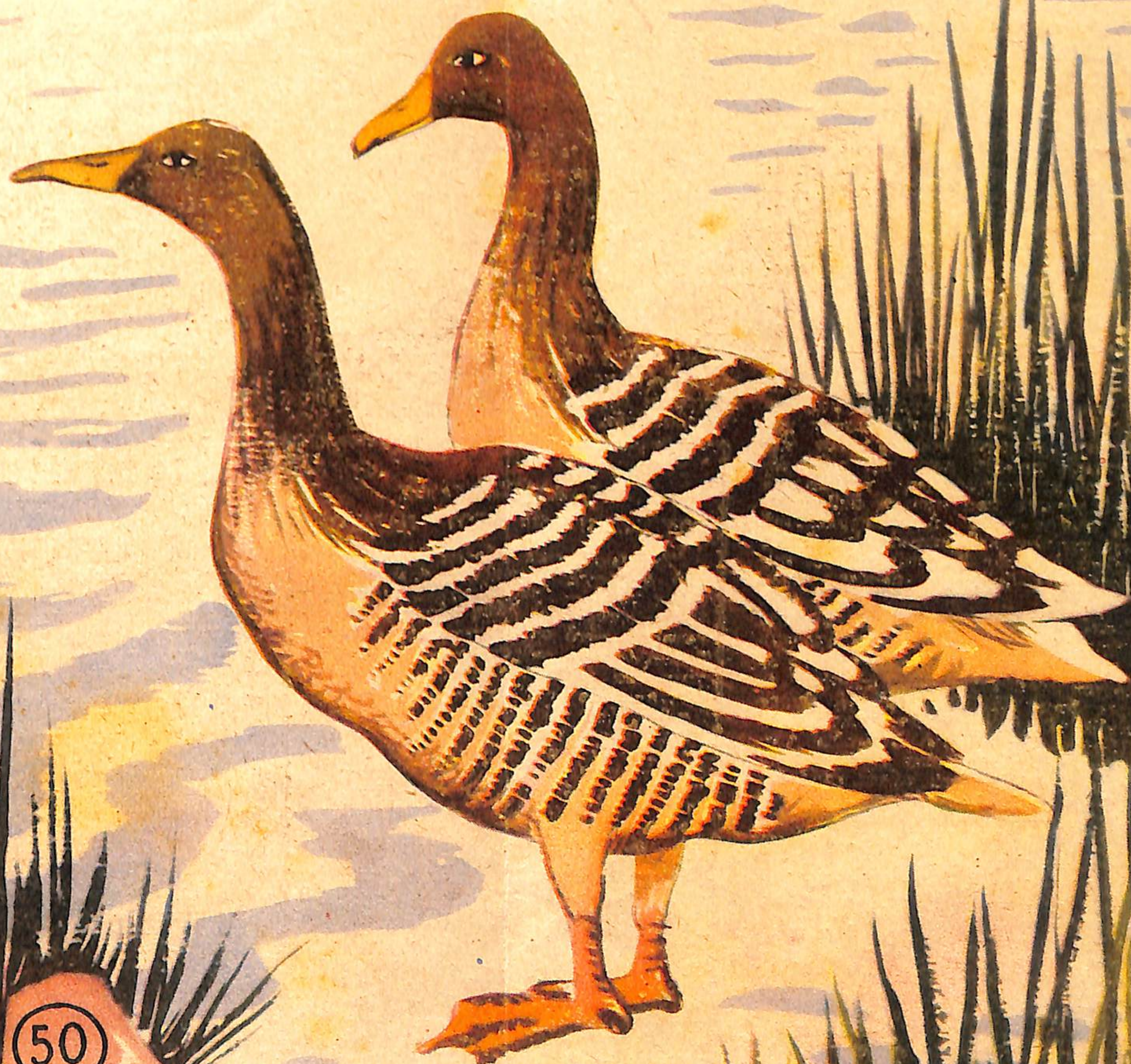
Τὸ σπίτι τοῦ Παιδιοῦ

50

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ἢ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1952
ΕΤΟΣ Γ΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 50 (2)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000

Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.

Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Ἡ ἀξιοπρέπεια εἶναι ἐγωϊσμός;

Σήμερα καιρὸς εἶναι νὰ ἀπαντήσωμε σὲ μερικὲς ἐρωτήσεις ποὺ κάνουν οἱ ἀναγνῶστες μας. Πρὶν ἀρχίσωμε, ὅμως, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπαινέσωμε τὸν ἀγαπητὸ Νίκο Φωτεινό. Ἔστειλε δύο πολὺ ὡραῖες ἐρωτήσεις ποὺ θὰ εἶναι τὸ θέμα μας στὸ σημερινὸ σημείωμα.

Πρὶν προχωρήσωμε, ὅμως, θὰ ἤθελα νὰ ποῦμε πάλι μερικὰ πράγματα σχετικὰ μὲ τὶς ἐρωτήσεις. Θυμᾶστε τί ἔχομε πῆ πρὶν ἀπὸ καιρό; Ὅτι οἱ ἐρωτήσεις αὐτὲς ποὺ κάνουμε στὴ «Θρησκευτικὴ στήλη» δὲν πρέπει νὰ εἶναι γιὰ θεωρητικὰ πράγματα, ποὺ δὲν μᾶς ἐπηρεάζουν ἄμεσα. Πρέπει νὰ εἶναι γιὰ ζητήματα ποὺ μᾶς ἀπασχολοῦν στὴ καθημερινή μας ζωή. Παραδείγματος χάριν, γιὰ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν τὴν πνευματικὴ πρόοδό μας, τὴν καλλιτέρευση τοῦ χαρακτῆρος μας, γενικὰ στὸ πῶς νὰ γίνωμε πραγματικὰ ἄνθρωποι. Ἀλλά, πότε-πότε ἡ «Θρησκευτικὴ στήλη» παίρνει καὶ μερικὲς ἐρωτήσεις ποὺ εἶναι ἐντελῶς ἄσχετες μὲ τὴν καθημερινή μας ζωή. Νά, ἀκοῦστε π. χ. μία:

«Γιατί τὸ Πάσχα δὲν ἑορτάζεται στὴν ἴδια ἡμερομηνία μὲ τὰ Χριστούγεννα;»

Εἶναι μιὰ ἐρώτηση ποὺ βέβαια ἀναφέρεται σ' ἕνα θρησκευτικὸ θέμα, ἐν τούτοις ὅμως δὲν ἔχει καμμιὰ ἄμεση σημασία μὲ τὸ χαρακτῆρα μας, γιατὶ τὸ Πάσχα, εἴτε σὲ μιὰ ὡρισμένη ἡμερομηνία ἑορτάζεται, εἴτε εἶναι μιὰ κινητὴ ἑορτὴ ὅπως εἶναι τώρα, αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ παίξη καμμιὰ σημασία ἐπάνω στὴν ἀτομική μας ζωή. Ἐνῶ γιά προσέξτε τώρα μιὰ ἐρώτηση τοῦ Νίκου Φωτεινοῦ. Ρωτάει:

«Ἡ ἀξιοπρέπεια εἶναι ἐγωϊσμός;» Νά μιὰ ἐρώτηση ποὺ ἔχει ἄμεση σημασία γιὰ τὴν καθημερινή μας ζωή. Φωνάζομε συνεχῶς ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἴμαστε ἐγωϊστές, καὶ νομίζω ὅτι ὅλοι συμφωνοῦμε σ' αὐτό. Τὰ χειρότερα κακὰ ποὺ ἔρχονται ἐπάνω μας καὶ ποὺ προξενοῦμε στοὺς γύρω μας προέρχονται ἀπὸ τὸν ἐγωϊσμό. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ πόλεμος κατὰ τοῦ ἐγωϊσμοῦ ποὺ πρέπει νὰ σταματάη; Περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια μέσα στὸν ἐγωϊσμό; Νά, λοιπόν, ἕνα ὡραῖο ἐρώτημα. Πρέπει νὰ χάσωμε καὶ τὴν ἀξιοπρέπειά μας γιὰ νὰ μὴν εἴμαστε ἐγωϊσταί, ἢ ὄχι; Νά κάτι ποὺ ἀναφέρεται ἄμεσα στὴν καθημερινή μας ζωή, στὴ ζωὴ ποὺ ζοῦμε ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα, ἀπὸ λεπτὸ σὲ λεπτό. Ἐσεῖς, λοιπόν, τί λέτε; Ἡ ἀξιοπρέπεια εἶναι ἐγωϊσμός;

Ἂς κυττάξωμε μιὰ στιγμὴ στὸ λεξικό μας. Τί γράφει ἐκεῖ; Ἐκεῖ βλέπουμε ὅτι ἡ ἀξιοπρέπεια εἶναι εὐγένεια τοῦ ἤθους, ποὺ συνδυάζεται μαζὶ μὲ τὸν σεβασμὸ πρὸς τὸν ἑαυτό μας. Ὥστε, δύο πράγματα: εὐγένεια τοῦ ἤθους, ποὺ σημαίνει συμπεριφορὰ καλὴ πρὸς τοὺς ἄλλους, καί, δεύτερο, σεβασμὸ πρὸς τὸν ἑαυτό μας.

Ἂς τὸ ἐξετάσουμε πιὸ κοντά: Εὐγένεια τοῦ ἤθους. Καλὴ συμπεριφορὰ πρὸς τοὺς ἄλλους. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἀξιοπρέπεια δὲν σημαίνει νὰ ζητᾶμε ἐμεῖς νὰ μᾶς τιμοῦν οἱ ἄλλοι, νὰ ἀπαιτοῦμε τὸν σεβασμὸ τῶν ἄλλων πρὸς τὸν ἑαυτό μας.

Βέβαια καὶ αὐτὸ περιλαμβάνεται μέσα στὴν ἀξιοπρέπεια, ἀλλὰ δὲν εἶναι νὰ τὸ ζητοῦμε μὲ πράξεις βίας, μὲ πράξεις ποὺ κατεβάζουν τὴν ἀξιοπρέπειά μας, ἀλλὰ νὰ τὸ ζητοῦμε καὶ νὰ τὸ ἐπιδιώκωμε μὲ τέτοια συμπεριφορά, ποὺ οἱ ἄλλοι νὰ ἀναγκάζωνται νὰ μᾶς σεβασθοῦν.

Ἂς ἔλθωμε στὸ παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ μας. Βρισκόταν κατάδικος μπροστὰ στὸν Πιλᾶτο. Ὅλοι Τὸν περιέπαιζαν. Ὅλοι Τὸν κοροΐδευαν, Τὸν κτυποῦσαν, Τὸν ἔβριζαν, Τὸν περιγελοῦσαν. Τὸν ἐξευτέλιζαν μὲ δυὸ λόγια, καὶ Κεῖνος, πῶς φερόταν; Θὰ ἔλεγε κανείς, μὲ τὴν πιὸ μεγάλη ἀξιοπρέπεια.

Δὲν μιλοῦσε καθόλου. Στεκόταν ἤρεμος, δεχόταν ὅλες τὶς ὕβρεις χωρὶς νὰ ἀνταποδίδη καμμιὰ ἀπ' αὐτές. Τὰ ραπίσματά τους καὶ τοὺς ἐξευτελισμούς των τοὺς ὑπέφερε σὰν νὰ μὴ βρισκόταν μαζί των, σὰν νὰ μὴ γινόταν σ' Αὐτὸν τὸν ἴδιον. Γιά φαντασθῆτε Τον ὅμως τώρα πόσο διαφορετικὸς θὰ ἦταν στὰ μάτια μας, ἕνας ἄλλος, ποὺ θὰ πάθαινε τὰ ἴδια πράγματα ἀλλὰ θὰ ἀντιμετώπιζε τοὺς ἄλλους μὲ φωνὲς καὶ μὲ βρισιές, κραυγάζοντας: «Ξέρετε ποιός εἶμαι ἐγώ;» «Ξέρετε τί μπορεῖ νὰ σᾶς κάνω;» καὶ ἀρχίζοντας ὄχι μόνο μὲ φωνὲς καὶ μὲ λόγια, ἀλλὰ καὶ μὲ χειρονομίες, καὶ μὲ χειροδικία ἀκόμη, νὰ ἀπαιτῆ ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ τὸν σεβασθοῦν.

Θὰ ἦταν τὸ ἴδιο πρᾶγμα, ἡ ἴδια ἀξιοπρεπὴς εἰκόνα, ποὺ ἔχομε μπροστά μας, βλέποντας τὸν Κύριό μας ν' ἀντιμετωπίζη ὅλη αὐτὴν τὴν θύελλα τῆς κατωτερότητος;

Ἢ πέστε ὅτι βρισκόμαστε στὸ γήπεδο καὶ παίζομε μαζὶ μὲ ἄλλα παιδιά. Ἐκεῖνοι προσπαθοῦν νὰ μᾶς κλέψουν στὸ παιχνίδι. Ἐμεῖς τὸ ἀντιλαμβανόμαστε, ἀλλὰ ἀντὶ νὰ φωνάξωμε, ἀντὶ νὰ φερθοῦμε κι' ἐμεῖς χωρὶς ἀξιοπρέπεια σὰν κι' αὐτούς, μὲ εὐγένεια καὶ μὲ ὄμορφο τρόπο τοὺς λέμε ὅτι δὲν συμφωνοῦμε μὲ τὸν τρόπο ποὺ παίζουν, μὲ τοὺς κανόνες ποὺ ἐφαρμόζουν στὸ παιχνίδι τους. Καὶ ἀπαιτοῦμε, πάλι μὲ ὄμορφο τρόπο, νὰ διορθωθοῦν.

Πότε φαντάζεσθε ὅτι ἡ συμπεριφορά μας θὰ ἔχη πιὸ μεγάλη ἐπίδραση μέσα στὴν ψυχὴ τῶν ἄλλων; Ὅταν κι' ἐμεῖς φωνάξωμε καὶ βρίσωμε καὶ κτυπήσωμε ἀκόμα, ἢ ὅταν μὲ καλὸ τρόπο προσπαθήσωμε καὶ τοὺς ἄλλους νὰ φέρωμε σὲ συναίσθηση;

Τί λέτε; Εἶναι αὐτὸς ἐγωϊσμός; Ἐδῶ μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ ἀντίθετο θὰ ἦταν ἐγωϊσμός, δηλαδή, θὰ ἦταν ἔλλειψις σεβασμοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ βίαια ὑπεράσπιση τοῦ ἐγώ μου ποὺ τὸ ἔθιξαν οἱ ἄλλοι. Ἐνῶ αὐτὸ ποὺ γίνεται μὲ ἀξιοπρέπεια, εἶναι ὑπεράσπιση μὲν τοῦ ἑαυτοῦ μας, χωρὶς ὅμως νὰ προσβάλλωμε καὶ πάλι τὴν προσωπικότητα τῶν ἄλλων. Νά, αὐτὸ δὲν εἶναι ἐγωϊσμός.

Ἡ δεύτερη ἐρώτηση τοῦ Νίκου Φωτεινοῦ; Αὐτὴ στὸ ἑπόμενο.

ΟΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Β΄. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ «ΣΠΙΤΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ»

Ὑπενθυμίζουμε σήμερα τὸ διαγωνισμὸ συλλογῆς σπαζοκεφαλιῶν. Κάθε φίλος μας — ἀναγνώστης ἢ συνδρομητὴς — μπορεῖ νὰ λάβη μέρος στὸ Διαγωνισμὸ αὐτὸ στέλλοντας μέχρι 29 Φεβρουαρίου — παρατείνουμε ὅπως βλέπετε ἕνα μῆνα τὴν προθεσμία — τὸ ἀργότερο τὴ συλλογή του. Κάθε συλλογὴ πρέπει νὰ ἔχη 20 τὸ πολὺ ἀσκήσεις. Ὅσο περισσότερη ποικιλία ἀσκήσεων ὑπάρχει τόσο ἡ συλλογὴ θὰ ἔχη περισσότερες ἐλπίδες ἐπιτυχίας. Πρέπει δηλαδὴ νὰ ἔχη ἕνα ἀπὸ κάθε εἶδος σπαζοκεφαλιᾶς. Δηλαδή: Σταυρόλεξο, κρυπτογραφικό, γρῖφο, συλλαβόγριφο, κλπ. κλπ.

Μόνο ἀπὸ τὶς συλλογὲς ποὺ θὰ ἐγκριθοῦν θὰ δημοσιεύονται ἀσκήσεις στὴ σελίδα «Γιὰ νὰ περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας».

Κάθε συλλογὴ πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ δικαίωμα κρίσεως 5.000 δραχ.

Θὰ βραβευθοῦν 3 συλλογές, θὰ ἐπαινεθοῦν 15 καὶ θὰ ἐγκριθοῦν σὲ ἀπεριόριστο ἀριθμὸ ὅσες περιέχουν ἔστω καὶ μικρὸ ἀριθμὸ ἀσκήσεων ποὺ εἶναι κατάλληλες γιὰ δημοσίευση.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΧΑΡΑ

Χαρακτηριστικὰ στιγμιότυπα ἀπὸ τὴ ζωὴ στὰ «Σπίτια τοῦ Παιδιοῦ».

Μὲ ρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ!

Ὁ κ. Λάκης Γκονόπουλος μὲ ἐρωτᾶ:
— Σὲ πόσα μέρη τῆς γῆς ὑπάρχουν κοιτάσματα πετρελαίου;

Ἀπάντηση: Οἱ σπουδαιότερες πετρελαιοπηγὲς ὑπάρχουν στὴν Πενσυλβανία, Καλιφόρνια, Μεξικό, Ὀχάϊο, Καναδᾶ, Βακοῦ, Γαλικία, Ρουμανία, Περσία, Ἰαπωνία, καὶ στὰς νήσους Σούδας καὶ Βόρνεο. Μικροτέρας σημασίας ὑπάρχουν καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου.

Ὁ Παναγιώτης Καββαδᾶς μὲ ἐρωτᾶ:
1) Τί εἶναι ἀρνητικὸς καὶ θετικὸς ἠλεκτρισμός;
2) Τί εἶναι ἀκτίνα Χ καὶ ἂν ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ γίνη ἀόρατος;

Ἀπάντηση: 1) Παρατηρήθηκε ὅτι τὰ ἠλεκτριζόμενα σώματα διαιροῦνται σὲ δύο ὁμάδες. Καὶ δύο σώματα τῆς αὐτῆς ὁμάδας ἠλεκτριζόμενα ἀπωθοῦνται, διαφόρων δὲ ὁμάδων ἕλκονται. Ἔτσι δέχθηκαν τὸν ἠλεκτρισμὸ τοῦ γιαλιοῦ ποὺ τὸν εἶπαν θετικὸν καὶ τὸν ἠλεκτρισμὸν τῆς ρητίνης ποὺ τὸν εἶπαν ἀρνητικόν.

2) Δὲν θὰ ἦτο εὔκολο στὴ στήλη αὐτὴ νὰ ἐξηγηθῆ τί εἶναι οἱ ἀκτῖνες Χ ἢ ἀκτῖνες Ραΐντγκεν. (Ραΐντγκεν εἶναι ὁ Γερμανὸς καθηγητὴς ποὺ τὶς ἀνακάλυψε). Στὰ 1895 ὁ καθηγητὴς αὐτὸς ἀνακάλυψε τὶς ἀκτῖνες Χ ποὺ εἶναι ἀόρατες καὶ τῆς ἰδίας ἀκριβῶς φύσεως ποὺ εἶναι καὶ οἱ φωτεινές. Παρατήρησε λοιπὸν ὁ Ραΐντγκεν ὅτι οἱ ἀκτῖνες αὐτές, ἐνῶ εἶναι ἀόρατες, γίνονται ἀντιληπτὲς μόνον ἐμμέσως, ὅτι διαδίδονται εὐθυγράμμως καὶ οὔτε ἀντανακλῶνται οὔτε διαθλῶνται. Οἱ ἀκτῖνες Χ ὅταν περνοῦν ἀνάμεσα ἀπὸ διάφορα σώματα παθαίνουν ἀπορρόφηση. Γίνονται δηλαδὴ ἀσθενέστερες καὶ ἡ ἐξασθένησή τους εἶναι τόσο μεγαλύτερη ὅσο παχύτερο καὶ πυκνώτερο (βαρύτερο) τὸ σῶμα ποὺ τὶς ἀπορροφᾶ. Ἔτσι ἐὰν οἱ ἀκτῖνες Ραΐντγκεν περάσουν ἀπὸ τὸ χέρι θὰ δοῦμε φωτεινότερη τὴ σκιὰ τοῦ κρέατος καὶ σκοτεινότερη τὴ σκιὰ τῶν κοκκάλων.

Ὄχι. Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ γίνη ἀόρατος. Γίνεται μόνον στὰ μυθιστορήματα καὶ στὴν φαντασία αὐτῶν ποὺ τὰ γράφουν.

Ὁ Κωνσταντῖνος Βουραζάνης μὲ ἐρωτᾶ:
Τί εἶναι ἡ σελήνη; Κατοικεῖται καὶ πῶς εἶναι τὸ ἔδαφός της;

Ἀπάντηση: .Η σελήνη εἶναι πλανήτης καὶ δορυφόρος τῆς γῆς. Ἡ ἐπιστήμη δὲν πιστεύει ὅτι ὑπάρχει ζωὴ ἐπ' αὐτῆς γιατὶ τῆς λείπει ἡ ἀτμόσφαιρα. Μὲ τὸ τηλεσκόπιον διακρίνονται στὴ σελήνη μεγάλοι κρατῆρες καὶ ἀρκετὰ βουνά.

Ὁ Λεωνίδας Ἀετόπουλος μὲ ἐρωτᾶ:
Εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ ἥρωες τοῦ 1821 ἔτρεφαν μακρυὰ μαλλιά;

Ἀπάντηση: Εἶναι ἀλήθεια. Ἐπικρατοῦσε τότε αὐτὴ ἡ συνήθεια.

ΑΠ' ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΜΟΥ
Τοῦ Ὕπερου

Ὁ Ἀνδρέας Θεοδωρίδης μὲ ἐρωτᾶ:
1) Τί συμβολίζει τὸ τσούγκρισμα τῶν πασχαλινῶν αὐγῶν;
2) Γιατί γιορτάζουμε τὴν Πρωτομαγιά;

Ἀπάντηση: 1) Δὲν συμβολίζει τίποτε. Εἶναι χίλιες δυὸ παραδόσεις γύρω ἀπὸ τὴν ὑπόθεση αὐτή. Τὴν ἀρχή της ἔχει ἀπὸ τὴν μεγάλη συγκέντρωση αὐγῶν, δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Πάσχα οἱ ὄρνιθες εὑρίσκονται στὴν περίοδο τῆς μεγάλης ὠοτοκίας των.

2) Ἡ ἑορτὴ τῆς Πρωτομαγιᾶς ἔχει δυὸ ὄψεις. Εἶναι ἡ ἑορτὴ τῶν λουλουδιῶν ποὺ ἀποτελεῖ ἐξέλιξη τῶν ἀνθεστηρίων (μέρος τῶν Διονυσίων), ἑορτῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Εἶναι ἐπίσης ἡ ἐργατικὴ Πρωτομαγιά. Εἶναι διεθνὴς γιορτή, ποὺ καθιερώθηκε ἀπὸ τὸ σοσιαλιστικὸ συνέδριο τοῦ Παρισιοῦ στὰ 1899 εἰς ἀνάμνηση τῆς ἀπεργίας τοῦ Σικάγου (1 Μαΐου 1886) ποὺ γίνηκε μὲ τὴν διεκδίκηση τοῦ ὀκταώρου ἐργασίας. Τὸ Σοβιετικὸ κράτος ἔκαμε τὴν Πρωτομαγιὰ ἐθνικὴ γιορτή του.

Ὁ Ἀντώνιος Πατέλης: 1) Πῶς σχηματίσθηκε ἡ ἔρημος Σαχάρα; 2) Ποιὸς ἀνεκάλυψε τὴν Ἀφρική;

1) Ὅπως πιστεύεται, ἡ ἐκτεταμένη αὐτὴ ἀμμοθάλασσα εἶναι ἀποτέλεσμα ἐλλείψεως βροχῶν. Ἐπὶ δεκαετίαν ὁλόκληρον δὲν βρέχει ἐκεῖ.

2) Ἡ Ἀφρική, ἢ καλλίτερα τὸ βόρειο μέρος της ἦταν γνωστὸ ἀπὸ τὰ πολὺ παλιὰ χρόνια. Ἡ Αἴγυπτος εἶναι γνωστὴ ἀπὸ τὴ βιβλικὴ καθὼς ξέρεις ἐποχή...

Ἀπὸ πολὺ παλιὰ χρόνια γίνηκαν ἀπόπειρες διάπλου τῆς Ἀφρικῆς, ἀλλὰ μόλις στὰ τέλη τοῦ ΙΕ αἰῶνα κατάφεραν οἱ Πορτογάλοι νὰ φθάσουν στὸ νοτιώτατο ἀκρωτήριό της.

Ἡ ἐξερεύνηση τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ἀφρικῆς ἄρχισε τμηματικὰ ἀπὸ τὸν ΙΘ΄ αἰῶνα.

Ὁ Πάνος Μαλεβὸς μὲ ἐρωτᾶ:
Ποιὸς εἶναι ὁ ἐφευρέτης τοῦ σκακιοῦ;

Ἀπάντηση: Τὸ σκάκι τὸ ὁποῖον λέγεται στὴν ἑλληνικὴ Ζατρίκιον πῆρε τὸ ὄνομα ἀπὸ τὴν περσικὴ λέξη σὰχ ποὺ σημαίνει σάχης.

Τίποτα δὲν εἶναι βέβαιο γιὰ τὴν καταγωγὴ καὶ τὸν ἐφευρέτη του. Ἀπὸ τοὺς διαφόρους ἐρευνητὰς πολλοὶ θεωροῦν πατρίδα τοῦ σκακιοῦ τὴν Ἑλλάδα, ἄλλοι τὴν Περσία καὶ ἄλλοι τὶς Ἰνδίες. Οἱ πρῶτοι θεωροῦν ἐφευρέτη τοῦ σκακιοῦ τὸν Παλαμήδη, τὸν ἥρωα τοῦ Ὁμήρου ποὺ τὸ σοφίστηκε καὶ τὸ ἔπαιζε ἐνῶ διαρκοῦσε ἡ πολιορκία τῆς Τροίας. Γι' αὐτὸ στὸ Παρίσι ἔβγαινε — δὲν ξέρω ἂν βγαίνη ἀκόμη — μιὰ ἐφημερίδα ποὺ εἶχε γιὰ τίτλο τὴ λέξη: Παλαμήδης. Οἱ μνηστῆρες τῆς Πηνελόπης παίζαν ἀκόμα ἕνα εἶδος σκακιοῦ μπροστὰ στὰ ἀνάκτορα τοῦ Ὀδυσσέα. Ἀκόμα καὶ στὶς ἀρχαῖες Ἀθῆναις ἔπαιζαν ἕνα τέτοιο εἶδος σκακιοῦ, ἀναφέρονται δὲ σὰν δεινοὶ παῖκτες, ὁ Ἀλκιβιάδης, ὁ Περικλῆς, ὁ Πλάτων, ὁ Ξενοφῶν καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Μεγαλείτερες ὅμως ἀξιώσεις γιὰ τὴν ἐφεύρεση τοῦ σκακιοῦ δικαιοῦνται νὰ προβάλλουν οἱ Ἰνδοὶ καὶ οἱ Πέρσες.

Ἔτσι κατὰ τὴν πιθανώτερη ἐκδοχὴ ἐφευρέτης τοῦ σκακιοῦ ἦταν ὁ σοφὸς Ἰνδὸς βραχμάνος Σάσσα ποὺ ἔζησε τὸν 5ο αἰῶνα μ. Χ. Κατὰ τὴν παράδοση ὁ Ἰνδὸς βασιλιὰς Σιρὰμ ἐνθουσιάστηκε τόσο ἀπὸ τὸ ἔξυπνο αὐτὸ παιγνίδι, ποὺ θέλησε νὰ ἀνταμείψη πλούσια τὸν ἐφευρέτη του. Καὶ ὁ Σάσσα ζήτησε γιὰ δῶρα τὸ ποσὸ τοῦ σιταριοῦ ποὺ θὰ μαζευόταν ἐὰν τοποθετοῦσαν ἕνα σπειρὶ στάρι στὸ πρῶτο τετραγωνίδιο, δύο στὸ δεύτερο, τέσσαρας στὸ τρίτο, ὀκτὼ στὸ τέταρτο, δέκα ἕξη στὸ πέμπτο. Καὶ ἔτσι σὲ κάθε τετραγωνίδιο θὰ ἔβαζαν διπλασίους κόκκους ἀπὸ ὅσους εἶχε τὸ προηγούμενο. Καὶ ὅλα αὐτὰ μέχρι τὸ 64 τετραγωνίδιο.

Ὁ Σιρὰμ ἔδωσε ἐντολὴ νὰ πραγματοποιηθῆ ἡ ἐπιθυμία τοῦ σοφοῦ βραχμάνου. Φαντασθῆτε ὅμως τὴν ἔκπληξή του ὅταν ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ θησαυροφύλακάς του τοῦ ἀνάφερε πὼς γιὰ νὰ συγκεντρώση τὸ στάρι χρειαζόταν 16.384 πόλεις ποὺ κάθε μιά τους νὰ διαθέτη ἀπὸ 1.080 ἀποθῆκες ποὺ νὰ χωράνε σὲ κάθε μιὰ ἀπ' αὐτὲς 174.762 μέτρα, μὲ βάση πὼς τὸ κάθε μέτρο θὰ χωροῦσε 32.768 κόκκους. Πολὺ φοβοῦμαι πὼς ὁλόκληρη ἡ μεγάλη περιουσία τοῦ Σιρὰμ δὲν τὸν ἔφθανε γιὰ νὰ ἱκανοποιήση τὴν «ἐκ πρώτης ὄψεως» ἀσήμαντη ἀπαίτηση τοῦ σοφοῦ βραχμάνου.

Ὁ Γεώργιος Π. Σταματίου μὲ ἐρωτᾶ:
1) Μαῦρο τὸ κοντύλι, μαύρη ἡ πλάκα γιατὶ τὰ γράμματα γίνονται ἄσπρα;
2) Ποιὰ εἶναι τὰ σπουδαιότερα ἔργα τοῦ γνωσοῦ συγγραφέα Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ;

Ἀπάντηση: Γιατὶ τὸ κοντύλι διασπώμενο ἀσπρίζει. Πολλὰ σώματα ἔχουν αὐτὴ τὴν ἰδιότητα.

2) Ὁ Δουμᾶς πατέρας ἔγραψε 257 τόμους μυθιστορημάτων καὶ 25 τόμους θεατρικῶν ἔργων· μόνος του καὶ σὲ συνεργασία μὲ ἄλλους. Τὰ καλλίτερά του ποὺ εἶχαν μεγάλη κυκλοφορία εἶναι: «Τρεῖς σωματοφύλακες», «Μετὰ εἴκοσι χρόνια», «Ὁ Ὑποκόμης τῆς Βραζελόνης», «Ἡ Βασίλισσα Μαργώ», «Οἱ Μοϊκανοὶ τῶν Παρισίων» καὶ ἄλλα. Ὁ Δουμᾶς υἱὸς ἔγραψε πολλὰ ἔργα. Ἀπὸ τὰ καλλίτερά του εἶναι «Ἡ Κυρία μὲ τὰς καμελλίας», «Ὁ ἡμίκοσμος» «Ὁ φίλος τῶν γυναικῶν».

Ὁ Νικόλαος Μενεξίδης μὲ ἐρωτᾶ:
1) Τί σχέση ἔχει ὁ Ἅγιος Βασίλειος μὲ τὰ πρωτοχρονιάτικα δῶρα;
2) Ποῦ πρωτοειπώθηκαν τὰ κάλαντα;
3) Ὑπῆρξαν καλικάντζαροι καὶ ποῦ πρωτοφανερώθηκαν;

Ἀπάντηση: 1) Τὰ δῶρα εἶναι παλιὰ εἰδωλολατρικὴ συνήθεια μὲ πατρίδα τους τὴ Ρώμη. Ἡ σχέση τους μὲ τὸν Ἅη Βασίλη εἶναι ἁπλῆ: Ὅτι ἔτυχε τὴν Πρωτοχρονιὰ νὰ γιορτάζεται ὁ Ἅγιος Βασίλειος. Γι' αὐτὸ στὴν Εὐρώπη ποὺ τὰ δῶρα τὰ δίνουν τὰ Χριστούγεννα δὲν ἔχουν τὸν Ἅγιο Βασίλειο ἀλλὰ τὸν «Πὲρ Νοέλ»... ποὺ θὰ πῆ «Μπάρμπα Μανώλης». Ἐπίσης ὑπάρχει ὁ Ἅγιος Νικόλαος κλπ. .λπ.

2) Τὰ κάλαντα ἔχουν τὴν ἀρχή τους στὶς εἰδωλολατρικὲς γιορτὲς τῶν Καλενδῶν.

3) Ὄχι. Καλικάντζαροι δὲν ὑπῆρξαν ποτέ! Οὔτε ὑπάρχουν. Ἔχουν σὰν παραδόσεις τὴν ἀρχή τους ἀπὸ τὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθιμα.

Ὁ Μαῦρος Πειρατὴς μὲ ἐρωτᾶ:
Πότε καὶ ποῦ ἀνεφάνησαν οἱ πρῶτοι πειραταί;

Ἀπάντηση: Ἡ ἱστορία τῆς πειρατείας εἶναι παλαιοτάτη. Πολλοὶ λαοὶ ἀσκοῦσαν τὴν πειρατεία. Οἱ Κίλικες στὴν ἀρχαιότητα. Οἱ Νορμανδοὶ καὶ Ἀλγερινοὶ κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους. Τὸν 19ον αἰῶνα ἡ πειρατεία ἐξαλείφθηκε ἀπὸ τὶς θάλασσες τῆς ὑδρογείου.

ΣΚΕΨΕΙΣ
(Σκίτσο τοῦ Ἐξάψαλμου)

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος ἀκούει γιὰ τὸν "Αγνωστο Στρατιώτη

Ἦταν μιὰ κάρτα ποὺ τοὺς τὴν ἔστειλε ὁ θεῖος Νώντας ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.

Παράσταινε ἕνα παλληκάρι ποὺ κοίτονταν ξαπλωμένο σὰ νὰ κοιμόταν. Καὶ στὸ κεφάλι φοροῦσε μιὰ περικεφαλαία σὰν ἐκείνη ποὺ φοροῦσαν οἱ ἀρχαῖοι πολεμιστές. Ὅμως σὰν καλοκοίταζες τὴ φωτογραφία, καταλάβαινες πὼς τὸ ὡραῖο παλληκάρι δὲν κοιμόταν. Ἦταν σκοτωμένος ὁ λεβέντης πολεμιστής, εἶχε πέσει χτυπημένος ἀπὸ τὸ ὅπλο τοῦ ἐχθροῦ...

Κι' ἡ κάρτα ἀπὸ κάτω ἔγραφε: «Τὸ ἐν Ἀθήναις μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου». Ἔκανε ἐντύπωση στὸ Θάνο ἡ κάρτα αὐτή, μὲ τὸ μαρμαρωμένο παλληκάρι. Κι' ἀκόμη τοῦ ἔκανε ἐντύπωση ἡ παράξενη ὀνομασία: Ἄγνωστος Στρατιώτης. Ὄχι πὼς δὲν εἶχε ἀκούσει νὰ ξαναγίνεται λόγος, ἀλλὰ ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὸ συλλογιζόταν.

— Τί ὡραία παπού, εἶναι αὐτὴ ἡ συνήθεια νὰ τιμοῦν τὸν Ἄγνωστο Στρατιώτη μ' ἕνα μνημεῖο, εἶπε στὸν παποὺ καθὼς κοίταζαν μαζὶ τὴν ὄμορφη κάρτα..

— Ναί, εἶναι μιὰ συνήθεια ποὺ τὴν ἔχουν σχεδὸν ὅλοι οἱ πολιτισμένοι λαοί, ἔκανε ἀργὰ ὁ παπούς... Ἀπ' ὅσα ἔχω διαβάσει, ἂν θυμᾶμαι καλά, οἱ Ἄγγλοι ἔχουν μιὰ στήλη, καὶ οἱ Βέλγοι ἕναν νεαρό στρατιωτάκο τοῦ καιροῦ μας, ποὺ φαίνεται κι' αὐτὸς νὰ κοιμᾶται. Ὅσο γιὰ τὴ Γαλλία, κάτω ἀπὸ τὴν πέτρινη ἁψίδα τοῦ θριάμβου, ὑπάρχει ἕνας τάφος ὅπου καίει μιὰ φλόγα ποὺ δὲν σβύνει ποτέ. Καὶ στὸ μάρμαρο εἶναι χαραγμένα αὐτὰ τὰ λόγια: «Ἐνθάδε κεῖται ἕνας Γάλλος στρατιώτης ποὺ ἔπεσε ὑπὲρ πατρίδος». Καὶ εἶναι ἐκεῖ θαμμένος πράγματι ἕνας ἀπὸ τὶς μυριάδες τοὺς στρατιῶτες ποὺ ἔπεσαν γιὰ τὴν πατρίδα τους. Ἔτσι ἄκουσα νὰ λένε, μὰ μπορεῖ νὰ λαθεύω...

— Ὅμως ὁ δικός μας μὲ τὸ κράνος, εἶναι πολὺ πιὸ ἐπιβλητικός! εἶπε ὁ Θάνος.

— Ναί, φυσικά. Δὲν ἔχω ἀντίρρηση. Ἔχει κάποιο ἰδιαίτερο μεγαλεῖο αὐτὸς ὁ ἀρχαῖος στρατιώτης, ποὺ ἔπεσε κάποτε ἐνῶ ὑπεράσπιζε τὸ ἱερὸ χῶμα τῆς πατρίδας... Ὅμως ἔχεις δικηο. Ἡ ἰδέα νὰ τιμοῦν τὸν Ἄγνωστο Στρατιώτη, εἶναι μεγαλειώδης καὶ σωστή. Κι' ἔρχεται φυσικὰ στὸ νοῦ καὶ στὴν καρδιά, τοῦ καθ' ἑνὸς ποὺ συλλογιέται μιὰ μάχη... Οἱ ἀρχαῖοι, τὰ παλληκάρια τῶν Θερμοπυλῶν, τ' ἀντρειωμένα παιδιὰ τῆς Σπάρτης, ἔστησαν στὸν τόπο τῆς μάχης τὸ τόσο γνωστὸ μνημεῖο. Στὴν ἐπιγραφή, οἱ τριακόσιοι γενναῖοι, ζητοῦν ἀπὸ τὸν διαβάτη νὰ πάη νὰ πῆ στοὺς Λακεδαιμονίους ὅτι εἶναι θαμμένοι ἐκεῖ, πιστοὶ στὸν ὅρκο τους καὶ στὴν παράδοσή τους. Τὸ ὄνομα ἑνὸς μονάχα, φύλαξε ἡ ἱστορία. Τοῦ στρατηγοῦ τους, τοῦ Λεωνίδα. Οἱ ἄλλοι ἔμειναν σὰν ἀριθμός. Τριακόσιοι! Γιατὶ εἶναι βέβαια τελείως ἀδύνατο νὰ ὀνοματίση τὸν καθέναν χωριστά. Ὅμως ἡ δόξα τῶν Θερμοπυλῶν, ἀνήκει στὸ Λεωνίδα μὲ τοὺς τριακόσιους του. Τοὺς τριακόσιους ἄγνωστους στρατιῶτες. Ἄγνωστοι σὰν ὀνόματα. Ὄχι ὅμως ἄγνωστοι σὰν ἄνθρωποι. Ἦταν τριακόσια παιδιὰ τῆς Σπάρτης, τριακόσιοι ἥρωες τῆς Ἑλλάδας... Εἶχαν μεγαλώσει καὶ ἀνδρωθεῖ μαζὶ στὶς ὄχθες τοῦ Εὐρώτα.

Ὅταν πῆραν τ' ἄρματα νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὴ μάχη, ἀπὸ τὰ χέρια μιᾶς μάνας Σπαρτιάτισσας δέχτηκαν τὴ βαρειὰ ἀσπίδα, ἀκούγοντας τὰ λόγια ποὺ ἦταν εὐχὴ μὰ καὶ κατάρα: «Ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τάς».

Τριακόσια Ἑλληνόπουλα! Τί θὰ πρόσθετε στὸ θρύλο καὶ στὴ δόξα τους ἂν ἦταν γνωστὰ τὰ ὀνόματά τους; Ὁλόκληρη ἡ Σπάρτη θρήνησε γιὰ τὸ χαμό τους κι' ἀναγάλλιασε γιὰ τὴ μεγάλη δόξα ποὺ τῆς χάρισαν. Κι' ἡ ἑλληνικὴ γῆ ποὺ ἄνοιξε γιὰ νὰ τοὺς δεχτῆ ἦταν γιὰ ὅλους τὸ ἴδιο ἐλαφριὰ καὶ στοργική, αὐτὴ ἡ γῆ ποὺ τὴν πότισαν μὲ τὸ αἷμα τους γιὰ νὰ μείνη ἐλεύθερη καὶ τιμημένη... Ἡ μορφὴ ἡ πιὸ ἱερὴ τοῦ ἀγῶνα. Οἱ χιλιάδες, οἱ μυριάδες οἱ ἥρωες, ποὺ πέφτουν στὸ πεδίο τῆς τιμῆς, γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴ δόξα μιᾶς χώρας... Δὲν κερδίζονται μὲ στρατηγικὰ σχέδια καὶ μὲ μυαλὸ μονάχα οἱ μάχες. Κερδίζονται μὲ τὴν αὐτοθυσία τῶν πολλῶν, μὲ τὴν ἀνδρεία καὶ τὸ αἷμα τοῦ Ἄγνωστου Στρατιώτη... Μακάρια εἶναι ἡ χώρα ποὺ ἔχει τέτοια παιδιὰ γιὰ νὰ τὴν ὑπερασπιστοῦν. Μακάρια εἶναι ἡ χώρα ποὺ σ' αὐτὴν ζοῦνε ἄντρες σωστοί, ἄντρες γενναῖοι! Ὅταν σημαίνει ἡ ὥρα τοῦ πολέμου, ἡ ὥρα τῆς σκληρῆς δοκιμασίας, ὅπου ἡ ἐλευθερία θὰ ξαγοραστῆ ἀκριβά, μὲ αἷμα καὶ μὲ ἀγῶνα, ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς χώρας μας, ξεπετιοῦνται μυριάδες τὰ παλληκάρια. Τὸ καθένα τους βρίσκεται ἀπὸ ἕνα ἑλληνικὸ σπίτι. Κάποια Ἑλληνίδα ἀποχαιρέτησε, μάνα, γυναῖκα, ἀδερφή. Κάποιος προεστὸς — νά, σὰν ἐμένα — σήκωσε τὸ χέρι του καὶ τὸν εὐλόγησε, δίνοντάς του τὴν εὐχή του... Κι' ὅλα μαζὶ τὰ παλληκάρια ντυμένα στὸ χακί, εἶναι Στρατός. Μεγάλος, ἐπιβλητικός, ἀνώνυμος! Ὁ Στρατός, ὁ Ἑλληνικὸς στρατός. Κερδίζουν μάχες, παίρνουν ὑψώματα, κάνουν πίσω τὸν ἐχθρό, νικοῦν! «Οἱ νῖκες τοῦ στρατοῦ μας!», γράφουν οἱ ἐφημερίδες. Ναί, τοῦ στρατοῦ μας. Πολὺ σωστά. Νὰ ἔτσι εἶναι. Τοῦ στρατοῦ μας ποὺ πάλει μὲ τὸν παλμὸ τῆς Ἑλλάδας, τοῦ στρατοῦ μας ποὺ εἶναι τὸ πιὸ ζωντανὸ κομμάτι τῆς καρδιᾶς της. Μεγάλος, ἐπιβλητικός ἀνώνυμος. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλεῖο του. Γιὰ κάθε παιδί της ποὺ θὰ πέση στὴ μάχη, ἡ Ἑλλάδα θὰ σπαράξη σὰ μάνα. Ὁ τόπος του θὰ τὸ πενθίση, καὶ τὸ σπίτι του θὰ μαυροντυθῆ. Στὸ Ἡρῷο τοῦ χωριοῦ του, θὰ σκαλιστῆ τ' ὄνομά του στὴν πέτρα, γιὰ νὰ μὴ λησμονηθῆ ποτέ.

Μὰ ὅταν θὰ θελήση ἡ Ἑλλάδα νὰ τὸν τιμήση, στὸ μνημεῖο τοῦ Ἄγνωστου Στρατιώτη στὴν Ἀθήνα, θ' ἀφήση τὸ στεφάνι. Γιατὶ στὸ πρόσωπο τοῦ μαρμάρινου Μαραθωνομάχου ποὺ ἔπεσε γιὰ τὴ δόξα τῆς Ἑλλάδας, ἡ χώρα τιμάει — τιμᾶμε ὅλοι μας—ὅλα τὰ παλληκάρια ποὺ ἔπεσαν γιὰ τὸν ἴδιο ἱερὸ σκοπό. Θρεμμένα ἀπὸ τὴν ἴδια γῆ, ἦταν ὅλα Ἑλληνόπουλα, παιδιὰ τῆς ἴδιας πατρίδας. Κι' ἂν στὸ μνημεῖο τοῦ Ἄγνωστου Στρατιώτη τὰ τιμᾶμε ὅλα μαζί, ἡ Δόξα τὰ ὀνοματίζει ἕνα - ἕνα.

«Περπατώντας ἡ Δόξα μονάχη μελετᾶ τὰ λαμπρὰ παλληκάρια...».

Ὁ Θάνος δὲν εἶπε τίποτε. Ἔρριξε μιὰ τελευταία ματιὰ στὸν μαρμάρινο λεβέντη ποὺ κείτονταν ἁπαλά σὰ νὰ κοιμόνταν πάνω στὴν ἑλληνικὴ γῆ...

— Ἡ Ἑλλάδα, πρόφερε τέλος ἀργά, ἡ Ἑλλάδα παποὺ εἶναι μάνα ἡρώων... Εἴτε εἶναι γνωστοὶ αὐτοὶ παπού, εἴτε εἶναι ἄγνωστοι. Νά, σὰν τοῦτον τὸν μαρμαρωμένο στρατιώτη.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Η ΑΔΕΛΦΟΥΛΑ ΜΟΥ
Τοῦ Ζ. Ρενουάρ

«De Profundis...»

«... Clamavi Domine»

Λυσσομανοῦσε ὁ πειρασμός,
τὴν χτεσινὴ φριχτή μου νύχτα
—στὰ τρίσβαθά μου χαλασμός...—
κι' ὀλόρθος κεῖ στὸ πλάϊ
—δίχως νὰ πάψη νὰ γελάη—
μὲ τὴν πυρή του γλῶσσ' ἀλύχτα!...

Κύριε, βόγγαγα ὀρθὸς
ὡς τὴν καρδιά μου ἐδαγκοῦσε.
Τὰ νιάτα μου — λευκὸς ἀνθὸς—
δὲν ἤθελα νὰ τοῦ τὰ δώσω
—ἄσπρα φτερὰ πῶς νὰ λασπώσω;—
κι' ἐκεῖνος ὅλο ἀλυχτοῦσε!...

Μέσ' τὴν καρδιὰ τρανὸς σεισμός,
ἁμαρτωλές, κακὲς οἱ ὧρες.
—Μοῦ θόλωσε ὁ λογισμός...—
Λίγο ἀκόμη καὶ λυγοῦσα
καὶ νὰ γευτῶ θὰ τοῦ ζητοῦσα
τῆς ἡδονῆς πικρὲς ὀπῶρες!...

«Ἐκέκραξα ἀπὸ βαθιὰ
σὲ Σένα Κύριε» χτὲς βράδυ.
—Ἦταν ὁ πειρασμὸς ξωθιά...—
Ὁ κουρσευτής μου σπαρταροῦσε
—στερνὴ φορὰ κοντά μου ζοῦσε—
σὰν ἔνοιωθα τῆς ΧΑΡΗΣ Σου τὸ χάδι!...

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΠΟΥΣ ΚΙ' ΕΓΓΟΝΟΣ
Τοῦ Ὑπερου

Τὸν καιρὸ τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

26ον.

«Προδότη!»

Δὲ στάθηκε νὰ συλλογιστεῖ ποιὰ ἦταν ἡ Βουβὴ καὶ πῶς, ξαφνικά, τοῦ μίλησε. Μιὰ μόνη σκέψη βούιζε στὸ μυαλό του: ἡ κόρη ἦταν Ἑλληνίδα, καὶ τὸν νόμιζε προδότη...

—Ἔχεις ζῶο; τὸν ρώτησε ὁ Ρωμαῖος φθάνοντας.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἔριξε μιὰ ματιὰ στὸ ἀντικρινὸ παράθυρο, ὅπου τώρα ἕνα φῶς ἔκαιε. Θυμήθηκε τὸν Μιχαὴλ καὶ τὴν ἀπέχθεια ποὺ εἶχε γιὰ τὸ διπλοπρόσωπο ἔργο τους...

Σκληρὸ χαμόγελο ἔστριψε τὰ χείλη του. Σήκωσε ψηλὰ τὸ κεφάλι.

— Ναί! ἀποκρίθηκε τοῦ Ρωμαίου. Ἔχω ἄλογο.

Μπῆκε στὴν ταβέρνα καὶ εἶπε τοῦ δούλου νὰ σαμαρώσει εὐθὺς τὰ ζῶα.

ΙΘ'.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ

Ἀντίκρυ, στὸ σπίτι τῆς χήρας, ὁ Γρηγόρης γύρευε νὰ συνεφέρει τὸ ἀναίσθητο κορίτσι.

Τὴ λέξη, ποὺ κομμένη καὶ μισερὴ τὴν εἶχε πετάξει στὸ πρόσωπο τοῦ Κωνσταντίνου, τὴν ἄκουσε κι ἐκεῖνος, τὴν κατάλαβε, καὶ κάποιο φῶς χύνουνταν τώρα στὸ μυαλό του. Ἡ Ἀλεξία γνώριζε τὸν Κωνσταντῖνο, ἀφοῦ τοῦ μίλησε ἑλληνικά. Μὰ τὴ ζωή του δὲν τὴ γνώριζε, ἀφοῦ τὸν νόμιζε προδότη. Τὰ μυστικά της πήγαινε κι ἔλα, ποὺ τόσο τὸν εἶχαν ἀνησυχήσει, τὰ μισοξηγοῦσε τώρα, ἂν καὶ πολλὰ πράματα ἔμεναν ἀκόμα σκοτεινὰ καὶ μπερδεμένα.

Μόλις συνῆλθε, ἡ Ἀλεξία κοίταξε τρομαγμένη γύρω, σὰ νὰ γύρευε κάποιον.

— Εἶμαι μόνος, παιδί μου, τῆς εἶπε ὁ Γρηγόρης.

Ἀκούμπησε πάλι κάτω τὸ κεφάλι της, καὶ μὲ κούραση τοῦ εἶπε:

— Νὰ φύγομε, Γρηγόρη.

— Νὰ φύγομε, παιδί μου, αὐτὸ ζητῶ κι ἐγώ, τῆς εἶπε μὲ καλωσύνη. Φθάνει νὰ εἶσαι καλά... Αὔριο λὲς νὰ μπορέσεις;

Τὸν κοίταξε ἐπίμονα, καὶ ἀντὶ ν' ἀποκριθεῖ τὸν ρώτησε ἔξαφνα:

— Ποῦ τὸν ξέρεις τὸν Ἀσάν;

Ὁ καλόγερος κοντοστάθηκε.

— Πῶς σοῦ ἦλθε τώρα; ρώτησε γιὰ νὰ κερδίσει καιρό.

— Γιατὶ εἶσαι Ἕλληνας, ὡς τὴν ψυχὴ Ἕλληνας! φώναξε ἡ Ἀλεξία.

Ἀνασηκώθηκε ταραγμένη καὶ ἄγρια:

—Ἐσύ, ὁ γιὸς τοῦ Παγράτη, ὁ ὀρθόδοξος Ἕλληνας καλόγερος, πῶς τὸν ξέρεις τὸν Ἀσάν;

—Ἐγώ... ἐγώ...

Ἡ φωνή της πνίγηκε. Μὲ τὰ δυό της χέρια γύρευε ν' ἀνοίξει τὸ λαιμὸ τοῦ ρούχου της γιὰ ν' ἀνασάνει:

—Ἐγώ; Δὲν ξέρω τὸν Ἀσάν... τὸν κακὸ δαίμονα τῆς ζωῆς μου...

— Μὴ μιλᾶς ἔτσι, εἶπε ὁ Γρηγόρης καὶ ἡ φωνή του ἔτρεμε.

Πέρασε τὸ χέρι του στὸ μέτωπό της κι ἔσπρωξε πίσω τὰ μαῦρα της σγουρά.

— Πές μου, ρώτησε, πότε τὸν γνώρισες;

— Δὲν τὸν γνώρισα ποτέ, εἶπε ἡ Ἀλεξία, καὶ ἡ ἀνάσα της, κοντή, λαχανιασμένη, κομμάτιαζε τὶς λέξεις καὶ τὶς φράσεις. Καὶ ὅμως ἀπὸ μωρὸ παιδὶ τὸν ξέρω...

— Ποῦ τὸν εἶδες;

— Τὸν εἶδα σ' ἕνα δάσος, πρώτη φορά... Ἤμουν μὲ τὸν πατέρα σου... Δυὸ ἀγόρια διάβαζαν προσευχές... ἦταν Ἑλληνόπουλα ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολη. Τὸ ἕνα ἅπλωσε τὸ χέρι του ἀπάνω στὸ σταυρὸ τοῦ ἐξώφυλλου, καὶ ὁρκίστηκε νὰ ἐκδικήσει τοὺς γονεῖς του... Καὶ εἶπε ψέματα! Δὲν τοὺς ἐκδίκησε!

— Οἱ στρατιῶτες!...

— Ναί; ἔκανε ὁ Γρηγόρης, γυρεύοντας μὲ τὸν ἥσυχο τόνο τῆς φωνῆς του νὰ κατευνάσει τὴν ἐπαναστατημένη της ψυχή. Λοιπόν;

— Παρακάτω κοιμοῦνταν ἕνας Βούλγαρος... καὶ ὁ πατέρας σου ρώτησε πῶς τὸν λέγουν... Ἦταν ὁ Ἀσάν!

Ὁ Γρηγόρης ἔσφιξε τὸ χέρι της.

— Πῶς; Πρὶν ἀπ' αὐτό, ὁ πατέρας μου δὲν τὸν εἶχε δεῖ; ρώτησε συγκινημένα.

— Ναί, μιὰ φορά... ἀπὸ μακριά... Ἦταν πάλι μὲ τὰ δυὸ ἀγόρια, καὶ τὰ φύλαγε νὰ μὴ λερώσουν τὰ ροῦχα τους. Μιὰ μέρα, ὕστερα ἀπὸ καιρό, πέρασαν ἀπὸ τὸ χωριό μας. Τ' ἀγόρια ἦταν παιδόπουλα τοῦ Τσάρου. Τὰ εἶδα στὸ δάσος ἕνα πρωί...

— Καὶ τοὺς μίλησες;

—Ὄχι... μαζί τους ἦταν ὁ Ἀσάν... Καὶ τὸ ἴδιο βράδυ ἔφυγαν... Καὶ ὁ παπποὺς δὲ μοῦ ἔκανε μάθημα, μόνο πέσαμε στὰ γόνατα καὶ παρακαλέσαμε τὴν Παναγία νὰ φυλάγει τὶς ἑλληνικές τους ψυχές...

Σταμάτησε νὰ πάρει ἀνάσα καὶ μὲ κόπο ἐξακολούθησε πιὸ σιγά:

— Πέρασαν χρόνια καὶ τοὺς ξαναεῖδα. Δὲν ἦταν πιὰ παιδόπουλα, ἦταν δοῦλοι... δοῦλοι τῶν Βουλγάρων... Στὰ πόδια δὲν εἶχαν σίδερα καὶ ὅμως δὲν ἔφευγαν. Τὸ στρατόπεδο ἦταν κοντὰ στὴν Πρέσπα. Ἐγὼ ἤμουν ἐλεύθερη, πήγαινα κάθε μέρα καὶ τοὺς παραμόνευα, μὰ ὅλη μέρα δούλευαν... δούλευαν τοὺς Βουλγάρους...

— Λοιπόν;

—Ἕνα βράδυ κατέβηκαν στὴ λίμνη καὶ ἦταν μονάχοι. Ἔτρεξα πίσω τους, μὰ σὰν ἔφθασα στὴν ἀκρολιμνιά, εἶδα πῶς ἦταν τρεῖς. Τὸ ἕνα ἀγόρι βαστοῦσε τὸ χέρι τοῦ τρίτου, καὶ τὸν κοίταζε ἐνόσω μιλοῦσε σὰ νὰ ἦταν θεός του... Καὶ ἦταν πάλι ὁ Ἀσάν... Πῆγα πίσω στὸν πατέρα σου, κι ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ παπποὺς ἔκλαψε, ὅπως ποτὲ ἀκόμα δὲν τὸν εἶχα δεῖ νὰ κλαίγει...

Ἡ φωνή της κόπηκε. Ἀκούμπησε τὸ κεφάλι της στὰ διπλωμένα της γόνατα κι ἔμεινε ἀκίνητη, χαμένη στὶς ἐνθυμήσεις της.

—Ὕστερα, ἔκανε βουρκωμένος ὁ Γρηγόρης.

Χωρὶς ν' ἀλλάξει στάση, ἡ Ἀλεξία ἐξακολούθησε σιγά, σὰ νὰ μιλοῦσε ἀπὸ ὄνειρο.

— Τοὺς ξαναεῖδα, ἐδῶ κι ἐκεῖ... Ἦταν πάντα δοῦλοι, καὶ οἱ Βούλγαροι τοὺς κοροΐδευαν ποὺ δὲν εἶχαν πιὰ τὴ δύναμη νὰ φύγουν...

—Ἢ τὴ θέληση; διέκοψε ὁ Γρηγόρης.

— Τὸ ἴδιο κάνει... εἶπε ἀποθαρρυμένη ἡ Ἀλεξία. Καὶ ὅμως δύναμη εἶχαν, καὶ θέληση... Μιὰ μέρα πῆγα στὸ στρατόπεδο. Ἕνα ἀπὸ τὰ Ἑλληνόπουλα, ξεγυμνωμένο, ἦταν δεμένο σ' ἕνα δέντρο, κι ἕνας Βούλγαρος τὸ ἔδερνε μὲ βούνευρο. Κοντά του ὁ Ἰβάτζης κοίταζε ἀτάραχα. Τοῦ εἶχε κλέψει, λέγει, ἕνα ποτήρι... Ἐκείνη τὴν ὥρα ἔφθανε ὁ... ὁ ἄλλος... Ρίχθηκε στὸ Βούλγαρο... ἅρπαξε τὸ βούνευρο καὶ τοῦ ἔσχισε τὸ πρόσωπο...

Ἡ Ἀλεξία σήκωσε τὸ χλωμὸ καὶ δακρυσμένο πρόσωπό της.

— Δύναμη εἶχε, Γρηγόρη, καὶ παλικαριὰ περίσσια! Δὲ φοβήθηκε τόσες χιλιάδες Βουλγάρους!... Καὶ ἦταν ὄμορφος μπροστά τους...

—Ἀλεξία... εἶδες ποὺ τὸ λὲς ἐσὺ τώρα! μουρμούρισε ὁ καλόγερος.

Ἡ κόρη ξέσπασε στὰ κλάματα.

— Τί τὰ θέλεις, Γρηγόρη! Δὲν ἔφευγαν, καὶ ὅμως οὔτε τοὺς φύλαγαν πιά!

Ὁ Γρηγόρης χάϊδεψε τὸ σκυφτὸ της κεφάλι. Καὶ ἡ δική του φωνὴ ἔτρεμε σὰ ρώτησε:

— Καὶ τί τὸν ἔκαναν τότε;

— Θὰ τὸν σκότωναν ἐκεῖ ποὺ ἔστεκε, εἶπε ἡ Ἀλεξία. Μὰ τὴν ἴδια ὥρα ἔφθασε ὁ γιὸς τοῦ Τσάρου, ὁ Γαβριὴλ Ρωμανός, μὲ τὸ κλεμμένο ποτήρι στὸ χέρι. Τὸ εἶχε βρεῖ ὁ Ἀσάν... τοὺς ἔσωζε ὁ Ἀσάν... Καὶ ὅταν μὲ τὴ διαταγὴ τοῦ Ρωμανοῦ οἱ δυὸ Ἕλληνες πῆγαν στὴ σκηνή του, μιὰ στιγμὴ ποὺ βρέθηκαν μόνοι, οἱ δυὸ μαζὶ ἄρπαξαν καὶ φίλησαν τὰ χέρια τοῦ Ἀσάν, καὶ αὐτὸς τοὺς ἀγκάλιασε! Αὐτός! Ὁ Βούλγαρος Ἀσάν! Καὶ ξέχασαν τὴν Ἀδριανούπολη! Ξέχασαν τὸ αἷμα τοῦ πατέρα τους καὶ τῆς μητέρας τους! Ξέχασαν ὅρκους, Πατρίδα, ὅλα, γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Ἀσάν!...

Καθισμένος πλάγι της τὴν κοίταζε συλλογισμένος ὁ καλόγερος, καὶ τὴν ἄφηνε νὰ κλάψει ὥσπου νὰ ξεσπάσει ὁ πόνος της.

Σὰν τὴν εἶδε πιὸ ἥσυχη, τὴ ρώτησε πάλι:

—Ἀπὸ τότε τοὺς ξαναεῖδες;

— Ναί! εἶπε ἡ Ἀλεξία. Ὁ Βασιλέας πολιορκοῦσε τότε τὴ Στρουμπίτζη, ὅπου ὁ παπποὺς βρέθηκε κλεισμένος μὲ τὸν ἀφέντη του. Ἐγὼ ἤμουν ἐλεύθερη, ἔμεινα στὰ βουνά. Μιὰ μέρα, εἶδα ἕναν ἀπὸ τοὺς δυὸ Ἕλληνες. Ἦταν πιὰ ἄντρας... Ἀπὸ βράχο σὲ βράχο, πηδηχτά, κατέβαινε στὴ ρεματιὰ ὅπου περνοῦσε ἑλληνικὸς στρατός. Ἀπὸ κάτω τὸν σημάδεψαν. Τοὺς φώναξε πὼς ἦταν φίλος, καὶ τὸν ἄκουσα, καὶ τὸν πίστεψα!... Ἀπὸ τὴ ρεματιὰ δὲν τὸν ἄκουσαν ὅμως καὶ τὸν σαΐτεψαν. Ἔπεσε ὡς κάτω κι ἔμεινε σὰν πεθαμένος. Ὁ στρατηγὸς ἔτρεξε κοντά του. Τί τοῦ εἶπε; φίλος, καὶ τὸν ἄκουσαν, καὶ τὸν πίστεψα! Μὲ τὴν ψυχή μου ὅλη πίστεψα τότε πὼς δούλευε γιὰ τὴν Πατρίδα...

Πέρασε μιὰ - δυὸ φορὲς τὸ χέρι της στὸ μέτωπο, κι ἐξακολούθησε μὲ μεγάλη ταραχή:

— Οἱ Ἕλληνες ἔφυγαν τρεχάτοι καὶ τὸν ἄφησαν μόνο. Παρακάτω... παρακάτω τοὺς ἔσφαξαν ὅλους οἱ Βούλγαροι... Ἐγὼ κατέβηκα στὴ ρεματιά. Ἀπὸ μακριὰ ἄκουσα τὶς θριαμβευτικὲς φωνὲς τῶν Βουλγάρων, τὶς ἀπελπισμένες φωνὲς τῶν δικῶν μας. Μὰ δὲν τὸν ὑποψιάστηκα!... Ὁ νοῦς μου ἦταν στὸν πληγωμένο Ἕλληνα, μπροστά μου. Ἡ καρδιά του χτυποῦσε ἀκόμα. Τὸν φώναξα μὲ τ' ὄνομά του, μὰ δὲ μὲ ἄκουσε... Ἐκείνη τὴν ὥρα θὰ πέθαινα γι' αὐτόν...

Σταμάτησε ἀπότομα.

—Ἀλεξία... μουρμούρισε ὁ παπάς.

Λοιπὸν τὸ μυστικό της ἦταν αὐτό! Καὶ στὴν ταραχή της ἀπάνω τῆς εἶχε ξεφύγει...

Τὰ χείλια της ἔτρεμαν. Χαμογέλασε πικρά.

— Δὲ μὲ μέλει νὰ σοῦ τὸ πῶ τώρα. Ναί, τὸν ἀγαποῦσα, γιατὶ τὸν νόμιζα πιστό...

— Καὶ δὲν ἦταν, Ἀλεξία; Λοιπὸν γιατί πῆγε ἀνάμεσα στοὺς Ἕλληνες;

— Δὲν ξέρω!... Δὲν ξέρω! ξέσπασε ἡ κόρη μὲ ἀγωνία. Παρακάτω ὅμως τοὺς ἔσφαξαν ὅλους, ὅλους!...

—Ἀλεξία! φώναξε ὁ καλόγερος.

Ἄρπαξε τὰ χέρια της καὶ ξεσκέπασε τὸ πρόσωπό της.

— Τί φαντάζεσαι; ρώτησε μὲ ἀγανάκτηση! Τί ἀπαίσιο φαντάζεσαι;

— Τὸ τί φαντάζομαι τώρα... ἀδιάφορο! Ἀπαίσιο, ναί, εἶναι... μὰ τότε δὲν τὸ φαντάστηκα! Πίστεψα μονάχα στὴν ὀμορφιὰ καὶ στὴν εὐγένεια τῆς ψυχῆς του... Στὸ μαντίλι του ἔγραψα τοῦ φίλου του νὰ ἔλθει... Δὲν εἶχα μελάνι... ἔγραψα μὲ τὸ αἷμα του ποὺ ἔτρεχε ποτάμι, καὶ ποὺ τὸ νόμιζα τίμιο... καὶ πῆγα τὸ μήνυμα στὴν καλύβα. Παρακάτω, γυρίζοντας, εἶδα τὸ φίλο του... μὰ δὲν ἦταν μόνος... Μαζί του ἦταν ὁ Ἀσάν... ὁ Ἀσάν... ὁ Βούλγαρος Ἀσάν... Καὶ πῆγαν καὶ τὸν πῆραν!

Τὸ νευρικὸ της τρεμούλιασμα τὴν ἔπιασε πάλι. Ἔσκυψε τὸ κεφάλι νικημένη ἀπὸ τὴν τρικυμία ποὺ φυσομανοῦσε μέσα της.

—Ὄχι... ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Γρηγόρη. Μαζί του ἦταν ὁ Νικήτας.

Ἡ Ἀλεξία πετάχθηκε στὰ πόδια της.

— Γρηγόρη! φώναξε.

— Ναί, Ἀλεξία, ἦταν ὁ Νικήτας μὲ τὸν Μιχαήλ, σὰν πῆγαν καὶ σήκωσαν τὸν ἀναίσθητο Κωνσταντῖνο. Πῶς δὲν τὸ φαντάσθηκες ποτέ;

Σὰ μαρμαρωμένη τὸν κοίταζε, ἀνίκανη νὰ καταλάβει, ζαλισμένη, σαστισμένη.

— Ἀσὰν τὸν λέγουν στὸ βουλγάρικο στρατόπεδο, ἐξακολούθησε ὁ Γρηγόρης, μὰ στὸ ἑλληνικὸ τὸν λένε Νικήτα. Εἶναι ὁ πιστότερος κατάσκοπος τοῦ Αὐτοκράτορα, ὁ ἐμπιστεμένος τοῦ Δαφνομήλη, ὁ καλύτερος, ὁ πιὸ ἀγαπημένος μου φίλος. Καὶ αὐτὸς στάθηκε πατέρας γιὰ τὸν Κωνσταντῖνο καὶ τὸν Μιχαήλ.

Τὸν κοίταζε ἀσάλευτη, ἀποτυφλωμένη ἀπὸ τὸ φῶς ποὺ ξαφνικὰ ἔλαμψε μπροστά της. Φωτεινὰ καὶ ξάστερα ξετυλίγουνταν τώρα στὸ μυαλό της ἡ ζωὴ ὁλόκληρη τῶν δυὸ ἀγοριῶν, ὅλα ἐξηγοῦνταν, κάθε πράξη τοῦ Κωνσταντίνου ἄλλαζε μορφή, ἔμπαινε στὴ θέση της...

Καὶ στὴν καρδιά της χύθηκε ἥσυχη γλυκιὰ ἠρεμία, μυστικὴ χαρὰ ποὺ τὴ μαλάκωσε, τὴ νάρκωσε, τὴ ζάλισε...

Μὰ ἔξαφνα μιὰ σκέψη τῆς τὰ μαύρισε πάλι ὅλα.

— Γρηγόρη, εἶπε μὲ ἀπελπισία, ὁ παπποὺς ἤξερε τὸν Νικήτα! Καὶ τὸν Ἀσὰν δὲν τὸν γνώριζε!

— Ναί, παιδί μου, τὸν ἤξερε, μὰ χωρὶς τὰ μαῦρα γένια του, καὶ χωρὶς τὴ μεγάλη πληγὴ ποὺ τοῦ ἄλλαξε τόσο τὸ πρόσωπο, ὥστε κι ἐγώ, σὰν τὸν εἶδα, τρόμαξα νὰ τὸν γνωρίσω. Καὶ ὁ δύστυχος ὁ πατέρας μου ρώτησε τὸν Κωνσταντῖνο πῶς τὸν ἔλεγαν τὸ Βούλγαρο ποὺ κοιμοῦνταν τάχα παρακάτω, καὶ ὁ μικρός, μὴν τὸ ξεχνᾷς, δὲν τοῦ εἶπε τὸ ἀληθινό του ὄνομα.

— Γιατὶ δὲν τοῦ τὸ εἶπε;

— Γιατὶ τὸν εἶχε ὁρκίσει ὁ Νικήτας νὰ μὴ μιλήσει.

Ναί, ἔτσι ἦταν! Τὰ ἔβλεπε τώρα ξάστερα! Τόπο δὲν εἶχε γιὰ ἀμφιβολία.

Καὶ ὁ «παπποὺς» εἶχε δίκαιο, τὸ παλικάρι της, ποὺ περιτριγυρισμένο ἀπὸ ἐχθρούς, ἄφοβα ἔσχισε τὸ πρόσωπο τοῦ Βουλγάρου, δὲν μποροῦσε προδότης νὰ γίνει!

Καὶ στὴν ταβέρνα σὰ φώναξε τὸν Δραξάν...

Ἔξαφνα ἔβγαλε μιὰ φωνή.

— Οἱ στρατιῶτες!...

Ἡ θύμηση τῆς συνωμοσίας, ποὺ τὴν ἄκουσε στὴν ταβέρνα, ἔπεσε ἀπάνω της σὰν ἀστροπελέκι. Μὲ τὸ νοῦ της φαντάσθηκε εὐθὺς ὅλα, τὸ φθάσιμο τοῦ Κωνσταντίνου στὸ σταυροδρόμι, τοὺς στρατιῶτες τοῦ Ἰβάτζη ποὺ παραμόνευαν, τὴ δολοφονία στὸ σκοτάδι, στὴν ἐρημιά.

Τῆς ἦλθε τρέλα.

— Τρέξε, Γρηγόρη! φώναξε ἁρπάζοντάς τον ἀπὸ τὸ ράσο. Τρέξε πρὶν πᾶνε! Σῶσε τον! Θὰ τὸν σκοτώσουν! Καὶ φταίγω ἐγώ!

Κατατρομαγμένος ζήτησε ὁ Γρηγόρης

Ἐνῶ ἔτρεχε τὸ ἄλογο, τοῦ διηγήθηκε τί ἄκουσε στὴν ταβέρνα...

νὰ τὴν ἡσυχάσει. Μὴν τρελαίνουνταν ἡ Ἀλεξία;

— Παιδί μου... Ἀλεξία, ἔλα στὰ συλλογικά σου! Τί ἔπαθες;

Μὰ κουφὴ στὰ λόγια του, ἔξω φρενῶν ἀπὸ φόβο, ἡ Ἀλεξία γύρευε νὰ τὸν σύρει ἔξω.

— Τρέχα, Γρηγόρη... δὲν προφθαίνομε πιά! Ἄχ, Παναγία μου! Παναγία μου!...

Ξέφυγε ἀπὸ τὰ χέρια του κι ἔτρεξε στὸ στάβλο. Ἐκεῖ τὴν πρόφθασε ὁ Γρηγόρης, ποὺ μὲ βία σαμάρωνε τὸ ἄλογο. Ἔπιασε τὰ χέρια της καὶ αὐστηρὰ τῆς εἶπε:

— Θὰ μιλήσεις; Ἂν δὲν τὰ ἔχεις χαμένα ὁλότελα, πές μου, τί ξέρεις;

— Στὸ δρόμο... στὸ δρόμο σοῦ τὰ λέγω! Σαμάρωσε τὸ ζῶο σου, γιὰ τὸ Θεό, θὰ φθάσομε ἀργά!

—Ἀργά; Ποῦ;

—Ἐκεῖ ποὺ τὸν παραμονεύουν δολοφόνοι τοῦ Ἰβάτζη...

—Χριστέ μου! μούγκρισε ὁ Γρηγόρης.

Σὲ μιὰ στιγμὴ στερέωσε τὸ σαμάρι, πήδησε στὸ ἄλογο, πῆρε τὴν Ἀλεξία στὰ κάπουλα, κι ἔφυγαν τρεχάτα.

— Ποῦ πᾶμε; τὴ ρώτησε.

— Στὸ σταυροδρόμι... στὸ δρόμο τῆς Ἀχρίδας.

Κι ἐνῶ ἔτρεχε τὸ ἄλογο, τοῦ διηγήθηκε τί ἄκουσε στὴν ταβέρνα.

— Παιδί μου! ἀναφώνησε ὁ Γρηγόρης. Ἄκουσες πὼς χριστιανὸ θὰ ἔσφαζαν, καὶ βάσταξε ἡ καρδιά σου καὶ δὲν εἶπες τίποτα!

— Τὸν νόμιζα προδότη! ἀποκρίθηκε ἡ κόρη.

— Προδότη... μουρμούρισε ὁ καλόγερος.

Καὶ γυρνώντας τὴν κοίταξε:

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΟΚΚΑΡΙΟΥ ΓΙΑ ΚΡΕΜΜΥΔΙ

Εἴδαμε στὸ προηγούμενο, πῶς φυτεύομε τὸ σπόρο (τὴ μπαρούτη) γιὰ ν' ἀποχτήσωμε κοκκάρι.

Τὸ κοκκάρι ὅμως δὲν εἶναι κρεμμύδι. Αὐτὸ θὰ καλλιεργηθῆ τὸ δεύτερο χρόνο γιὰ νὰ δώση τὸ κρεμμύδι.

Τὸ χωράφι ποὺ θὰ σπαρθῆ τὸ κοκκάρι, θὰ πρέπει νὰ ὀργωθῆ καὶ νὰ διβωλιστῆ ἀπὸ τὸ φθινόπωρο, καὶ κατόπι νὰ σβαρνισθῆ. Τὸ βράγιασμα γίνεται ὅπως καὶ γιὰ τὸ φύτεμα τοῦ κρεμμυδόσπορου. Χρησιμοποιοῦμε τσάπα ἢ δικέλλα.

Φ ύ τ ε μ α. Ἡ καλλίτερη ἐποχὴ γιὰ τὸ φύτεμα εἶναι ἀπὸ τὸν Δεκέμβριο γιὰ ξερικὰ χωράφια, ὡς τὸν Ἀπρίλιο (γιὰ ποτιστικά). Γιὰ τὰ χλωρὰ κρεμμύδια, ἀπὸ τὸν Ἰούλιο κι' Αὔγουστο καὶ κατόπιν. Ὅσο ὀψιμώτερα φυτεύομε τὸ κρεμμύδι, τόσο καλύτερα εἶναι, γιατὶ δὲν σποριάζει οὔτε παθαίνει ἄλλες ἀρρώστειες.

Τὸ κοκκάρι ποὺ θὰ χρησιμοποιήσωμε γιὰ τὴ σπορὰ πρέπει νὰ εἶναι τελείως στεγνὸ («νὰ βροντάη» ὅπως λένε οἱ ἀγρότες) καὶ νὰ μὴν τοῦ λείπει ἡ φλοῦδα γιατὶ αὐτὸ δείχνει ὅτι αὐτὸ βράχηκε στὸ πότισμα πολὺ ἢ ὅτι τὸ πῆρε ἡ βροχή, τὶς τελευταῖες μέρες πρὶν ἀπὸ τὴ συγκομιδή.

Λ ί π α ν σ η. Ὅταν στὸ χωράφι καλλιεργήσαμε ὄψιμιές (μποστάνι, μπάμιες) καὶ ρίξαμε ζωϊκὴ κοπριά, δὲν χρειάζεται ἄλλη. Ἀπαραίτητη εἶναι ἡ χημικὴ λίπανση. Ὁ καλλίτερος τύπος εἶναι 6—8—8 καὶ ὄχι 7—7—3 ὅπως νομίζουν πολλοί. Ἀπὸ τὸ 6—8—8, χρειάζεται τρία ἡμίσακκα τῶν 50 κιλῶν στὸ στρέμμα.

Ρίχνομε τὸ λίπασμα τὴν ἡμέρα τοῦ φυτέματος στὴν ἐπιφάνεια τῆς βραγιᾶς, κι' αὐτὸ διαλύεται ἀπὸ τὴ βροχὴ ἢ τὰ ποτίσματα. Τὸ φύτεμα γίνεται σὲ βάθος 8 - 10 πόντους μέσα στὸ χῶμα, κατὰ γραμμές, καὶ σὲ ἀπόσταση 8 - 10 πόντους πάνω στὶς γραμμὲς καὶ 10 - 15 πόντους ἀνάμεσα στὶς γραμμές.

Κ α λ λ ι ε ρ γ η τ ι κ ὲ ς φ ρ ο ν τ ί δ ε ς. Ὅταν τὰ φυτὰ φθάσουν 20 - 30 πόντους, γίνεται τὸ πρῶτο σκάλισμα, καὶ κατόπι ἀκολουθοῦν ποτίσματα καὶ σκαλίσματα. Ἀνάλογα μὲ τὸν καιρό, χρειάζονται 10 - 12. Κι' ὅταν ἀναπτυχθῆ τὸ φύλλωμα κι' ὁ βολβός, παρατοῦμε ἐντελῶς τὰ σκαλίσματα.

Προσοχὴ πρέπει νὰ δίνουμε στὰ ποτίσματα.

'Ιβηρικὸς χοῖρος — Κελτικὸς χοῖρος — 'Ασιατικὸς χοῖρος

Ὅταν σταματήσουν τὰ σκαλίσματα, ἀρχίζουμε τὰ βοτανίσματα.

Τὰ στελέχη ποὺ ἔχουν λουλούδια, τὰ ἀρσενικά, ποὺ παρουσιάζονται ὅσο κρατάει ἡ βλάστηση, πρέπει νὰ τὰ κόβωμε γιατὶ δὲν κάνουν βολβούς.

Σ υ γ κ ο μ ι δ ή. Τὸ κρεμμύδι ὡριμάζει ἐντελῶς στὸν τόπο μας τέλη Ἰουλίου ὡς ἀρχὲς Αὐγούστου.

Τότε τὸ στέλεχος «τὸ «κοτσάνι» ὅπως τὸ λένε οἱ κρεμμυδοπαραγωγοί, ἀρχίζει νὰ λυγίζη καὶ νὰ πλαγιάζη. Τότε ξεριζώνουμε τὰ κρεμμύδια μὲ τὸ σκαλιστῆρι ἢ μὲ τὸ χέρι. Ὅπου δὲν πουλᾶνε τὰ κρεμμύδια σὲ πλεξάνες ἀφοῦ τὰ ξεριζώσουν τ' ἀφήνουν στὸ χωράφι 1 - 2 μέρες γιὰ νὰ στεγνώσουν. Ὕστερα τὰ κουβαλᾶνε στὴν ἀποθήκη ὅπου τὰ στοιβάζουν σὲ σωροὺς ὄχι ψηλότερους ἀπὸ μέτρο.

Ὅπου τὰ πουλᾶνε ὅμως σὲ πλεξάνες, ἀφοῦ τὰ βγάλουν ἀπὸ τὸ χῶμα μὲ τὸ κανόνι καὶ τὰ φύλλα φρέσκα ἀκόμη, πᾶνε τὰ κρεμμύδια στὸ ἁλώνι ὅπου τὰ ἁπλώνουν μὲ τὰ φύλλα πρὸς τ' ἀπάνω.

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ 10 - 15 μέρες ξεραθῆ τὸ φύλλο, καταβρέχουν λίγο τὰ φύλλα, καὶ ἀρχίζει τὸ πλέξιμο. Σὲ κάθε πλεξάνα εἶναι 5 - 6 ὀκάδες κρεμμύδια.

Ὁ καλύτερος τρόπος νὰ φυλαχτοῦν οἱ πλεξάνες, εἶναι νὰ κρεμαστοῦν ἀπὸ τὰ δοκάρια τῆς σκεπῆς στὴν ἀποθήκη, χωρὶς ν' ἀγγίζη ἡ μιὰ τὴν ἄλλη.

Χ λ ω ρ ὰ κ ρ ε μ μ ύ δ ι α. Γιὰ τὴ σπορὰ τοῦ Σεπτέμβρη, (ποὺ θὰ δώση χλωρὰ κρεμμύδια ἀπὸ τὸν Ὀκτώβρη ὡς τὸ Μάρτη) ἀντὶ κοκκάρι χρησιμοποιοῦμε μικρὸ κρεμμύδι. Ἀλλὰ καὶ χοντρὸ κοκκάρι.

Τὸ φύτεμα γίνεται μαζὶ μὲ ἄλλα λαχανικὰ στὶς βραγιὲς ἢ στὰ τοιχώματα τῶν αὐλακιῶν (σαμάρια).

Μαζεύομε τὰ χλωρὰ κρεμμύδια 60 - 80 μέρες μετὰ τὸ φύτεμα.

Γιὰ νάχωμε πάντα κρεμμύδια, καλὸ εἶναι νὰ φυτεύωμε τμηματικὰ κάθε 15 - 20 μέρες.

Μποροῦμε νὰ μαζέψουμε 20 - 25 ὀκάδες στὸ τετραγωνικὸ μέτρο.

Ἀ ρ ρ ώ σ τ ε ι ε ς τ ο ῦ κ ρ ε μ μ υ δ ι ο ῦ. Τὸ κρεμμύδι προσβάλλεται ἀπὸ πολλὲς ἀρρώστειες — στὸ χωράφι χλωρὸ καὶ στὴν ἀποθήκη ξερό. Οἱ παρασιτικὲς τοῦ χλωροῦ εἶναι γνωστὲς μὲ τὸ γενικὸ ὄνομα σιρίκι ἢ σιναπίδι.

Ὁ π ε ρ ο ν ό σ π ο ρ ο ς τ ο ῦ κ ρ ε μ μ υ δ ι ο ῦ. Προσβάλλει τὰ φύλλα καὶ τὶς κρεμμυδομάνες ποὺ δὲν δένουν. Πρέπει προληπτικὰ νὰ ραντίσωμε μὲ περονοσπορίνη 1 - 1½%. Ὅταν ἐκδηλωθῆ πρέπει νὰ ραντίσωμε μὲ σκόνη θειοχαλκίνη, τὸ πρωΐ.

Ἂν ραντίσωμε μὲ ὑγρό, τὸ μῖγμα θὰ εἶναι:

1 ὀκὰ γαλαζόπετρα.
1 ὀκὰ ἀσβέστη.
100 ὀκάδες νερό.
Καὶ 1 - 4% σαποῦνι τριμμένο.

Σ κ ω ρ ί α σ η. Παρουσιάζονται βοῦλες μαῦρες ἢ κόκκινες. Θεραπεία ὅπως καὶ γιὰ τὸν περονόσπορο.

Ἄ ν θ ρ α κ α ς. Στὰ φύλλα καὶ στὸ βολβὸ παρουσιάζεται μιὰ σκόνη μαύρη. Ἀκολουθεῖ τὸν περονόσπορο.

Πρέπει πρὶν φυτέψωμε τὸ κοκκάρι, νὰ τὸ ἀφήσωμε μιὰ ὥρα σὲ διάλυση μισῆς ὀκᾶς γαλαζόπετρας σὲ 100 ὀκάδες νερό.

Λ ί π ω σ η ἢ σ ά π ι σ μ α τ ο ῦ β ο λ β ο ῦ. Καταστρέφει καὶ τὶς ρίζες. Συνήθως ὅταν καλλιεργήσωμε στὸ ἴδιο χωράφι δυὸ χρόνια συνέχεια κρεμμύδια. Εἶναι ἀρρώστεια μεταδοτική.

Φανερώνεται κυρίως στὰ ὑγρὰ χωράφια, κι' ὅταν μεταχειριστοῦμε νωπὴ κοπριά.

Δὲν ὑπάρχει φάρμακο. Ἐπὶ 5 χρόνια δὲν πρέπει νὰ ξαναφυτευτῆ κρεμμύδι στὸ χωράφι ἐκεῖνο.

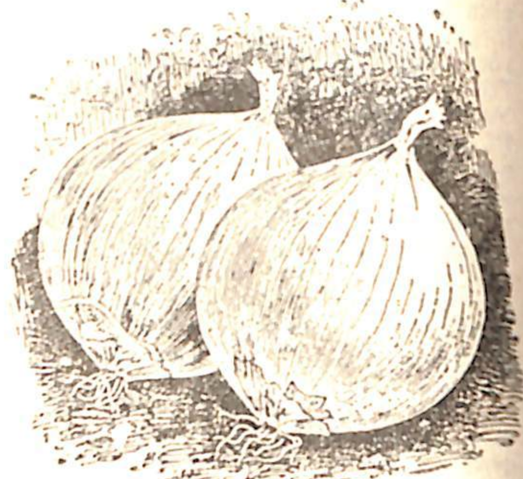
Κ ρ ε μ μ υ δ ο φ ά γ ο ς ἢ π ρ α σ ά γ γ ο υ ρ α ς. Καταπολεμιέται μὲ δολώματα ρυζιοῦ σκονισμένου μὲ σκόνη φθοριοπυριτικοῦ βαρίου

Ἀ σ π ρ ο σ κ ο ύ λ η κ ο. Ἔγχεισῃ μὲ διθειοῦχο ἄνθρακα (σουλφοῦρο).

Μ α ῦ ρ ο σ κ ο υ λ ή κ ι (1 - 2 πόντους) ποὺ τρώει τὸ βολβό. Τὸ ἴδιο.

Κ ι τ ρ ί ν ι σ μ α φ υ λ λ ώ μ α τ ο ς. Ὀφείλεται στὰ πολλὰ ποτίσματα. Ἀραίωση ποτισμάτων καὶ ἐφαρμογὴ λιπασμάτων.

Στὴν ἀποθήκη πρέπει νὰ προσέξωμε:
1. Νὰ πετάξωμε τὰ χαλασμένα καὶ πληγωμένα κρεμμύδια.
2. Ν' ἀποξηράνωμε καλὰ τὴν ἀποθήκη.
3. Νὰ προσέξωμε νὰ ἀποθηκευτοῦν τὰ

Κρεμμύδι ἰσπανικὸ

κρεμμύδια σ τ ε γ ν ά. Διαφορετικὰ τὰ κρεμμύδια παθαίνουν ἀποσύνθεση καὶ πρόωρο φύτρωμα τοῦ βολβοῦ.

ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΑ

Τὸ γουροῦνι εἶναι πολύτιμο ζῶο γιὰ τὸν ἀγρότη, ἂν ἀποφασίση νὰ τὸ περιποιηθῆ καὶ νὰ τὸ θρέψη.

Μὲ μερικὰ γουρούνια, μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίση ἐξαίρετη τροφὴ γιὰ τὴν οἰκογένειά του, γιατὶ τὸ κρέας καὶ τὸ λίπος τοῦ γουρουνιοῦ, δὲν τρώγονται μόνο νωπά, γίνονται λουκάνικα, λαρδί, σαλάμια, χοιρομέρια κλπ.

Θὰ προσπαθήσω λοιπὸν νὰ σᾶς πῶ ὄχι μόνο πῶς ν' ἀποχτήσετε ἕνα μικρὸ οἰκογενειακὸ χοιροστάσιο ὅπου θὰ τρέφετε τὰ γουρούνια σας μὲ τὸν πιὸ οἰκονομικὸ τρόπο — ἀλλὰ καὶ πῶς γίνονται τὰ λουκάνικα, τὸ λαρδί, ἡ πηχτή, κλπ., ἔτσι ὥστε κανένα μέρος τοῦ γουρουνιοῦ νὰ μὴν πηγαίνη χαμένο. Ἀκόμη καὶ τὸ αἷμα!

Ἕνας εἰδικὸς κάθησε καὶ λογάριασε πῶς ἕνα γουροῦνι βάρους 111 κιλῶν, δίνει:

Δέρμα καὶ τρίχες	10 κ.	380 γρμ.
Κρέας χωρὶς πάχος (ψαχνὸ)	46 κ.	020 γρμ.
Λαρδὶ καὶ πάχος κολλημένα στὰ κόκκαλα ..	25 κ.	600 »
Βασιλικὸ ἄλειμμα (πάχος νεφρῶν)	4 κ.	630 »
Κόκκαλα χωρὶς πάχος .	6 κ.	190 »
Αἷμα	3 κ.	210 »
Καρδιὰ	0	500 »
Πνευμόνια	0	750 »
Συκώτι	1 κ.	500 »
Ἔντερα, νεφρά, μυαλό .	7 κ.	120 »
Γιὰ πέταμα	4 κ.	120 »
	111 κ.	000

Εἶναι εὔκολο λοιπὸν νὰ καταλάβη κανείς, τί ἀξία ἔχει αὐτὸ τὸ ζῶο ὅταν λίπος καὶ κρέας διατηροῦνται ὅπως πρέπει, καὶ δὲν χαραμίζονται ὅπως συνήθως γίνεται ἀκόμη.

Ἀλλὰ πιὸ πολλὰ θὰ σᾶς πῶ στὸ ἐρχόμενο.

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

ΔΗΛΩΣΗ

Τὰ παιδιὰ τῶν παιδοπόλεων καὶ τὰ ἄπορα τῶν συμμοριοπλήκτων χωριῶν μποροῦν νὰ λάβουν μέρος στὸ διαγωνισμὸ τῶν σπαζοκεφαλιῶν χωρὶς νὰ στείλουν δικαίωμα συμμετοχῆς.

Ὅσοι δὲν θέλουν νὰ λάβουν μέρος στὸ διαγωνισμό, μποροῦν νὰ στέλλουν σπαζοκεφαλιὲς ἐκτὸς διαγωνισμοῦ. Θὰ δημοσιεύωνται ὅμως κατὰ προτίμησιν οἱ ἀσκήσεις τοῦ διαγωνισμοῦ.

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Μιὰ ἀπορία

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Ἕνα χαριτωμένο γραμματάκι ἀπὸ μιὰ «ἐγγονούλα» μου — δηλαδὴ ἀπὸ μιὰ μικρούλα μου ἀναγνώστρια, Νότα εἶναι τ' ὄνομά της — μοῦ θέτει μιὰ ἐρώτηση, πολὺ παράξενη, μὰ ποὺ πρέπει νὰ σκεφτῶ πολὺ γιὰ νὰ βρῶ τὴν ἀπάντησή της. Ἀκοῦστε πρῶτα τὸ γραμματάκι κι' ἂν θέλετε βοηθῆστε με νὰ λύσουμε στὴν καλή μας Νότα τὴν ἀπορία της.

«Ἀγαπημένη μου γιαγιὰ Καντιανή, μᾶς εἶπες πολλὲς φορὲς νὰ μὴ λέμε ψέματα καὶ τὸ ἴδιο μᾶς λέει κι' ἡ μαμᾶ κι' ἡ δασκάλα μας στὸ σχολεῖο. Ἐγὼ ὅμως μιὰ μέρα ἄκουσα τὸν πατέρα μου νὰ λέῃ: «Ἂν μὲ ζητήσῃ κανείς, πέστε πὼς δὲν εἶμαι ἐδῶ». Καὶ μιὰ ἄλλη φορὰ ἄκουσα τὴ μαμᾶ νὰ λέῃ σὲ μιὰ τῆς φίλη: «Ἡ Βέτα σὲ ἀγαπᾷ καὶ μὴν τὴν παρεξηγῇς ποὺ σοῦ μίλησε ἔτσι». Ὅταν ὅμως ἔφυγε εἶπε στὸ μπαμπᾶ μου: «Ἔτσι τῆς τὸ εἶπα, γιὰ νὰ φιλιώσουν ποὺ ἔχουν μαλώσει».

Νὰ λοιπὸν ποὺ λένε ψέματα οἱ μεγάλοι. Εἶναι σωστό; Ἐγὼ ἔχω διαβάσει στὸ ἀναγνωστικό μου γιὰ ἕνα νέο ποὺ ὅταν τὸν ρώτησαν κάτι κλέφτες ἂν ἔχῃ χρήματα, εἶπε:

— Ναί, ἔχω. Ἡ μητέρα μοῦ τὰ ἔχει ράψει στὸ ροῦχο μου.

Κι' αὐτοὶ τόσο θαύμασαν τὴν εἰλικρίνειά του ποὺ δὲν τὸν ἔκλεψαν κι' ἔγιναν μάλιστα καὶ καλοὶ ἄνθρωποι.

Ἀπάντησέ μου, Γιαγιὰ Καντιανή, ἀπ' τὴ στήλη σου, ποιὸς ἔχει δίκιο».

Αὐτὸ εἶναι τὸ γράμμα ἀγαπητά μου παιδιά.

Θὰ σᾶς πῶ κι' ἐγὼ μιὰ δικιά μου περίπτωση ποὺ βρέθηκα στὴν ἀνάγκη νὰ πῶ ψέμα, καὶ θέλω νὰ μάθω ἂν ἔκαμα ἄσχημα ἢ καλά. Αὐτὲς τὶς μέρες πῆγα νὰ δῶ μιὰ γειτόνισσά μας ποὺ ἦταν πολὺ ἄρρωστη καὶ εἶχε πυρετὸ πάνω ἀπὸ σαράντα. Ὅταν τῆς ἔβαλα τὸ θερμόμετρο μὲ ρώτησε τρομαγμένη:

— Ἔχω πολὺ πυρετό;

— Ὄχι, τῆς εἶπα. Τριάντα ὀκτὼ καὶ δύο.

Ἡσύχασε καὶ κοιμήθηκε σὰν παιδάκι. Ὅταν ξύπνησε ἦταν καλλίτερα.

Τί λέτε τώρα; Ὅταν γίνῃ καλὰ καὶ τῆς πῶ τὸ μικρὸ ψεματάκι μου θὰ θυμώσῃ;

Θέλω λοιπὸν νὰ σκεφτοῦμε μαζὶ τὶς τρεῖς αὐτὲς περιπτώσεις ποὺ εἶπαν ψέματα οἱ μεγάλοι. Πρῶτα - πρῶτα γιὰ νὰ τελειώσῃ μιὰ σπουδαία δουλειὰ στὸ γραφεῖο του, εἶπε νὰ μὴ βάλουν κανένα μέσα καὶ νὰ ποῦν ὅ,τι λείπει. Ὕστερα τῆς μαμᾶς, ποὺ γιὰ νὰ συμφιλιώσῃ δυὸ μαλωμένες, ἔλεγε πὼς ἡ μιὰ ἀγαποῦσε τὴν ἄλλη κι' ἂς μὴν τὸ ἔδειχνε καὶ τελευταῖα τὸ ψέμα ποὺ εἶπα ἐγὼ γιὰ νὰ μὴ τρομάξω τὴν ἄρρωστη καὶ χειροτερέψει...

Σπάστε λιγάκι τὰ μικρὰ κεφαλάκια σας, ἐγγονάκια μου, νὰ βρῆτε ἂν εἶναι καμμιά φορὰ δικαιολογημένο κανένα μικρὸ ψεματάκι.

Θὰ τὰ ξαναποῦμε τὴν ἄλλη φορά.

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ ἦταν μιὰ γρηούλα ποὺ κατοικοῦσε μοναχή της σ' ἕνα φτωχόσπιτο καὶ προσπαθοῦσε νὰ ζήσῃ ἀπ' τὰ ραδίκια, ποὺ μάζευε στὸ βουνὸ καὶ πουλοῦσε στὴν πόλη.

Μιὰ μέρα ἡ γρηούλα, καθισμένη μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ μικροῦ της σπιτιοῦ, καθάριζε κουκιὰ γιὰ νὰ μαγειρέψῃ.

—Ἀχ κουκιά μου, κουκάκια μου, ἀναστέναξε σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ γρηούλα, γιατὶ νὰ μὴν εἴσαστε παιδάκια μου καὶ νὰ νοιαζόσασταν γιὰ μένα...

Δὲν πρόφτασε ὅμως ν' ἀποτελειώσῃ τὴν κουβέντα της καί... πάτ, πάτ, πάτ, βλέπει ἕνα - ἕνα τὰ κουκιὰ νὰ σκᾶνε καὶ νὰ πετάγωνται ἀπ' αὐτὰ κάτι τόσα. . δὰ μικρούλικα παιδάκια τὸ καθένα σὰν ἕνα κουκί. Ἔτριβε ἡ γρηὰ τὰ μάτια της, τὰ ξανάτριβε «βρὲ ὄνειρο βλέπω;», βρὲ μὴ τάχασα;» ρωτιόταν.

Μὰ κατάλαβε πιά, πὼς δὲν ὀνειρευόταν σὰν εἶδε ὁλόκληρο στρατὸ ἀπὸ κουκόπαιδα νὰ πιάνωνται χέρι - χέρι καὶ ν' ἀρχίζουν νὰ χορεύουν.

— Μάνα μας, μανούλα μας, νάτα τὰ κουκόπαιδα. Θὰ σοῦ φέρουν φαγάκι θὰ σοῦ φέρουν καὶ ψωμάκι καὶ θὰ κάτσῃς στὴ γωνούλα νὰ τοὺς πλέξῃς μιὰ κουκούλα.

— Νὰ σᾶς πλέξω ὅ,τι θέλετε παιδάκια μου, εἶπε ἡ γρηούλα, ποὺ τάχε ἀκόμη χαμένα. Μὰ ποῦ θὰ βρῶ τὸ μαλλάκι;

—Ὤ! μὴ νοιάζεσαι γι' αὐτό, εἶπε τὸ μεγαλύτερο ἀπ' τὰ κουκόπαιδα, ποὺ φαινόταν καὶ ἀρχηγός τους.

Κι' ἀμέσως ἔτρεξε, τράβηξε ἀπὸ κάποιο κοπάδι ἕνα πρόβατο, τοὔκοψε μιὰ τοῦφα μαλλί, κι' ὅλα μαζὶ τὰ κουκόπαιδα τὸ ξάνανε στὸ λεφτὸ καὶ τὸ δώσανε στὴ γρηά. Κι' αὐτὴ ἔπλεξε κάτι μικρὰ κοστουμάκια καὶ κάτι μικρούτσικες κουκοῦλες, ποὺ τάβαψε κατακόκκινα καὶ τὰ φόρεσε στὰ κουκόπαιδα της νὰ ζεσταθοῦν. Κι' αὐτά, παίρνοντας ἀπ' τὴν σκούπα τοῦ σπιτιοῦ ἀπόνα σκουπόχορτο γιὰ ὅπλο κίνησαν γιὰ τὴν πολιτεία.

Οἱ ἄνθρωποι ποὺ τάβλεπαν ἔκαναν ξαφνιασμένοι τὸ σταυρό τους.

— Νᾆναι ἄνθρωποι; Δὲν εἶναι...

— Νᾆναι λουλούδια; Δὲν εἶναι. Τί νᾆναι τάχα;

Δρόμο παίρνουν, δρόμο ἀφίνουν τὰ κουκόπαιδα φθάνουν στὴν πολιτεία.

Καὶ κεῖ ἀκοῦν τὸν τελάλη νὰ φωνάζῃ:

—Ὁ βασιλιᾶς μας ἔχασε στὴν ἀκρογιαλιὰ τὴν πράσινη πέτρα τοῦ δαχτυλιδιοῦ του.

Σ' ὅποιον μπορέσῃ νὰ τὴν βρῇ μέσα στὴν ἄμμο καὶ τὴν φέρει στὸ παλάτι θὰ δώσῃ ἕνα σακκὶ φλουριά.

Τ' ἄκουσε ὁ κόσμος καὶ μάνι - μάνι ἔτρεξε στὴν ἀκρογιαλιὰ κι' ἄρχισε νὰ σκαλίζῃ τὴν ἄμμο. Μὰ τοῦ κάκου· ὅσο κι' ἂν σκάλιζαν δὲν κατάφερναν νὰ βροῦν τὴν πράσινη πέτρα. Τρέξαν καὶ τὰ κουκόπαιδα νὰ κερδίσουν τὸ σακκὶ μὲ τὰ φλουριά.

Σὰν τὰ εἶδαν οἱ ἄνθρωποι τὄβαλαν στὰ πόδια, γιατὶ τὰ πέρασαν γιὰ τίποτα κακὰ ἔντομα, ποὺ βγῆκαν ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς.

Κι' ἔτσι τὰ κουκόπαιδα ἔμειναν μοναχά τους, καὶ μὲ τὰ σκουπόχορτα ποὺ κράταγαν στὰ χέρια τους ἄρχισαν νὰ ξεχωρίζουν ἕνα - ἕνα τὰ σπειριὰ τῆς ἄμμου καὶ νὰ τὰ πετοῦν στὴ θάλασσα.

Καὶ τὰ κουκόπαιδα δούλευαν, δούλευαν καὶ νᾆσου ξαφνικὰ ἡ πράσινη πέτρα τοῦ βασιλιᾶ.

Χαρούμενα τὰ κουκόπαιδα τὴν παίρνουν στὰ χέρια τους καὶ μιὰ καὶ δυὸ τρέχουν στὸ βασιλιᾶ, χορεύοντας καὶ τραγουδῶντας.

— Μὴ μᾶς φοβᾶστε εἴμαστε τὰ παιδιὰ τῆς γρηούλας, ποὺ βγήκαμε ἀπ' τὰ κουκιά, φώναζαν στὸν κόσμο, ποὺ συναντοῦσαν. Εἴμαστε ἱκανὰ γιὰ κάθε δουλειά. Μὴ μᾶς βλέπετε τόσο μικρά. Εἴμαστε πιὸ δυνατὰ ἀπ' τὸν καθένα σας γιατὶ ἑνώνουμε τὴν δύναμί μας ὅλα μαζί.

Κι' ὁ βασιλιᾶς σὰν ἄκουσε τὰ λόγια τους εἶπε:

— Σᾶς ἀξίζει τὸ σακκὶ μὲ τὰ φλουριά, ὄχι μόνον γιατὶ βρήκατε τὴν πέτρα τοῦ δαχτυλιδιοῦ μου μὰ καὶ γιατὶ εἶστε ἀγαπημένα.

Μακάρι νᾆναι πάντα ἔτσι καὶ ὁ λαός μου.

Η ΑΝΕΜΗ

Ἡ στήλη τῶν Συλλόγων

ΕΥΧΕΣ...

Στὸν καινούργιο χριστιανικὸ σύλλογο «Πυρσὸ» — ἕνας ἀκόμη ἀδελφὸς — εὐχόμαστε πλήρη ἐπιτυχία τῶν ὡραίων σκοπῶν του.

Σὲ ὅσους μᾶς συκοφαντοῦν, λέμε ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιμένουν ἀπάντηση, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση ποὺ βγάλαμε. Συνεπῶς ἂς μη ἀδημονοῦν...

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ΜΕΓΑΛΟΥ ΛΟΓ. ΔΙΑΓ. ΘΕΑΤ. ΕΡΓΟΥ - ΣΚΕΤΣ καθὼς καὶ ἡ ἀπονομὴ τοῦ «ΕΤΗΣΙΟΥ ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΔΑΔΩΝ» θὰ δημοσιευτοῦν στὸ ἑπόμενο τεῦχος.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΔΑΔΕΣ»

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ἡ διεύθυνση τοῦ Συλλόγου στὸ ἑξῆς θὰ εἶναι: Ἰωάννην Τριανταφυλλόπουλον, Τραμπάτζειον Γυμνάσιον Σιατίστης. Εἰς Σιάτισταν — Κοζάνης. Ὅτι ἀφορᾶ τὸν σύλλογον — συνδρομές, συμμετοχές, γράμματα — θὰ ἀποστέλλωνται στὴ νέα διεύθυνση.

Ἀπὸ τὴν Γεν. Γραμμ. «ΔΑΔΩΝ»

ΝΕΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Ἱδρύθη στὸν Πλάτανο Ναυπακτίας νέος σύλλογος ὑπὸ τὸν τίτλον ὁ «Ἔνδοξος Πλάτανος». Τὸ πρῶτο του συμβούλιο καταρτίσθηκε ἀπὸ τούς: Κων. Δεδόπουλο Πρόεδρο, Εὐθ. Δημητρακόπουλο Ἀντιπρόεδρο, Ἀν. Χρυσικὸ Γεν. Γραμματέα, Αντ. Πλατανιό, Γεώργιο Δημητρακόπουλο ταμία καὶ Ἀρ. Ρουντέρη σύμβουλο.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

1ον) Τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων τὰ μέλη μας ἑώρτασαν τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο στὸ σπίτι τοῦ Μαρκόνι. Ἡ ἑορτὴ εἶχε ἀφάνταστη ἐπιτυχία. Εἰς αὐτὴν ὁ Μάριος Ἕσπερος εἶπε μὲ δυὸ λόγια τὸ σκοπὸ τοῦ Συλλόγου. Στὸ τέλος τῆς ἑορτῆς ἔγινε διὰ κληρώσεως διανομὴ δώρων ἀξίας 150.000 δραχμῶν. Τὰ ἔξοδα ἀνέλαβε ὁ Μαρκόνι, τὸν ὁποῖον εὐχαριστοῦμε.

2ον) Ἀπὸ σήμερον ἀρχίζει ὁ Α΄ Διαγωνισμός μας μὲ θέμα: «Ἡ ραδιοφωνία διὰ μέσου τῶν αἰώνων». Στεῖλτε ὅλοι στὴ διεύθυνση: Ἀγησ. Δάλλαν, ὁδὸς Λυκούργου 14 (παραλία) Καλάμαι.

Βραβεῖα ἐκλεκτά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΧΑΡΑΥΗΣ» ΚΑΛΑΜΩΝ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΚΙΤΣΟΥ

Προκηρύσσουμε διαγωνισμὸ σκίτσου. Ποιὸς θὰ μπορέση νὰ φτιάξη τὸ καλλίτερο σκίτσο μὲ θέμα παρμένο ἀπὸ τὸ παρακάτω κομματάκι τοῦ μυθιστορήματος «Στὸν καιρὸ τοῦ Βουλγαροκτόνου».

ΤΟ ΘΕΜΑ:

«Κάτω, στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, ἕνα κορίτσι εἶχε προβάλλει ἀπὸ τὰ δέντρα. Βαστοῦσε στὸ χέρι ἕνα σακκὶ καὶ κοιτάζοντας τὸ νερὸ ποὺ ἔτρεχε διάφανο πορεύονταν κατὰ τὸ μοναστήρι. Τὰ μαῦρα μαλλιά της ἔπεφταν πυκνὰ γύρω στὸ πρόσωπό της κρύβοντας σχεδὸν ὅλο τὸ πρόσωπο καὶ πήγαινε συλλογισμένη, μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό».

Ἐμπρὸς λοιπὸν πάρτε μέρος γιὰ νὰ δοῦμε ποιὸς εἶναι καλὸς σκιτσογράφος. Τὸ καλλίτερο θὰ βραβευθῆ μὲ ἕνα ἐξαιρετικὸ δῶρο.

Προθεσμία 45 ἡμέρες.

Συμμετοχές: Γεώργιον Βλάχον Γαλατᾶ - Πόρου Τροιζηνίας. Σύλλογος «Μακεδονόπουλα» Γ.Ποριώτης.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

Στὴ Θεσσαλονίκη ὀργανώσαμε μερικοὶ πεννομάχοι μιὰ μαθητικὴ συντροφιά, ποὺ τὴν ὀνομάσαμε «Μακεδονικὴ Ἑστία». Πιστεύουμε νὰ εἶναι αὐτὴ ὁ σπόρος γιὰ ἕνα μεγάλο παμμακεδονικὸ σύλλογο. Θὰ ἀγωνισθοῦμε μέσα σὲ πλαίσια χριστιανικά, πατριωτικὰ καὶ «παιδοπολιτικά». Ζητοῦμε τὴ συμπαράσταση, τὴ βοήθεια καὶ τὴν ἐγγραφὴ ὅλων τῶν Μακεδόνων πεννομάχων καὶ ἰδίως τῶν Σαλονικιῶν.

Ἐμπρὸς λοιπόν! Βοηθῆστε τὴν προσπάθειά μας αὐτή! Περιμένουμε!

Διεύθυνσή μας: Ἀθαν. Γκαμέραν, Ἀμαλίας 67, Θεσσαλονίκη.

Γιὰ τὴν «Μ. Ἑστία»: Πύρινη Ρομφαία, Σπαγγοραμμένος, Τάκης Ἀμάραντος, Νάρκισσος, Φιγκαρό.

ΙΔΡΥΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ἱδρύθηκε σύλλογος ἀπὸ τοὺς Λακάζ, Βορειοηπειρώτη, Ἀρκάδι καὶ Εὐβοϊκὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Εὔθυμα Νειᾶτα» καὶ προκηρύσσει διαγωνισμὸ πεζοῦ, σκίτσου καὶ φωτογραφίας (ὄχι τριάθλου).

1ον) Διαγωνισμὸς πεζοῦ: Θέμα «Χειμώνιασε». 1ον βραβεῖον: Ἕνα βιβλίο. 2ον Χειρόγραφο τιμητικὸ δίπλωμα.

2ος) Διαγωνισμὸς σκίτσου: Θέμα «Προσωπογραφίες ἢ καὶ τοπία». 1ον βραβεῖο: Κὰρτ - ποστὰλ διαφόρων κρατῶν». 2ον Κὰρτ - ποστὰλ διαφόρων κρατῶν.

3ον) Διαγωνισμὸς φωτογραφίας: Θέμα ἐλεύθερο. 1ον βραβεῖο: 4 Κὰρτ - ποστὰλ Ἑλλάδος. 2ον: 2 Κὰρτ - ποστὰλ Ἑλλάδος.

Στὴν προσπάθειά μας ἐλπίζομε ὅτι ὅλοι καὶ ὅλες θὰ μᾶς βοηθήσουν στέλνοντας τὴ συμμετοχή τους. Οἱ συμμετοχὲς θὰ στέλνονται πρός: Κωνσταντῖνον Δημητρίου, ὁδὸς Τσιρηγώτη, Χαλκίς. Προθεσμία ἕως τέλος Ἀπριλίου.

ΕΥΘΥΜΑ ΝΕΙΑΤΑ

ΤΑ ΜΑΚΕΔΟΝΟΠΟΥΛΑ

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ συλλόγου «Μακεδονόπουλα» κατηρτίσθηκε ὡς ἑξῆς:

Ἀρχηγὸς «ΓιώργοςΠοριώτης».

Πρόεδρος: «Ἀπόλλων». Ἀντιπρόεδρος: «Μέγας Ἀλέξανδρος», Γεν. Γραμματεὺς «Μακεδονομάχος». Ταμίας «Ἐλεύθερος Μακεδών». Σύμβουλοι: Παπανίκου Ε., Κουρτίδης Χ.

(Ἐκ τοῦ συλλόγου ΜΑΚΕΔΟΝΟΠΟΥΛΑ»

ΙΔΡΥΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΤΗ ΛΕΥΚΑΔΑ

Εἴκοσι παιδιά, ποὺ ἀποτελοῦσαν παράρτημα τῆς «Πνευματικῆς Χαραυγῆς», μαζὶ μὲ Πρεβεζάνους ἀναγνῶστες τοῦ «Σ. τ. Π.» μας ἵδρυσαν λογοτεχνικὸ σύλλογο μὲ τὸ ὄνομα «Πανελλήνιοι Φωτοδότες». Ὁ σύλλογος θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀνάπτυξη κάθε καλλιτεχνικῆς ἰδέας.

Γιὰ νὰ ἐγκαινιάση τὴν ἵδρυσή του προκηρύσσει διαγωνισμὸ μὲ θέμα ἐλεύθερο (πεζὸ ἢ ἔμμετρο).

Φίλοι τοῦ «Σ.τ.Π.» προσχωρῆστε στὸ σύλλογο καὶ λάβετε μέρος στὸ διαγωνισμό. Τὰ βραβεῖα ξεπερνοῦν τὴ φιλοδοξία κάθε νέου. Ἡ προθεσμία ἀποστολῆς συμμετοχῶν λήγει τὸν Φεβρουάριο 1952.

Περιμένουμε προσχωρήσεις καὶ συμμετοχὲς στὴ διεύθυνση: Μαθητὴν Παναγιώτην Καββαδᾶ, Λευκάδα.

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΦΩΤΟΔΟΤΕΣ
Λευκάδα

Β΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΠΥΡΣΟΣ»

Ὁ σύλλογός μας συνεχίζοντας τὴ δράση του προκηρύσσει δεύτερον διαγωνισμὸν μὲ θέμα: «Ἡ Πατρίς». Δεκτὸν (πεζὸν - ποίημα).

Κριτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ βραβεύσῃ ἕνα πεζὸ κι' ἕνα ποίημα.

Πρῶτο βραβεῖο ἀξίας 20.000 καὶ δεύτερο 10.000 δραχμῶν.

Τὰ ἀποτελέσματα θὰ βγοῦν στὶς 25 Μαρτίου.

Στεῖλτε τὴ συμμετοχή σας στὴ διεύθυνση: Ἀνδρέα Σαβ. Θεοδωρίδη, Μαθητὴν Γυμνασίου Ἀρρένων Δράμας.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΠΥΡΣΟΣ»

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ «ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΠΝΟΗΣ»

Γίνεται γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς πεννομάχους ὅτι εἰς τὴν Ν. Ἰωνίαν ἱδρύθη σύλλογος μὲ τὴν ὀνομασίαν «Μαθητικὴ Πνοή». Ὁ σύλλογός μας κάνει γνωστὸν εἰς τοὺς πεννομάχους ὅτι θὰ ἐργασθῇ μέσα σὲ παιδοπολιτικὰ νεανικὰ ἐθνικὰ καὶ χριστιανικὰ πλαίσια. Πεννομάχοι βοηθῆστε τὴν προσπάθειάν μας. Δεχόμαστε μέλη καὶ ἀντιπροσώπους ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον κατηρτίσθηκε ὡς ἑξῆς: Πρόεδρος Γιαννακόπουλος Δημήτριος. Ἀντιπρόεδρος Σαπουντζάκης Χαράλαμπος. Γεν. Γραμματεὺς Θεόδωρος Ρίτσος. Ταμίας Πίττας Ἰωάννης. Σύμβουλοι: Πολάτογλου Χαρίτων, Πανταζῆς Ἰωάννης, Μακρίδης Παντελῆς, Θεόδωρος Γιαννακόπουλος. Πεννομάχοι γράψατε: Δημήτριον Χ. Γιαννακόπουλον, ὁδὸς Ἡλιουπόλεως 86, Ν. Ἰωνία. Ἀθῆναι.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΑ»

Ἱδρύθηκε σύλλογος μὲ τὸν τίτλο «Ἑλληνόπαιδα» μὲ διεύθυνση: Δημήτριον Γ. Τσαλδαράκην, Σαλβάνη 19, Ἅγιος Λουκᾶς Ἀθηνῶν.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καταρτίσθηκε ὡς ἑξῆς: Πρόεδρος Ἀφρολουσμένος Θερμαϊκός. Ἀντιπρόεδρος Ἱππότης τῆς Ἐλευθερίας. Γεν. Γραμματεὺς Ροβῦρος ὁ Κατακτητής. Ταμίας Γαλιλαῖος. Σύμβουλοι: Μύγα Τσὲ - Τσέ, Μιχαὴλ Ἰγερινός. Διευθυντὴς παραρτημάτων: Μιχαὴλ Στρογκώφ.

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΑΙ

Στὶς ἀρχαιρεσίες ποὺ ἔγιναν, γιὰ τὴν ἀνάδειξη τοῦ νέου Δ. Σ. τῶν «ΔΑΔΩΝ», γιὰ τὸν καινούργιο χρόνο, ἐξελέγησαν: Πρόεδρος ὁ Ταπεινός, Γεν. Γραμματεύς, ὁ Κατεπάνω, Ταμίας ὁ Ρεμῆς καὶ σύμβουλοι οἱ Ἄγγελος Φωτός, Δαίδαλος. Τὸ νέο Δ. Σ. ὑπόσχεται λαμπρὴ δράση.

ΕΤΗΣΙΟ ΒΡΑΒΕΙΟ «ΔΑΔΩΝ»

Ὁ σύλλογός μας κάνοντας ἕνα βῆμα προόδου ἀπονέμει τὸ πρῶτο του «Ἐτήσιο Βραβεῖο ΔΑΔΩΝ». Τὸ φετεινὸ βραβεῖο ἀπονέμεται μαζὶ μὲ τὸ περυσινό, στὸν νεαρὸ ποιητὴ Ἰάκωβο Ψαρρᾶ ἀπὸ τὴ Νάξο. Ὁ μικρὸς αὐτὸς λογοτέχνης, κατὰ τὴν περυσινὴ καὶ φετεινὴ χρονιά, παρουσίασε ἀπὸ τὶς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ μας, ποιήματα γεμάτα λυρισμὸ ἁγνό, γεμάτα παλμὸ καὶ πνοή. Τοῦ εὐχόμαστε κάθε προκοπὴ στη λογοτεχνία, τὴ λογοτεχνία την πραγματική, ποὺ ξεκινάει παντα ἀπὸ ψηλά...

Γιὰ βραβεῖο τοῦ στελνουμε τὸ καινούργιο χριστιανικο πεζογραφημα του νεοελληνα μυθιστοριογράφου Σώτου Χονδρόπουλου, «Στὸν ἀγρὸ τοῦ θερισμοῦ». (Κριτικη «Ἀκτινες», Ἰανουαρ. 1952). Νὰ μᾶς γραψη τη διεύθυνση του.

ΤΜΗΜΑ «Ε. Β. Δ.»

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ «ΔΑΔΩΝ»

Ὁ διαγωνισμὸς αὐτὸς — ἀρκετὰ δύσκολος — εἶχε μεγαλη ἐπιτυχία. Οἱ συμμετοχες ἦσαν 18. Αὐτὸ μᾶς δίνει θάρρος γιὰ νεες ἐξορμησεις.

1ο βραβειο. α΄) Νικος Σαλονικιος. «Γουλιέλμος Τέλλος» (Σίλλερ). Τὸ ἔργο ὄχι τοσο πρωτότυπο, μα με ἀρκετη πλοκή. β) Ἐπισης πρῶτο βραβεῖο: Αποσ. Βουτσαδακης. «Κοκταιηλ Παρτυ». (Τ. Σ. Ἔλιοτ). Γιὰ τὸ ἔργο ἔχουμε πολλες ἀμφιβολίες. Ὁ συγγραφεὺς πρεπει ὑπεύθυνα νὰ μᾶς δηλώσῃ την πατροτητα του.

2ο βραβειο. Τὸ ἔργο «Τὰ Ἑλληνόπουλα στὰ χέρια τῶν Σλαύων». «Μέρες δίχως τέλος» (Ο'Νηλ). Παρακαλεῖται ὁ συγγραφεὺς νὰ μᾶς γνωρίσῃ τὸ ὄνομά του καὶ τη διεύθυνση του.

3ο βραβεῖο. Στέγος Ἄστεγος. «Ἑλλάς» (Σέλλεϋ).

Δώσαμε βραβεῖα συνολικῆς ἀξίας 43.000 δραχ. Ὑποσχόμαστε ὅτι σὲ ἄλλους διαγωνισμοὺς θὰ δώσουμε περισσότερα βραβεῖα, που ἁρμοζουν περισσότερο στην παιδικὴ ἡλικια, γιατὶ τα βραβεῖα ποὺ δώσαμε, ἂν καὶ εἶναι ἀριστουργηματα, εἶναι γιὰ μεγάλες ἡλικίες. Καὶ τοῦτο γιατι θεατρικὰ ἔργα μεγάλης λογοτεχνικῆς ἀξίας, δὲν ὑπάρχουν στὴν Ἑλληνική.

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ «ΔΑΔΩΝ»

ΜΕΓΑΛΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΠΥΡΣΟΣ»

Ἐγκαινιάζοντας τὴ νέα περίοδο δράσεως, ὁ σύλλογός μας προκηρύσσει μεγάλο λογοτεχνικὸ διαγωνισμὸ (πεζὸ - ποίημα) μὲ θέμα ἐλεύθερον. Μὴν ἀμελήση κανείς. Θὰ βραβευθοῦν 2 πεζὰ καὶ 2 ποιήματα.

Α΄ βραβεῖο βιβλίο ἀξίας 35 χιλ. δραχμῶν. Β΄ βραβεῖο ἀξίας 30 χιλ. δραχμῶν. Γ΄ βραβεῖο ἀξίας 22 χιλ. δραχμῶν. καὶ Δ΄ βραβεῖο ἀξίας 15 χιλ. δραχμῶν. Προθεσμία τρίμηνη.

Στεῖλτε λοιπὸν τὴ συμμετοχή σας στὴ διεύθυνση: Ἀνδρέαν Θεοδωρίδην, Μαθητὴν Γυμνασίου Δράμας.

ΑΠΟ ΤΑ 'ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ,

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΦΛΩΡΙΝΑ

Πρὸ ἑβδομάδος ὁμὰς παιδιῶν τοῦ «Σπιτιοῦ Παιδιοῦ» Ἀνταρτικοῦ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Διοικητὴν Μονάδος, τὸν Κοινοτικὸν Γεωπόνον τῆς Διευθύνσεως Γεωργίας, τὸν Γραμματέα τῆς Κοινότητος κ.λ.π. ἐξέδραμον εἰς τὶς γύρω βουνοκορφὲς τῆς περιοχῆς τὶς ὁποῖες δενδροφύτευσαν διὰ χιλίων ὀκτακοσίων δενδρυλλίων πεύκων καὶ ἐλάτων.

— Πανηγυρικώτατα ἑωρτάσθησαν τὰ Χριστούγεννα εἰς ὅλα μας σχεδὸν τὰ Σπίτια.

Στὴ Λευκώνα ἐδόθη ἑορτὴ μὲ διάφορα Χριστουγεννιάτικα σκὲτς στὴν ὁποίαν πῆραν μέρος παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» καταχειροκροτηθέντα ὑπὸ τῶν οἰκείων των.

Τὴν παραμονὴ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἀρχηγὸ ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ Σπιτιοῦ περιῆλθον τὶς γειτονιὲς καὶ ἔψαλλαν τὰ κάλλαντα προσδίδοντας ὄψιν χαρούμενην εἰς τὸ χωριό.

Τὰς εἰς χρῆμα καὶ εἶδος εἰσπράξεις των πρόκειται νὰ διαθέσουν διὰ τὴν ἀγορὰν δώρων — τσιγάρων, κονιάκ, κ.λ.π. — τὰ ὁποῖα θὰ διανείμουν κατὰ τὴν ἐξόρμησίν των τὴν παραμονὴν τῆς Πρωτοχρονιᾶς εἰς ἀπομεμακρυσμένον φυλάκιον παρὰ τὰ Ἑλληνοαλβανικὰ σύνορα.

— Στὴν Κάτω Ὑδροῦσα ὅπου μένουν κι' οἱ κάτοικοι τοῦ γειτονικοῦ χωριοῦ Δροσοπηγῆς τὰ παιδιὰ τοῦ Σπιτιοῦ Ὑδρουσιῶται καὶ Δροσοπηγιῶται δῶσαν μιὰ ὡραία παράσταση μὲ διάφορα ἐπίκαιρα καὶ πατριωτικὰ σκὲτς καὶ τὸ βράδυ ἔψαλαν ὅλα μαζὶ τὰ κάλλαντα στὶς γειτονιές.

Αἱ εἰσπράξεις θὰ διατεθοῦν γιὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Στρατιωτικοῦ Νοσοκομείου Φλωρίνης στοὺς ἀρρώστους τοῦ ὁποίου θὰ διανεμηθοῦν διάφορα δῶρα ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ψυχαγωγίας. Μέρος τῶν εἰσπράξεων θὰ διατεθῆ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ποδοσφαιρικῆς ὁμάδος τοῦ Σπιτιοῦ.

Στὶς Ἄνω Κλεινὲς δόθηκε ὡραία παράστασις ἀπὸ τὰ ἐξωσχολικὰ παιδιὰ τοῦ Σπιτιοῦ τῇ συνδρομῇ τοῦ διδασκάλου τοῦ σχολείου καὶ τῆς Ἀρχηγοῦ τὴν ὁποίαν ἐπανέλαβον τὴν ἑπομένην εἰς τὸ γειτονικὸ χωριὸ Μποῦφι ὅπου καὶ τὸ νεοϊδρυθὲν «Σπίτι» μας.

Τὸ ἴδιο χαρμόσυνα καὶ πανηγυρικὰ ἑωρτάσθηκαν τὰ Χριστούγεννα καὶ στὰ ὑπόλοιπα Σπίτια μας Κρατερό, Φλάμπουρον, Ἀνταρτικὸν ὅπου ἐψάλλησαν τὰ κάλλαντα καὶ ἐγένοντο λαμπαδηφορίες ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῶν «Σπιτιῶν».

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Στό παλάτι τοῦ Μίνωα

Στεκόμαστε ἐκστατικοί στήν εἴσοδό του. Μά ποῦ βρισκόμαστε; Ἀνάκτορο εἶναι τοῦτο ἤ πολιτεία ὁλάκερη;

Μιά κοπέλλα τοῦ παλατιοῦ μέ τή γραφική στολή — τό στενό προσαρμοστό ζιπουνάκι, τή μακριά φαρμπαλωτή φούστα, πού ἀρχίζοντας ἀπό τή δαχτυλιδένια της μέση φαρδαίνει κάτω καί σέρνεται ὡς τή γῆ — μᾶς δίνει νερό δροσερό ἀπ' τή στάμνα πού ἔχει γεμίσει ἀπό τήν κρήνη. Μᾶς χαμογελᾶ φιλικά καί πηγαίνει νά δώση τήν εἴδηση στούς φρουρούς.

Καί νά, ἕνας φύλακας πού μᾶς ὑποδέχεται καί ρωτᾶ τί ζητᾶμε.

Ὅταν ἔμαθε πώς εἴμαστε ἀπεσταλμένοι ἀπ' τόν Αἰγέα καί πώς ζητᾶμε νά δοῦμε τό Βασιλιά του, μᾶς ὁδηγεῖ στόν ξενῶνα πού βρίσκεται ἐκεῖ στή νότια εἴσοδο.

Ἀμέσως μᾶς παίρνουν οἱ ξεναγοί καί μᾶς ὁδηγοῦν στά λουτρά. Πρῶτα ἀπ' ὅλα, νά πλύνωμε ἀπό τή σκόνη τό σῶμα μας, νά τ' ἀλείψουμε μέ ἀρωματικό λάδι, γιά νά λυθοῦν οἱ ἁρμοί ἀπ' τήν κούραση καί ν' ἀνοίξη ἡ ὄρεξή μας.

Θαυμάζουμε τά ὡραῖα λουτρά... Οἱ τοῖχοι, μέ τίς ἐξαίσιες ζωγραφιές τους, ἀνάλογες μέ τή χρήση τῆς κάμαρας — θαλασσογραφίες ἐδῶ πού σοῦ δίνουν πιό ἔντονη τοῦ νεροῦ τήν αἴσθηση — δέ στενεύουν γύρω σου τόν ὁρίζοντα, παρά σοῦ χαρίζουν τήν ἔκταση τῆς ἀπέραντης θάλασσας...

Περνᾶμε, φρεσκαρισμένοι, γιά φαγητό στήν τραπεζαρία. Πέρδικες, λαγοί, καί λογῆς φτερωτά, στίς τοιχογραφίες κεντρίζουν τήν ὄρεξή σου καί τό τραπέζι πού στρώνεται πλούσιο δέν τίς διαψεύδει.

Τρῶς στιφάδο λαγό, πέρδικες ψητές, ψάρια φρέσκα τῆς ὥρας καί κλείνεις τό γεῦμα σου μέ τά ζουμερά πορτοκάλλια τῆς Κνωσσοῦ, τά λασηθιώτικα μῆλα, τά καρύδια, τ' ἀμύγδαλα καί τά σῦκα ἀπ' τά κελλάρια τοῦ Μίνωα.

Ἕνας στρατιώτης, γυμνός ὡς τή μέση, μέ μιά ποδιά γυριστή σά μπανιέρα γιά μοναδικό φόρεμά του κι' ἕνα κοντάρι στό χέρι, μᾶς ἀναγγέλλει πώς ὁ πανίσχυρος βασιλιάς τῆς Κνωσσοῦ, ὁ θεόμορφος γιός τοῦ Δία, ὁ Μίνωας, εὐδόκησε νά μᾶς δεχτῆ στή μεγάλη αἴθουσα τοῦ θρόνου.

Περνᾶμε στήν ἀπέραντη κεντρική αὐλή, πού χωρίζει σέ δυό τό ἀνάκτορο. Ὁ Κρητικός μᾶς πληροφορεῖ. Τ' ἀνατολικό τμῆμα, τό πιό μεγαλόπρεπο, μέ τά τρία πατώματα, εἶναι τό ἰδιωτικό διαμέρισμα τῶν βασιλέων. Ἄν ἔχουμε τήν τύχη νά μᾶς καλέση ὁ Μίνωας σέ τραπέζι, θά καμαρώσουμε τίς ὡραῖες του αἴθουσες.

Τό δυτικό εἶναι τό δημόσιο τμῆμα. Ἐκεῖ εἶναι τά ἱερά καί οἱ βασιλικές ἀποθῆκες.

Θαμπωμένοι ἀπό τή λάμψη τοῦ παλατιοῦ, προχωροῦμε. Στή μέση τῆς αὐλῆς εἶναι στημένο πάνω σ' ἕνα ψηλό βάθρο, ὁ Διπλοῦς Πέλεκυς, τό ἱερό σύμβολο τῆς Κνωσσοῦ καί πιό πέρα, τά ἱερά Κέρατα τοῦ Ταύρου, πού συμβολίζουν τή δύναμη τῆς θαλασσοκράτειρας πολιτείας.

— Πολύ ὑποβλητικό, ψιθυρίζουμε ὁ ἕνας στόν ἄλλο. Ἡ πρώτη ἐντύπωση εἶναι τό μεγαλεῖο κι' ἡ δύναμη... Ἄς τό λάβουν ὑπ' ὄψη τους, ὅσοι μπαίνουν ἐδῶ κι' ἄς μετριάσουν τίς ἀξιώσεις τους. Διπλωματικώτατο μά τόν ἱερό Ταῦρο.

Ἀνταλλάσσουμε ἕνα βλέμμα μέ τό φρουρό, πού χαμογελᾶ εὐχαριστημένος ἀπ' τήν κατάπληξή μας.

— Φτάσαμε, μᾶς λέει, καί στέκει σέ προσοχή.

Τρεῖς ἄλλοι φρουροί, μέ τήν ἴδια στολή, μέ βραχιόλια στά γυμνά μπράτσα, μᾶς συνοδεύουν...

Μπαίνουμε στό Μέγαρο τοῦ Θρόνου, ἀπ' τόν τετράπυλο πρόδομο. Στήν αἴθουσα, σέ θρονιά πέτρινα πού ζώνουν τούς τοίχους, κάθονται οἱ προύχοντες τῆς Κνωσσοῦ καί στή μέση τους, σέ ψηλότερο θρόνο ἀπό ἀλάβαστρο, ἀντικρύζουμε τό Μίνωα: Φορεῖ ἱερατικό κάτασπρο χιτῶνα, μέ ζώνη γαλάζια στή μέση, κι' ἀντί γιά στέμμα

στολίζουν ἀπό ἀτόφιο χρυσάφι, τά μαῦρα σγουρά του μαλλιά, τά ἱερά κέρατα τοῦ Ταύρου.

Σκύβουμε ἐλαφρά τό κεφάλι, μά δέ γονατίζουμε. Εἴμαστε ἐλεύθεροι Ἀθηναῖοι κι' ὁ βασιλιάς μας εἶναι τό ἴδιο σοφός κι' ἀπό γένος ἀρχοντικό σάν τού Μίνωα.

Μᾶς δείχνουν τό πέτρινο ἄδειο πεζοῦλι, ἀντίκρυ στό θρόνο. Θαυμάζουμε τήν ἁπλή αὐτή αἴθουσα, μέ τίς ἐξωτικές τις εἰκόνες... Γρῦπες, ξαπλωμένοι μπροστά σέ παπύρους κι' ἄλλα ἀνατολίτικα φυτά, στολίζουν ἐδῶ μέ τά ζωηρά χρώματά τους τούς τοίχους πού στή βάση τους, σέ μπόϊ σχεδόν ἀνθρώπου, εἶναι ντυμένοι μέ πλάκες ἀπό ἀλάβαστρο.

Μᾶς ρωτοῦν τ' ὄνομά μας, τόν τόπο μας, τό σκοπό πού μᾶς ἔφερε στήν Κνωσσό.

Ἀπαντοῦμε σέ ὅλα μέ θάρρος κι' εὐγένεια. Καί τότε ὁ Μίνωας χτυπᾶ τά χέρια καί μπαίνει ὁ ἱερέας μέ τό εἴδωλο τῆς θεᾶς τῶν Φιδιῶν κι' ἕνας ρυτοφόρος. Ἦταν ἕνας ἡλιοκαμμένος ἀκόλουθος, πού φοροῦσε στά πόδια του καί στά χέρια του κρίκους καί κρατοῦσε ἕνα μεγάλο ἀγγεῖο, ἴδιο χωνί, πού τό λένε ρυτό, γιατί ἔχει στή βάση του μιά ὀπή γιά νά ρέη ἀργά - ἀργά τό κρασί ὅταν κάνουν σπονδές στούς θεούς.

Σηκωθήκαμε ὅλοι κι' ὁ Μίνωας, ἀφοῦ ἔβρεξε τά δάχτυλά του στήν ἱερή δεξαμενή, πίσω μας, ἔκαμε σπονδή στή θεά τῶν Φιδιῶν κι' ὑποσχέθηκε νά μᾶς δείξη φιλία. Ὕστερα εἶπε:

— Καλῶς ὡρίσατε στό παλάτι μου, ξένοι. Ἡ βασίλισσα Πασιφάη κι' ἐγώ, σᾶς καλοῦμε τό βράδυ σέ δεῖπνο. Αὔριο θά γίνη γιά χάρη σας μιά μεγάλη γιορτή στό θέατρο. Θά δῆτε τίς τελετές μας καί τούς ἀγῶνες μας... Καί τώρα εἶσθε ἐλεύθεροι νά γυρίσετε τό παλάτι. Ὁ γιός μου κι' ἡ κόρη μου θά σᾶς συνοδεύσουν.

Ὑποκλιθήκαμε πάλι, καθώς ὁ Μίνωας ἔβγαινε ἀπ' τήν αἴθουσα, μέ τή συνοδεία του...

Ἀμέσως, μπῆκαν δυό νέοι πεντάμορφοι, πού τό κρουσταλλένιο τους γέλιο ἔσπασε τήν ἀτμόσφαιρα τῆς ἐπισημότητας. Ἦταν ἡ Ἀριάδνη, ἡ κόρη τοῦ Μίνωα, κι' ὁ Ἀνδρόγεως, ὁ γιός του.

Ὁ «Πρίγκηπας μέ τά κρίνα»! ἔτσι τόν ἔλεγαν στήν Κνωσσό, γιατί ἀγαποῦσε νά στολίζεται μέ τ' ὡραῖο αὐτό λουλοῦδι.

Κι' ἀλήθεια, κυττάζουμε τό κομψό περιδέραιό του. Μιά γιρλάντα ἀπό κομψά ἀσημένια κρίνα! Φορεῖ στό κεφάλι ἕνα καπέλλο μέ θύσανους καί κορδέλλες, τό σῆμα του, σά μελλοντικοῦ βασιλιᾶ.

Σέ λίγο, τόν καμαρώσαμε καί σ' ἕνα ὡραῖο τοιχανάγλυφο, πού τοῦ εἶχε κάμει ἕνας σπουδαῖος τεχνίτης στούς διαδρόμους τοῦ παλατιοῦ.

— Ἔλα μαζί μου, Διοφάνη κι' ἐσύ Λεωνίδα, εἶπε. Ἡ Δέσποινα Ἑλένη μέ τή Μυρτώ θάχουν συντροφιά τήν ἀδερφή μου... Καί τώρα τί θέλετε νά σᾶς δείξουμε πρῶτα;

Ἡ Ἀριάδνη ἦταν μιά κόρη γλυκειά μέ μεγάλα σκιστά, ἀμυγδαλωτά μάτια καί μιά πονηρή χαριτωμένη μυτίτσα. Εἶχε χτενίσει πολύ παράξενα τά σγουρά της μαλλιά. Μιά μπουκλίτσα ἀτίθαση ἔγερνε παιχνιδιάρικα στό μέτωπό της κι' οἱ μαῦροι κυματισμοί τῆς ἐβένινης κόμης της, ἔπεφταν στούς ὤμους. Τό φόρεμά της, πίσω στήν πλάτη, εἶχε ἕναν πελώριο φιόγκο... Ἕνα βραχιόλι ἀπ' αὐτά πού φοροῦσε στά γυμνά μπράτσα της, ἀσφαλῶς θάφτανε γιά νά σφίξη τή μέση της. Ἡ κορμοστασιά της ἦταν λυγηρή καί, πάνω ἀπ' τό κρινολίνο τῆς φούστας της, ἔπεφτε μιά ἄσπρη ποδίτσα πλισσεδωτή.

Πῆρε τή Μυρτώ ἀπ' τό χέρι κι' ἔτρεξαν στούς κήπους τοῦ παλατιοῦ νά μαζέψουν ὁλόχρυσους κρόκους καί κρίνα γιά τό τραπέζι τό βραδυνό.

Ἐγώ ἔμεινα μέ τ' ἀγόρια γιά νά δῶ τά ἀνάκτορα τῆς Κνωσσοῦ. Τετράπλατες σκάλες πάνε στά πάνω πατώματα, πού 'νε στολισμένα μέ πρόπυλα κι' ἐξῶστες. Ἀνεβοκατεβαίνουμε τίς σκάλες, χωνόμαστε στούς δαιδαλικούς διαδρόμους, τριγυρνοῦμε παντοῦ: Στά πλυντήρια, στά λουτρά, στά μέγαρα, στούς ναούς. Τελευταῖα μπαίνουμε στίς ἀποθῆκες καί καμαρώνουμε τά ὡραῖα πιθάρια, καθένα κι' ἕνα ἀριστούργημα. Εἶναι γεμάτα μέ λάδι, κρασί, ξύδι καί μέλι. Τί πλούσια χώρα. Τό λάδι της εἶναι ξακουστό τά γεννήματα καί τά φροῦτα της ἀπ' τά πιό διαλεχτά. Μπαίνουμε καί σ' ἕνα μικρό ἐλαιοτριβεῖο πού κείνη τήν ὥρα ἀλέθει ἐλιές. Ἐπισκεπτόμαστε καί τό σκολειό ὅπου τά παιδιά τῆς Κνωσσοῦ συλλαβίζουν τή δύσκολη γλῶσσα τους. Τί ὑδραυλικές ἐγκαταστάσεις! Πόσο ἄφθονα εἶναι ἐδῶ τά νερά πού, τρέχοντας ἀπό τά ψηλά πατώματα πρός τά χαμηλότερα, καθαρίζουν τά πάντα. Μεγάλος πολιτισμός, ἀφοῦ δίδουν τόση σημασία στήν ὀμορφιά καί στήν ὑγεία.

Ἐκεῖνο πού μᾶς ξαφνιάζει, εἶναι τό ἄπλετο φῶς. Ναί, τό φῶς βασιλεύει παντοῦ, καί στό πιό ἀπόμερο δωμάτιο τοῦ ἀτέλειωτου αὐτοῦ «λαβύρινθου». Πῶς τά καταφέρνουν μέ δυό καί τρία πατώματα, μέ τά πυκνά διαμερίσματα, τούς ἀτέλειωτους διαδρόμους, τίς σκάλες καί τίς στοές καί τό πλῆθος τούς κίονες, νά φωτίζεται ἔτσι αὐτό τό παραμυθένιο παλάτι;

Ὁ «πρίγκηπας μέ τά κρίνα» μᾶς δίνει τήν ἐξήγηση:

— Μά δέν προσέξατε, μᾶς λέει, πώς

(Συνέχεια στή σελίδα 45)

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ 1951

Ἕνας ἀπολογισμὸς

Ὁ χρόνος ποὺ πέρασε — δηλαδὴ τὸ 1951—ἦταν ὁ πρῶτος μεταπολεμικὸς ποὺ μέσα στὸ διάστημά του ὁ ἑλληνικὸς ἀθλητισμὸς κατώρθωσε νὰ ὀρθοποδήση μετὰ τὶς δυστυχίες τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς.

Ἡ ἐθνικὴ Ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα στὸ 1951 ἔδωσε πέντε διεθνεῖς ἀγῶνες, καὶ ἀπὸ αὐτοὺς κέρδισε τοὺς τρεῖς.

Τὶς δύο νίκες ἐπέτυχε τὸν Ὀκτώβριο στοὺς Μεσογειακοὺς ἀγῶνες τῆς Ἀλεξάνδρειας

Ἀπὸ τὸν ἀγῶνα «Ἐθνικοῦ Πειραιῶς» — «Σίμεριγκ». Ὁ Ἀγγελίδης προσπαθεῖ νὰ κερδίση τὴν μπάλλα.

(Ἑλλὰς - Αἴγυπτος 2 - 0, Ἑλλὰς - Συρία 4 - 0) καὶ κατέκτησε τὸ πρωτάθλημα Μεσογείου.

Ἡ τρίτη νίκη σημειώθηκε τὸν Νοέμβριο στὴν Ἀθήνα ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Αἰγύπτου (1 - 0) καὶ ἦταν γιὰ τὸ κύπελλο τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου. Γιὰ τὸ ἴδιο κύπελλο ἡττήθηκε στὸ Παλέρμο στὶς 8 Ἀπριλίου ἀπὸ τὴν Β΄ Ἰταλίας (3 - 0) ἐνῶ σὲ φιλικὸ ἀγῶνα ἡ ἄλλη ἐθνικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα ἔπαιξε στὶς 14 Ὀκτωβρίου στὴν Μασσαλία μὲ τὴν Β΄ Γαλλίας καὶ ἔχασε μὲ 1 - 0.

Ἀκόμη ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων ἔδωσε τέσσερα μὰτς μὲ τὴν ἀντίστοιχο τῆς Τουρκίας. Τὰ δύο τὰ ἔδωσε στὴν Ἄγκυρα καὶ ἔχασε μὲ 7 - 1 καὶ 2 - 0. Τὰ ἄλλα δύο στὴν Ἀθήνα, καὶ ἔχασε τὸ ἕνα μὲ 2 - 1, καὶ κέρδισε τὸ ἄλλο μὲ 2 - 0.

Τὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδος καθὼς καὶ τὸ κύπελλο Ἑλλάδος κέρδισε καὶ πάλιν ἡ ἑνδεκάδα τοῦ Ὀλυμπιακοῦ Πειραιῶς.

Σημαντικὴ ἦταν ἐξ ἄλλου ἡ πρόοδος τοῦ ἀθλητισμοῦ στίβου. Μία τρανὴ ἀπόδειξη ἦταν οἱ τρεῖς νίκες ποὺ πέτυχαν οἱ ἀθλητές μας στοὺς Μεσογειακοὺς τῆς Ἀλεξάνδρειας. Ὁ Πετράκης νίκησε στὰ 100 μ. μὲ 10.9, ὁ Γιαταγάνας στὴν σφαιροβολία μὲ 15 μ. 3 καὶ ὁ ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρούπολη Κοσμᾶς στὸ δέκαθλο μὲ 5.135 βαθμούς. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὲς τὶς νίκες ἡ ἐθνικὴ ὁμάδα στίβου ἀπέσπασε τὴν γενικὴ βαθμολογία, νικῶντας ἰσχυρὲς ὁμάδες, ὅπως τῆς Γιουγκοσλαβίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Τουρκίας κ.ἄ. Μία ἄλλη σημαντικὴ ἐπιτυχία τῆς Ἐθνικῆς μας ὁμάδας στίβου ἦταν ἡ ἐξαιρετικὴ ἐμφάνισή της ἐναντίον τῆς Ἐθνικῆς Ἀγγλίας. Ἡ συνάντηση τῶν δύο κρατῶν ἔγινε τὸν Αὔγουστο στὸ Παναθηναϊκὸ Στάδιο. Ἡ Ἑλλάδα ἔχασε στὴν γενικὴ βαμολογία μὲ 84 - 96 βαθμοὺς ἐνῶ ἄλλα κράτη ἡττήθηκαν μὲ πολὺ μεγαλύτερη διαφορὰ βαθμῶν ἀπὸ τοὺς ἄσσους τοῦ Βρεταννικοῦ ἀθλητισμοῦ. Στοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς ὁ ὁμογενὴς ἐξ Ἀλεξανδρείας Παρόδος πέτυχε στὸ ἅλμα εἰς ὕψος νέο πανελλήνιο ρεκὸρ (1.90.5) νικήσας τὸν διάσημο ἄγγλο ἄλτη Πάβιτς.

Ἐπίσης ὁ Κηπουρὸς στὸ μῆκος ἐπέτυχε ἅλμα 7 μ. 06 ὁ Παπαγεωργίου στὸν ἀκοντισμὸ βολὴ 60 μ. 19 καὶ ὁ Εὐσταθιάδης στὸ ἐπὶ κοντῷ ἐπήδησε 4 μ. Καὶ οἱ τρεῖς τους ἀπέσπασαν τρεῖς πρῶτες νίκες ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους.

Πολλὲς νίκες πέτυχαν οἱ ἀθληταί μας στὴν Κωνσταντινούπολη τὸν Ἰούλιο ὅπου συναγωνίσθηκαν τοὺς τούρκους πρωταθλητάς. Ὁ Πετράκης κάλυψε τὰ 100 μ. σὲ 10.7 (καλύτεδη ἐπίδοση τοῦ 1951) καὶ ὁ Μαυροειδὴς συναγωνιζόμενος τὸν τοῦρκο Ὀνὲλ (1.53.9) πέτυχε νέο καταπληκτικὸ ρεκὸρ στὰ 800 μ. (1.54). Ὁ Καμπαδέλης ἐνίκησε τὸν γνωστὸ τοῦρκο ἐμποδιστὴ Μπατμὰν μὲ χρόνο 15.2 (καλύτερη ἐπίδοση τοῦ 1951).

Ἕνα σημαντικὸ γεγονὸς γιὰ τὸν ἑλληνικὸ ἀθλητισμὸ ἦταν ἡ διεξαγωγὴ τῶν Παναθηναίων ἀγώνων ποὺ τοὺς ὠργάνωσε ὁ ὁμώνυμος σύλλογος. Σ' αὐτοὺς πῆραν μέρος διεθνοῦς φήμης ἀθληταὶ ξένων κρατῶν (ὁ ἰσλανδὸς Κλάουζεν, ὁ ἐλβετὸς Σεῦρερ, οἱ γερμανοὶ Κγλέβε, Γκάϊστερ κ.ἄ.). Στοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς ὁ Γιαταγάνας ἐπεβλήθη τοῦ ἰταλοῦ σφαιροβόλου Προφέτι μὲ βολὴ 15.18.5 καὶ ὁ Καλλιμάνης τοῦ ἰταλοῦ ἀκοντιστοῦ Ματτεοῦτσι μὲ τὴν ἐξαιρετικὴ ἐπίδοση τῶν 64 μ. 20.5.

Στοὺς Πανελλήνιους τοῦ 1951 ὁ Καλλιμάνης κατέριψε τὸ ρεκὸρ τοῦ ἀκοντισμοῦ μὲ βολὴν 64.82, ποὺ εἶναι μία θαυμασία ἐπίδοση γιὰ τὸν βαλκανικὸ ἀθλητισμό.

Μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες ἐπιτυχίες τοῦ ἑλληνικοῦ ἀθλητισμοῦ ἦταν καὶ ἡ συμμετοχὴ τοῦ Ραγάζου στὸν διεθνῆ Μαραθώνιο τῆς Βοστώνης. Συναγωνιζόμενος 150 μαραθωνοδρόμους ὁ Ραγᾶζος ἐτερμάτισε 3ος σὲ χρόνο 2 ὥρ. 35΄ 27΄΄.

Μερικὲς ἀκόμη καλὲς ἐπιδόσεις τῶν ἀθλητῶν μας στὸ 1951 εἶναι οἱ ἑξῆς: 200 μ. Πετράκης 21.9. Δρόμος 400 μ. Μαυροειδὴς 49.9. Ἐπὶ κοντῷ Μπαλάφας, Εὐσταθιάδης 4 μ. Τριπλοῦν Μιχαὴλ 14.36.

* * *

Οἱ ἑλληνικὲς ἐπιδόσεις στὸ τέλος τοῦ 1951 εἶναι οἱ ἑξῆς:

100 μ. Φραγκούδης (Π.Α.Ο.) 10.6. 200 μ. Φραγκούδης (Π.Α.Ο.) 21.6. 400 μ. Μαυροειδῆς (Π.Α.Ο.) 1.54.0. 1.500 μ. Γεωργακόπουλος Α.Ε.Κ. 4.01.4. 3.000 μ. Μαυραπόστολος Α.Ο.Π.Φ. 8.52.0. 5.000 μ. Μαυραπόστολος Α.Ο.Π.Φ. 15.08.4. 10.000 μ. Ραγᾶζος Γ. Σ. Ἀλμυροῦ 32.11.0. Μαραθώνιος Κυριακίδης (Ὀλύμπ.) 2 ὥρ. 29΄ 27΄΄. 110 μ. ἐμπόδια: Μάντικας (Α.Ε.Κ.) 14.8 400 μ. ἐμπόδια: Μάντικας (Α.Ε.Κ.) 53.5. 3.000 μ. ἐμπόδια: Γούτης (Πειρ.) 9.370. 4Χ100 μ. Ἐθνικὴ ὁμὰς 42.1. 4Χ400 μ. Ἐθνικὴ ὁμὰς 3.27.2. Μῆκος. Λαμπράκης (Πειρ.) 7.37 μ. Ὕψος. Παρόδος (Ἀλεξάνδρ.) 1.905 μ. Τριπλοῦν. Παλαμιώτης (Π.Α.Ο.) 15.03 μ. Ἐπὶ κοντῷ. Εὐσταθιάδης (Π.Α.Ο.) 4.03 μ. Ἀκοντισμός Καλλιμάνης (Πανιων.) 64.82 μ. Δισκοβολία. Σύλλας (Παγχιακοῦ) 51.00 μ. Σφαιροβολία. Γιαταγάνας (Ἐθνικ.) 15.58 μ. Σφυροβολία. Δημητρόπουλος (Παν.) 50.22. Δισκ. ἑλλ. Σύλλας (Παγχ.) 42.98. Λιθοβολία Ζαχαρόπουλος (Ἐθν.) 21.25. Δέκαθλον Κοσμᾶς (Ἐθν. Ἀλεξ.) 5.135β.

Φάση ἀπὸ τὸν ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα «Πανιωνίου» - «Σίμεριγκ».

* * *

Ἡ Ἐθνικὴ ὁμάδα μπάσκετ - μπὼλ ἔδωσε πολλὰ παιγνίδια στὸ ἐξωτερικό, καὶ τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἔφερε ἔδειξαν ὅτι εἶναι ἐφάμιλλη μὲ τὰ εὐρωπαϊκὰ συγκροτήματα. Στὸ Πανευρωπαϊκὸ πρωτάθλημα τῶν Παρισίων (Μάϊος) ἔφερε τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα. Μὲ Πορτογαλία 81 - 35, Βουλγαρία 34 - 68, Ἰταλία 51 - 64, Ρωσία 42 - 64, Τσεχοσλοβακία 40 - 54, Τουρκία 36 - 42, Βέλγιον 28 - 39, Ἑλβετία 52-23.

Ἐξ ἄλλου στὴν Αἴγυπτο ὅπου κατετάγη 4η στοὺς Μεσογειακοὺς ἐνίκησε τὶς Ἐθνικὲς ὁμάδες Τουρκίας μὲ 43 - 37, Λιβάνου μὲ 47 - 33, καὶ Συρίας 50 - 45. Ἡττήθηκε ἀπὸ τὴν Ἰταλία 47 - 35, Ἱσπανία 49-49 καὶ Αἴγυπτο 39-39.

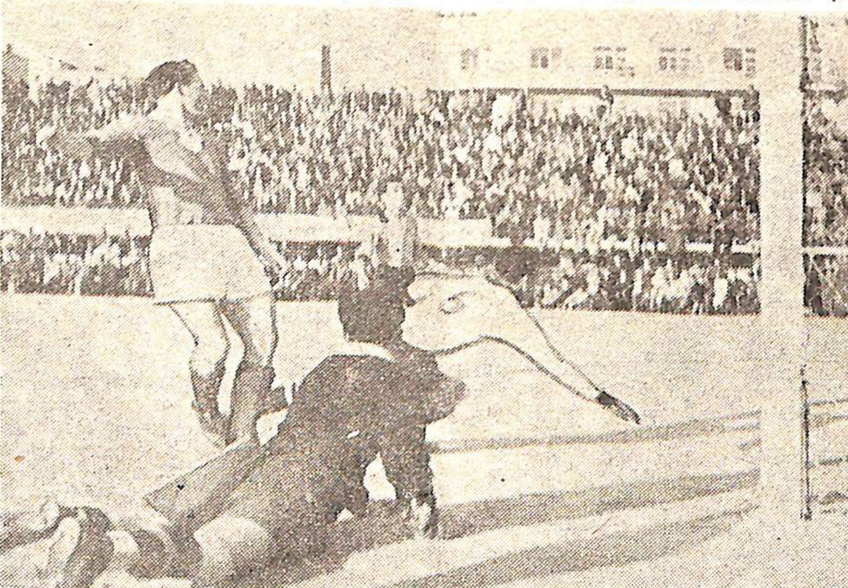
* * *

Καὶ στὰ ἄλλα σπὸρ σημειώθηκε μιὰ σημαντικὴ πρόοδος. Τὸ μπὸξ διαδόθηκε πολύ, καὶ οἱ πυγμάχοι μας στοὺς διασυμμαχικοὺς τοῦ Λονδίνου ἔφεραν. θαυμάσια ἀποτελέσματα.

* * *

Τέλος τὰ πιὸ σημαντικὰ — παγκόσμια καὶ ἑλληνικὰ — ἀθλητικὰ γεγονότα τοῦ 1951, εἶναι σὲ λίγες γραμμὲς τὰ ἀκόλουθα.

Τὸ μεγαλύτερο κατόρθωμα ἀθλη-

Μία ἐνδιαφέρουσα φάση ἀπὸ τὸ τελευταῖο μάτς «Ράπιντ - Α.Ε.Κ.» 3—2. Εἶναι ἡ στιγμὴ ποὺ οἱ Αὐστριακοὶ ἐπιτυγχάνουν τὸ δεύτερο τέρμα τους. Ὁ Δελαβίνιας ἔχει πλονζάρει... χωρὶς ὅμως ἀποτέλεσμα.

τ ο ῦ : Τὰ 20.052 μέτρα ποὺ ὁ Τσεχοσλοβάκος Ἐμὶλ Ζάτοπεκ τὰ ἔτρεξε σὲ μία ὥρα.

Τ ὸ π ι ὸ ἀ π ρ ο σ δ ό κ η τ ο γ ε γ ο ν ό ς. Ἡ ἧττα τοῦ Ραίη Ρόμπινσον — παγκόσμιου πρωτοπυγμάχου μέσων βαρῶν — ἀπὸ τὸν Ἄγγλο Ράντολφ Τούρπιν.

Τ ὸ κ α λ ύ τ ε ρ ο ἑ λ λ η ν ι κ ὸ ρ ε κ ό ρ : Ὁ χρόνος τοῦ Πετράκη (10..7) στὰ 100 μ.

Τ ὸ σ η μ α ν τ ι κ ώ τ ε ρ ο γ ε γ ο ν ό ς : Τὸ ἰσόπαλο ἀποτέλεσμα (2—2) τοῦ ἀγῶνος τῶν Ἐθνικῶν ποδοσφαιρικῶν ὁμάδων Ἀγγλίας - Αὐστρίας.

Ἡ μ ε γ α λ ύ τ ε ρ η ἑ λ λ η ν ι κ ὴ ἐ π ι τ υ χ ί α : Τὸ 2 - 0 τῆς Ἐθνικῆς ποδοσφαίρου ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς Αἰγύπτου.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΡΑΠΙΝΤ

Ἔπειτα ἀπὸ σχετικὴ πρόσκληση ἡ αὐστριακὴ ποδοσφαιρικὴ ἑνδεκάδα τῆς Ράπιντ ἦρθε καὶ ἔδωσε τρεῖς ἀγῶνες μὲ τὶς ὁμάδες τοῦ κέντρου Α.Ε.Κ., Παναθηναϊκὸ καὶ Ὀλυμπιακό.

Νά μιὰ σύντομη περιγραφὴ αὐτῶν τῶν τριῶν μάτς.

Ρ ά π ι ν τ - Π α ν α θ η ν α ϊ κ ὸ ς 3 - 1. Ὁ πρῶτος αὐτὸς ἀγώνας τῆς Ράπιντ ἦταν συναρπαστικός. Οἱ Αὐστριακοὶ παρουσίασαν ἕνα ἐπιβλητικὸ καὶ γεμᾶτο δυναμισμὸ παιγνίδι.

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ οἱ ξένοι ἀνέλαβαν τὴν πρωτοβουλία, μέχρι τὸ 10 λεπτό. Ἀπὸ τὸ 10ο μέχρι τὸ 20 οἱ Παναθηναϊκοὶ ὑπερεῖχαν, ἔπειτα ὅμως σ' ὅλη τὴν συνέχεια τοῦ μάτς ἀμύνονταν σθεναρά.

Τὸ πρῶτο τέρμα πέτυχαν οἱ Αὐστριακοὶ στὸ 31΄ μὲ τὸν Κέρνερ. Ὁ ἴδιος παίκτης διπλασίασε τὸ σκὸρ στὸ 11΄ τοῦ β΄ ἡμίχρονου. Τὸ τρίτο τέρμα ἡ Ράπιντ τὸ πέτυχε μὲ τὸν Κόλομπιτς στὸ 44΄. Ὁ Π.Α.Ο. τὸ μοναδικό του τέρμα τὸ ἐσημείωσε στὸ 40΄ μὲ τὸν Ἀσημακόπουλο. Οἱ ὁμάδες: Ρ α π ὶ ν τ Τσέμαν, Μέρκλ, Χάπελ, Κάφκα, Γκέρχαρντ, Κόλομπιτς, Κέρνερ Ι. Χανάπι, Ντίσντ, Πρόπστ, Κέρνερ (Μύλλερ). Π α ν α θ η ν α ϊ κ ό ς. οἱ Χατζόπουλος (Μαθιός), Ἀρβανίτης, Κουρτζίδης, Σαλεμῆς (Παπαντωνίου), Λινοξυλάκης, Νεμπίδης, Φαράντος (Χατζηνικολάου), Ἀσημακόπουλος, Παπαντωνίου (Λουϊζίδης), Φυλακτὸς (Πανάκης).

Ρ ά π ι ν τ - Α.Ε.Κ. 3 - 2. Ἡ Ράπιντ στὰ 25 μόλις πρῶτα λεπτὰ τοῦ μάτς πέτυχε τρία διαδοχικὰ τέρματα διὰ τῶν Ντὶνστ (4΄) Γκέρχαρντ (25΄) καὶ Ντὶσντ (26΄). Παρὰ τὸ 3 - 0 ὅμως εἰς βάρος της ἡ Α.Ε.Κ. στὸ β΄ ἡμίχρονο ἀντέδρασε μὲ ζωηρότητα καὶ κατόρθωσε νὰ σημειώση δύο τέρματα: στὸ 12΄ μὲ τὸν Σεραφείδη καὶ στὸ 20΄ μὲ τὸν Παπαγεωργίου. Ἡ σύνθεση τῆς Α.Ε.Κ. Δαράκης, Γούλιος, Μπρᾶτσος, Μουρατίδης, Παπαθεοδώρου (Πούλης), Σεραφείδης, Κανάκης, Μαρόπουλος, Παπαγεωργίου, Τζαβάρας.

Ρ ά π ι ν τ - Ὀ λ υ μ π ι α κ ὸ ς 3 - 0. Ἡ πειραϊκὴ ὁμάδα ὑπέστη μιὰ μεγάλη ἧττα. Στὸ πρῶτο ἡμίχρονο ἀπέδωσε ἱκανοποιητικά. Στὸ β΄ ὅμως ἡμίχρονο «κατέρρευσε» κυριολεκτικά.

Τὰ γκὸλ σημειώθηκαν μὲ τὴ σειρὰ ὡς ἑξῆς: Α ἡμίχρονον: 27΄ Πρόμπστ 1 - 0. Β΄ ἡμίχρονον: 4΄ Πρόμπστ. 2 - 0. 30΄ Ντὶνστ 3 - 0.

Ὁ Ὀλυμπιακὸς ἀγωνίσθηκε μὲ τοὺς Καραπατῆ, Ξανθόπουλο, Μουράτη, Μινάρδο, Τερκεσίδη, Κοτρίδη, Ρωσίδη, Δαρίβα, Κανσό, Μπέμπη καὶ Δρόσο.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

...Οἱ ἑλληνικὲς ἐπιδόσεις γυναικῶν στὰ διάφορα ἀγωνίσματα στίβου εἶναι οἱ ἀκόλουθες: 60 μ. Λανίτου - Καβουνίδου. 7.7. Δρόμος 100 μ. Λανίτου. 12.4. Δρόμ. 200. Κατσίπη. 27.6 Δρόμ. 80 μ. ἐμπόδ. Λανίτου. 12.2 Σκυταλ. 4Χ50 μ. Παναθηναϊκὸς - Α.Ο. Κηφισιᾶς. 27.6. 4Χ100 μ. Πανελλήνιος. 54.4. Ὕψος: Λανίτου. 1.50 μ. Μῆκος: Τσαγκαρίδου: 5.13.5. Σφαιροβολία: Στεργίου: 10.97 μ. Δισκοβολία: Ἀργυρίου: 33.08 μ. Ἀκοντισμός: Μαυρομάτη: 33.51 μ. Πένταθλον: Ἀργυρίου: Βαθμοὶ 2127.

...Τὸ βάρος τῆς μπάλλας τοῦ ποδοσφαίρου εἶναι 127 - 141 δράμια, τοῦ βόλλεϋ μέχρι 106 δράμ. καὶ τοῦ μπάσκετ - μπὼλ ἀπὸ 178 μέχρι 203 δράμ.

...Στὴν πυγμαχία ὑπάρχουν ὀκτὼ κατηγορίες. Οἱ κατηγορίες αὐτὲς ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ βάρος τῶν μποξὲρ καὶ ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Κατηγορία πτεροῦ: 52 κιλά. Κατηγ. Μύγας: 56 κιλά. Κατ. πετεινοῦ: 58. Κατ. ἐλαφρῶν: 62. Κατηγ. ἡμιμέσων: 68 - 72. Κατ. μέσων: 72 - 76. Κατ. ἡμιβαρέων: 76 - 82. Κατηγ. βαρέων βαρῶν: 81 κιλὰ καὶ ἄνω.

...Ὁ πρῶτος βασιλιᾶς ποὺ ἔμαθε ποδήλατο ἦταν ὁ βασιλιᾶς τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδος ὁ VII. Ἐνῶ ἦταν ἀκόμη διάδοχος τοῦ θρόνου τὸ 1900 πῆγε στὶς Κάννες τῆς Γαλλίας καὶ ἐκεῖ ἀγόρασε ἕνα ποδήλατο καὶ ἔμαθε νὰ ποδηλατῆ.

...Στὰ χρόνια τῆς κατοχῆς τὰ τρία μεγάλα ποδοσφαιρικὰ συγκροτήματα τοῦ κέντρου ἀγωνίζονταν μὲ τὶς ἀκόλουθες συνθέσεις: Ὀ λ υ μ π ι α κ ό ς: Λούβαρης, Ζάκκας, Μαλεύρης, Μινάρδος, Χέλμης, Βαγιακᾶκος, Μαρᾶτος, Ρόδας, Βᾶζος, Συμεωνίδης, Ἀναματερός. — Α.Ε.Κ.: Σκλαβοῦνος, Γάσπαρης, Παπαδόπουλος, Σπυρίδης, Κοντούλης, Μάγειρας, Βασιλείου, Χατζησταυρίδης, Τζανετῆς, Μαρόπουλος (Ξένος), Κουτσουλιέρης.—Π.Α.Ο.: Σεϊμανίδης, Μπαλάσκας, Σῦρκος, Κρητικός, Καμπέρος, Μίχας, Δεστούνης, Πανταζόπουλος, Ρεμοῦνδος, Σεβαστός, Τριανταφύλλης.

...Τὸ μεγαλύτερο σκὸρ ποὺ σημειώθηκε ποτὲ σὲ διεθνῆ συνάντηση εἶναι 49 - 14! Τὸ σκὸρ αὐτὸ πέτυχε ἡ Οὐαλλία κατὰ τῆς Γαλλίας τὸ 1910.

...Οἱ ὁμάδες ποὺ μέχρι σήμερα ἔχουν κερδίσει τὸ ποδοσφαιρικὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδος εἶναι οἱ ἑξῆς: 1927 - 28: Ἄρης Θεσσαλονίκης. 1928 - 29: Δὲν ἔγινε. 1929 - 30: Παναθηναϊκός. 1930 - 31: Ὀλυμπιακός. 1931 - 32: Ἄρης Θεσσαλονίκης. 1932 - 33: Ὀλυμπιακός. 1933 - 34: Ὀλυμπιακός. 1934 - 35: Δὲν ἔγινε. 1935-36: Ὀλυμπιακός. 1936 - 37: Ὀλυμπιακός. 1937 - 38: Ὀλυμπιακός. 1938 - 39: Α.Ε.Κ. 1939 - 40: Α.Ε.Κ. 1940 - 41: Διεκόπη. 1945 - 46: Ἄρης Θεσσαλονίκης. 1946 - 47: Ὀλυμπιακός. 1947 - 48: Ὀλυμπιακός. 1948 - 49: Παναθηναϊκός. 1949 - 50: Ὀλυμπιακός. 1950 - 51: Ὀλυμπιακός.

ΤΑ ΜΑΤΣ ΤΗΣ ΣΙΜΕΡΙΓΚ

Μία ἀκόμη Αὐστριακὴ ὁμάδα ἡ «Σίμεριγκ» ἐπεσκέφθηκε τελευταῖα τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔδωσε ἀρκετὰ μάτς.

Στὴ Θεσσαλονίκη κέρδισε τὸν Π.Α.Ο.Κ. καὶ τὸν Ἄρη μὲ 2—0, καὶ ἔχασε μὲ τὸ ἴδιο σκὸρ ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ.

Στὴν Ἀθήνα ἔχασε ἀπὸ τὸν Πανιώνιο μὲ 2—1. καὶ ἦρθε ἰσόπαλη μὲ τὸν Ἐθνικὸ Πειραιῶς 1—1.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙ: Ὁ «Λευκὸς Ἀστὴρ», ποὺ εἶναι ἰσχυρὸ ποδοσφαιρικὸ συγκρότημα ἔχει δώσει μέχρι σήμερα τοὺς ἑξῆς ἀγῶνες: Μὲ «Κεραυνὸ» 3 — 3, μὲ «Α.Ε. Δόξης» 2 — 1, μὲ «Α.Ε. Ἐπιλέκτων» 0 — 0, μὲ «Α.Ε. Ἀθλητῶν» 2 — 0, μὲ «Φωστῆρα» 1 — 2, μὲ «Δάφνη» 0 — 1, καὶ μὲ «Δάφνη» 1 — 0. Ἡ σύνθεση τῆς ὁμάδας: Κανατσούλης, Καλεώδης, Δρίτσας, Α. Ε. καὶ Δ. Σταθόπουλος, Κεχάγιογλου, Τούντας, Γιαννόπουλος, Ἰωαννίδης.

ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗΣ

ΣΤΟ ΠΑΜΙΣΟ: Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα ἐνδιαφέρον μάτς ὁ «Ἐθνικὸς» Μελιγαλᾶ κέρδισε τὸν «Πάμισο» μὲ 2 — 0.

ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΗ: Στὸ ἰδιωτικὸ γυμνάσιο Κατερίνης ὁ ὁμάδα τῆς Β΄ τάξης ἐνίκησε σὲ ἀγώνα βόλλεϋ τὴν ὁμάδα τῆς Γ΄ τάξης μὲ 3 — 0 (τρία σέτ). Τὴν νικήτρια ἀποτελοῦσαν οἱ Κανταρτζῆς, Ἰωσαφῆς, Μένος, Παναγιωτίδης, Θεοδοσόπουλος, Οἰκονόμου.

Μ. ΙΩΣΑΦΑΣ

ΣΤΟ ΖΗΡΟ: Μὲ σκὸρ 4 — 0 ἡ «Α.Ε.Κ.» νίκησε τὸν «Π.Α.Ο.». Τὰ τέρματα πέτυχαν οἱ Παπαχαρίσης (2), Κολέτσης, Νοῦτσος. Οἱ νικηταί: Νεούτσης (Μάντης), Καρακατσάνης, Τασούλας, Ἀργύρης (Κλίμης), Κῦρος, Στασινός, Παπαχαρίσης, Κολέτσης, Νοῦτσος, Γκούτσιος, Γεωργακόπουλος.

ΣΤΟ ΣΟΥΦΛΙ: Ὁ «Ἄρης» εἶναι ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα, ποὺ ἔχουν ὀργανώσει τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς Ντούμαν, Σιαναφέρη, Παπαδόπουλο, Ντούμα ΙΙ, Διαμαντίδης Λ., Μούτα, Διαμαντούδη Σ.

Ὁ καλλίτερος ἀπὸ ὅλους εἶναι ὁ Λέανδρος Διαμαντούδης, ποὺ διακρίνεται γιὰ τὸ τεχνικό του παίξιμο.

Α. ΠΑΤΕΛΗΣ

ΣΤΗ ΒΥΡΩΝΕΙΑ: Ἡ ποδοσφαιρικὴ ἑνδεκάδα τῆς Βυρώνειας ἔχει δώσει μέχρι σήμερα τοὺς ἑξῆς ἀγῶνες: «Ἀετοβούνιο» 6 — 1, «Γόνιμο» 7—1, «Ἀμπέλλα» 2 — 4, 12 — 1, «Δοϊράνη» 0 — 0. Οἱ παῖκτες τῆς «Δόξης»: Ἀβραμίδης, Βολάνης, Μελιάδης, Πουλτουχίδης, Μουρατίδης, Μακρίδης, Ναζηρίδης, Μυστακίδης, Καχριμανίδης, Παπαδόπουλος, Τρυφωνόπουλος.

Π. ΜΑΚΡΙΔΗΣ

ΣΤΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗ: Γιὰ τὸ πρωτάθλημα μπάσκετ μπὼλ τοῦ Β΄ Γυμνασίου ἔγιναν οἱ ἑξῆς ἀγῶνες: Στ΄ τ ά ξ η - Ε΄ τ ά ξ η 35 - 16 (8-14). Οἱ ὁμάδες Στ΄: Γιακαλῆς, Χατζηδιαμαντῆς, Γογολίδης, Σκοῦφος, Ντουντούλας, Ἀρμούντας. Ε΄ τ ά ξ η: Ἠλιάδης, Εὐλαμπίου, Φραγγουλάκης, Μαντζουράνης, Γρηγορόγλου, Μανιατάκης.

Δ΄ τ ά ξ η - Γ΄ τ ά ξ η : 34 - 0. Ἡ νικήτρια: Χατζηγιώργης, Ταχτατζῆς, Ἀϊβαλιώτης, Χατζηδημητρίου, Τσακτσίνης.

Ε΄ τ ά ξ η - Ζ΄ τ ά ξ η: 27 - 23. Η΄ τ ά ξ η - Ζ΄ τ ά ξ η: 30 - 22. Ἡ σύνθεση τῆς Η΄: Χατζηδιαμαντῆς, Κόρακας, Παρμακέλλης, Λεωνιδάκης, Σκούρτης.

Τὸ Β΄ Γυμνάσιο Ἀρρένων ὠργάνωσε ἐπίσης ἀνωμάλους δρόμους μεταξὺ τῶν μαθητῶν του καὶ τῶν μαθητῶν τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς. Τὰ ἀποτελέσματα εἶναι τὰ ἑξῆς: Δρόμος 1500 (μεταξὺ μαθητῶν Γ΄, Δ΄ καὶ Ε΄ τάξης) 1) Ταχτατζῆς Γ. (Δ΄» 8΄5΄΄8, 2) Φραγγουλάκης Π. (Ε΄) 8΄25΄΄, 3) Κοτσαπέτρας Δ. (Δ΄) 2΄28΄΄. Δρόμος 2500 (μεταξὺ μαθητῶν Στ΄, Ζ΄ καὶ Η΄ τάξ.): 1) Γιαννατσῆς (Ἐμπ. Σχ.) 11΄2, 2) Σκοῦφος (Στ΄) 11΄30΄΄, 3) Χιώτης (Στ΄) 11΄55΄΄.

Θ. ΜΠΕΜΠΗΣ

ΣΤΗΝ ΚΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ: Ὁ «Ἀστέρας» ἔπειτα ἀπὸ ἕνα δύσκολο μάτς ἦρθε ἰσόπαλος μὲ τὴν ὁμάδα τῆς Καλῆς Παναγιᾶς 1 — 1. Ἡ σύνθεση τῶν ὁμάδων «Ἀστέρος»: Παύλου Β., Συμεωνίδης Π., Παπαδόπουλος Γ., Τσολακίδης Θ., Ἀριστείδης Χ., Τσακιρίδης Κ., Μπακαρᾶς Α., Τοψαχυλίδης Ε., Κυριάζου Χ., Παπαδόπουλος Γ., Παναγιωτίδης Χ.

«Καλὴ Παναγιά»: Ἀθανασιάδης, Παπαδόπουλος, Πελαλίδης, Τσολακίδης, Γεωργιάδης, Τροχίδης, Θεσσαλονικιός, Λαβάσας, Καλαϊτζίδης.

Ἐξ ἄλλου, ἡ ὁμάδα τῆς «Καλῆς Παναγιᾶς» σὲ τρεῖς ἀγῶνες ποὺ ἔδωσε μὲ τοὺς Προσκόπους Βέρροιας, ἔφερε τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα: 2—1, 1—1, 1—2.

Ἐπίσης κέρδισε τὴ «Θύελλα» μὲ 3 — 1.

ΣΤΑ ΑΦΑΛΩΝΑ: Ὁ «Ἄρης» Μυτιλήνης ἦλθε ἰσόπαλος μὲ τὸν «Κεραυνὸ» Ἀφάλωνων 2 - 2. Τὰ τέρματα πέτυχαν οἱ Σκούρτης, Πετρέλης (Ἄρεως) καὶ Βιτσέντζος Καρῖνος (Ἄρεως).

ΜΑΝΤΟΣ - ΣΕΡΕΣΛΗΣ

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ: Μὲ σκὸρ 3 - 1 ἡ «Δόξα» ἐνίκησε τὴν «Δάφνη». Τὰ τέρματα πέτυχαν οἱ Θεοδωρίδης, Ἀϊβατζίδης, (2) γιὰ τὴν «Δόξα» καὶ ὁ Ξενόκωστας γιὰ τὴν «Δάφνη».

Ἡ σύνθεση τῆς «Δόξας»: Μυτούδης, Καϊδατζῆς, Μπιτζέκας, Χ. καὶ Β. Βουλγαρίδης, Λέσκας, Γῶγος, Αἰβατζίδης, Φωτοκεχαγιᾶς, Παπαδογιάννης, Χερούλης.

Ἐξ ἄλλου σὲ ἕνα φιλικὸ μάτς ἡ «Α.Ε.Κ.» νίκησε τὸν «Ὀλυμπιακὸ» μὲ 7 - 0.

Η ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΠ. ΠΑΙΔΙΟΥ - Γεροπλατάνου - Βασιλικοῦ εἰς Βασιλικόν.

Νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμάδα «Θύελλα» ΣΠ. ΠΑΙΔ. ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ἐπὶ τῆς «Ἀστραπῆς» ΣΠ. ΠΑΙΔ. ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ 6 - 1.

Αἱ ὁμάδες παρετάχθησαν ὡς ἑξῆς:

Ὁ μ ὰ ς Γ ε ρ ο π λ α τ ά ν ο υ: Πέτρος Κεφάλας, Χ. Ἰωάννου, Α. Παπαθανάση, Γ. Κήτας, Χριστόφ. Λάγγας, Φ. Κούγκλης, Γ. Κούτας, Χρῆστος Σταύρου, Ι. Σουλλαπέγκας.

Ὁ μ ὰ ς Β α σ ι λ ι κ ο ῦ: Χ. Μπίντας, Η. Ζήσης, Π. Κοτσύρης, Μ. Δῆμος, Κ. Κιόσσης, Κ. Πεκλοίρης, Σ. Γούσιας, Μ. Πάντος, Σ. Πεκλέρης.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

—Ἀγαπητὲ Θ α ν ά σ η Μ π έ μ π η σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὶς ἀνταποκρίσεις σου. Σὲ παρακαλῶ ὅμως ἂν τέλειωσε τὸ πρωτάθλημα τοῦ γυμνασίου σου στεῖλε μου μιὰ γενικὴ ἀνταπόκριση μὲ ὅλους τοὺς ἀγῶνες καὶ τὶς συνθέσεις τῶν ὁμάδων. Ἔτσι λίγα - λίγα ποὺ τὰ στέλνεις δὲν μπορῶ νὰ βρῶ ἄκρη. Ἐπίσης νὰ συναντηθῆς μὲ τὸ συμμαθητή σου Λεωνίδα Τζαμτζόγλου καὶ νὰ συνεννοηθῆτε μεταξύ σας, ὥστε νὰ μὴ παίρνω διπλὲς ἀνταποκρίσεις γιὰ τὰ ἴδια πράγματα. Φωτογραφία στεῖλε μου. Πρόσεξε ὅμως νὰ εἶναι κ α θ α ρ ὴ καὶ ἀπὸ κ ο ν τ ὰ τραβηγμένη.

Ο ΑΗΤΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

—ΑΚΡΙΤΙΚΗ ΤΡΙΛΟΓΙΑ—

ΣΤΑ ΜΑΡΜΑΡΕΝΙΑ ΑΛΩΝΙΑ (*)

ΠΡΟΣΩΠΑ:

ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ
ΗΛΙΟΓΕΝΝΗΤΗ
ΒΑΓΙΕΣ ΤΗΣ ΗΛΙΟΓΕΝΝΗΤΗΣ
ΜΗΝΑΣ
ΜΑΥΡΑ·Ι·ΛΗΣ
ΤΡΕΜΑΝΤΑΧΕΙΛΟΣ
ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥ
(ΜΗΝΑΣ, ΜΑΥΡΑ·Ι·ΛΗΣ, ΤΡΕΜΑΝΤΑΧΕΙΛΟΣ, ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥ: Παλληκάρια τοῦ Διγενῆ)
ΜΙΑ ΦΩΝΗ

ΣΚΗΝΗ Α'.

"Εχουν περάσει ἀρκετὰ χρόνια ἀπὸ τὸ πάρσιμο τῆς 'Αντιόχειας καὶ τὸ θρίαμβο τοῦ Διγενῆ. 'Ο αὐτοκράτορας, ποὺ τὸν ἔχει στεφανώσει μὲ τὴν 'Ηλιογέννητη, τοῦ χάρισε μιὰ μεγάλη περιοχὴ κοντὰ στὸν Εὐφράτη, γιὰ νὰ τὴν ὁρίζη σὰν ἀνεξάρτητος ἡγεμόνας, προστατεύοντας καὶ τὰ ἄκρα ἀπ' τοὺς Σαρακηνοὺς καὶ τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς 'Ασίας. Μὰ οἱ Σαρακηνοὶ μετανάστεψαν ἀπὸ χρόνια στὰ βάθη τῆς 'Ανατολῆς κι' οἱ ἄλλοι λαοὶ συναδερφωμένοι μὲ τοὺς 'Ακρίτες, κάτω ἀπ' τὴν καλὴ διοίκηση τοῦ Διγενῆ, ἀναστηλώνουν τὶς πολιτεῖες καὶ τὰ χωριὰ ποὺ ὁ μακροχρόνιος πόλεμος ἔχει ρημάξει. 'Ο Διγενὴς ποὺ πρωτοστατεῖ στὴ μάχη αὐτὴ τῆς εἰρήνης, ἔχει ἀρρωστήσει τὸν τελευταῖο καιρὸ μὰ δὲ θέλει νὰ τὸ παραδεχτῆ καὶ νὰ σταματήση γιὰ λίγο τὸ ἔργο του.

'Η σκηνὴ γίνεται στὸ πρόθυρο τοῦ σπιτιοῦ τοῦ 'Ακρίτα, ὅπου καθισμένοι στὰ σκαλοπάτια, οἱ τέσσερις πρωτακρίτες τὸν περιμένουν. Μιὰ τάβλα εἶναι στρωμένη μὲ πλούσια φαγητὰ μὲ καθίσματα γύρω. Μιὰ πολυθρόνα εἶναι βαλμένη στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ γιὰ τὸ νοικοκύρη.

Μέσα ἀπὸ τὸ σπίτι ἀκούγεται τὸ τραγούδι τῆς 'Ηλιογέννητης ποὺ ὑφαίνει ἕνα μαντήλι τοῦ 'Ακρίτα. Σιγὰ σιγά, τὸ τραγούδι σβύνει. Τὰ παλληκάρια κοιτάζουνται μ' ὄψη ἀνήσυχη κι' ἡ κουβέντα ἀρχίζει.

ΤΡΕΜΑΝΤΑΧΕΙΛΟΣ: Τί νὰ μᾶς θέλη;

ΜΗΝΑΣ: Κάποιο μήνυμα θἄχη.

ΜΑΥΡΑ·Ι·ΛΗΣ: Τί λογῆς μήνυμα; Δὲν πιστεύω γιὰ πόλεμο; 'Ο κόσμος ἐδῶ στὴν Εὐφρατησία ἔγινε τώρα ἕνας λαὸς μὲ μιὰ πίστη: Τὴ λευτεριά του καὶ τὴν ἀγάπη.

ΜΗΝΑΣ: "Ετσι εἶναι. "Ολοι πασκίζουμε γιὰ νὰ ξαναγίνη ἐτοῦτος ὁ τόπος παράδεισος, μιὰ ποὺ ἔχουμε πνίξει ἀπὸ καιροὺς τὸ ἀπαίσιο φίδι τῆς ἔχτρας. Μὰ δὲ μπορεῖ νὰ μᾶς κάλεσε, δίχως λόγο ὁ Διγενής. 'Η καρδιά μου μοῦ λέει πὼς εἶναι κακὸ μαντάτο αὐτὸ ποὺ θ' ἀκούσουμε. Μὰ ποιὸς τὄφερε; Κι' ἀπὸ ποῦ;

ΜΑΥΡΑ·Ι·ΛΗΣ: Μπορεῖ κι' ἀπ' τὸν οὐρανό. Ποῦ τὸ ξέρεις;

ΤΡΕΜΑΝΤΑΧΕΙΛΟΣ (μ' ἕνα γέλιο): Λὲς νὰ τρόμαξε ὁ Διγενὴς ἀπ' ὀνειροφαντασίες; "Αδικα μᾶς μπῆκαν ὑποψίες. Μπορεῖ νὰ μᾶς θέλη καὶ γιὰ καλό. Γιὰ ἕνα κυνήγι, γιὰ κάποια γιορτή, γιὰ μιὰ νέα δουλειὰ ποὺ σοφίστηκε ὁ νοῦς του. Τί λὲς ἐσύ, Γιὲ τοῦ Δράκου; Γιατί δὲν ἀνοίγεις τὸ στόμα σου;

ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥ: Δὲ μοῦ φαίνεται στὰ καλά του τὸν τελευταῖο καιρὸ ὁ 'Ακρίτας. "Εχει χλωμιάσει, ἔχει λιγνέψει, ἔγινε διάφανο τὸ κορμί του, σὰν ἴσκιος. Κάτι τὸν τρώει...

ΜΗΝΑΣ: Δὲν ἄκουσες τὴν κυρὰ τὴ Λιογέννητη τί χαρούμενα τραγουδοῦσε; "Αν ἦταν ὁ Διγενὴς ἄρρωστος, ἡ Λιογέννητη δὲ θὰ τραγουδοῦσε.

ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥ: Ξέρει ἡ ἀγάπη τοῦ Διγενῆ νὰ τὴν ξεγελᾶ τὴν κυρὰ τὴ Λιογέννητη καὶ νὰ δείχνη στὴν ὄψη του, μ' ἕνα χαμόγελο, ἄνοιξη, ἀντὶς γιὰ χειμῶνα.

Αὐτὸς κι' ὅταν θὰ βγαίνη ἡ φωνή του, θὰ τῆς γελᾶ γιὰ νὰ μὴ τὸ νιώση.

ΤΡΕΜΑΝΤΑΧΕΙΛΟΣ: Δάγκωσε τὴ γλῶσσα σου, Γιὲ τοῦ Δράκου. Τί σ' ἔπιασε καὶ μελέτησες τὸ θάνατο;

ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥ: Τὸν φοβᾶσαι;

ΤΡΕΜΑΝΤΑΧΕΙΛΟΣ: "Οχι γιὰ μένα. ('Ακούγεται καθαρώτερα τώρα τὸ τραγούδι τῆς 'Ηλιογέννητης ποὺ τὴ συνοδεύουν οἱ Βάγιες).

ΗΛΙΟΓΕΝΝΗΤΗ (τραγουδεῖ):

Κάπου πόλεμος γίνεται
Σ' ἀνατολὴ καὶ Δύση.
Καὶ τἄκουσε μιὰ λυγερὴ
καὶ πάει νὰ πολεμήση.
'Αντρίκια ντύθη κι' ἄλλαξε
καὶ παίρνει τ' ἅρματά της.
Σαρακηνὸς τὴν ἀγναντᾶ
ν' ἀπὸ ψηλὴ ραχοῦλα.

(Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἔρχεται ὁ Διγενής, ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴν ἄλλη σκάλα τοῦ λιακωτοῦ. Καθίζει στὴν πολυθρόνα ἀμίλητος κι' ἀφουκράζεται τὸ τραγούδι. Τὰ παλληκάρια σηκώνονται καὶ πᾶνε κοντά του δυὸ στὴν κολώνα ἀριστερὰ καὶ δυὸ στὴν ἀντικρυνὴ στὰ δεξιά του. Αὐτὰ ὅλα γίνουνται ἀργὰ καὶ σιωπηλά, ἐνῶ συνεχίζεται τὸ τραγούδι).

'Αφέντη μου, "Αη Γιώργη (μου)
χῶσέ με τὸ κοράσο.
Νὰ κάμω τά'μπα σου χρυσά
καὶ τὰ 'βγα σου ἀσημένια
καὶ τὰ ξυλοκεράμιδα
οὖλο μαργαριτάρι.

Σαρακηνὸς νὰ κι' ἔφτασε
κοντὰ στὸν "Αη Γιώργη
"Αγιε μου Γιώργη, χρ(ιστιανή)
φανέρωσε τὴν κόρη,
νὰ βαπτιστῶ στὴ χάρη σ(ου)
κι' ἐγὼ καὶ τὸ παιδί μου.

Ανοίξανε τὰ μάρμαρα
κι' ἐφάνηκεν ἡ κόρη!

— Δὲν μοῦ φαίνεται στὰ καλά του ὁ 'Ακρίτας.

(Μὲ τὸ τέλος τοῦ τραγουδιοῦ ἀκούγεται γέλιο κρυστάλλινο, ποὺ τὸ συνοδεύουν τὰ γέλια τῶν γυναικῶν).

ΔΙΓΕΝΗΣ (στὰ παλληκάρια): 'Η Λιογέννητη τραγουδᾶ, γιὰ χαρὲς καὶ γιὰ γάμους κι' ἐσεῖς ἐδῶ κουβεντιάζετε γιὰ θάνατο. 'Η Λιογέννητη! (σὰν σὲ ἔκσταση). Θυμᾶμαι, σὰν τὴν πρωτόϊδα, γύριζα ἀπὸ τὸ πανηγύρι τοῦ "Αη Γιωργιοῦ

* 'Η αὐτοτελὴς αὐτὴ θεατρικὴ σκηνὴ ἔρχεται σὰν ἐπίλογος στὴν 'Ακριτικὴ Τριλογία ὁ «'Αητὸς τῆς Γῆς» ποὺ δημοσιεύτηκε στὰ τεύχη 44, 46 καὶ 47.

Στεκόταν μὲ τὶς κοπέλλες της στὴν ὀξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ της. Σήκωσε τὰ ζαφείρια τὰ μάτια της καὶ μὲ κοίταξε, κάτω ἀπ' τὰ σμιχτὰ της γραμμένα φρύδια. Χαμήλωσα τὰ δικά μου κι' εἶδα χρυσὸ δαχτυλίδι στὸ χέρι της. Μὰ τὸ δάχτυλο ποὺ φοροῦσε τὸ δαχτυλίδι, ἔλαμπε πιὸ πολὺ κι' ἀπ' αὐτό.

ΤΡΕΜΑΝΤΑΧΕΙΛΟΣ: Ἡ ἀγάπη σας ἔσμιξε ταιριαστά. Ὁ Ἀητὸς μὲ τὴν περιστέρα!

ΔΙΓΕΝΗΣ (μὲ τὴν ἴδια ἔκσταση μὰ καὶ λίγη θλίψη): Ἡ Λιογέννητη! Μόνο πίκρες τὴν πότισα καὶ λαχτάρες. Χρόνια μὲ πρόσμενε νὰ γυρίσω ἀπ' τὸν πόλεμο γιὰ νὰ παντρεφτοῦμε. Ὅλη ἡ ζωή της ἔχει κυλήσει, μὲ καρδιοχτύπι. Περνοῦσε τὶς ὧρες της νὰ πλουμίζη στὸν ἀργαλειὸ ἢ στὸ κέντημα, ὅσα κάναμε ἐμεῖς μὲ τὰ ὅπλα. Τώρα ὑφαίνει τὸν τελευταῖο μανδύα ποὺ θὰ φορέση ὁ Ἀκρίτας (σιωπή). Ἀλήθεια. Τί μέρα ἔχουμε σήμερα, παλληκάρια;

ΜΗΝΑΣ: Τρίτη, Διγενῆ, τί ρωτᾶς;

ΔΙΓΕΝΗΣ: Μιὰ Τρίτη γεννήθηκα!

ΜΑΥΡΙΑΛΗΣ: Καὶ μ' αὐτὸ τί;

ΔΙΓΕΝΗΣ: Καὶ μιὰ Τρίτη, μοῦπαν, πὼς εἶναι γραφτὸ νὰ πεθάνω.

ΤΡΕΜΑΝΤΑΧΕΙΛΟΣ: Εἶσαι ἀνήμπορος Διγενῆ; Ἔχεις φέξει. Θάρπαξες θέρμες, καθὼς ξεχορτιάζαμε τὸ λιμνῶνα. Σὰ νὰ μὴν ἔχης ἀσκέρι στὴ δούλεψή σου καὶ βασανίζεσαι ὁ ἴδιος...

ΔΙΓΕΝΗΣ: Ντροπή, Τρεμαντάχειλε. Ἕνας πόλεμος εἶναι κι' ὁ μόχτος τῆς γῆς. Μ' ἔχεις ἱκανὸ νὰ κοιτάζω τοὺς ἄλλους νὰ μάχουνται, κι' ἐγὼ νὰ κρατιέμαι στὴν ἄκρη; Μαζὺ πολεμήσαμε, ἀδέρφια, γιὰ τούτη τὴ χώρα. Δὲν ἦταν λοιπὸν φυσικὸ νὰ μοχτήσουμε πάλι μαζὶ νὰ τὴν κάμουμε περιβόλι; (Μὲ χαρούμενη ἀναπόληση). Θυμᾶστε ἀλήθεια παιδιὰ πὼς τὴ βρήκαμε;...

ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥ: Γεμάτη χαλάσματα, ποὺ τὰ σκέπαζαν βάτοι, τριβόλοι κι' ἀγκάθια.

ΔΙΓΕΝΗΣ: Γειὰ στὸ στόμα σου, γιὲ τοῦ Δράκου!... Καὶ ξερριζώσαμε ἕνα ἕνα τ' ἀγκάθια καὶ τοὺς ἀσπαλαθους.

ΜΑΥΡΙΑΛΗΣ: Κάτω ἀπὸ τὶς πέτρες φώλιαζαν φείδια, σκολόπεντρες καὶ συχαμερὰ σερπετὰ καὶ μαμούδια.

ΔΙΓΕΝΗΣ: Ἔτσι ἦταν, γενναῖε μου Μαυριαλῆ, καὶ τὰ πνίξαμε ἕνα ἕνα καὶ τὰ στηλώσαμε τὰ ρημάδια καὶ κάναμε σπίτια, ναοὺς καὶ σκολειά... Δέστε πέρα τὴν κάτασπρη πόλη πὼς λάμπει σὰν ἀπὸ κρούσταλλο!

ΜΗΝΑΣ: Καὶ τὰ δασωμένα φαράγγια ἦταν φωλιὲς ἀπ' ἀνήλεα τέρατα καὶ θεριὰ καὶ δράκους.

ΔΙΓΕΝΗΣ: Ἔτσι ἦταν, Μηνᾶ μου. Κι' ἐμεῖς ξεφωλιάζαμε τὰ θεριὰ καὶ τὰ πνίγαμε μὲ τὰ χέρια μας. Καὶ λευτερωθήκαν οἱ νερομάνες καὶ δροσολόγησε ὁ κόρφος τῆς γῆς κι' ἡ ἄνοιξη φούντωσε ὁλοῦθε... Μά, σὰν κάθε πόλεμος, θέλει καὶ τοῦτος τὴν πλερωμή του... Μὴ μοῦ πικραίνεστε, παλληκάρια... Εἶν' ἡ ἀλήθεια πὼς τὸν φαντάστηκα ἀλλοιώτικο τὸ δικό μου τὸ θάνατο. Ἕνα πάλαιμα, ἕνα μέτρημα μὲ τὸ Χάρο.

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ: Μὴ τὸν μελετᾶς, Διγενῆ.

ΤΡΕΜΑΝΤΑΧΕΙΛΟΣ: Ξεχνᾶς τὸ τί στάθηκες γιὰ τὸν κόσμο, Ἀκρίτα; Ὅταν ὁ Ρήγας μας σοὔχτισε τὸ παλάτι ἐτοῦτο εἶπε καὶ ζωγράφισαν στοὺς τοίχους του ὅλους τοὺς λεβέντες τῆς γῆς: Τὸ Σαμψὼν καὶ τὸν Ἡρακλῆ καὶ τὸ Μεγαλέξανδρο καὶ τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸ Δαβίδ. Κι' ὁ ζωγράφος ἔδωκε σ' ὅλους τὸ πρόσωπο τὸ δικό σου: Γιατί 'σαι ὁ ἀντρειωμένος τῶν ἀντρειωμένων. Ὅσους ἀντιστάθηκαν στὸ σπαθί σου ὅλους τοὺς νίκησες.

ΔΙΓΕΝΗΣ: Εἶναι ὅμως κι' ὀχτροὶ ποὺ δὲν εἶναι γραφτὸ νὰ νικήση ὁ ἄνθρωπος, παλληκάρια... Μὰ κι' αὐτὸ εἶναι ὡραῖο, φτάνει νὰ τοὺς παλαίβη κανένας ὡς τὴ στερνή του πνοή. (Ὕστερα ἀπὸ μικρὴ σιωπή).

Μὴ χαλᾶτε τὸ κέφι σας, φίλοι. Κι' ἂν σᾶς κάλεσα ἀπόψε εἶναι γιὰ νὰ σᾶς πῶ μιὰ μικρὴ ἱστορία... Νά, ἡ τάβλα μας εἶναι στρωμένη... Φᾶτε καὶ πιέτε, ἀδέρφια κι' ἐγὼ θὰ σᾶς ἀφηγοῦμαι...

(Λέγοντας αὐτὰ μοιράζει σὲ ὅλους κυνήγι ψημένο στὴ σούβλα καὶ τοὺς γεμίζει τὶς κοῦπες κρασί. Κάθονται γύρω ἀπ' τὴν τάβλα. Τρῶνε λίγο σιωπηλὰ κι' ὕστερα σηκώνουν τὶς κοῦπες).

ΜΗΝΑΣ: Χιλιόχρονος ὁ λιόντας μας!

ΜΑΥΡΑΙΛΗΣ: Ὁ Σταυραητός.

ΤΡΕΜΑΝΤΑΧΕΙΛΟΣ: Ὁ Ἅη Γιώργης!

ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥ: Σὰν τὰ βουνὰ ὁ Διγενῆς!

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ: Καὶ νὰ πεθάνη ὁ Χάρος!

ΔΙΓΕΝΗΣ (χαμογελᾶ πικρὰ καὶ σηκώνει τὸ ποτήρι): Ἀθάνατο τὸ ἔργο μας ἀδέρφια, νὰ τὶ ἀξίζει! Καὶ τώρα ἀκοῦστε αὐτὸ ποὺ σᾶς ἔχω τάξει.

ΜΗΝΑΣ: Λέγε, Διγενῆ.

ΟΙ ΑΛΛΟΙ: Σ' ἀκοῦμε!

ΔΙΓΕΝΗΣ (ἀπαγγέλλει):

Στῆς Ἀραβένας τὰ βουνὰ στῆς Σύρας τὰ λαγκάδια,
ποὺ κεῖ σινδυὸ δὲν περπατοῦν σιντρεῖς δὲν κουβεντιάζουν
παρὰ πενῆντα κι' ἑκατὸ καὶ πάλε φόβον ἔχουν.
Ἐγὼ μονάχος πέρασα πεζὸς κι' ἁρματωμένος,
μὲ τετραπίθαμο σπαθὶ μὲ τρεῖς ὀργυὲς κοντάρι.
Βουνὰ καὶ κάμπους ἔδειρα βουνὰ καὶ καταρράχια.
Νυχτιὲς χωρὶς ἀστροφεγγιά, νυχτιὲς χωρὶς φεγγάρι.
Καὶ τόσα χρόνια ποὔζησα δῶ στὸν ἀπάνω κόσμο
κανένα δὲ φοβήθηκα ἀπὸ τοὺς ἀντρειωμένους.
(Στέκεται λίγο, ὕστερα συνεχίζει μὲ βαθύτερη φωνή).
Τώρα εἶδα ἕναν ξυπόλητο καὶ λαμπροφερμένο
ποὔχει τοῦ ρίσου τὰ πλουμιὰ τῆς ἀστραπῆς τὰ μάτια.
Μὲ κράζει νὰ παλαίψωμε στὰ μαρμαρένια ἁλώνια,

— Διγενῆ, Διγενῆ μου!

κι' ὅποιος νικήση ἀπὸ τοὺς δυὸ νὰ παίρνη τὴν ψυχή του.
. . . .

(Ἀκούγεται μέσα ἀπ' τὸ σπίτι ἡ φωνὴ τῆς Ἡλιογέννητης).

ΗΛΙΟΓΕΝΝΗΤΗ: Διγενῆ, τέλειωσα τὸ βλατὶ ποὺ παράγγειλες νὰ σοῦ ὑφάνω. Ἔλα νὰ τὸ δῇς ἔγινε ὄμορφο;

ΔΙΓΕΝΗΣ: Ἔρχομαι, καλή μου. Μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι ὡραῖο, ἀφοῦ τὸ πλούμισαν τὰ δικά σου τὰ χέρια;

(Στοὺς Ἀκρίτες).

Λοιπόν, παλληκάρια, τ' ἀκούσατε τὸ τραγούδι μου; Μπορεῖ νάρθη ἀπόψε ὁ Νιὸς μὲ τὰ μάτια τῆς ἀστραπῆς. Μὰ ἐσεῖς μὴ δειλιάσετε. Νὰ ποτίζετε τὶς βραγιὲς στὸ περβόλι ν' ἀνθοβολοῦν πάντα. Νὰ κελαηδοῦν τὰ πουλιὰ πάνω στὰ λουλούδια! Νὰ εὐωδᾶ γύρω ὁ κόσμος, νὰ τρέχουν ἀστέρευτα τὰ νερά, γιὰ νὰ πίνη ὁ λαὸς καὶ δροσίζεται... Πάω μέσα... Μὲ κράζει ἡ Λιογέννητη. Στὸ καλὸ παλληκάρια. Κι' αὔριο νάρθετε ἀχάραγα, γιατὶ θάχουμε πανηγύρι.

(Μπαίνει μέσα. Οἱ Ἀκρίτες κατεβαίνουν ἀργὰ τὶς σκάλες).

ΣΚΗΝΗ Β'.

Τὴν ἴδια νύχτα. Ὁ Διγενὴς εἶναι ξαπλωμένος σ' ἕνα κλινάρι ποὺ ξεχωρίζει στὸ μισόφωτο τοῦ κοιτῶνα. Ἡ Ἡλιογέννητη ἔχει ἀποκοιμηθῆ στὴν καρέκλα δίπλα στὸ κλινάρι. Πάνω ἀπ' τὰ εἰκονίσματα θαμποφέγγει μιὰ ἀσημένια καντήλα. Ἀκούγεται ἡ βαριανάσα τοῦ Διγενῆ ποὺ τὸν δέρνει ἕνας ψηλὸς πυρετός. Ἄξαφνα, μέσα στὴν κάμαρα, πέφτει ἕνας μακρὺς ἴσκιος κι' ἀκούγεται ἕνας ψίθυρος.

Η ΦΩΝΗ: Διγενῆ! Εἶναι ὥρα. Σήκω!

ΔΙΓΕΝΗΣ (ἀνασηκώνεται στὸ κρεββάτι του): Ποιὸς μὲ φώναξε;

Η ΦΩΝΗ: Κεῖνος ποὺ προσμένεις.

ΔΙΓΕΝΗΣ: Ἦρθες, Χάροντα, καλῶς ἦρθες. Πῶς λάμπουν τὰ μάτια σου μέσα στὸ σκοτάδι. Καὶ τί 'ναι αὐτὸ ποὺ κρατᾶς στὸ χέρι;

Η ΦΩΝΗ: Τὸ σπαθί μου.

(Συνέχεια στὴ πίσω σελίδα)

Ο ΑΕΤΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

(Συνέχεια ἀπ' τὴν προηγούμενη σελίδα)

ΔΙΓΕΝΗΣ: Λοιπὸν θὰ παλέψουμε Χάροντα;

Η ΦΩΝΗ: Μὰ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά, Διγενῆ. Χρόνια τώρα παλεύουμε κι' ὅλο μὲ νικᾶς. Πόσες φορὲς κίνησα μὲ τὸ μαῦρο μου νὰ σὲ πάρω καὶ γύρισα ἄπρακτος. Τώρα ὅμως ἡ ὥρα σου σήμανε. Θᾶρθης μαζί μου!

ΔΙΓΕΝΗΣ: Ὄχι, προτοῦ μὲ νικήσης!

Η ΦΩΝΗ: Δὲ φοβᾶσαι λοιπὸν τὴ ρομφαία μου; Μὰ τί ἄνθρωπος εἶσαι; Πῶς μὲ κοιτᾶς ἔτσι θαρρετά. Ποῦ τὴν ἔχεις κρυμμένη αὐτὴ τὴ δύναμη; Τὸ κορμί σου εἶναι θνητό, Διγενῆ, δὲν τὸ ξέρεις;

ΔΙΓΕΝΗΣ: Μὰ τὸ ἔργο μου εἶναι ἀθάνατο, Χάροντα. Δὲν εἶμαι ἕνας. Σὲ γέλασε τοῦτο τ' ἀφανισμένο κορμί. Εἴμαστε πολλοί! Εἴμαστε μιλιούνια...

Η ΦΩΝΗ: Ἕναν ἕναν ἐγὼ σᾶς δαμάζω.

ΔΙΓΕΝΗΣ: Ἕνα ρόδο μαραίνεται στὴ βραγιὰ καὶ φουντώνουνε μύρια... Τοῦ κάκου κρατεῖς τὴ ρομφαία.

Η ΦΩΝΗ: Ἔλα λοιπὸν νὰ σοῦ δείξω τὴν κόψη της.

(Χτυπιοῦνται. Τὸ σπαθὶ τοῦ Διγενῆ ἀφίνει κλαγγὲς σὰ νὰ χτυπᾶ πάνω σὲ κάτι μετάλλινο κι' ἂς μετριέται μὲ τὸν ἀέρα).

ΔΙΓΕΝΗΣ: Χτύπα, Χάροντα, κι' ἴσως νὰ τὸ νοιώσης ποιὸς εἶμαι.

Η ΦΩΝΗ: Πρώτη φορὰ ποὺ μοῦ βάρυνε ἡ ρομφαία στὸ χέρι. Κι' ὁ μαῦρος μου τρώει τὰ σίδερα. Ὅπου νἆναι κράζει τ' ὀρνίθι. Θὰ φύγω θαρρῶ νικημένος κι' αὐτὴ τὴ φορά.

ΔΙΓΕΝΗΣ: Νικημένος θὰ βγῆς μὲ τὰ χρόνια, ποὺ θὰ μὲ δῆς ξάφνου ἀναστημένο μπροστά σου μ' ἄλλη μορφή. Γιὰ τὴν ὥρα νικᾶς.

(Ρίχνει τὸ σπαθί του στὰ πόδια τοῦ Χάροντα δυὸ κομμάτια. Ὕστερα γέρνει κι' ὁ ἴδιος καὶ πέφτει πάνω στὸ κλινάρι. Ὁ ἴσκιος χάνεται ἀπ' τὴν κάμαρα. Τὸ καντήλι πάει νὰ σβύση... Ἡ Ἡλιογέννητη ἀναδεύεται μέσα στὸν ὕπνο της καὶ φωνάζει τὸ Διγενῆ. Τὸ φῶς τῆς αὐγῆς λούζει ἄξαφνα τὸν κοιτῶνα. Ἡ Ἡλιογέννητη πετιέται ὀρθή).

ΗΛΙΟΓΕΝΝΗΤΗ: Διγενῆ! Διγενῆ μου! Δὲν ἦταν λοιπὸν ἐφιάλτης, ὄνειρο μαῦρο; Θᾶρθω μαζί σου κι' ἐγώ, Διγενῆ. Διγενῆ μου!

(Πέφτει ἐπάνω του καὶ τὸν ἀγκαλιάζει ἀφήνοντας τὴ στερνή της πνοὴ μ' ἕνα φίλημα στὸ νεκρὸ σύζυγό της... Οἱ Βάγιες π' ἀκούσανε τὴ φωνὴ τῆς Λιογέννητης τρέχουν... Τὴν ἴδια στιγμὴ μπαίνουν κι' οἱ τέσσερις πρωτακρῖτες).

Α'. ΒΑΓΙΑ (μοιρολογᾶ):

Ὁ Διγενῆς ψυχομαχεῖ
κι' ἡ γῆ τὸνε τρομάσει:
Βροντᾶ κι' ἀστράφτει ὁ οὐρανὸς
καὶ σειέται ὁ ἀπάνω κόσμος.

Β'. ΒΑΓΙΑ:

Κι' ὁ κάτω κόσμος ἄνοιξε
καὶ τρίζουν τὰ θεμέλια.
Κι' ἡ πλάκα τὸν ἀνατριχιᾶ
πῶς θὰ τὸνε σκεπάση.

ΤΑ ΔΥΟ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΑ (συνεχίζουν τὸ θρῆνο ὥσπου τὸν γυρίζουν σὲ ὕμνο):

Πῶς θὰ σκεπάση τὸν Ἀητὸ
τῆς γῆς, τὸν ἀντρειωμένο!
Σπίτι δὲν τὸν ἐσκέπαζε
σπήλιο δὲν τὸν ἐχώρει.

Τ' ΑΛΛΑ ΔΥΟ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΑ:

Τὰ ὄρη ν'εδρασκέλαγε
βουνοῦ κορφὲς ἐπήδα...

....

Ζηλεύει ὁ Χάρος μὲ χωσιὰ
μακρυὰ τὸνε βιγλίζει
κι' ἐλάβωσέ του τὴν καρδιὰ
καὶ τὴν ψυχή του ἐπῆρε.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

ΤΟ ΚΑΛΑΜΙ ΚΙ' Η ΕΛΙΑ

Μιὰ φορὰ τὸ καλάμι κι' ἡ ἐλιά, συζητοῦσαν γιὰ τὸ πόση ἀντοχή, δύναμη κι' ἀταραξία ἔχει τὸ καθένα. Ἡ ἐλιὰ κατηγοροῦσε τὸ καλάμι πὼς παραεἶναι ἀδύνατο κι' ἀσθενικό, καὶ γι' αὐτὸ λυγάει καὶ σκύβει μπροστὰ σὲ ὅλους τοὺς ἀνέμους.

Τὸ καλάμι σώπαινε καὶ δὲν ἔβγαζε λέξη.

Σὲ λίγο φύσηξε δυνατὸς ἄνεμος. Τὸ καλάμι σείστηκε, λύγησε, καὶ ἔτσι τὴν γλύτωσε καὶ δὲν ἔσπασε.

Ἡ ἐλιὰ ὅμως καθὼς ἀντιστεκόταν στὸν ἀγέρα, γιατὶ δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ λυγίση, ἔσπασε.

Αὐτὸς ὁ μῦθος δὲν θέλει νὰ δείξη πὼς ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ σκύβη τὸ κεφάλι καὶ νὰ προσκυνάη, ἀλλὰ πὼς πρέπει νὰ ξέρη ποιοὶ εἶναι οἱ μεγαλύτεροι κι' οἱ δυνατότεροί του, γιὰ νὰ μὴν τοὺς κάνει τὸν παληκαρᾶ.

Η ΚΑΜΗΛΑ ΚΙ Ο ΔΙΑΣ

Ὅταν τὰ ζῶα ἔλαβαν ἀπὸ τὸν Δία τὰ χαρίσματά τους, ἡ καμῆλα δέχτηκε πολλά. Ὁ Δίας τῆς ἔδωσε δύναμη, μπόι ἀντοχὴ στὴ δίψα, γρήγορο καὶ σίγουρο περπάτημα, μακροζωΐα.

Ἡ καμήλα ὅμως δὲν ἦταν εὐχαριστημένη: πότε ζήλευε τοῦτο, πότε τὸ ἄλλο, ποὺ δὲν τὤχε. Στὸ τέλος ἄρχισε νὰ τρώγεται τὸν Δία νὰ τῆς δώση κι' αὐτηνῆς κέρατα, ὅπως στὸν ταῦρο, στὴν κατσίκα, στὸ ἐλάφι καὶ σ' ἄλλα ζῶα.

Ὁ Δίας ὅμως θύμωσε γιὰ τὴν ἀχαριστία της, κι' ὄχι μόνον δὲν τῆς χάρισε τὰ ποθητὰ κέρατα, παρὰ τῆς κουτσούρεψε κιόλας λίγο τ' αὐτιά.

Οἱ πλεονέχτες συχνὰ παθαίνουν τὸ ἴδιο: προσπαθώντας ν' ἀποχτήσουν ὅ,τι δὲν ἔχουν, χάνουν κι' ἐκεῖνο ποὺ εἶχαν.

ΤΟ ΠΕΡΔΙΚΟΓΕΡΑΚΟ ΠΟΥ ΧΛΙΜΙΝΤΡΟΥΣΕ

Στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, τὸ περδικογέρακο, εἶχε ὄμορφη, γλυκειὰ φωνή. Κάποτε ὅμως ἄκουσε ἕνα ἄλογο νὰ χλιμιντρίζη καὶ βάλθηκε νὰ μιμηθῆ τὴ φωνή του.

Προσπαθώντας ὅμως νὰ χλιμιντρίση, δὲν ἀπόχτησε τὴ φωνὴ τοῦ ἀλόγου, ἔχασε ὅμως καὶ τὴν δική του τὴ γλυκειὰ λαλιά.

Κι' ἔτσι ἀπὸ τότε ἔχει ἕνα ἀπαίσιο λάλημα, ποὺ δὲ μοιάζει οὔτε μὲ φωνὴ πουλιοῦ, οὔτε μὲ τετραπόδου.

Τὸ ἴδιο παθαίνει κι' ὁ ἄνθρωπος ποὺ προσπαθεῖ νὰ μιμηθῆ τοὺς ἄλλους: χάνει τὸν προσωπικό του χαρακτῆρα, καὶ μήτε τοῦ ἄλλου μοιάζει.

ΤΟ ΚΑΤΣΙΚΙ ΚΙ' Ο ΛΥΚΟΣ

Ἕνας λύκος μιὰ φορά, εἶχε στρώσει στὸ κυνήγι ἕνα κατσίκι ποὺ εἶχε ξωμείνει ἀπὸ τὸ κοπάδι.

Τὸ κατσίκι ποὺ κατάλαβε πὼς ἦταν πιὰ χαμένο γυρίζει καὶ λέει τοῦ λύκου.

— Λύκε μου, τὸ πῆρα ἀπόφαση πὼς δὲν τὴν γλυτώνω καὶ πὼς θὰ μὲ φᾶς. Ὡστόσο δὲν θέλω νὰ πεθάνω κλαψουρίζοντας, μόνο λεβέντικα καὶ μὲ χορό. Παῖξε μου λοιπὸν σουραύλι νὰ χορέψω!

Ἀπόρησε ὁ λύκος, θαύμασε! Παίρνει τὸ σουραύλι του, ἀρχινάει νὰ παίζη, τὸ κατσίκι δίνει στὸ χορό! Οἱ σκῦλοι ὅμως ἄκουσαν τὸ σουραύλι, κι' ἄρχισαν νὰ κυνηγοῦν τὸ λύκο, τὸν ἔπιασαν καὶ τὸν ἔσκισαν.

Ξεψυχώντας λοιπὸν ὁ λύκος, γυρνάει καὶ τοὺς λέει:

— Καλὰ νὰ πάθω! Ἀφοῦ εἶμαι ἀπὸ φυσικοῦ μου κυνηγός, τί ἤθελα νὰ κάνω τὸν μουζικάντη;

Ὅποιος κάνει κάτι σὲ ὥρα ποὺ δὲν ταιριάζει, χάνει ὅ,τι ἔχει.

ΤΟ ΕΛΑΤΟ ΚΙ' Ο ΒΑΤΟΣ

Τὸ ἔλατο κι' ὁ βάτος λογομαχοῦσαν.

Τὸ ἔλατο παινιόταν κι' ἔλεγε:

— Εἶμαι ὄμορφο δέντρο, λυγερὸ καὶ ψηλό. Μὲ μένα φτιάνουν κατάρτια καὶ καδρόνια γιὰ τὶς στέγες.

Ἀλλὰ ὁ βάτος εἶπε:

— Ἂν θυμηθῆς τὰ πελέκια καὶ τὰ πριόνια ποὺ σὲ κόβουν, θὰ προτιμοῦσες νὰ ἤσουν κι' ἐσὺ βάτος!

Τὸ νόημα τοῦ μύθου εἶναι πὼς ὅποιος μεγαλοπιάνεται ἔχει κι' ἀνάλογους κινδύνους.

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΕΟΡΤΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ

Στὴν Παιδόπολη Ἁγίου Ἀνδρέου ἔγινε τὰ Χριστούγεννα μιὰ ὡραία ἑορτὴ στὴν ὁποία ἔλαβαν μέρος καὶ μαθήτριες τοῦ Β' καὶ ΣΤ' Γυμνασίου θηλέων Ἀθηνῶν μετὰ τῶν καθηγητῶν των.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΠΕΤΣΙΚΑΣ

Προαιρετικὲς εἰσφορὲς

Ἐλάβαμε τὶς παρακάτω προαιρετικὲς εἰσφορές:

	Δραχ.
Γεώργιος Παναγιωτόπουλος	1.000
Στράτος Κομινοῦ	5.000

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Ὁ παποὺς κάθεται στὸ δωμάτιό του καὶ κρατεῖ στὰ χέρια του ἕνα μεγάλο βιβλίο, ποὺ τοῦ τὸ ἔστειλε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ὁ ἀδελφός του, ὁ μικρότερος, ποὺ εἶναι καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο. . . . .

Τὰ παιδιά, δὲν θέλησαν νὰ ἀνησυχήσουν τὸν παπού στὸ διάβασμά του, μὰ σὲ λίγο τὰ φώναξε ὁ ἴδιος στὸ δωμάτιό του. . .

— Σᾶς ζήτησα, τοὺς εἶπε ὁ παπούς, γιὰ νὰ σᾶς μιλήσω. . .

— Γιὰ τὸ βιβλίο ποὺ λάβατε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, διάκοψε ὁ Γιῶργος.

— Ἀκριβῶς. Καὶ ἔχω νὰ σᾶς πῶ κάποια ἱστορία ποὺ σᾶς ἐνδιαφέρει. Τὴ διάβασα σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο ποὺ λέγεται «τὸ χρονικὸ τοῦ Παρνασσοῦ» καὶ ποὺ τὸ ἔγραψε ὁ δημοσιογράφος Κώστας Βοβολίνης.

Τὰ παιδιὰ πῆραν τὶς συνηθισμένες τους θέσεις κοντὰ στὸν παπού καὶ κρεμάστηκαν ἀπὸ τὰ χείλη του.

Μιὰ φορὰ παιδιά μου ἐδῶ καὶ 87 χρόνια ἐκεῖ στὴν Ἀθήνα ζοῦσε στ' ἀρχοντικό του ἕνας σπουδαῖος Ἕλληνας. Ὁ Παῦλος Λάμπρος. Εἶχε κι' ἄλλα παιδιὰ μὰ τὰ τέσσερα μικρότερα ἦταν ὁ Μιχάλης 16 χρονῶν, ὁ Σπῦρος 14, ὁ Κωνσταντῖνος 12 καὶ ὁ Διονύσης 11.

Τὰ τέσσερα αὐτὰ παιδιὰ ἔβγαζαν ἕνα χειρόγραφο περιοδικὸ τὸν «Παρνασσό». Βρισκόμαστε στὶς 24 Ἰουνίου 1865. Τὸ περιοδικό, τὸ χειρόγραφο, ἔβγαινε ἐδῶ καὶ τέσσαρα χρόνια, ὅταν ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τὰ 4 ἀδέλφια ἦταν μόλις 12 χρόνων.

— Καὶ ἦταν καλὸ τὸ περιοδικὸ αὐτό; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Περίφημο! Τὸ χειρόγραφο αὐτὸ περιοδικὸ σώζεται καὶ σήμερα στὴν βιβλιοθήκη τοῦ ἀειμνήστου καθηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ Σπύρου Λάμπρου, καὶ ὅπως μαθαίνω ἦταν πραγματικὰ σπουδαῖο γιὰ τὴν ἐποχή του καὶ τὰ παιδιὰ ποὺ τὸ ἔγραφαν.

— Ὁ Σπῦρος Λάμπρος εἶχε καμμιὰ σχέση μ' αὐτὰ τὰ παιδιά;

— Καὶ βέβαια· ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ποὺ γίνηκε καὶ πρωθυπουργός, στὶς πιὸ κρίσιμες στιγμὲς τῆς πατρίδας μας, ἦταν ὁ ἴδιος, ὁ 14ετὴς γιὸς τοῦ Παύλου ποὺ σᾶς ἀνέφερα.

Οἱ τέσσαρες λοιπὸν αὐτοὶ νέοι στὶς 24 Ἰουνίου 1865 συνῆλθαν εἰς τὸ δωμάτιο τῆς ὑπηρεσίας στὸ σπίτι τους καὶ ἐκεῖ ἔβαλαν τὶς βάσεις τῆς ἱδρύσεως ἑνὸς παιδικοῦ Συλλόγου: Τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου «Παρνασσός». . . . .

— Καὶ ἔχει αὐτὸς ὁ σύλλογος καμμιὰ σχέση μὲ τὸν «Παρνασσὸ» ποὺ εἶναι σήμερα στὴν Ἀθήνα, ποὺ ἔχει τὶς νυκτερινὲς σχολὲς καὶ ποὺ στὶς αἴθουσές του γίνονται, ὅπως διαβάζουμε στὶς ἐφημερίδες, τόσες καὶ τόσες διαλέξεις ἐκθέσεις κλπ.

— Εἶναι ὁ ἴδιος· ὁ μικρὸς ἐκεῖνος σύλλογος τῶν 4 παιδιῶν, εἶναι στὴν ἐξέλιξή του ὁ σημερινὸς «Παρνασσός». Τὸ λαμπρὸ αὐτὸ σωματεῖο ποὺ ἀποτελεῖ τιμὴ γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ πρωτεύουσα.

Κι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἤθελα νὰ σᾶς πῶ. Ὅταν ἱδρύθηκε ὁ σύλλογος ὁ Μιχαὴλ Λάμπρος, ὁ μεγαλείτερος ἀπὸ τὰ 4 ἀδέλφια εἶπε στοὺς ἄλλους, πὼς δὲν πρέπει νὰ μᾶς γελάσουν γιὰ τὸ σύλλογό μας γιατὶ πολλὲς φορὲς «ἐκ μικρῶν καὶ εὐτελῶν προκύπτουν μεγάλα καὶ ὠφέλιμα». Καὶ πραγματικά, χάρις στὴν ἀποφασιστικότητα αὐτῶν τῶν παιδιῶν, τὴ φιλοτιμία τους, τὴν ἐργατικότητα καὶ φιλομάθειά τους, ἀνδρώθηκε ὁ σύλλογός τους, ὥστε νὰ μπορῆ νὰ πῆ κανεὶς πὼς ἡ ἱστορία τοῦ «Παρνασσοῦ» εἶναι ὁλόκληρη ἡ ἱστορία τῆς πατρίδας μας.

— Καὶ θὰ μὲ ρωτήσετε τώρα γιατὶ σᾶς τὰ εἶπα ὅλα αὐτά. . .

— Καταλαβαίνουμε εἶπε ὁ Κωστάκης.

— Γιὰ πές μας. . .

— Τί θὰ μποροῦμε κι' ἐμεῖς οἱ νέοι νὰ φτιάσουμε ὅταν ἔχουμε τὴν ἀπόφαση καὶ τὴν πίστη.

— Ἀκριβῶς. Θαύματα μποροῦν νὰ κάμουν τὰ παιδιὰ ἅμα θέλουν!

— Καλὰ καὶ ἅγια ὅλα αὐτά, παπού, εἶπε ἡ Τασία. . . Ἀλλὰ ξεφύγαμε σήμερα ἀπὸ τὴ μυθολογία. . .

— Γελάστηκες μικρούλα μου, ἀπάντησε ὁ παπούς! Γιατί, ἴσα-ἴσα δὲν ξέφυγα καθόλου. . . Γιατὶ ἀκριβῶς στὴ μυθολογία θὰ πᾶμε. . .

— «Στὴ μυθολογία»;. Ἀπὸ τὸ σύλλογο ποὺ ἔφτιασαν οἱ ἀδελφοὶ Λάμπρου;. . .

— Καὶ βέβαια. Γιὰ πές μου, λοιπόν, πὼς ὀνομάτισαν αὐτὸ τὸ σύλλογο τὰ παιδιὰ τοῦ Λάμπρου;

— Παρνασσό.

— Καὶ γιατὶ τὸν ἔβγαλαν ἔτσι;

— Ποῦ νὰ ξέρουμε μεῖς, ἀπόρησε ὁ Κωστάκης.

— Καὶ ὅμως ἔπρεπε νὰ ξέρετε. . .

— Ναὶ εἶπε ὁ Γιῶργος. Στὸν Παρνασσὸ ἦταν οἱ Μοῦσες.

— Πραγματικὰ παιδιά μου, ἔπειτα ἀπὸ τὸν Ὄλυμπο ὁ Παρνασσὸς ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα βουνὰ τῆς Ἑλλάδος ποὺ συνδέονται μὲ τὴν ἀρχή της καὶ τὴν πνευματικὴ της ἐξέλιξη. Ὁ Παρνασσὸς σὰν βουνὸ εἶναι ἡ κοιτίδα τῆς γεννήσεως καὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας μας. . .

— Μὰ πὼς γεννήθηκε ἡ Ἑλλάδα στὸν Παρνασσό; Δὲν μᾶς ἐξηγεῖς, παπού.

— Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Νῶε ἡ μυθολογία ἀναφέρει κι' ἕνα ἄλλο κατακλυσμό! Τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Δευκαλίωνα. . .

— Τὸν ξέρουμε δά, αὐτὸν τὸν κατακλυσμό, εἶπε ὁ Γιῶργος. Τὸν ἔκαμε ὁ Δίας γιὰ νὰ τιμωρήση τὸ ἀνθρώπινο γένος ποὺ δὲν ἦταν σεβαστικὸ στοὺς θεούς.

— Καὶ ποὺ ἡ βροχὴ κράτησε ὁλόκληρα ἡμερονύκτια εἶπε ἡ Τασία. . .

— Καὶ γλύττωσαν μόνο ὁ Δευκαλίωνας καὶ ἡ Πύρρα.

— Καὶ ξέρετε ποῦ γλύττωσαν; ρώτησε ὁ παπούς. . .

Καὶ ἐπειδὴ τὰ παιδιὰ δὲν ἀπάντησαν ὁ παπούς πρόσθεσε:

— Στὴν πιὸ ψηλὴ κορυφὴ τοῦ Παρνασσοῦ ἐκεῖ στὴ Λυκώρεια.

Ἀλλὰ ἂς σᾶς πῶ τὸ μῦθο ἀπὸ τὴν ἀρχή του. . .

Ὁ Δευκαλίων ἦταν γιὸς τοῦ Προμηθέα καὶ τῆς Πανδώρας. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἀπόγονοι τῶν Τιτάνων ἦσαν κακοποιοὶ καὶ ἀσεβεῖς, ὁ Ζεὺς ἀπεφάσισε νὰ τοὺς ἐξολοθρεύση.

Στὴν ἀπόφασή του μάλιστα αὐτὴ ὁ Δίας βρῆκε σύμφωνους ὅλους τοὺς θεούς. Ὅταν ὁ Προμηθεὺς ἔμαθε τὴν ἀπόφαση αὐτὴ τοῦ Δία συμβούλεψε τὸν Δευκαλίωνα ποὺ ἦταν δίκαιος καὶ εὐσεβὴς πὼς νὰ σωθῆ μὲ τὴ γυναῖκα του, τὴν Πύρρα. Ἔτσι κατασκεύασε τὸ πλοῖο μέσα στὸ ὁποῖον ἐκλείσθηκε τὸ ἀντρόγυνο. Ἀμέσως κατόπιν ἄνοιξαν οἱ καταρράκτες τοῦ οὐρανοῦ κι' ἔβρεχε ἐννέα ἡμέρες κι' ἐννέα νύχτες. Τὰ νερὰ κατάκλυσαν ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα πνίγηκαν ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Δευκαλίωνα καὶ τὴν Πύρρα ποὺ μὲ τὸ πλοῖο τους εἶχαν φτάσει στὴν ψηλὴ κορυφὴ τοῦ Παρνασσοῦ τὴν Λυκώρεια:

Μόλις βγῆκε ἀπὸ τὸ πλοῖο του ὁ Δευκαλίωνας προσέφερε θυσία στὸν Φύξιο Δία.

— Καὶ γιατὶ τὸν ἔλεγαν Φύξιο Δία; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Ἦταν ἐπίθετο τοῦ Δία ποὺ τοῦ τὸ ἔδιδαν σὰν προστάτη τῶν ξεσπιτωμένων.

Βλέποντας, λοιπόν, ὁ Δίας τὴν εὐσέβεια τοῦ Δευκαλίωνα ἔστειλε σ' αὐτὸν τὸν Ἑρμῆ καὶ τὸν ρώτησε τί θὰ ἤθελε νὰ γίνη. Ὅτι θὰ ζητοῦσε θὰ γινόταν.

Ὁ Δευκαλίωνας ἐζήτησε ἀνθρώπους. Καὶ τότε τοὺς εἶπαν:

— Νὰ ρίχνουν τὰ κόκκαλα τῆς «μητρὸς» πίσω καὶ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τους ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ ἔχουν σκεπασμένο.

Δὲν κατάλαβαν τί ἀκριβῶς ἦταν αὐτό. Ἡ Πύρρα μάλιστα τὰ ἔχασε κυριολεκτικὰ λέγοντας πὼς θὰ ἦταν ἀνόσιο νὰ βγάλη ἀπὸ τὸν τάφο τους τὰ κόκκαλα τῆς μητέρας της.

Μὰ ὁ Δευκαλίωνας κατάλαβε τὴν ἔννοια τῆς φράσης. Μητέρα ἦταν ἡ Γῆ καὶ κόκκαλα οἱ πέτρες της. Ἔτσι πῆραν πέτρες καὶ τὶς ἔρριχναν ἀπὸ πίσω τους ὅπως ἦταν ἡ συμβουλὴ τοῦ Δία. Καὶ πραγματικά. Ἀπὸ κάθε πέτρα ποὺ ἔρριχνε ὁ Δευκαλίωνας ἔβγαινε κι' ἕνας ἄντρας καὶ ἀπὸ κάθε πέτρα ποὺ ἔρριχνε ἡ Πύρρα ἔβγαινε καὶ μιὰ γυναῖκα. Ἔτσι ἐπάνω στὸν Παρνασσὸ δημιουργήθηκε τὸ Γένος τῶν ἀνθρώπων.

Ἀλλὰ ὅπως εἴπαμε καὶ οἱ Μοῦσες στὸν Παρνασσὸ περνοῦσαν πολλὲς μέρες τοῦ χρόνου. . .

Καὶ ὅπως βλέπετε παιδιά μου ἡ ὀνομασία τοῦ συλλόγου γιὰ τὸν ὁποῖον σᾶς μίλησα, ἔχει διπλὸ συμβολισμό! Στὸν Παρνασσὸ κατὰ τὴν μυθολογία γεννήθηκε ἡ Ἑλλάδα. Στὸν Παρνασσὸ δημιουργήθηκε τὸ Ἑλληνικὸ πνεῦμα.

Α.Κ.Μ.

◆ ◆ ◆

Στὸ παλάτι τοῦ Μίνωα

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 39)

κάθε τρία καὶ τέσσερα δωμάτια ἔχουν στὴ μέση ἕναν ἀσκέπαστο χῶρο γιὰ νὰ τοὺς φέρνη τὸ φῶς; Ὕστερα πουθενὰ σχεδὸν δὲν ἔχουμε συνεχεῖς τοίχους, παρὰ σειρὰ ἀπὸ παραστάδες, ποὺ κλείνουνε μὲ παραπετάσματα. Μὰ καὶ πάλι τὸ φῶς δὲν τὸ παίρνομε ἀπ' εὐθείας γιατὶ τὸ μεσογειακὸ κλῖμα μας εἶναι ἔντονο καὶ πολλὲς φορὲς ἐνοχλεῖ τὰ μάτια. Ἔχουμε λοιπὸν βάλει τὰ πρόπυλα, μὲ τοὺς κίονες γιὰ νὰ φτάνη μέσα στὶς κάμαρες πιὸ γλυκὸ καὶ πιὸ ἀπαλό.

Τί σοφὰ μελετημένο τὸ καθετί, πόσα προβλήματα ἔχουν λύση οἱ ἀρχιτέκτονες ποὺ τὸ κτίσανε τοῦτο τὸ παλάτι.

Τοῖχοι λυτοὶ μὲ φωταγωγούς, σκάλες τετράπλατες, κολῶνες ἀπὸ κυπαρισσόκορμους, φαρδύτερες ἐπάνω, στενότερες κάτω, ποὺ φαντάζουν ἀνάμεσό τους σὰν τοπία πραγματικὰ οἱ τοιχογραφίες μὲ τὰ πουλιά, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα τῆς θάλασσας. Πόσα μυστικὰ ποὺ χαρίζουν σ' αὐτὸ τὸ ἀνάκτορο τὴ μεγαλοπρέπεια καὶ τὸ φῶς, τὴν πολυτέλεια τὴν ἄνεση καὶ τὴ χάρη!

Ἀνεβαίνομε στὸν ἐξώστη τὸν πιὸ ψηλὸ ποὺ τὸν ἔχει γιὰ βίγλα της ἡ φρουρά. Εἶναι στολισμένος μὲ κέρατα ἱερὰ καὶ διπλὰ πελέκια. Ὁλόγυρά μας ἁπλώνεται τὸ πανόραμα τῆς μεγάλης πολιτείας μὲ τὸ παλάτι στὴ μέση πάνω σ' ἕνα λοφίσκο. . . Ἀπορημένοι ρωτοῦμε.

— Μὰ δὲν ἔχει ἀκρόπολη ἡ Κνωσσό; Ποῦ εἶναι τὰ τείχη τῆς πολιτείας;

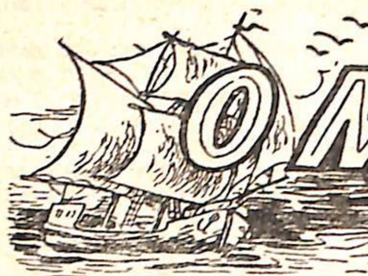
— Τὰ τείχη;

Ὁ «πρίγκηπας μὲ τὰ κρίνα» ξεσπάει σὲ γέλια κι' ἁπλώνει τὸ χέρι του πρὸς τὴ θάλασσα πέρα, ὅπου μακρολογᾶ, περιπολώντας, ὁ στόλος τοῦ Μίνωα.

Νά τὰ τείχη μας, λέει περήφανα. Τ' ἀνίκητα πλοῖα μας κάνουν τὴν Κρήτη ὁλάκερη ἕνα κάστρο.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Ντίκ, ἂν τὸ καραβάνι ἀκολουθοῦσε τὸ ρεῦμα τοῦ Κοάντζα θὰ ἔφταναν στὴν Καζοντὲ σὲ τρεῖς βδομάδες. Πῶς θὰ ἤθελε ὁ Ντὶκ νὰ πῆ τὸ εὐχάριστο νέο στοὺς συντρόφους του! Γιατὶ σίγουρα θὰ χαιρόνταν ἂν μάθαιναν ὅτι δὲν τοὺς τραβολογοῦσαν στὰ βάθη τῆς Ἀφρικῆς.

Θὰ κατάφερνε ὅμως νὰ τοὺς πλησιάση ἀρκετὰ ὥστε νὰ τοὺς πῆ τὸ νέο;

Οἱ δυὸ ἀπὸ τοὺς νέγρους ἦταν δεμένοι μαζὶ στὸ ἴδιο ξύλο. Σ' ἕνα ἄλλο, ἦταν δεμένοι ὁ γέρο Τὸμ κι' ὁ γιός του.

Ἀλλὰ τοὺς φρουροῦσαν ἔτσι, ποὺ ἦταν ἀδύνατο στὸν Ντὶκ νὰ τοὺς ζυγώση.

Μιὰ φορά, σ' ἕναν σταθμό, ὁ Ντὶκ ἄρχισε νὰ προχωρῆ τάχατες ἀδιάφορα πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἦταν οἱ νέγροι.

Αὐτοὶ κατάλαβαν πὼς κάτι εἶχε νὰ τοὺς πῆ, καὶ γι' αὐτὸ ἦταν ὅλο προσοχή.

Βῆμα - βῆμα ὁ Ντὶκ πλησίαζε. Κι' ὅταν εἶχε πιὰ ζυγώσει ἀρκετὰ κι' ἑτοιμαζόταν νὰ φωνάξη τὶς πληροφορίες του, ἕνας ἀπὸ τοὺς φύλακες σὰ νὰ μάντεψε λὲς τὶς προθέσεις του, ρίχτηκε κατ' ἐπάνω του μὲ τὸ μαστίγιο ὑψωμένο. Στὶς φωνὲς του βιάστηκαν νὰ τρέξουν καμμιὰ δεκαριὰ ἄλλοι φύλακες, ποὺ μὲ τὰ μαστίγιά τους ἄρχισαν νὰ χτυποῦν τοὺς νέγρους.

Ὁ Ντὶκ Σάντ, ἔξω φρενῶν ρίχτηκε μὲ ὅλη του τὴν δύναμη ἐναντίον τοῦ πρώτου.

Ἄρπαξε ἀπὸ τὰ χέρια του τὸ τουφέκι του καὶ τοῦ τὸ ἔσπασε γιατὶ στὴ μανία του εἶχε κατορθώσει νὰ λυθῆ.

Μὰ ἑφτὰ - ὀχτὼ στρατιῶτες ὅρμησαν νὰ βοηθήσουν τὸν φύλακα, καὶ σίγουρα θὰ κομμάτιαζαν τὸν Ντίκ, ἂν ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους ἀρχηγούς, ἕνας Ἄραβας ψηλὸς μὲ ἄγρια φυσιογνωμία, δὲν ἔμπαινε στὴ μέση.

Ὁ ἄραβας ἦταν ὁ Ἴμπν Χαμίς, ποὺ γι' αὐτὸν εἶχε κάνει λόγο ὁ Χάρις.

Οἱ στρατιῶτες ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ μπῆκε στὴ μέση ὁ ἀνώτερός τους, τραβήχτηκαν μουρμουρίζοντας.

Ἦταν φανερὸ γιὰ τὸν Ντίκ, πὼς εἶχαν δοθῆ διαταγὲς νὰ μὴ τὸν ἀφήσουν νὰ ἔλθη σὲ συνεννόηση μὲ τοὺς μαύρους συντρόφους του ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ τὸν πειράξουν.

Τὸν ἤθελαν ζωντανό!

Καὶ ποιὸς εἶχε δώσει αὐτὲς τὶς διαταγές; Ποιὸς ἄλλος ἀπὸ τὸν Χάρις ἢ τὸν Νεγκόρο; Ἐκείνη τὴν στιγμή, — ἦταν 19 Ἀπριλίου ἐννιὰ τὸ πρωΐ. — ἀκούστηκε τὸ βραχνὸ σάλπισμα ἀπὸ τὸ κέρας τοῦ «κούντου» ποὺ ἔδινε τὸ σύνθημα νὰ ξεκινήση ξανὰ τὸ καραβάνι.

Ὅλοι: ἀρχηγοί, φύλακες, βαστάζοι, σκλάβοι. «Μάνα μου ἔλεγε τὸ τραγούδι

Τὰ μαστίγια ἄρχισαν νὰ χτυποῦν, ἐνῶ ἕνας στρατιώτης ξεδίπλωνε μιὰ πολύχρωμη σημαία.

Στὸν Ἀφρικανικὸ οὐρανὸ ἀνέβηκε ξαφνικὰ ἕνα τραγούδι, ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ πεντακόσια στήθη.

Ἕνα τραγούδι ποὺ ἦταν πιότερο μοιρολόϊ παρὰ τραγούδι, καὶ ποὺ τὄλεγαν οἱ σκλάβοι. «Μάνα μου» ἔλεγε τὸ τραγούδι μὲ πᾶνε σκλάβο στὴν ἀχτή, δεμένον μὲ ἁλυσίδες, ἀλλὰ ὅταν θάρθη ἡ ὥρα νὰ πεθάνω, δὲν θἄχω πιὰ στὰ χέρια ἁλυσίδες, κι' οὔτε φούρκαλα στὸ λαιμό, θὰ εἶμαι ἐλεύθερος σὰν τὸν ἀγέρα, καὶ θὰ γυρίσω νὰ σκοτώσω αὐτοὺς ποὺ μ' ἔκαναν σκλάβο».

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΝΤΙΚ ΣΑΝΤ.

Δὲν ἔδεναν πιὰ τὰ χέρια τοῦ Ντὶκ Σάντ. Ἦταν ὅμως ἀδύνατο νὰ ἐπιχειρήση νὰ φύγη.

Πενῆντα στρατιῶτες πήγαιναν μπροστά, ἑκατὸ ἔζωναν τὸ καραβάνι δεξιὰ κι' ἀριστερά, καὶ πενῆντα ἔρχονταν ἀπὸ πίσω.

Περιζωμένοι ἀπ' ὅλους αὐτούς, βάδιζαν ἁλυσοδεμένοι οἱ σκλάβοι, μὲ τ' ἀδιάκοπα χτυπήματα τῶν φυλάκων.

Μπροστά, πήγαιναν οἱ φίλοι του οἱ νέγροι, καὶ πίσω ἀπ' ὅλο τὸ καραβάνι ὁ Ντίκ.

Ἡ μόνη παρηγοριὰ τοῦ γερο Τὸμ ἦταν πὼς τὸν εἶχαν δέσει μαζὶ μὲ τὸ γιό του στὴν ἴδια φουρκάλα. Κι' ὁ Βὰτ ποὺ πήγαινε μπροστά, πρόσεχε νὰ πατάη σὲ μέρος στέρεο καὶ ἴσιο, γιὰ νὰ μὴν κουράζεται ὁ πατέρας του. Βράδυνε τὸ βῆμα ὅταν τὸν ἔνιωθε κουρασμένο, κι' ὅλο τοῦ ἔδινε μὲ τὰ λόγια του κουράγιο.

Ὅταν κανένας φύλακας καταλάβαινε αὐτὲς τὶς στοργικὲς φροντίδες τοῦ Βάτ, σήκωνε τὸ μαστίγιό του, κι' ὁ γέρο Τὸμ ἄκουγε μὲ πόνο τὶς βουρδουλιὲς νὰ πέφτουν βροχὴ στοὺς γυμνοὺς ὤμους τοῦ γιοῦ του.

Πῶς ζήλευαν ὅλοι τὸν Ἡρακλῆ ποὺ εἶχε κατορθώσει νὰ γλυτώση!

Τὸ σημείωμα εἶναι ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ.

Ὅλοι οἱ κίνδυνοι τῆς ζούγκλας τοὺς φαινόνταν τιποτένιοι μπροστὰ στὴν μαρτυρικὴ αὐτὴ πορεία. Ἡ κακομοίρα ἡ γριὰ Νάν, δὲν εἶχε καλύτερη τύχη.

Τὴν εἶχαν δέσει μὲ μιὰ νέα μάνα, ποὺ σήκωνε ἕνα μωρὸ στὴν ἀγκαλιά της, ἐνῶ ἔσερνε ἀπὸ τὸ χέρι ἕνα ἄλλο μικρὸ τριῶν χρόνων.

Καθὼς εἴπαμε, τὸ καραβάνι ξεκινοῦσε κάθε πρωῒ τὰ χαράματα, καὶ δὲν σταματοῦσαν παρὰ μιὰ ὥρα τὸ μεσημέρι γιὰ νὰ φᾶνε.

Κάθε πρωῒ πρὶν ξεκινήσουν, οἱ φύλακες ἄνοιγαν τὰ δέματα μὲ τὰ τρόφιμα, καὶ μοίραζαν στοὺς μαύρους λίγο μανιόκο. Βραστὲς ρίζες, ἢ καὶ κρέας, ἂν τύχαινε νὰ ληστέψουν στὸ δρόμο τους κανένα χωριό, ποὺ οἱ σκλάβοι τὸ κακόψηναν μόνοι τους, τὴν νύχτα ποὺ σταματοῦσαν γιὰ ὕπνο.

Ἡ κούραση ὡστόσο ἦταν τόση, καὶ οἱ σκλάβοι ἦταν τόσο ἐξαντλημένοι, ποὺ οἱ περισσότεροι δὲν εἶχαν ὄρεξη νὰ φᾶνε αὐτὸ τὸ λιγοστὸ φαΐ.

Γι' αὐτὸ σὲ πολὺ λίγο χρονικὸ διάστημα, γίνονταν ἀδύνατοι σὰν σκελετοί, κι' ὕστερα ἔπεφταν στὸ δρόμο ὅπου οἱ φύλακες τοὺς ἄφηναν νὰ τοὺς φᾶνε τὰ θεριά, ἢ νὰ πεθάνουν τῆς πείνας.

Ὅταν ὁ Ντὶκ Σάντ ἄκουγε τὰ λιοντάρια, τὶς τίγρες καὶ τὶς ὕαινες νὰ οὐρλιάζουν, τὸν ἔπιανε τρόμος γιατὶ συλλογιζόταν τὴν κυρία Οὐέλντον μὲ τὸ ἄρρωστο ἀγοράκι της, κι' ἀκόμα τὶς δυσκολίες ποὺ θὰ συναντοῦσε ὁ Ἡρακλῆς γιὰ νὰ τὸν φτάση καὶ νὰ ἐπικοινωνήση μαζί του.

Ἤξερε ὁ Ντὶκ πὼς ἡ Ἀφρικανικὴ ζούγκλα δὲν ἀστειευόταν!

Νὰ τί ἔγραφε στὸ σημειωματάριό του ἐκείνες τὶς μέρες ποὺ κράτησε ἡ πορεία.

25 - 27 Ἀπριλίου. Ἀνάμεσα σ' ἕνα χωριὸ ποὺ τὸ ἔζωνε ἕνας ψηλὸς φράχτης ἀπὸ καλάμια.

Οἱ στρατιῶτες ἔβαλαν φωτιὰ καὶ τόκαψαν. Δεκαπέντε ἀπὸ τοὺς κατοίκους του σκοτώθηκαν. Δυὸ τοὺς ἔπιασαν σκλάβους. Οἱ ὑπόλοιποι τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια. Αὐτὰ γιὰ τοὺς ἄντρες. Γιατὶ τὰ γυναικόπαιδα εἶναι πιὰ ὅλα στὸ καραβάνι μας. Ὅσο γιὰ τοὺς γέρους, τοὺς ἄφησαν στὸ καμμένο χωριό. Τί νὰ τοὺς ἔκαναν;

Τὴν ἄλλη μέρα, περάσαμε ἕνα ὁρμητικὸ ποτάμι πάνω σὲ μιὰ γέφυρα καμωμένη ἀπὸ κορμοὺς δέντρων ποὺ ἦταν δεμένοι μεταξύ τους μὲ καλάμια.

Προσπαθοῦσα νὰ μὴν βλέπω τοὺς κροκόδειλους, γιὰ νὰ μὴ συλλογίζομαι τὴν φριχτὴ τύχη ποὺ περίμενε τοὺς σκλάβους ποὺ ἔπεσαν στὸ ποτάμι καθὼς τὸ διαβαίναμε.

28 Ἀπριλίου. Τὸ δάσος ποὺ διαβαίνομε εἶναι ἐξαιρετικὰ πυκνό.

Κατάφερα νὰ χαιρετήσω ἀπὸ μακριὰ τὴν δύστυχη γριὰ Νάν. Κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της ἕνα ἀραπάκι, τὸ δεύτερο παιδὶ τῆς γυναίκας ποὺ ἦταν δεμένη μαζί της, καὶ ποὺ αὐτὴ κρατοῦσε ἕνα βρέφος.

Τὸ βράδυ στρατοπεδέψαμε κάτω ἀπὸ ἕνα τεράστιο βαοβὰβ μὲ λευκὰ λουλούδια. Ὅλη τὴ νύχτα τὰ βρουχίσματα τῶν λιονταριῶν δὲν μ' ἄφησαν νὰ κλείσω μάτι.

Ὁ νοῦς μου ἔτρεχε στὴν κυρία Οὐέλντον καὶ στὸν Ἡρακλῆ. Τί νὰ γίνονται;

29 καὶ 30 Ἀπριλίου. Βροχὴ καὶ κρύο. Κανένα νέο γιὰ τὴν κυρία Οὐέλντον καὶ τὸν ξάδερφο Βενέδικτο. Ποῦ νὰ τοὺς πῆγαν ἄραγε; Ὁ καιρὸς εἶναι τόσο ἄσχημος, καὶ τὸ μέρος ποὺ περνᾶμε τόσο ἀνθυγιεινό, ποὺ τρέμω γιὰ τὸν μικρὸ Τζάκ.

Νὰ τὸν ἔπιασε ἄραγε ξανὰ πυρετός; Ἂν ἀρρωστήση πάλι, πῶς θὰ τὰ βγάλη πέρα;

1 ὡς 6 Μαΐου. Περνᾶμε μιὰ πεδιάδα γεμάτη λάσπες καὶ νερὰ ποὺ μᾶς φτάνουν ὡς τὸ γόνα. Μυριάδες βδέλες κολλᾶνε στὰ ροῦχα μας καὶ στὰ γυμνὰ πόδια τῶν σκλάβων. Μέσ' ἀπὸ τὰ νερά, ξεπροβάλουν λωτοὶ καὶ πάπυροι, καθὼς καὶ μεγάλα φύλλα ἀπὸ νυμφαῖες. Ὅπου τὸ νερὸ εἶναι βαθύτερο, κολυμποῦν μικρὰ ψαράκια ποὺ οἱ ἰθαγενεῖς τὰ ψαρεύουν καὶ τὰ πουλοῦν στὸ καραβάνι. Αὐτὰ τρῶνε τώρα οἱ σκλάβοι. Δὲ μποροῦμε νὰ βροῦμε στεγνὸ μέρος νὰ στρατοπεδέψουμε. Κοιμόμαστε στὶς λάσπες. Τὴν ἄλλη μέρα, μερικοὶ σκλάβοι δὲν μποροῦν νὰ σηκωθοῦν, καὶ τοὺς ἀφήνουμε.

Ὅσο πάει, τὸ καραβάνι μας ἀραιώνει. Πολλὲς φορὲς δοκίμασα τὸν πειρασμὸ νὰ μὴ σηκωθῶ κι' ἐγὼ πιά. Τόσο ἡ κούραση, ἡ κακοπάθεια καὶ ἡ ἄθλια τροφὴ μ' ἔχουν ἐξαντλήσει!

Ἂν ὅμως ἐγὼ χάσω τὸ κουράγιο μου, τί θ' ἀπογίνη ἡ κυρία Οὐέλντον κι' ὁ Τζάκ;

Δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ τοὺς παρατήσω στὴν τύχη τους. Μὲ διάλεξαν γιὰ καπετάνιο, καὶ πρέπει νὰ δείξω πὼς δὲν εἶμαι ἀνάξιος. Μὲ ὅλο ποὺ ἡ δυστυχία ποὺ μὲ ζώνει μοῦ φαίνεται ἀβάσταχτη, πρέπει νὰ κρατήσω ὡς τὸ τέλος. Αὐτὸ εἶναι τὸ χρέος μου.

. . . Ἄκουσα φριχτὲς φωνὲς μέσα στὴ νύχτα. Μᾶς ἐπετέθηκαν κροκόδειλοι.

Ἄμοιροι σκλάβοι!

Ὁ Λίβινγκστον γράφει πὼς οἱ κροκόδειλοι δὲν τρῶνε ἀμέσως τὴν λεία τους.

Τὴν τραβᾶνε στὸ νερὸ καὶ τὴν πνίγουν, κι' ὕστερα τὴν κουβαλᾶνε σὲ κάτι βαθειὲς τρύπες στὸ βυθό, ποὺ εἶναι φαίνεται τὸ κελάρι τους. Κι' ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὲς μέρες πᾶνε ἐκεῖ καὶ τρῶνε. Παρ' ὀλίγο νὰ μ' ἁρπάξη κι' ἐμένα ἕνας κροκόδειλος!

7 ὡς 8 Μαΐου. Εἴκοσι σκλάβοι χάθηκαν χτὲς τὴ νύχτα. Ἔψαξα παντοῦ, νὰ βρῶ τὸν Τὸμ καὶ τοὺς συντρόφους του. Δόξα σοι ὁ Θεός, ζοῦνε! Μόνο τὴ Νὰν δὲν εἶδα. Τί νἄγινε ἡ δύστυχη; Ἄραγε νὰ ζῆ; Εὐτυχῶς περάσαμε τὴν περιοχὴ ποὺ ἦταν πλημμυρισμένη. Σταθμεύουμε σ' ἕνα λόφο. Ὁ ἥλιος ἐπιτέλους μᾶς στεγνώνει. Τρῶμε, μὰ τί λιγοστὸ καὶ ἄθλιο εἶναι τὸ φαΐ μας! Λίγο μανιόκο, λίγες χοῦφτες καλαμπόκι ὠμό, κι' αὐτὸ εἶναι ὅλο. Κι' ὅσο γιὰ νερό, πίνομε τὸ θολὸ καὶ βρώμικο ποὺ ἔχει μείνει στοὺς λάκκους!

Δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ κυρία Οὐέλντον κι' ὁ γιός της νὰ περάσουν ὅτι ἔχομε περάσει ἐμεῖς αὐτὲς τὶς μέρες, καὶ νἄχουν μείνει ζωντανοί. Τί θ' ἀπογίνομε; Ὁ Θεὸς ἂς βάλη τὸ χέρι του!

Στὸ καραβάνι ὑπάρχει ἐπιδημία εὐλογιᾶς. Ἀραποευλογιᾶς, ὅπως τὴν λένε, καὶ στὴ γλῶσσα τους «ντονέ».

9 Μαΐου. Οἱ φύλακες μαστιγώνουν ἀλύπητα τοὺς σκλάβους ποὺ εἶναι πολὺ ἀδύνατοι γιὰ νὰ σηκωθοῦν. Οἱ σκλάβοι εἶναι ἐμπόρευμα, ἔχουν ἀξία, δὲν τοὺς συμφέρει νὰ τοὺς χάσουν ὅλους στὸ δρόμο. Μὲ ζῶνουν ζωντανοὶ σκελετοί. Δὲν ἔχουν πιὰ τὴν δύμη μήτε νὰ παραπονεθοῦν. Κι' ἀκόμα λιγότερο νὰ τραγουδήσουν.

Εἶδα ἐπιτέλους τὴν γριὰ Νάν.

Σοῦ κάνει λύπη νὰ τὴν βλέπης. Δὲν κρατάει πιὰ τὸ ἀραπόπουλο στὰ χέρια της.

Κατάφερα νὰ τὴ ζυγώσω. Θἄλεγε κανεὶς πὼς δὲ μὲ γνώριζε. Τόσο λοιπὸν ἔχω ἀλλάξει;

— Νάν! φώναξα.

Ἡ γριὰ μὲ κοίταζε ἀρκετὴ ὥρα κι' ὕστερα φώνεξε:

— Κύριε Ντίκ. Ἐσεῖς; Ἄς εἶναι εὐλογημένο τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ὡστόσο τρόμαξα νὰ σᾶς γνωρίσω.

— Κουράγιο Νάν! εἶπα.

— Ὡς πότε κύριε Ντίκ; Τὸ ξέρω πὼς δὲν θὰ φτάσω στὸ τέρμα τοῦ ταξιδιοῦ. Θὰ πεθάνω στὸ δρόμο, εἶπε.

— Μὴ τὸ λὲς αὐτό. Εἶσαι δυνατή. Πιὸ δυνατὴ ἀπ' ὅσο φαντάζεσαι.

— Ὄχι κύριε Ντίκ. Σᾶς λέω πὼς τὸ ξέρω πὼς δὲν θὰ φτάσω ζωντανὴ στὸ τέρμα τοῦ ταξιδιοῦ. Καὶ λυπᾶμαι προπαντὸς γιατὶ δὲν θὰ ξαναδῶ τὴν ἀγαπημένη μου κυρὰ καὶ τὸν Τζὰκ μου! Ἂν τοὺς δῆτε πρὶν ἀπὸ ἐμένα κύριε Ντίκ, νὰ τοὺς πῆτε πὼς στιγμὴ δὲν ἔφευγαν ἀπὸ τὸ νοῦ μου, καὶ πὼς ἐκεῖ ψηλὰ στὸν οὐρανὸ ὅπου ἐλπίζω σύντομα νὰ βρεθῶ, θὰ παρακαλῶ τὴν Παναγιὰ γι' αὐτούς.

— Στὸ καλὸ Νάν, εἶπα, γιατὶ δὲν ἄντεχα ν' ἀκούσω πιὸ πολλά.

— Στὸ καλὸ κύριε Ντίκ, κι' ὁ Θεὸς μαζί σας!

Κάτι μέσα μου μοῦ ἔλεγε, πὼς δὲν θὰ τὴν ξανάβλεπα πιὰ σὲ τούτη τὴ ζωή...

Ὡστόσο, νομίζοντας πὼς δὲν μ' ἔβλεπαν, καθὼς ἤμουν λυτός, πῆγα στὸ πλάϊ της καὶ πέρασα τὸ χέρι της στὸ μπράτσο μου γιὰ νὰ τὴν ξεκουράσω λίγο στὴν μαρτυρικὴ πορεία της.

Μιὰ γερὴ καμιτσικιὰ ὅμως στοὺς ὤμους, μοῦ ἔδωσε νὰ καταλάβω πὼς παρακολουθοῦσαν ὅλες μου τὶς κινήσεις. Στὸ κάτω - κάτω δὲν ἤμουν κι' ἐγὼ παρὰ ἕνας λευκὸς σκλάβος!

Ὡστόσο κατὰ τὴ συνήθειά μου, ἔχασα καὶ πάλι τὴν ψυχραιμία μου, καὶ ρίχτηκα σ' ἐκεῖνον ποὺ μὲ χτύπησε γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσω ὅπως τοῦ ἄξιζε. Ἕνα γερὸ μπράτσο ὅμως ἔπιασε τὸ δικό μου, ἐμποδίζοντάς με νὰ κάνω βῆμα.

Μὲ κοίταξε στὰ μάτια, κι' ἐπρόφερε μόνο μιὰ λέξη.

— Νεγκόρο!

Θαρρεῖς καὶ δὲν τόξερα πὼς πίσω ἀπ' ὅλ' αὐτὰ κρύβεται αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινο τέρας!

Δὲν θὰ πέση στὰ χέρια μου καμμιὰ φορὰ ὁ ἄθλιος;

10 Μαΐου. Περάσαμε πάλι ἀπὸ δυὸ καμένα χωριά. Τὸ κυνήγι τῶν σκλάβων γίνεται συστηματικὰ ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ἰθαγενεῖς. Ὅποιος προφτάσει νὰ ἐξοντώση τὸν ἄλλον!

Στρατοπεδέψαμε σὲ τόπο στεγνὸ εὐτυχῶς.

Τὰ θηρία ουρλιάζουν γύρω μας! Ζηλεύω τὴν ἐλεύθερη ζωή τους. Παρ' ὅλη μου τὴν κούραση, μοῦ εἶναι καὶ πάλι ἀδύνατο νὰ κλείσω μάτι. Τόσες ἔγνοιες μὲ βασανίζουν!

Ὡς τόσο συλλογίζομαι πὼς στὴν ἄκρη τοῦ καραβανιοῦ ποὺ εἶμαι ξαπλωμένος, δὲν θὰ εἶναι δύσκολο νὰ μοῦ ριχτῆ ἀπὸ τὴ ζούγκλα κανένα θεριό. Καὶ τί θὰ κάνω ἔτσι ἄοπλος ποὺ εἶμαι;

Μέσα ἀπὸ τὸ πυκνὸ φύλλωμα τῶν παπύρων, βλέπω δυὸ μάτια νὰ φέγγουν...

Φανερώνονται καὶ χάνονται ξανά.

Σίγουρα κάποια ὕαινα, ἢ κάποια λεοπάρδαλη μὲ παραφυλάει. Δὲ μοῦ φαίνονται μάτια τίγρη ἢ λιονταριοῦ.

Στὸ τέλος ἀκούω ἕνα ξερὸ τρίξιμο καθὼς ἀνοίγουν τὰ φύλλα... κι' ἕνα ζῶο χύνεται ἀπάνω μου.

Ἤμουν ἕτοιμος νὰ φωνάξω, νὰ καλέσω βοήθεια.

Εὐτυχῶς ποὺ συγκρατήθηκα ἐγκαίρως!

Δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω τὰ μάτια μου! Τὸ ζῶο εἶναι ὁ Δίγκος! Ὁ καλός μας, ὁ πιστός μας ὁ Δίγκος! Ἔπεσε ἀπάνω μου, κι' ἄρχισε νὰ μοῦ γλύφη τὰ χέρια! Πῶς μὲ βρῆκε; Πῶς μὲ ἀνακάλυψε; Ποιὸς τὸν στέλνει;

Τὸ ἔνστικτο τοῦ σκύλου εἶναι ἀληθινὰ ὑπέροχο! Καλέ μου σκύλε! Μοναδικὲ φίλε, σὲ ἔχω κοντά μου τώρα! Τί εὐτυχία ποὺ δὲν σ' ἔχουν σκοτώσει!

Τὸν χαϊδεύω καὶ σφίγγω τὸ δασύμαλλο κεφάλι του στὸ στῆθος μου.

Τὸ πιστὸ ζῶο καταλαβαίνει πὼς δὲν πρέπει νὰ τὸν πάρουν χαμπάρι οἱ ἄλλοι. Γι' αὐτὸ δὲν γαβγίζει. Ὡστόσο τρίβει μὲ ἐπιμονὴ τὸ λαιμό του στὰ χέρια μου. Εἶναι σὰ νὰ μοῦ λέει:

—Ψάξε!

Ψάχνω, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! Βρίσκω στὸ λαιμὸ του κάτι. Τὰ χέρια μου πιάνουν ἕνα καλαμάκι, ποὺ εἶναι δεμένο στὴ λαιμαριά του. Τὸ ἀνοίγω, καὶ βρίσκω ἕνα σημείωμα... Ψαχουλεύω τὸ χαρτί, τὸ σφίγγω στὴν καρδιά μου, μὰ δὲν μπορῶ νὰ τὸ διαβάσω. Δὲν μπορῶ νὰ τὸ διαβάσω πρὶν ξημερώσει.

Θέλω νὰ κρατήσω τὸν Δίγκο κοντά μου, τὸ καλὸ ὅμως ζῶο ἔχει πιὸ πολὺ μυαλὸ ἀπὸ μένα, γιατὶ σηκώνεται νὰ φύγη. Μοῦ γλύφει τὰ χέρια κι' ὕστερα χάνεται μέσ' στὸ σκοτάδι.

Κατάλαβε πὼς ἔκανε τὴν ἀποστολή του, καὶ πὼς ἔπρεπε ν' ἀπομακρυνθῆ τὸ γρηγορώτερο. Ὁ Θεὸς νὰ τὸν φυλάη ἀπὸ τὰ λιοντάρια, τὶς τίγρεις καὶ τὰ φίδια. Κι' ἀπὸ μερικοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εἶναι χειρότεροι ἀπ' αὐτά!

Σὲ λίγο ὁ Δίγκος θὰ βρίσκεται πάλι κοντὰ σ' ἐκεῖνον ποὺ μοῦ τὸν ἔστειλε. Ποιὸς ὅμως νὰ μοῦ τὸν ἔχει στείλει;

Περνάω τὴ νύχτα προσπαθῶντας νὰ μαντέψω, καὶ κάνοντας μὲ τὸ μυαλὸ μου μύριες ὑποθέσεις. Αὐτὸ τὸ σημείωμα, θαρρεῖς καὶ μοῦ καίει τὰ χέρια. Μοῦ τὸ στέλνει ἄραγε ἡ κυρία Οὐέλντον ἢ ὁ Ἡρακλῆς;

Ἐπὶ τέλους ξημέρωσε!

Ποτὲ δὲν χαιρέτησα μὲ τόση χαρὰ τὸν ἐρχομὸ τῆς αὐγῆς.

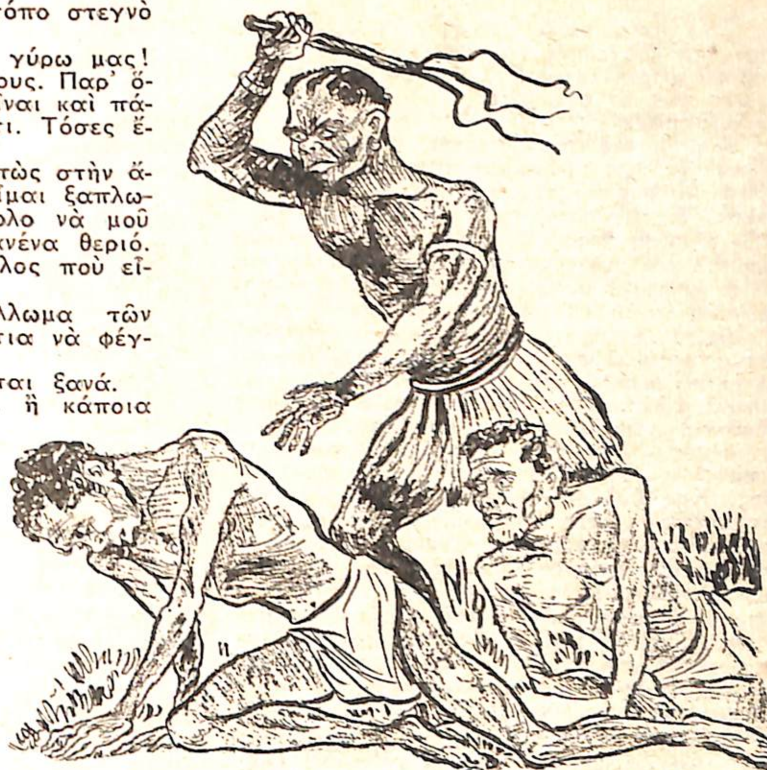
Κρύβομαι, γιὰ νὰ διαβάσω χωρὶς νὰ μὲ δοῦν οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ τὸ φῶς εἶναι ἀκόμη λιγοστό.

Τέλος διαβάζω.

Τὸ σημείωμα εἶναι ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ!

Καὶ νά τί μοῦ γράφει!

«Ἡ κυρία Οὐέλντον κι' ὁ Τζὰκ ταξιδεύουν μὲ φορεῖο. Τοὺς συνοδεύουν ὁ Χάρις κι' ὁ Νεγκόρο. Βαδίζουν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ καραβανιοῦ μὲ τὸν ἀδερφό Βενέδικτο. Δὲν μπόρεσα νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί της. Βρῆκα τὸν Δίγκο πληγωμένο ἀπὸ σφαῖρα

Μαστίγωναν τοὺς σκλάβους ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ σηκωθοῦν.

καὶ τὸν γιάτρεψα. Μὴ χάνετε τὸ κουράγιο σας κύριε Ντίκ.

Σᾶς συλλογίζομαι ἀδιάκοπα, καὶ τόσκασα γιὰ νὰ σᾶς εἶμαι πιὸ χρήσιμος.

Ὁ πιστός σας
Ἡρακλῆς

Αὐτὰ τὰ νέα ποὺ διάβασα μοῦ ἔδωσαν φτερά. Ὥστε ἡ κυρία Οὐέλντον κι' ὁ μικρὸς ἦταν καλὰ καὶ ταξιδεύουν μὲ φορεῖο! Ὁ Θεὸς ἦταν μεγάλος!

Μὰ τί σκοποὺς νὰ εἶχε ἄραγε γι' αὐτοὺς ὁ Χάρις κι' ὁ Νεγκόρο; Πηγαίνουν πρὸς τὴν Καζοντὲ κι' αὐτοί. Θὰ τοὺς συναντήσω, δὲν γίνεται! Καὶ τότε θὰ λογαριαστοῦμε!

Τί καλὰ νέα ποὺ μοῦ ἔφερε ὁ πιστός μας σκύλος.

11 ἕως 15 Μαΐου. Τὸ καραβάνι συνεχίζει πάντα τὸ δρόμο του. Οἱ σκλάβοι πιὰ δὲν περπατοῦν. Σέρνονται. Θὰ φτάσουμε, κατὰ πὼς λογαριάζω, στὴν Καζοντὲ ὕστερ' ἀπὸ καμμιὰ δεκαριὰ μέρες. Ἐγὼ πρέπει νὰ φτάσω γερός.

16 ἕως 24 Μαΐου. Ἔχω φτάσει πιὰ στὸ τελευταῖο ὅριο τῆς ἀντοχῆς μου. Μὰ πρέπει νὰ βαστάξω. Πρέπει, γιὰ τὴν κυρία Οὐέλντον καὶ τοὺς ἄλλους.

Ἀπὸ τὸ καραβάνι ἔμειναν οἱ μισοί.

Μαζὶ μὲ κείνους ποὺ ἔμειναν γιὰ πάντα στὴν Ἀφρικανικὴ ζούγκλα, εἶναι καὶ ἡ καϋμένη ἡ φτωχὴ Νάν. Εὐτυχῶς μὲ ἄφησαν νὰ μείνω κοντά της τὶς τελευταῖες της στιγμές, καὶ νὰ τῆς κλείσω τὰ μάτια... Περιττὸ νὰ σᾶς πῶ τὴ λύπη μου...

Περνᾶμε ἀπὸ κάτι λόφους γεμάτους σκληρὰ θάμνα ποὺ ἐδῶ τὰ λένε «νυασσί». Εὐτυχῶς οἱ γερές μου μπότες βαστᾶνε ἀκόμη. Αὐτὲς μ' ἔσωσαν σ' αὐτὴν τὴν πορεία.

Μᾶς δίνουν ἀκόμη λιγότερο νὰ φᾶμε, γιατὶ οἱ προμήθειές μας εἶναι λιγοστές.

Κάθε νύχτα, περιμένω νὰ φανῆ ὁ Δίγκος. Δὲν ξαναφάνηκε πιά! Νὰ τοῦ συνέβηκε τίποτε; Ἢ στὸν Ἡρακλῆ;

Αὐτὸ μᾶς ἔλειψε! Ἂς μὴ τὸ συλλογίζομαι, γιατὶ χάνω τὸ θάρρος μου. Ἂς λέω καλύτερα πὼς ὁ Ἡρακλῆς φοβήθηκε νὰ μοῦ τὸν ξαναστείλη. Καὶ μοῦ φαίνεται πὼς ἔχει δίκιο.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Πῶς γίνεται μία συλλογὴ

Στὸ περασμένο τεῦχος σᾶς ἐξηγήσαμε πῶς νὰ ξεπλένετε τὰ γραμματόσημά σας, νὰ τὰ χωρίζετε κλπ. Τώρα θὰ σᾶς ἐξηγήσωμε πῶς νὰ φτιάξετε μιὰ συλλογὴ γραμματοσήμων.

Ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μαζὺ μὲ τὰ ἑλληνικά σας γραμματόσημα θὰ ἔχετε καὶ ξένα διαφόρων χωρῶν, καλὸ θὰ ἦταν νὰ φτιάξετε συλλογὴ γραμματοσήμων ὅλων τῶν χωρῶν, γιατὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ μάθετε καὶ γεωγραφία καὶ ἱστορία καὶ τὰ ξένα νομίσματα, ἐπὶ πλέον δὲ θὰ ἔχετε καὶ μεγάλη ποικιλία γραμματοσήμων.

Ἀφοῦ, λοιπόν, χωρίσετε τὰ ἑλληνικά σας γραμματόσημα, θὰ χωρίσετε ὅλα τὰ γαλλικὰ μαζύ, ὅλα τὰ ἀμερικανικά, ἀγγλικὰ κ.λ.π. Τότε ἀφοῦ γίνη κι' αὐτὴ ἡ διαλογὴ τῶν διαφόρων κρατῶν, θ' ἀρχίσετε ἕνα - ἕνα κράτος καὶ θὰ παίρνετε ἀπὸ ἕνα γραμματόσημο ἀπὸ κάθε εἶδος. Καὶ ἐφ' ὅσον εἴμεθα στὰ ἑλληνικά, ἂς πάρουμε τὶς δύο κυκλοφοροῦσες σειρές, ποὺ ὀνομάζονται «σειρὰ Δωδεκανήσου» γιὰ τὰ μικροῦ σχήματος καὶ σειρὰ «Ἀνασυγκροτήσεως» γιὰ τὰ μεγαλύτερα ποὺ ἐκυκλοφόρησαν πρὸ τετραμήνου περίπου. Γιὰ νὰ μάθετε δὲ ἀπὸ ποιὰ γραμματόσημα ἀπαρτίζονται αὐτὲς οἱ σειρές, θὰ σᾶς δώσουμε τὶς παραστάσεις καὶ τοὺς χρωματισμούς τους.

Ἡ σειρὰ Δωδεκανήσου, ποὺ ὀνομάσθηκε ἔτσι γιατὶ ὅλες οἱ παραστάσεις της ἐλήφθησαν ἀπὸ τὰ Δωδεκάνησα, ἀπαρτίζεται ἀπὸ τὶς ἀκόλουθες ἀξίες :

Δρχ. 20, κυανοῦν, παριστάνει ἕνα παλαιὸ φρούριο τῆς νήσου Καστελλόριζο.

Δρχ. 30, καστανομέλαν, φέρει τὴν εἰκόνα ἀρχαίου ἀμφορέως (βάζου) Δωδεκανησιακοῦ.

Δρχ. 50, οὐρανοκύανον, εἰκονίζει μιὰ σύγχρονο Δωδεκανησιακὴ ἐνδυμασία.

Δρχ. 100, φαιοπράσινο, παριστάνει τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τῆς νήσου Πάτμου.

Δρχ. 200, πορτοκαλλόχρουν, εἰκόνα τοῦ φιλικοῦ Ἐμμ. Ξάνθου, ἑνὸς ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῆς Ἑλλ. Ἐπαναστάσεως.

Δρχ. 250, φαιοπράσινον, ὁμοίως ὡς ἄνω, φέρει τὴν εἰκόνα τοῦ Ἐμμ. Ξάνθου.

Δρχ. 300, πορτοκαλλόχρουν, παριστάνει μίαν Δωδεκανησιακὴν ἐνδυμασίαν.

Δρχ. 400, ἀνοικτὸν κυανοῦν, μὲ τὴν εἰκόνα τῆς Μονῆς τῆς Πάτμου.

Δρχ. 450, κυανοῦν, φέρει τὴν εἰκόνα τοῦ γραμματοσήμου «Κοινὸν Νησιωτῶν», ἐκδοθὲν τὸ 1913.

Δρχ. 450, κυανοῦν βαθύ, παριστάνει τὸν χάρτην τῆς Κάσσου καὶ ἕνα Κασσιώτικο πλοῖο.

Δρχ. 500, ἐρυθρόν, μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ γραματοσήμου «Κοινὸν Νησιωτῶν».

Δρχ. 600, ἰόχρουν, ἀπεικονίζει τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἱπποκράτους.

Δρχ. 700, ροδόχρουν, ὡς ἀνωτέρω φέρει τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἱπποκράτους.

Δρχ. 700, πράσινον, ὁμοίως, μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἱπποκράτους.

Δρχ. 800, βιολέ, μὲ τὸν χάρτη τῆς νήσου Κάσσου καὶ Κασσιώτικο πλοῖο.

Δρχ. 1000, εἰκονίζει τὸν κολοσσὸν τῆς Ρόδου, ὡς παριστάνεται συνήθως σήμερα.

Δρχ. 1.300, καρμινόχρουν, φέρει τὴν εἰκόνα τοῦ γραμματοσήμου «Κοινὸν Νησιωτῶν».

Δρχ. 1.500, καστανοκίτρινον, παριστάνει τὸ φρούριον τοῦ Καστελλορίζου.

Δρχ. 1.600, βαθὺ θαλασσόχρουν, εἰκονίζει ἀρχαῖο Δωδεκανησιακὸ βάζο.

Δρχ. 2.000, καστανοπορτοκαλλόχρουν, ὁμοίως ὡς ἄνω μὲ ἀρχαῖο βάζο.

Δρχ. 2.600, ἀνοικτὸν πράσινον, μὲ τὸν Κολοσσὸν τῆς Ρόδου.

Δρχ. 5.000, βιολέ, παριστάνει τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἱπποκράτους, καὶ

Δρχ. 10.000, θαλασσόχρουν, φέρει τὴν εἰκόνα τοῦ Κολοσσοῦ τῆς Ρόδου.

Αὐτὰ τὰ γραμματόσημα ἐκυκλοφόρησαν σὲ τρεῖς διάφορες χρονολογίες κατόπιν τῆς ἀλλαγῆς τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ. Μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ δὲν ὑπάρχουν στὴν κυκλοφορία, γιατὶ ἔχουν ἐξαντληθῆ καὶ ἐπειδὴ οἱ ἀξίες αὐτὲς δὲν χρησιμοποιοῦνται πιὰ γιὰ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη δὲν ἔχει γίνει ἀνατύπωση.

Ἡ ἄλλη σειρὰ ποὺ κυκλοφορεῖ, τῆς Ἀνασυγκροτήσεως, τῆς ὁποίας καὶ τὰ γραμματόσημα εἶναι μεγαλύτερα, περίπου διπλάσια ἀπὸ τὰ προηγούμενα, ἀπαρτίζεται ἀπὸ τὰς ἓξ ἀκολούθους ἀξίας :

Δρχ. 700, πορτοκαλλόχρουν, παριστάνει συμβολικῶς τὴν βιομηχανία ἐν γένει.

Δρχ. 800, θαλασσόχρουν, συμβολίζει τὴν ἐν Ἑλλάδι δημιουργουμένη σύγχρονο ἁλιεία.

Δρχ. 1.300, οὐρανοκύανον, ἀντιπροσωπεύει τὶς προσπάθειες τῆς ἀναστηλώσεως.

Δρχ. 1.600, πρασινόφαιον, εἰκονίζει τὰς συγχρόνους μεθόδους τῆς γεωργίας.

Δρχ. 2.600, τεφροϊόχρουν, παριστάνει τὴν ἑλληνικὴ βιοτεχνία.

Δρχ. 5.000, βυσινόχρουν, εἰκονίζει τὰ ἔργα ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς χώρας μας.

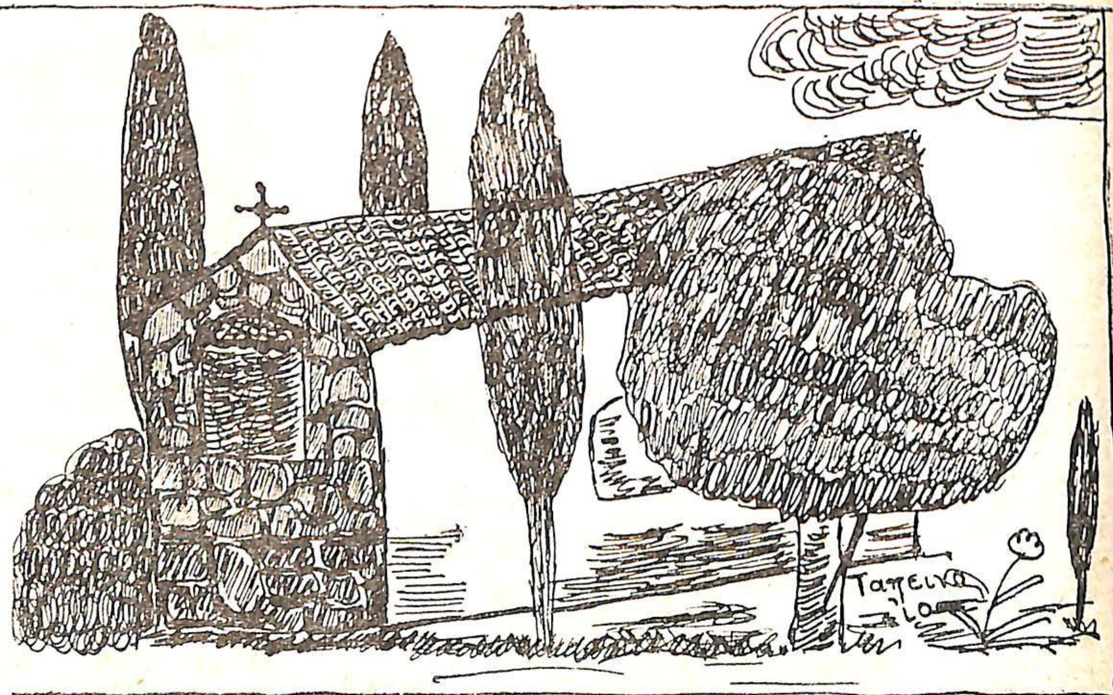
Ἄν, λοιπόν, τώρα θὰ ἀρχίσετε νὰ μαζεύετε γραμματόσημα, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ βρῆτε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ κυκλοφοροῦν τώρα, καὶ κατὰ συνέπεια θ' ἀρχίσετε τὴ συλλογή σας τῶν ἑλληνικῶν γραμματοσήμων μὲ τὰ ἀνωτέρω, ἢ μᾶλλον μὲ ὅσα βρῆτε ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω. Θὰ διαλέξετε λοιπὸν ἕνα γερό, δηλ. νὰ μὴ εἶναι σχισμένο, νὰ μὴ λοίπουν δόντια ἢ γωνιὲς καὶ νὰ μὴν εἶναι μουντζουρωμένο, δηλ. βαρυσφραγισμένο. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο θὰ κυττάξετε νὰ βρῆτε καὶ ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα. Ἂν βέβαια, βρῆτε κι' ἄλλα ἑλληνικὰ γραμματόσημα, θὰ φροντίσετε νὰ χωρίσετε ἀνὰ ἕνα γερὸ γραμματόσημο, ὥσπου νὰ χωρίσετε τὰ ὡραῖα γραμματόσημα ποὺ θὰ βάλετε στὴ συλλογή σας. Ἀφοῦ τελειώσετε μὲ τὰ ἑλληνικά σας γραμματόσημα, μὲ τὸν ἴδιο τρόπο θὰ φροντίσετε νὰ χωρίσετε καὶ τὰ ξενικά σας γραμματόσημα.

Βεβαίως διὰ τοὺς ἀρχαρίους ἐφόσον ὑπάρχουν γνωστοί σας ποὺ ἔχουν ἀρχίσει νὰ συλλέγουν γραμματόσημα, καλὸ εἶναι νὰ ζητᾶτε τὶς συμβουλές τους καὶ νὰ μαθαίνετε σὲ ποιὸ κράτος ἀνήκει ἕνα ξενικὸ γραμματόσημο, ἢ πόσα ἄλλα γραμματόσημα ὑπάρχουν στὴν ἴδια σειρὰ κτλ. Ἂν δὲν ἔχετε κανένα νὰ σᾶς συμβουλέψη, τότε σιγὰ - σιγά, μὲ τὶς ὁδηγίες ποὺ θὰ βρίσκετε στὴ στήλη μου, ἀσφαλῶς θὰ κατορθώσετε νὰ συμπληρώσετε τὶς γνώσεις σας.

Ἀφοῦ λοιπὸν συγκεντρώσετε τὰ γραμματόσημα ποὺ προορίζετε γιὰ τὴ συλλογή σας, μένει νὰ τὰ τοποθετήσετε στὸ κατάλληλο μέρος. Ὑπάρχουν τρεῖς τρόποι, ἀναλόγως τῶν γραμματοσήμων ποὺ θὰ ἔχετε καὶ τῶν χρημάτων ποὺ θέλετε νὰ διαθέσετε. Ὁ εὐθυνότερος εἶναι ν' ἀγοράσετε ἕνα τετράδιο μὲ 50 ἕως 100 φύλλα, μεγαλύτερο σὲ μέγεθος ἀπὸ τὰ σχολικὰ τετράδια καὶ σὲ κάθε σελίδα του νὰ τοποθετήσετε τὰ γραμματόσημα ἑνὸς κράτους. Ἡ τοποθέτηση θὰ γίνεται μὲ εἰδικὰ χαρτάκια, ποὺ στὴ μιὰ πλευρὰ ἔχουν γόμμα καὶ ὀνομάζονται «γομμόχαρτα». Διπλώνετε ἕνα τέτοιο γομμόχαρτο σὲ δύο καὶ κολλᾶτε τὸ μισὸ γομμόχαρτο στὸ γραμματόσημο, στὸ πίσω μέρος καὶ πρὸς τὰ ἄνω, τὸ δὲ ἄλλο μισὸ τὸ κολλᾶτε στὸ τετράδιο. Ὁ δεύτερος τρόπος εἶναι νὰ προμηθευθῆτε λευκώματα (ἄλμπουμ) γραμματοσήμων, τυπωμένα δεμένα, μὲ εἰκόνες ἢ χωρίς, ποὺ βέβαια στοιχίζουν περισσότερο. Κι' ἐκεῖ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο κολλᾶτε τὰ γραμματόσημα. Ὁ τρίτος τρόπος εἶναι νὰ προμηθευθῆτε γραμματοσημοθῆκες (κλασσέρ). Αὐτὰ εναι βιβλία σὲ διάφορα μεγέθη κι' ἔχουν χονδρὰ φύλλα ἀπὸ χαρτόνι. Κάθε φύλλο ἔχει θῆκες (ράφια) ἀπὸ διαφανὲς χαρτὶ (ἀδιάβροχο) σὲ σχῆμα κορδέλλας περίπου 1½ δάχτυλο πλάτος καὶ κολλημένο στὶς δυὸ ἄκρες καὶ στὴν κάτω πλευρά, σχηματίζει ἕνα εἶδος στενόμακρης σακκούλας. Ἐκεῖ ἀνάμεσα τοποθετοῦνται τὰ γραμματόσημα, χάρις δὲ στὴ διαφάνεια τοῦ χαρτιοῦ διακρίνονται εὔκολα. Πάντως ὁ καλλίτερος τρόπος ποὺ ἀκολουθοῦν καὶ οἱ σοβαροὶ συλλέκται εἶναι τὰ λευκώματα (ἄλμπουμ) ποὺ μπορεῖτε νὰ τὰ προμηθευθῆτε ἀπὸ τὸ ἐμπόριο ἀνάλογα μὲ τὸ ποσὸν τῶν γραμματοσήμων ποὺ διαθέτετε.

Ἐπὶ πλέον χρειάζεται κανεὶς μαζὺ μὲ τὰ γομμόχαρτα καὶ μιὰ «λαβίδα» (τσιμπίδα) εἰδικὴ γιὰ τὰ γραμματόσημα, γιατὶ μ' αὐτὴν πιάνονται εὐκολώτερα καὶ δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ καταστραφοῦν. Ἀργότερα, ὅταν ἡ συλλογὴ γίνει ἀξία λόγου, χρειάζονται ἕνας φακὸς (λοῦπα) κι' ἕνας κατάλογος γραμματοσήμων.

ὁ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

ΕΞΩΚΚΛΗΣΙ

(Τὸ ἔστειλε ὁ Γεώργιος Σταματίου, Παιονία Ἀττικῆς)

Τί πρέπει νὰ κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΣΟΚ (ΚΑΤΑΠΛΗΞΙΑ)

Ὅταν κάποιος πάθη σοβαρὴ αἱμορραγία, ἐξωτερικὴ ἢ ἐσωτερικὴ ἢ ὅταν χτυπήση ἢ τραυματισθῆ σοβαρά, παθαίνει κάτι σὰν λιποθυμία ποὺ στὴν ἰατρικὴ ὀνομάζεται σὸκ (καταπληξία).

Τί προκαλεῖ τὸ σόκ;

Ὅπως εἴπαμε, κάθε εἶδους τραῦμα ἢ χτύπημα ἢ σοβαρὴ αἱμορραγία.

Ἀλλὰ ἀκόμη κι' ὁ φόβος, ἢ μιὰ μεγάλη συγκίνηση, μπορεῖ νὰ προκαλέση τὸ «σόκ».

Πόσο διαρκεῖ τὸ σόκ;

Μπορεῖ νὰ εἶναι ἐλαφρὸ καὶ νὰ κρατήση λίγα δευτερόλεπτα. Μπορεῖ νὰ εἶναι σοβαρό, καὶ νὰ κρατήση ὧρες.

Μπορεῖ νὰ παρουσιαστῆ ἀμέσως ὕστερ' ἀπὸ τὸ χτύπημα.

Μπορεῖ νὰ ἔλθη ὕστερ' ἀπὸ ὧρες.

Πάντως, μόλις παρατηρήσωμε τὰ συμπτώματα τοῦ σόκ, πρέπει νὰ βιαστοῦμε νὰ δώσουμε τὶς πρῶτες βοήθειες. **Τὸ σόκ πολλὲς φορὲς εἶναι αἰτία θανάτου. Ἂν δοθοῦν ἀμέσως οἱ σωστὲς πρῶτες βοήθειες, μποροῦμε νὰ σώσουμε μιὰ ἀνθρώπινη ζωή.**

Πῶς καταλαβαίνομε πῶς κάποιος ἔπαθε σόκ;

Ὁ ἄρρωστος παθαίνει μιὰ γενικὴ κατάπτωση.

Τὸ πρόσωπό του εἶναι ὠχρό. Τὰ μάτια του ἄτονα, καὶ κυττάζουν σὰ νὰ μὴ βλέπουν. Ὁ σφυγμός του εἶναι ἀδύνατος καὶ γρήγορος.

Ἡ ἀναπνοή του ἀκανόνιστη καὶ λαχανιαστή.

Δίνει τὴν ἐντύπωση ὅτι τὰ πάντα τὸν κουράζουν φοβερά. Δὲν καταλαβαίνει τί γίνεται γύρω του καὶ τί λένε οἱ ἄλλοι. Ἡ θερμοκρασία του ἂν τοῦ βάλωμε θερμόμετρο, εἶναι κάτω ἀπὸ τὴν κανονική.

Τί ἀκριβῶς εἶναι τὸ σόκ;

Δὲν εἶστε γιατροὶ γιὰ νὰ μπορέσετε νὰ τὸ καταλάβετε καλά.

Ἀρκεῖ ὅμως νὰ ξέρετε ὅτι ὅσο κρατάει τὸ σόκ, ἡ καρδιὰ δὲν γεμίζει μὲ αἷμα κάθε φορὰ ποὺ χτυπάει. Ἡ καρδιὰ γιὰ νὰ ἐξουδετερώση αὐτὴν τὴν κατάσταση, ἀρχίζει νὰ χτυπάη πιὸ γρήγορα. Γι' αὐτὸ ὁ σφυγμὸς εἶναι γοργός.

Οὔτε στὸ μυαλό, οὔτε στ' ἄλλα μέρη τοῦ σώματος δὲν πάει ἡ ἀπαραίτητη ποσότητα γιὰ νὰ ἐργαστοῦν. Γι' αὐτὸ ὁ ἄρρωστος ἔχει ἀτονία, ἀποβλακωμάρα καὶ ἀηδία. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως, ἂν δὲν κυκλοφορεῖ μέσα του ἄφθονο κι' ἀρκετὸ αἷμα δὲν μπορεῖ νὰ ζήση.

Γι' αὐτὸ τὸ σόκ μπορεῖ νὰ προκαλέση θάνατο.

Πότε τὸ σόκ εἶναι πιὸ σοβαρό;

Φυσικά, ὅταν κρατάη πολλὴ ὥρα. Ἀκόμη ὅταν ὁ ἄρρωστος δὲν εἶναι προφυλαγμένος ἀρκετὰ ἀπὸ τὸ κρύο.

Ὅταν ὑπάρχει μεγάλη αἱμορραγία, καὶ προπαντὸς ἐσωτερική.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος εἶναι πολὺ νευρικὸς καὶ φοβιτσιάρης.

Ὅσοι δὲν εἶναι γιατροὶ καὶ νοσοκόμοι, συνήθως δὲν καταλαβαίνουν πόσο σοβαρὸ πρᾶγμα εἶναι τὸ σόκ. Γι' αὐτὸ κοιτάζουν νὰ περιποιηθοῦν τὸ τραῦμα ἢ τὸ χτύπημα, ἐνῶ ὁ ἄρρωστος στὴν πραγματικότητα ἀπὸ τὸ σὸκ κινδυνεύει νὰ χάση τὴ ζωή του!

Στὰ νοσοκομεῖα καὶ στοὺς σταθμοὺς τῶν πρώτων βοηθειῶν, κυττάζουν πρῶτα νὰ συνεφέρουν τὸν ἄρρωστο ἀπὸ τὸ σόκ, κι' ὕστερα νὰ περιποιηθοῦν τὰ τραύματά του.

Ἂς ἀναλύσωμε τώρα καλλίτερα τὰ συμπτώματα τοῦ σόκ.

Ὅλοι μας, ποιὸς λίγο ποιὸς πολύ, κάποτε πάθαμε ἕνα μικρὸ σόκ. Ὅταν π. χ. μαγκώνομε κάπου τὸ δάχτυλό μας, κιτρινίζομε, μᾶς περιλούει κρύος ἱδρώς, ὁ σφυγμός μας χτυπάει, μᾶς ἔρχεται διάθεση ἐμετοῦ.

Αὐτὸ περνάει εὐτυχῶς γρήγορα. Πίνομε λίγο νερὸ καὶ συνερχόμαστε. Ὅμως στὴν πραγματικότητα, περάσαμε ἕνα μικρὸ σόκ. Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ τραυματίζεται πιὸ σοβαρὰ ἡ «καταπληξία» του εἶναι μεγάλη.

1) Τὸ πρόσωπό του εἶναι ὠχρό, μὲ μιὰ ἔκφραση ἀγωνίας. Πιθανὸν τὰ χείλη, τὰ νύχια καὶ τ' αὐτιά, νὰ μελανιάσουν. Τὰ μάτια πίσω ἀπὸ τὰ πεσμένα βλέφαρα, φαίνονται σὰ γυάλινα. Τόσο κουρασμένα καὶ θαμπὰ εἶναι. Συνήθως ὁ ἄρρωστος ἔχει τὰ μάτια μισόκλειστα.

2) Κρύος ἱδρὼς τὸν περιλούει, προπαντὸς στὸ μέτωπο καὶ στὶς παλάμες.

3) Ὁ σφυγμὸς σχεδὸν δὲν ἀκούγεται. Εἶναι ἀδύνατος καὶ γοργός.

4) Ὅσο πιὸ σοβαρὸ εἶναι τὸ σόκ, τόσο κρυώνει ὁ ἄρρωστος. Παθαίνει ρῖγος, τουρτουρίζει.

5) Συνήθως κάθεται ἥσυχα ξαπλωμένος, σὰ ν' ἀδιαφορῆ γιὰ ὅσα γίνονται γύρω του. Ἄλλοτε, ἔχει ἀνησυχία κι' ἀγωνία.

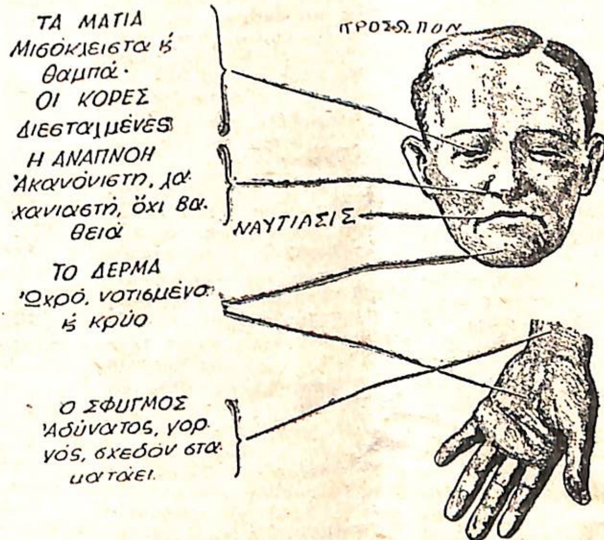
6) Ἂν τὸν ρωτήσωμε τί αἰσθάνεται, φαίνεται σὰ νὰ μὴν ἄκουσε. Πρέπει νὰ ἐπαναλάβη κανεὶς ἀρκετὲς φορὲς τὴν ἐρώτηση. Ἴσως νὰ μᾶς ἀπαντήση κουρασμένα πὼς κρυώνει φοβερά, πὼς τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια του ἔχουν ξυλιάσει. Δὲν χάνει πάντα τὶς αἰσθήσεις του. Στὰ πολὺ σοβαρὰ σὸκ ὅμως λιποθυμάει.

7) Αἰσθάνεται ναυτία καὶ διάθεση γιὰ ἐμετό.

8) Ἡ ἀναπνοή του εἶναι ἀκανόνιστη, λαχανιαστή, ὄχι βαθειά.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὶς πρῶτες βοήθειες.

Ὁ γιατρὸς Κ.

Τὰ συμπτώματα τοῦ «σόκ».

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ ΤΟΥ «ΣΠΙΤΙΟΥ» ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ

Τὴν 25ην Νοεμβρίου ἔγινε ἡ ἑορτὴ τῶν ἐγκαινίων τοῦ «Σπιτιοῦ» Γεροπλατάνου.

Ἡ ἡμέρα ἦταν ὁλόλαμπρη καὶ οἱ χωρικοὶ εἶχαν στολιστῆ μὲ τὰ γιορτινά τους. Οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ Σπιτιοῦ, ὁ Γεωπόνος, ὁ Δάσκαλος καὶ τὰ παιδιά, εἶχαν ἐργασθῆ πρόθυμα γιὰ νὰ γίνουν ὅλες οἱ προετοιμασίες.

Ἐργαλεῖα γεωργικά, σιδηρουργικά, ξυλουργικά, ὁ ἀργαλειὸς γιὰ τὴν ὑφάντρια καὶ ἡ ραπτομηχανὴ γιὰ τὴ μοδίστρα, περίμεναν τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ ἀρχίζε ἡ δουλειά... Τὸ μεσημέρι ἔφτασε ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα ὁ Διαχειριστὴς τῆς μονάδος ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Διοικητοῦ ποὺ εἶχε πάει στὴ Μονάδα Θεσπρωτίας γιὰ ὑπηρεσία, καθὼς καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» Βασιλικοῦ.

Ὁ ἱερεὺς ἄρχισε τὴν προσευχὴν καὶ τὸν ἁγιασμό, ὕστερα δὲ παρεδόθη στὰ παιδιὰ ἡ σημαία τοῦ «Σπιτιοῦ» ὑπὸ τοῦ κ. Φωτιάδου καὶ ἔγινε ἡ ἐπίσημη ὕψωση. Κατόπιν μίλησε πρὸς τοὺς συγκεντρωμένους ὁ κ. Φωτιάδης σχετικῶς μὲ τὸ ἔργο τοῦ «Σπιτιοῦ» καὶ παρακάλεσε τοὺς χωρικοὺς καὶ τὸν Πρόεδρο τοῦ χωριοῦ νὰ προσέρχονται πρόθυμοι σ' αὐτό. Ὁ Πρόεδρος εὐχαρίστησε γιὰ τὴ μέριμνα τῆς ἱδρύσεως τοῦ «Σπιτιοῦ» καὶ ζητωκραύγασε ὑπὲρ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης καὶ τοῦ Βασιλέως ποὺ μοχθοῦν γιὰ τὴν εὐημερία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὰ λόγια τοῦ Προέδρου ἐκαλύφθησαν ἀπὸ ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγὲς καὶ χειροκροτήματα. Ἐπηκολούθησε πατριωτικὴ παράσταση στὸ θέατρο τοῦ Σχολείου ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» Βασιλικοῦ.

◆

ΝΕΑ ΤΑΛΕΝΤΑ

Χριστουγεννιάτικος Ὄρθρος

Σκύφτ' ἡ ψυχὴ στ' ὁλόλαμπρο τῶν Χριστουγέννων (θάμα!
Τὸ χιόνι ἀπόξω ἁπαλὸ πέφτει στὴ γῆ στρωσίδι
σὲ κρούσταλλα, κι' ὡς θεριεμένο φίδι
σκούζει ὁ βοριάς, κι' ἀπόμακρα ἡ καλλιακούδα (ἀντάμα...

Βγαίνει ἀπ' τὸ θόλο τ' ἄπειρου τὸ λαμπερὸ τ' ἀ-(στέρι,
λουφάζει ὁ ἀγέρας μακρυνά, σωπαίν' ἡ καλιακούδα,
κι' ὡς φεύγουν τὰ ὀνείρατα τὰ ψεύτικα, τὰ φρούδα,
ὁ ἐρχομός Του στὴν ψυχὴ ἀνάφτει καντηλέρι...

Πάλι σὰν «τότε» στὰ ψηλὰ τὸ μάγο ἀστέρι βγαίνει,
πάλι κι' οἱ γέροντες σοφοὶ γιὰ πέρα κεῖ κινᾶνε,
κι' εἴμαστ' ἐμεῖς βοσκόπουλα, βαθειὰ ποὺ προσκυ-(νᾶνε
στὴ φάτνη ὀμπρός, τὴ νύχτ' αὐτή, τὴ «θάματα σπαρμένη»!...

Ἀνάφτει μέσα στὴν καρδιὰ μιὰ θεία φωταψία,
— διαμάντι ἡ καρδιὰ ἡ παιδικὴ στὴ Γέννησή Σου—
μυριάδες σήμαντρα χτυπᾶν στὴ χάρη τὴ δική Σου...
Κάθε καρδιὰ ἕνα σήμαντρο, κάθε ψυχὴ ἐκκλησία!...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΕΛΟΥΔΗΣ

◆

«Πολλοὶ μὲν οἱ κλειτοί, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί».

Ἔκοψα πάλι ἀπόψε κρίνα
καὶ τἄκλεισα μὲς στὸ γυαλί,
ἔκοψα πάλι ἀπόψε κρίνα,
καὶ ξάφνου τοῦ ἥλιου ἀχτίνα,
τὰ φίλησε θαμπή, δειλή...

Κι' ἔφτιαξε κρίνα κι' ἡ σκιά τους
πάνω στὸν τοῖχο τὸ βουβό,
κι' ἔφτιαξε κρίνα κι' ἡ σκιά τους,
δὲν εἶχαν ὅμως τ' ἄρωμά τους,
τὸ σπάνιο καὶ τ' ἀκριβό!...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΜΜΑΝ. ΨΑΡΡΑΣ
Νάξος

Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30: 500 δραχμές).

73) Στοὺς ἑορτάζοντας :
Σᾶς εὔχομαι νὰ ζῆτε σὰν τὰ ὄρη,
νὰ ἀνοιχθοῦνε πηγὲς δορυφόροι
καὶ νὰ σᾶς κάνουν αὐγὰ οἱ κοκόροι.
Μαῦρος Πειρατὴς

74) Εὔχομαι τὸ Νέο Ἔτος εἰς ὅλους-ες εὐτυχὲς καὶ αἴσιον. Μαῦρος Πειρατὴς

75) Πεννομάχοι! Προσεχῶς θὰ σᾶς ζωγραφίσω ὅλους. Προσχωρῶ στὸ σύλλογο «Νεανικὴ Προσπάθεια». Μιχαὴλ Ἄγγελος

76) Χόπ! Χόπ! Πεννομάχοι, σεῖς ποὺ μὲ διαβάζετε αὐτὴ τὴ στιγμὴ μάθετε πὼς γιὰ πρώτη φορὰ μπαίνω στὴν κίνηση. Ἕνα γειά, χαρὰ σὲ ὅλους. Ἰδιαίτερα στοὺς Τζιτζιφρίκο, Ντολορές, Ρούντη, Μέλισσα, Ἀειθαλῆ. Παστέλι

77) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση τῆς «Παιδοπόλεως» χαιρετᾶμε ὅλους-ες λόγω... εὐθυμίας, καὶ ἱδρύομε σύλλογο μὲ τὸ ὄνομα «Εὔθυμα Νειάτα», μὲ σκοπὸ νὰ σκορπίσωμε κέφι καὶ χαρά.
Ἀρκάδι, Λακάζ, Βορειοηπειρώτης, Εὐβοϊκὸς (Εὔθυμα Νειάτα)

Υ.Γ. Λέγοντας χαιρετᾶμε ὅλους δὲν ἐννοοῦμε καὶ σᾶς «ΔΑΔΕΣ». Οἱ ἴδιοι

78) Καὶ ἐγὼ μαζί σας
Ερχομαι στὶς πεννομαχίες.
Ρίχνομαι μὲ κέφι
Αήττητος, πάντα
Υἱὸς τοῦ Ὑπερανθρώπου.
Νὰ παραμερίσετε ὅλοι
Ὅλοι καὶ ὅλες ἐννοεῖται.
Σᾶς χαιρετῶ.
Κεραυνὸς

79) Ἀγαπητέ (!;;;) Ἀ. Ἱππότη (1739).
δηλ. μπατηρημένε ἱππότη
εἶσαι μεγάλος μωρὸς
τῆς στήλης αὐτῆς ὁ πιὸ κουτός!
Ἀ. Ἱππότη ποῦ βρῆκες τὴν ἱπποσύνη; (1739).
Καλέ... ἄντες Ξ. Μπουκλίτσα (1640). Πόσο ὀξυζενὲ καταναλίσκεις;
Δᾶς Πολιτισμοῦ

80) Θερμοχαιρετῶ Δίκαιον, Θρῦλον, ἐπίσης Ἐξάψαλμον, Ν. Κρίνη, Ν. Σαλονικιόν: Ἀλληλογραφοῦμε; Δᾶς Πολιτισμοῦ

81) Πλάτων, μόνον οἱ Ὀλυμπιακοὶ δὲν προσκυνοῦν (1730). Θ. Μπέμπη στὸ πληρώνω τὸ χτύπημα παρακάτω (1774).
Μυτιληναῖος Ὀλυμπιακὸς

82) Θ. Μπέμπης = ὁ κατὰ φαντασίαν... ἀθλητής. Ἀπόλλων ὁ Ἄρης σου εἶναι μιὰ μπουκιὰ γιὰ τὸν Ὀλυμπιακό. Γι' αὐτὸ πρόσεχε (1778-9).
Μ. Ὀλυμπιακὸς

83) Ἐξάψαλμε, Ντέντεκτιβ Χ κλπ. Τί σᾶς λέει τὸ 1 — 0; Μ. Ὀλυμπιακὸς

84) Λάθος Ξανθὲ Ἄγγελε. Ποτὲ δὲν λυπᾶμαι, ἀφοῦ ξέρω ὅτι Ἐκεῖνος ὁδηγεῖ τὰ βήματά μου. Δυὸ Ἱππότες ἀντιχαιρετῶ. Εὐτυχισμένος ὁ καινούργιος χρόνος πεννομάχοι.
Δάφνη τοῦ Εὐρώτα (ὁλάνθιστη)

85) Ἀλκυών, «τοῦ λόγου μου» (τί ὡραία ἔκφρασις) ποτὲ δὲν πενεύτηκα γιὰ κάτι τέτοιο (ὅπως κάνεις ἐσύ). Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι στὸ ὑποσυνείδητό σου τὸ πιστεύεις, καὶ τρομαγμένη, διατυπώνεις αὐτὴ τὴν θεωρία. Ἑπομένως...
Δικηγόρος Νεολαίας

86) Ἀποκληρωμένε Ἱππότη, δὲν νομίζω τίποτα. Τὸ κομπλιμάν, γιὰ... δέσιμο, ἐπιστρέφεται στὸν πραγματικὸ κάτοχο (δηλαδὴ σὲ ἐσένα). Τὸ πρῶτο, ἴσως Ἀστραπόβροντο. Τὸ δεύτερο ἀποκλείεται. Ἡ φοίτηση εἰς τοιαῦτα ἱδρύματα εἶναι, νομίμως ἀνεγνωρισμένη, ἀποκλειστικὰ δική σου. Ὁ καινούργιος χρόνος νὰ σᾶς χαρίσῃ κάθε εὐτυχία, ἀγαπητοὶ πεννομάχοι.
Δικηγόρος Νεολαίας

87) Εὐτυχισμένος ὁ νέος χρόνος φίλοι ψευδωνυμοῦχοι. Δάδες, Ντολορές, Ἄννα Ροδίτη γειά σας.
Δροσοσταλίδα - Φλοῖσβος Εὐρώτα

88) Ἀγαπητὲ Τζὰκ Λόντον, Τὸς - Τὸ πῶς σᾶς φάνηκε τὸ 2 — 0 ἀπὸ τὸν «Παναθηναϊκόν»; «Παναθηναϊκός! Ὁμάδα θρῦλος! Μαῦρε Πειρατὴ ἐπίσης καὶ σένα.
Μισὲλ Ντετιὲν

89) Μαῦρε Πειρατὴ εἶσαι ὁ ἴδιος μὲ Μαῦρον Πάνθηρα. Αὐτὸ ἀποδεικνύουν ἀγγελίες σου - του (1845 - 1846)' Πιτσιρδόνι σὲ χαιρετῶ. Εἶμαι κι' ἐγὼ καταπράσινος.
Μισὲλ Ντετιὲν (Πρασινώτατος - τρυφυλότατος)

90) Προσοχή! Εἶμαι ἀπὸ τὸ Αἴγιον καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν Αἴγινα. Πάντως χαιρετῶ ὅλους τοὺς Αἰγινήτας. Ζητῶ ἀπ' αὐτοὺς ἀλληλογραφία, ἂς γράφουν μέσω περιοδικοῦ. Λουΐ Μανζὲν

91) Πεννομάχοι, γειά, χαρά. Εὔχομαι ὁ καινούργιος χρόνος τώρα νὰ πάρη κάθε θλίψη ἀπὸ τὴ χώρα. Καὶ νὰ τὸν παρακαλοῦμε τὴν Ἑλλάδα μας ξανὰ ἀδελφωμένη νὰ τὴ δοῦμε. Σαίνης

92) Πρωτομπαίνοντας στὴν παιδομαζεύτρα τούτη στήλη ἀπευθύνω τὸ στερεότυπο «χαιρετῶ» ὅλους-ες. Ὑπόσχομαι ἐκλεκτὴ λογοτεχνικὴ καὶ πεννομαχικὴ δράση. Θὰ χτυπήσω φανερὰ τοὺς ταραξίες καὶ τοὺς τύπους ἀλὰ Τώνη Γιούλη.
Τάκης Ἀνθέμης

93) Θερμοαντιχαιρετῶ Ἀχιλλέα. Ἴκαρε δὲν ἔλαβα τὸ γράμμα σου.
Πρωτοψάλτης (Πρώην Ἐλεύθερο Πουλὶ)

94) Μακεδόνες! Κάτι ποὺ περίμεναν ὅλοι! «Μακεδονικὴ Ἑστία»! Συντροφιὰ μὲ ὑψηλοὺς σκοπούς! Προσχωρῆστε ἀδίσταχτα!
Πύρινη Ρομφαία («Μακεδον. Ἑστίας»)

95) Ὁ χριστιανισμὸς θὰ κυριαρχήση στὶς πεννομαχίες! Τὸ περιοδικὸ θὰ διαδοθῆ! Θὰ ἐργασθοῦμε γιὰ τὸν τόπο μας! Νά, τὰ συνθήματά μας! Πύρινη Ρομφαία («Μακεδ. Ἑστίας»)

96) Μπαίνω λίγο ἀργοπορημένος στὴν πεννομαχοκίνηση. Προσχωρῶ στὴν «Μακεδονικὴ Ἑστία». Πεννομάχοι, βοηθῆστε τοὺς ὑψηλούς της σκοπούς! Ἡ «Μακεδονικὴ Ἑστία» εἶναι τὸ μελλοντικὸ διαμάντι τῶν συλλόγων!
Φιγκαρὸ «Μακεδον. Ἑστίας»)

97) Προσχωρῶ κι' ἐγὼ στὴν «Μακεδονικὴ Ἑστία». Νάρκισσος («Μακεδονικῆς Ἑστίας»)

98) Κανένας Μακεδόνας δὲν πρέπει ν' ἀδιαφορήση σ' αὐτὴν τὴν ἐκδήλωση. Ἐμπρός, ὅλοι γιὰ τὴν Νίκη! Νάρκισσος («Μακεδ. Ἑστίας»)

99) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση τῶν πεννομαχιῶν προσχωρῶ στὴν νεοϊδρυθεῖσα «Μακεδονικὴ Ἑστία». Τάκης Ἀμάραντος («Μακεδ. Ἑστίας»)

100) Χαιρετῶ ὅλους-ες. Ἰδιαιτέρως τούς: Ἐξάψαλμον, Ἄλκηστην καὶ Φιγκαρό.
Τάκης Ἀμάραντος («Μακεδον. Ἑστίας»)

101) Πρωτομπαίνοντας στὴν πεννομαχοκίνηση, δηλώνω εὐθὺς ὅτι δὲν μοῦ περισσεύουν λεφτὰ γιὰ χαιρετοῦρες. Σὲ μένα ὅμως θὰ εὕρη ὁ καθένας τὸν δάσκαλό του. Ἀκόμα κι' αὐτὸ τὸ Κεφ. Διαβολάκι. Προσοχὴ λοιπόν.
Σπαγγοραμμένος («Μακεδον. Ἑστίας»)

102) Εὔχομαι χρόνια πολλὰ καὶ εὐτυχισμένα σὲ ὅλους τοὺς πεννομάχους. Ταπεινὸ Ἴο

103) Πεννομάχε προσχώρησε στὰ «Μεκεδονόπουλα». Μικρὲ Πλοίαρχε περιμένουμε.
Μ. Ἀλέξανδρος Ἀντιπρόεδρος «Μακεδονόπουλων»

104) Α. Θερμαϊκέ, Νῖκο Σαλονικιὲ προσχωρῆστε στὸ σύλλογο «Μακεδονόπουλα».
Μέγας Ἀλέξανδρος

105) Ἐφημερὶς Αὐτοκινήτου. (Ἐπίκαιροι διάλογοι) : Ἄννα (χονδροειδὴς κοπέλλα): Σ66, γιατὶ δὲν μοῦ μιλᾶς; Σ66: Σερὰπ μωρὴ ἀτσιγκάνα. Ἄννα: Θάρθης νὰ πάρης λαχεῖα; Σ66: Γιὰ νὰ μυρίζω σαρδέλλες; Κοραῖος

106) Γιῶργος (τραγουδεῖ): Μιὰ μαυρομμάτα... Τσαγκάρης: Τί γλυκειὰ φωνὴ Γιωργάκη μου!... Φωτ. (σπῆκερ): Σκάστε βρὲ κτήνη.
Κοραῖος (εὐθυμογράφος)

107) Χαιρετῶ ὅλους τοὺς πεννομάχους καὶ ἰδιαίτερα τούς: Νεραϊδόπαιδο, Κατεπάνω, Λάκη Λαβέρη, Αἱματοβαμμένο Γράμμα καὶ Φοίνικα. Καὶ εὔχομαι εἰς ὅλους τὸ Νέον Ἔτος αἴσιον καὶ εὐτυχές. Ἀντρειωμένος

108) Εὐχαριστῶ πολὺ Πιτσιρδόνι γιὰ τὰ συλλυπητήρια. Θὰ ἤθελα ὅμως ἀργότερα νὰ γνωριζόμασταν καλύτερα. Τί λὲς συμφωνεῖς;
Ἁγνὸ Ἑλληνόπουλο

109) Φυστίκη ἔχεις μεγάλο ἄδικο στὴν 1883. Ἔπρεπε νὰ σκεφθῆς πρῶτα καὶ ὕστερα νὰ πῆς αὐτά. Ἁγνὸ Ἑλληνόπουλο

110) Ψαρᾶ, εἶπε ὁ γάϊδαρος τὸν πετεινὸ κεφάλα. Ὑπάρχει μεγαλυτέρα καμπούρα ἀπὸ τὴ δική σου; Ἐπειδὴ δὲν σοῦ δίνει σημασία ἡ Εὐζωνοπούλα τὰ λὲς αὐτά. Τί μοῦτρο ποὺ ἔχεις ὡραῖε τρακοσιάρη! Μοιάζεις μὲ γάτο. Κοραῖος

111) Καλλονὴ τῆς Νεολαίας, μήπως εἶδες τὴ γλῶσσα σου στὸν καθρέφτη καὶ τὴ νόμισες γιὰ τῆς Εὐζωνοπούλας; Κοραῖος

112) Καλλονὴ τῆς Νεολαίας = Ἀτσιγγάνα ἔχουσα προῖκα τὸν ἀέρα, Ἀπόλλωνα, Ἐλευθερία, κάρρα, ἓν τρίτον Κάδρου καὶ σαράντα ἑκαττομύρια χρέος. Κοραῖος

113) Ψαρά, μήπως σὲ ἔπιασε σκασίλα, ποὺ πῆρες ἑπτὰ στὰ μαθηματικά; Πήγαινε νὰ βρῆς τὴν Ἁγνὴ (σοβαρά;) Ψυχὴ νὰ σὲ παρηγορήση, ποὺ εἴσαστε καὶ οἱ δύο χοντροὶ στὸ σῶμα καὶ στὸ... κεφάλι, κοινῶς χοντροκέφαλοι.
Κοραῖος

114) Μπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους-ες. Πεννομάχοι προσχωρῆστε στὰ «Μακεδονόπουλα».
Μικρὸ Μακεδονόπουλο

115) Μ. Πλοίαρχε, Π. Ἀετὲ προσχωρῆστε.
Μικρὸ Μακεδονόπουλο

116) «Μακεδονόπουλα» = τρανὸς σύλλογος. Πεννομάχοι, μὴν ἀμελῆτε. Μικρὸ Μακεδονόπουλο

117) Ἡρ. Μακεδ., Μ. Ἀλέξ., Μακεδονομάχε. Μὴ φοβῆσθε. Τὰ Μακεδονόπουλα δὲν φοβοῦνται.
Μικρὸ Μακεδονόπουλο

118) Ἄγνωστοι πεσόντες: Σκαλιστῆρι (1803) ἀπ' τὶς καρπαζιές. Χαιρετῶ Μαῦρο Πειρατή, Γλωσσοκοπάνα. Νὰ πάρης δίσκους «Λιγκουαφὸν» Ρούντη (1737).
Εὔθυμος Τυρολέζος
(Κιτρινομαυροκίτρινος Εὐθυμούλης - Ἐθνικὸς Ἀλεξανδρουπόλεως)

119) Ἴκαρε, Κορίτσι Νάυλον, Ξ. Μπουκλίτσα χαιρετῶ. Κύριοι Μαθηματικοὶ 1 καὶ 2 πόσα κάνουν; Μαῦρε Πειρατή, τί λὲς γιὰ δυὸ λόγια;
Εὔθυμος Τυρολέζος
(Πρεσβευτὴς τῶν Ζουλοῦ, ἐκ Περσίας ἐρχόμενος πρῶτος στὸν γῦρο τῆς Γαλλίας μὲ κάρρο, πρωταθλητὴς κατηγορίας ἐλεφάντων κ.τ.λ. κ.τ.λ.)

120) Ἔχε γειὰ καϋμένε κόσμε,
ἔχε γειὰ Ἁγνὴ Ψυχή,
ἔχε γειὰ Καρπαθοπούλα,
ἔχε γειὰ γλυκειὰ ζωή.
Τρομερὸ Λυκόπουλο

121) Εὔχομαι εἰς ὅλους τοὺς πεννομάχους εὐτυχὲς τὸ Νέον Ἔτος 1952, καὶ ἰδιαιτέρως στὸν Κοραῖο, Χαράν, Ἁγνὴν Ψυχὴ καὶ Καταλάνο.
Τρομερὸ Λυκόπουλο

122) Ξυπνῆστε πεννομάχοι !
Φθάνουν οἱ διαγωνισμοί,
φθάνουν θρῆνοι καὶ κλαυθμοί,
διάβασμα καὶ καρδιοχτύπια
καὶ ἀγρύπνιες καὶ ξενύχτια.
Τρομερὸ Λυκόπουλο

123) Νᾆμαι καὶ γώ. Ἔφθασα καθυστερημένος στὸ σαλονάκι τῶν πεννομαχιῶν. Κατάγομαι ἐκ Μυτιλήνης ἀλλὰ κανεὶς δὲν μὲ γνωρίζει.
Ἀράχνη

124) Θανάση Μπέμπη, Πειραχτῆρι, Γιὲ τῆς Λέσβου, Κεραυνέ, Πανύψηλε Κοτρίδη, Μυτιληναῖε Ὀλυμπιακέ, Δρόσε... Ὅλους σᾶς γνωρίζω. Εἶσθε Ὀλυμπιακοί, εἶμαι Ὀλυμπιακός. Ζήτω ὁ Ὀλυμπιακός. Ἀράχνη

125) Εὔχομαι σὲ ὅλους τοὺς πεννομάχους χρόνια πολλά. Συγκεκριμένως στοὺς φίλους: Λάκη Λαβέρη, Ε. Ρούντη, Πριλλάντη, Ἡρ. Κρητικοπούλα, Δυὸ Χωριατόπουλα, Τσουκνίδα κλπ.
Ταρζὰν

126) Μὲ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ψευδωνύμου σᾶς ὑπόσχομαι πολλά.
Ταρζὰν (πρώην Ρομπὲν τῶν Δασῶν)

127) Μὲ τὴν ἔναρξη τοῦ Νέου Ἔτους ἀπευθύνω σὲ ὅλους τοὺς πεννομάχους ὑγείαν χαρὰ καὶ πρόοδον. Χαρούμενος (πάντα)

128) Πρωτομπαίνοντας στὴν πεννομαχικὴ στήλη χαιρετῶ ὅλους-ες. Ἰδιαιτέρως Ὑπεράνθρωπο, Εὔθυμο Ροδίτη, Μέγα Ἀλέξανδρο, Μικρὸν Πλοίαρχο κ.λ.π. Ἐλ - Γκραῖκο

129) Ὑπεράνθρωπε συμφωνεῖς;
Ἐλ - Γκραῖκο

130) Εὔθυμε Ροδίτη μὲ θέλεις; Προσχωρῶ στὸ σύλλογό σας. Ἐλ - Γκραῖκο

131) Στὸν Ἐξάψαλμο ἀλατάκι, Ζ. Ρενουὰρ πινέλο καὶ μπογιές, Σκαλιστῆρι Ἑλληνόπουλο. Σ. Ἄστεγο μιὰ στέγη. Ἀμφιτρύων

132) Διαβολόπαιδο (1670) καλέ ... ἄντες. Ντολορὲς δύο γραμμοῦλες θὰ μὲ ἐνθουσίαζαν.
Ἀμφιτρύων

133) Ὦ Ἐξάψαλμέ μου βλάκα,
σύ 'σαι τσικνιστὴ μαρίδα
καὶ ἂν θέλης μάθε αὐτὸ
ὅτι εἶσαι ἀνοστίδα.
Ἀμφιτρύων

134) Ἀεκτζῆ Ὀλυμπιακὸς — Α.Ε.Κ. 2 — 0. Πώ!... Πώ!... Ἀμφιτρύων

135) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ: Μπέμπη, Δρόσον, Κοτρίδην.
Γιωργάκης Δαρίβας

136) Ἀντιχαιρετῶ ἐπίσης: Ντολορές, Ζελίνα, Πιτσιρδόνι, Σκαλιστῆρι, Ἀμφιτρύωνα καὶ ἀλληλογραφῶ μαζί σας. Γιώργης Δαρίβας

137) Ὀλυμπιακὸς — ΑΕΚ 2 — 0!!! Ὀλυμπιακὸς — Παναθηναϊκὸς 1 — 0!!!
Γιώργης Δαρίβας

138) Χαιρετῶ: Ζελίνα (καλῶς σᾶς βρῆκα), Ντολορὲς γειά σου. Πιτσιρδόνι (μὴ ξεχνᾶς καὶ σὺ τὸ 2 — 0. Κεραυνὲ (1302), Μυτιληναῖε Ὀλυμπιακὲ γειά σου. Ξανθὸς - Μίκυ

139) Πιτσιρδονάκι μου Ἀούστρια - Παναθηναϊκὸς 2 — 0!!! Ὀλυμπιακὸς - Παναθηναϊκὸς 1—0! Χά, χά, χά!!! Ξανθὸς - Μίκυ

140) Ὀλυμπιακὸς — ΑΕΚ 2 — 0.
Ξανθὸς - Μίκυ

141) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους. Χριστιανικὴ Φλόγα

142) Γειά σου Γιὲ τῆς Λέσβου. Εἶμαι συμμαθητής σου. Χριστιανικὴ Φλόγα

143) 'Αλληλογραφῶ μὲ ὅλους. Γράψετε: Παναγιώτην Χατζηεμμανουήλ. Κατάστημα, Μυτιλήνη.
Χριστιανικὴ Φλόγα

144) Προσεχῶς ἐκπλήξεις!
Χριστιανικὴ Φλόγα

145) 'Εξάψαλμε, Τζιτζιφρίγκο προσπαθεῖτε νὰ μὲ φᾶτε. Σᾶς λύσαξε ἡ... ἀνωτερότης μου μηδαμινὰ ὀντάρια!!! Ζ. Ρενουὰρ

146) Λάθος Ντολορές. Παπιγιὸν καὶ ὄχι γραβάτα. Τ. Γιούλη πείσθηκα πιὰ πὼς εἶσαι ἔξυπνος σὰν τὶς μάπες. Ἕως ἐδῶ λοιπόν. Ζ. Ρενουὰρ

147) Πεννομάχοι! ἐπανέρχομαι εἰς τὶς πεννομαχίες κατόπιν ὀλιγόμηνης ἀπουσίας μου.
Ἄδωνις

148) Μόνο σὲ σένα 'Εξάψαλμε (1522) ἀξίζουν οἱ γαργάρες γιὰ νὰ μιλᾶς καλύτερα καὶ ὄχι σαχλαμάρες. Γαργάρες ἐγκεφαλικὲς σ' ἀξίζουνε καὶ πλύσεις καὶ μόνο μὲ αὐτὸ τὸ (As) τὸ πρόβλημα θὰ λύσῃς. Ἄδωνις

149) Εὔθυμε Τυρολέζο (1499) εὐχαριστῶ.
Ἄδωνις

150) Παγκανίνι θάθελα νὰ ἀκούσω τὰ ὡραῖα αὐτὰ δάκτυλα νὰ γράφουν δυὸ λέξεις τί λές;
Ἄδωνις

151) Χαιρετῶ Ρομπὲν τῶν Δασῶν, 'Ανεμώνη, Κύκνον. 'Αλληλογραφοῦμε; 'Απαντήστε. Ἄδωνις

152) Κύκλωψ = Κυ — κλώψ. 'Απὸ ποῦ τὸ συνεπέρανες αὐτὸ 'Ανίκητε (1573).
Ἄξιος εἶσαι καὶ ἔξυπνος σ' ἀπίστευτο σημεῖον!
καὶ πάρε πιὰ τὴν ἄγουσα εἰς τὸ φρενοκομεῖον.
Ψαρᾶ», Ὕπερος, Ἄδωνις καὶ Μενεξὲς ἀντάμα,
θἀρχόμαστε νὰ βλέπουμε τ' 'Ανίκητου τὸ δρᾶμα!
Ἄγνωστη 'Ελληνίδα εὐχαρίστως. Γράψε: Βασίλειον Παπαδάκην Μεσοχώριον Καρπάθου διὰ Ἄδωνη.

153) Ἕνα φλυτζάνι ἐλεβόρου εἰς τὴν Π. Καρπαθοπούλα νὰ τὸ πιῇ νὰ τῆς περάσῃ ἡ... Κρῖμα εἶναι νοστιμούλα. Ἄδωνις

154) Στὴν 'Αγνὴ Ψυχὴ δωρίζω
ἕνα κάλαθον τσουκνίδες
ποὺ μὲ ὄρεξιν τὶς τρώει
ρὲ ψαρά, ἐσὺ τὴν εἶδες;

Ἄδωνις (συνεχίζονται)

155) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Ροδόπουλε, Δροσοπηγή, τί θὰ λέγατε γιὰ δυὸ γραμμές; Ἂν ναὶ πρωτογράψτε.
Νῖκος Μελωδὸς

156) Φανὴ (τριπρόσωπη δεσποινούλα λέει σὲ κάποιαν ποὺ εἰσέρχεται στὸ κάρρο) τί ὡραῖα τὰ καινούργια σου παπούτσια! (Στὴν διπλανή της). Αὐτὰ τὰ παπούτσια δὲν ἀξίζουν γρόσι. (Μέσα της). Ἄχ! Αὐτὴ ὅλο καινούργια βάζει. 'Εγὼ τέσσερα χρόνια φοράω τὰ ἴδια. Κοραῖος

157) Καρπάθικο Σκαλιστῆρι καὶ Κυρίαρχος Θαλάσσης = ἔσμειξε ὁ ἀνάλατος (ἀράπης) μὲ τὴν ἀναλατίνα (ἀραπίνα). ('Αγνωστότατος)

Κοραῖος

158) Γιάγκο Ψαρᾶ, ἡ Εὐζωνοπούλα ἀπὸ τὰ γυαλιὰ καὶ τὴν καράφλα προτιμάει τὰ νυσταγμένα μάτια σου. 'Αγνὴ Ψυχὴ καὶ Καλλονὴ τῆς Νεολαίας = τὸ τάγμα τῶν Βαρελοφόρων θὰ παρελάσῃ.

('Ο σατυρίζων)
Κοραῖος

159) Πεννομάχοι μάθατε τὸ δυστύχημα τῶν Σερρῶν; Βομβαρδισταὶ τῆς 'Αούστριας ἔρριξαν 8 βόμβες στὸ καλυβάκι τοῦ 'Απόλλωνος καὶ τό...γκρέμισαν... Πυθαγόρας ὁ ἀγράμματος

160) Εὔχομαι «Χρόνια πολλὰ»
εἰς μεγάλους καὶ μικροὺς
καὶ νέον ἔτος μὲ χαρὰ
σὲ πλούσιους καὶφτωχούς.
'Η μικρὴ ποιήτρια

161) «ΔΩΡΑ»
Στὴν χρυσομαλλοῦσα δίνω
ποὖναι τὰ μαλλιά της πρᾶσσα,
γιὰ νὰ κάνῃ... καραμέλες
δυὸ κουβάδες μέ...ποτάσσα!

'Εξάψαλμος

162) Στὸ Ματτία θὰ δωρίσω,
ποὺ τὸν... πρήξαν οἱ διαβόλοι
γιὰ ν' ἀνάψῃ κάποιες... «ΔΑΔΕΣ»
δυὸ μπουκάλια... βιτριόλι!
'Εξάψαλμος (συνεχίζονται)

163) Κάνεις μεγάλο λάθος Σκαλιστήρι. Δὲν εἶμαι καθόλου τριετής. Καλὲ ἄντες (1822). Ι. Φλοῖσβε. Μαῦρος Πειρατὴς

164) Ντολορές:
'Απόλα τοῦ προσώπου σου
ὁ μύτος σου μ' ἀρέσει
ποὖν' σὰν χαβανόχερο
καὶ κρέμεται νὰ πέσῃ.
Χαιρετῶ ΑΕΚτζῆδες.

Μαῦρος Πειρατὴς

165) Εἶμαι μιὰ γριὰ ἐγώ. (Μιὰ γιαγιὰ γιὰ σᾶς ἐδῶ). Ὅλ' ἡ σκέψη μου μαζί σας, κι' ἡ καρδιά μου 'ναι δική σας. Μὴ μοῦ ἔχετε κακία· ὅτι λέω εἶν' ἀστεῖα. (Ἔστω κι' ἂν τὰ λέτε κρύα). Μά, μιὰ κι' ἔχω εὐκαιρία ("Αγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρεία), θέλω κάτι νὰ σᾶς δώσω, «μπουναμᾶ» ὅπως τὸν λένε, (ἔτσι, νὰ σᾶς καμαρώσω), καὶ γιὰ νὰ μὴ δῶ νὰ κλαῖνε μερικοὶ παληκαράδες πίσω ἀπὸ τοὺς μπαμπάδες!...

Στὸ Βοιωτὸ τὴ βάση δίνω στὰ Γαλλικά,στὸ Γουλιέλμο Τέλλο, τύχη στὸν μπακαρᾶ! Στὸ Νῖκο τὸ Σαλονικιό, δυὸ - τρία μέτρα ὕψος καὶ στὸν μικρὸ 'Εξάψαλμο γλῶσσα μ' ἄπειρο μῆκος. Στὸν Τζὰκ Λόντον μιὰ γκλίτσα γιὰ νὰ κολυμβᾶ καλά, στὸν Περήφαν' 'Αετό, φτερὰ γιὰ νὰ πετᾶ ψηλά!

Στοὺς Μαθητικοὺς ἕνα μηδὲν στὴν Ἄλγεβρα καὶ σ' ὅλους τοὺς ρωμαντικοὺς λίγα σταφύλια ἄγουρα! Στὸν Πάνθηρα τὸ Μαῦρο ἕνα μικρὸ σκουλίκι καὶ γάλα «Βλάχας» ἐκλεκτὸ στὸν ἄμοιρο Φυστίκη! Στὸν Μυστήριο μουστάκι, στὴ Ζελίνα ἕνα σκουφάκι, στὸ Μιλύλο δυὸ πράσσα καὶ στὸν Φαντομᾶ μιὰ μάσκα. Μὰ καὶ σ' ὅλους σὰν τοὺς (ἄλλους), δίνω κάτι τι δικό μου. Πᾶρτε φίλοι. Πᾶρτε ὅλοι τὸ θερμὸ χαιρετισμό μου. Ντολορὲς
Υ. Γ....καὶ τὸ ἄδειο πορτοφόλι μιὰ καὶ θὲς ὅλο νὰ λές, πᾶρτο φίλη... Ντολορὲς

166) 'Αγγελίες:
Τῆς κουταμάρας, ὦ πηγή,
τοῦ ἄνοστου, ὦ θρέμμα,
μικροῦλι μου 'Εξάψαλμε,
πῶχεις τὴν... Μούρλα στέμμα.
'Ο Ἥρωας... Θρῦλος
«Πενυματικῆς Χαραυγῆς»

167) Χάσου ἀπὸ τὰ μάτια μου,
βούλωσε κάνα... ρέμα
προτοῦ μὲ πιάσει ἡ ὀργὴ
κι' ἀνάψει μου τὸ αἷμα!
Ἥρωας Θρῦλος (ΕΔΕΣΣΑΙΟΣ)

168) Θερμοχαιρετῶ Μάριο Ἕσπερο, Θεοδωρίδη (δὲν ἀλληλογραφῶ), Ντολορές, Ξανθὸ Ξανθὸ Μίκυ, Δάφνη, Ντόλλυ (εὐχαριστῶ γιὰ τὶς εὐχές). Ὕπερε δὲν ἀλληλογραφῶ καὶ πολὺ σ' εὐχαριστῶ.
Μυρσίνη

169) Στὴν καλή μας φίλη Ντόλλυ εὐχόμεθα ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ της ἑορτῇ κάθε εὐτυχία.
(Πενυματικῆς Χαραυγῆς)
Μυρσίνη - Ζελίνα

170) 'Ανεβασμένη στὸ μπαλκονάκι τοῦ Κορινθιακοῦ φορτώνω στὰ φτερὰ τῶν γλάρων χίλιους θερμοχαιρετισμοὺς πρὸς τούς: Ἄλκη Ροδόπουλο, Τώνη Γιούλη, Νίκο Κρίνη, 'Αλκυόνα, Ξανθὸ Ἄγγελο, Ζωγράφο Ρενουάρ, Νεραϊδόπαιδο, Τότη καὶ Φλοῖσβο. Ζελίνα

171) Ἄλκηστη ποιὰ εἶναι αὐτὴ ἡ 'Ασπασία (2690). 'Ασφαλῶς καλωσόρισες. Ἂς εὐχηθοῦμε Πεννομάχοι ὁ καινούργιος χρόνος νὰ ἐπαναφέρῃ στὴν φυσική των θέση τὰς φρένας τῶν: 'Εξάψαλμου, Τζιτζιφρίγκου καὶ Κεφ. Διαβολάκου.
Ζελίνα

172) Εὐζωνοπούλα ναυάγησαν οἱ ἐκπλήξεις; Ἂς τὴν ποίηση Κ. Βράχε. Δὲν εἶσαι κατάλληλος (1812). 'Αντιχαιρετῶ Τυρολέζον. Πονηρούλι

173) Σκαλιστήρι!!!! Εἶσαι μᾶλλον βλάκας!... Τὸ Κρινολούλουδο εἶναι ἀπόφοιτος τοῦ Πολυτεχνείου μὴν μᾶς πουλᾶς ἐξυπνάδες.

Δὸν Ζουὰν
(Πρώην Εὔθυμος Ροδίτης)
ἀντιπρόεδρ. 'Ιων. Φλόγας

174) Δὲν εἶναι ἀλήθεια ἀρκετὸς χρόνος ποὺ παρακολουθῶ τὴν κίνηση ὄχι μόνον τῶν πεννομαχιῶν ἀλλὰ καὶ τῶν Συλλόγων. Μὲ μεγάλη μου λοιπὸν χαρὰ βλέπω κάθε τόσο τοὺς Συλλόγους νὰ προοδεύουν!... Ἄννα Ροδίτη

175) 'Αλλὰ τὴν μεγαλυτέραν μου προσοχὴν τὴν ἀπέσπασε ὁ νεοϊδρυθεὶς σύλλογος μὲ τὶς ἁγνὲς καὶ μεγάλες προσδοκίες καὶ μὲ τὰ ἁγνά του ἰδανικά!... Ὅλοι στὴν 'Ιωνικὴ Φλόγα.
Ἄννα Ροδίτη
('Ανεξάρτητη)

176) 'Αντιχαιρετῶ Ρεθυμνιώτην καὶ ὅλους τοὺς Πεννομάχους. Χριστιανόπουλο γράψε.
'Αγνὸ Χριστιανόπουλο

177) Μακεδόνες προσχωρῆστε στὴ Μακεδονοπούλα στὸν σύλλογον μὲ τὶς Μακεδονικὲς 'Ιδέες. Ζήτω ὁ ΠΑΟΚ Θεσσαλονίκης. Γοργόφτερο Χελιδόνι

178) 'Ο φεγγοβόλος σκυταλοδρόμος ἥλιος, χάραξε μὲ χρυσᾶ γράμματα τὸν ἐρχομὸ τοῦ 1952. Εὔχομαι, λοιπόν, κι' ἐγὼ στὴ νιότη της δημιουργίας, τούτης τῆς στήλης, τὸ 52 νᾆναι ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὀνείρων της.
Λάκης Θρύλος

179) Στοὺς ἀγαπητούς μου: Ὕμνον 'Ελευθερίας, Ζ. Ρενουάρ, Β. Πομερσύ, 'Ολύμπιο, Ἴκαρο, Α. Βάλτου, Ν. Φωτεινό, Φωτοδότη, Μ. Φλοῖσβο, 'Αρτανιάν, Τ. Γιούλη, Τὸς - το, Φ. 'Αρετῆς, Ν. Σαλονικιό, Ν. Σάντ, 'Εξάψαλμο καὶ στὸν ἄσπονδο... φίλο μου... Τζιτζιφρίγκο, εὔχομαι ὁλόψυχα χρόνια πολλά.

Λάκης Θρύλος
(Πρόεδρ. «Πν. Χαραυγῆς» Κρεσταίνων)

180) Γιὰ τὴν διπλῆ σου ἐπιτυχία, στὸ Πανεπιστήμιο, φίλε μου Ταπεινέ, θερμὰ συγχαρητήρια. Τ. Γιούλη γιατί ἀργεῖς; 'Ο... στίχος σου (1885) (κάθε ἄλλο παρὰ στίχος), ἀγαπητέ μου Πλάτωνα, μέ... καταγοήτευσε. Μὰ ἦταν ἀνάγκη, βρὲ ἀγόρι μου, νὰ κάνῃς τὴν κριτική σου... στιχουργικά;!! Ντολορὲς γειά. Λάκης Θρῦλος
(ΠΑΝΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΟΣ)

181) Τὸ ἀνατέλλων 1952 διὰ ὅλους τοὺς πεννομάχους, εὔχομαι αἴσιον καὶ εὐτυχές.
Φωτοδότης
(«Πνευματ. Χαραυγῆς» Κρεσταίνων)

182) Ξαναρχίζοντας μὲ καινούργια ὄρεξη τὴν εὐγενική μας ἅμιλλα χαιρετῶ ὅλους - ες, εὐχομένη τὸ 1952 νὰ διέλθῃ εὐτυχές.

183) Μαῦρος Κουρσάρος τρομερὸς ληστὴς τῶν θαλασσῶν. Προσοχὴ κάθε παρεκτροπὴ πεννομάχου στοιχίζει μιὰ μονομαχία μὲ ξίφος.
Μαῦρος Κουρσάρος

184) Προσοχή. Μπιάνκα τρομερὴ γκαγκστερίνα.
Μπιάνκα

185) Στὸν Κόκκινο Βράχο (1812)
Σάν... τράγος ποὺ κατάντησες
γράφεις καὶ τραγωδίες
καὶ ἂν ἀκόμα τὶς θαρρεῖς
γιὰ θεῖες κωμωδίες.
Μᾶς τρέλλανες στὰ δάκρυα
καὶ γίναμε ρεζίλι
ἀπὸ τὸ κλᾶμμα ψόφησαν
ἀκόμα καὶ οἱ σκῦλοι!

'Εξάψαλμος

186) Στὴν Ζελίνα καὶ κορίτσι Νάϋλον:
Σὰν παλαμίδες παχουλὲς
στὴ σκάρα θὰ σᾶς ψήσω
καὶ ὕστερα... καγχάζοντας
θὰ σᾶς... ξεκοκκαλίσω!

'Εξάψαλμος

187) Στὸν Σιμοὺν (1879):
Πάντα ἐσύ... χανολογεῖς,
τῆς σαχλαμάρας μάννα,
μὰ τάχα ἄλλο τί θὰ πῇς
ἀφοῦ 'σαι μιά... ζαργάνα;

'Εξάψαλμος

188) Περήφανε 'Αετὲ καὶ ὅσοι μοῦ ζητᾶτε ἀλληλογραφία, πρωτογρᾶψτε στὴν διεύθυνση: Πρὸς τὸν Προϊστάμενον τοῦ Ταμείου Κῶ (διὰ 'Εξάψαλμον). 'Εξάψαλμος

189) ΦΡΙΚΤΟΝ ΤΕΛΟΣ ΓΛΩΣΣΟΚΟΠΑΝΟΥ
'Αρχιμηνιὰ καὶ ἀρχιχρονιὰ
ὁ Μαῦρος Πάνθηρας στὴν ζούγκλα
τὸν Γλωσσοκόπανο κυνηγᾶ.
Μ. Πάνθηρας

190) ΠΕΙΡΑΓΜΑΤΑ
ΓΛΩΣΣΟΚΟΠΑΝΟ: Σοῦ ἐθριμμάτισα τὸν κόπανο.
ΝΤΟΛΟΡΕΣ: Σοῦσπασα τὸν κοῦκλο.
ΓΛΩΣΣΟΚΟΠΑΝΕ:...Τὰ δόντια μου θὰ στὸ ποῦν...μμμμ! (1863).
Μαῦρος Πάνθηρας

191) Καπετάνιε Ταπεινὲ πρόσεξε νὰ μὴν γίνῃς ὑπερήφανος. Ναυτόπουλο

192). Σκαλιστήρι μήπως ἔχεις κανένα σκαλιστήρι παραπάνω νὰ σκαλίζω τὸν κῆπο.
Ναυτόπουλο

193) Κοραῖε πρόσεξε μὴν γίνῃς κοριός.
Ναυτόπουλο

194) Χαιρετῶ θερμὰ φίλο Νιόνιο Τσίτσο.
Ναυτόπουλο

195) Πλάτωνα εὖγε σου, ἀλληλογραφοῦμε; Χαιρετῶ τούς: Α. Χρυσάφη, Μαρκόνι, Ντόλλυ, Μιχαὴλ Ἄγγελον. Τὸ παράρτημα ΚΑΛΛΑΜΩΝ ἀρχίζει τὴν δράση του. Ὅλοι λάβετε μέρος στὸν διαγωνισμό μας. Μάριος Ἕσπερος
Πρόεδρ. «Πνευματ. Χαραυγῆς» Καλαμῶν

196) Μπαίνοντας στὸ χαρωπὸ Σαλονάκι μας χαιρετῶ ὅλους - ες.
'Αφρολουσμένος Σαρωνικὸς

197) Θερμοχαιρετῶ τοὺς 'Αετιδέα, Κρινολούλουδο, Θερμαϊκό.
'Αφρολουσμένος Σαρωνικὸς

198) Προσχωρῆστε ὅλοι στ σύλλογο «Μακεδονόπουλα». «ΔΑΔΕΣ» βοηθῆστε.ὸ
Μακεδονομάχος
Γεν. Γραμματ. «Μακεδονόπουλων»

199) «Μακεδονόπουλα» = σύλλογος συλλόγων. Αὐγερινὲ προσχώρησε. 'Ηρωϊκὸς Μακεδὼν

200) Ὅλοι πρέπει νὰ ὑποταχθῆτε στὰ πόδια τοῦ κυρίαρχου τῆς ζούγκλας. Ταρζὰν

201) Γειὰ χαρά, πεννομάχοι. Χαιρετῶ τὸν Εὔθυμον Τυρολέζον. 'Ιούλιος Καῖσαρ

202) Πρωτομπαίνοντας στὸ ἑλκυστικὸ σαλονάκι τῶν πεννομαχιῶν, χαιρετῶ εὐγενικὰ κάθε πεννομάχο. Πρὸς τὸ παρὸν θὰ μείνω κρυμμένος σὲ μιὰ μαγευτικὴ γωνίτσα τῶν πεννομαχιῶν. Ζητῶ ἀλληλογραφία μέσω τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ Εὔζωνα καὶ Καλλονὴ τῆς Νεολαίας. Κρυμμένος Θησαυρὸς

203) Ξαναρχίζοντας τὴν εὐγενικιά μας ἅμιλλα ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴ χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ εὔχομαι εὐτυχισμένο τὸ 1952.

204) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ προσχωρῶ στὸν ὑπερσύλλογο «Μακεδονόπουλα». Γοργόφτερο Χελιδόνι

205) Μακεδόνες προσχωρῆστε στὰ «Μακεδονό-

πουλα», στὸ σύλλογο μὲ τὶς Μακεδονικὲς Ἰδέες. Ζήτω ὁ ΠΑΟΚ Θεσσαλονίκης.
Γοργόφτερο Χελιδόνι

206 - 208) Ζηλιάρη Πιγκουΐναρε
σταμάτα τὰ γκαρίσματα
καὶ βγάλε τὸν σκασμὸν
βλακῶδες ὑποκείμενον
καὶ τριγωνοκεφάλα.
Γιατ' ὅλοι τώρα σ' ἔμαθαν
μὲς στὶς πεννομαχίες.
Τετραπέρατος

209) Ἀποκαλύψεις: Πιγκουΐνος = Δ. Χαριτᾶτος. Μ. Λαίδη = Ε. Ἀϊβαζιάν.
Τετραπέρατος

210) Χαιρετῶ: Ξανθὸν Ἄγγελον, Ξανθὴ Κατάσκοπον, Ξανθὸν Ἱππότην καὶ Ξανθὴ Μπουκλίτσα.
Ξανθομήκυς

211) Ἀντιχαιρετῶ: Ντολορές, Ζελίνα, Πιτσιρδόνι, Σκαλιστῆρι, Ἑξάψαλμον. Ἀλληλογραφοῦμε μέσω περιοδικοῦ; Πρωτογράψτε.
Ξανθομήκυς

212) Θ. Μπέμπη καὶ Ἀπόλλωνα:
Ἐβάλαμε ὀκτὼ
στὸν Ὀλυμπιακὸ
καὶ ἄλλα τέσσερα στὸν Ἄρη
γειά σου Ἄγγελε Μεσσάρη.
Μικρὸς Τροβαδοῦρος (ΠΑΟ)

213) Στὸν Ν. Σαλονικιό:
Ὦ φτωχέ μου Νικολάκη,
ὦ μικρέ μου φουκαρά,
δὲν πηγαίνεις στὸν χασάπη
γιὰ μισὴ ὀκᾶ μυαλά;
Μικρὸς Τροβαδοῦρος (ΠΑΟ)

214) Πεννομάχοι! Βγάλτε τὴ μάσκα καὶ πολεμῆστε ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν.
Μποτῆς Γεώργιος

215) Πλάτων, ἐξ.... Αὐγερινοῦ ὁρμώμενος; Εὔθυμε Ροδίτη... Τίποτα. Ἀντιχαιρετῶ καρδιόβγαλτα Φωτοδότη, Ζελίνα.
Ρούντης

216) Ἑξάψαλμε, δὲν ἐγκρίθηκε τὸ σκίτσο; (1299). Χά! χά! χά!
Ρούντης

217) Προσχωρῶ στὸν ὑπερσύλλογο «Μακεδονικὴ Ἑστία».
Ἄλκηστης

218) Χαιρετῶ: Ντολορές, Ζελίνα, Πιτσιρδόνι, Σκαλιστῆρι, Ἑξάψαλμον. Ἀλληλογραφῶ μαζί σας.
Γ. Δαρίβας

219) Μπέμπης - Δρόσος - Δαρίβας = τὸ τρίο τίκο καὶ ἡ θρυλικὴ τριάδα.
Γ. Δαρίβας

220) Ἑξάψαλμε ἂν δὲν περάση τέρμα ὁ Μπέμπης ἢ ὁ Δρόσος θὰ τὸ περάσω ἐγὼ ὁ....
Γιώργης Δαρίβας

221) Ὀλυμπιακὸς = τὸ μέγα τῆς Ἑλλάδος καμάρι.
Γ. Δαρίβας

221β) Γειά, Ντολορές. Μ' ἀρέσεις Εὐζωνοπούλα. Συμμαχοῦμε; Καλῶς ὥρισες, Εὔθυμε Τυρολέζε. Ἀντιχαιρετῶ.
Νῖκος Σαλονικιὸς

222) Δυστυχῶς, δὲν ἀλληλογραφῶ μὲ κανένα, φίλε μου Φοίνικα.
Νῖκος Σαλονικιὸς

223) Ταπεινέ, συγχαρητήρια γιὰ τὶς προσπάθειές σου. Τράβηξε μπροστά, καὶ θὰ πετύχης. Βοηθοί σου ἐμεῖς!
Νῖκος Σαλονικιὸς (σπουδαστὴς Πολ)χνείου)

224) Εὐχαριστῶ, Ἄλκηστη. Ἀνταποδίδω χαιρετίσματα.
Νῖκος Σαλονικιὸς (ὁ διεθνοῦς φήμης)

225) Μπαίνουμε κι' ἐμεῖς ὁλόχαρες στὸ χαριτωμένο σαλονάκι σας μὴ χαιρετώντας κανένα. Ἐξαίρεση κάνουμε γιὰ τοὺς - ες: Δροσοσταλίδα, Πονηροῦλι, Δροσοπηγή, Τὸς - Τό, Φ. Ἀρετῆς, Εὔθυμο Τυρολέζο, Τ. Γιούλη καὶ τοὺς στέλνουμε ἕνα ὁλόθερμο χαιρετισμό.

226) Ἑξάψαλμος = Ποιητὴς τῶν μαγκαφάδων καὶ κολοκύθας.
Μακρυλάκης Ἀλέξανδρος

227 - 228) Ὕστερα ἀπὸ ὀλιγόμηνη ἀπουσία μου ἀπὸ τὴν κίνηση ἐπανέρχομαι μαζὶ μὲ τὸ νέο ἔτος, εὐχόμενος σ' ὅλους τοὺς πεννομάχους ὅπως τὸ 1952 γίνη ὁ χρόνος μιᾶς ἀπόλυτης χαρᾶς, εὐτυχίας καὶ δημιουργίας.
Ριχάρδος Λεοντόκαρδος

229) Θερμοχαιρετῶ: Ἀντρειωμένον, Π. Ἀετὸ καὶ Μ. Τροβαδοῦρο.
Ριχάρδος Λεοντόκαρδος

230) Θρῦλε (1551) Ἂν σὲ παρασκότισα ἀδερφέ μου κάνε γαργάρα μὲ ξυλόπροκες νὰ σοῦ περάση. Ὅσο γιὰ φίλοι καὶ συμμαθηταὶ οὔτε σὲ γνωρίζω οὔτε σὲ εἶδα. Κι' εὔχομαι...
Τζιτζιφρῖκος

231) Φωτοδότη - Πιτσιρδόνι (1547). Ἡ συκοφαντία εἶναι ἀπαύγασμα ἀνθρώπου μὲ ταπεινὲς καὶ διεστρεβλωμένες ἰδέες. Πάντως συνιστῶ καὶ σὲ σένα ἕνα ντοὺς μὲ ἀκουαφόρτε.
Τζιτζιφρῖκος

232) Ἑξάψαλμε (1624). Μήπως νομίζεις πὼς ὅλοι τρίβουμε τὰ μάτια μας ἀπὸ θαυμασμὸ γιὰ ἔμμετρες σάχλες σου; Ὁ... Ὀξαποδῶς νὰ τὰ κάνη ποιήματα αὐτά.

233) Ζελίνα (1563). Μὴ δίνης σημασία στὴ συμμαχία τοῦ Ἄδωνη, διότι πάσχει ἀπὸ Δον-Κιχωτισμὸ γιὰ νὰ μὴν ἀποτελέσετε ἔτσι σὰ δύο Κιχῶτε - Σάντσο.
Τζιτζιφρῖκο

234) Κ. Νάϋλον (1628). Πάρε λίγο κορίτσι, λίγο ἀγόρι χτύπησέ τα καλὰ μὲ μισὴ ὀκᾶ τηγανισμένα μουστάκια καὶ θάχης μπρός σου.
Τζιτζιφρῖκο

235) Α. Θεοδωρίδη ἀπαξιῶ ν' ἀπαντήσω (1751) σὲ παιδιὰ ποὺ ἔχουν τὴν μωροφιλοδοξία νὰ γράφουν μὲ τ' ὄνομά τους. Αὐγερινὲ (1761). Δάσκαλε ποὺ δίδασκες....
Τζιτζιφρῖκος

236) Μικρόβιο (1849). Ἡ... ἀποκάλυψή μου ἦταν ξαφνικὴ καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια... ἔσκασε σὰν βόμβα (στὸ κεφάλι σου). Γελῶ ἀκόμα.
Τζιτζιφρῖκος

237) Σκαλιστῆρι (1803). Ἐμεῖς τριετεῖς μὰ ἐσὺ συνταξιοῦχος.
Τζιτζιφρῖκος

238) Ὕπερε (1449). Ὄχι, βρίσκομαι μακρυά της πολλὲς ἑκατοντάδες στάδια. Θερμοαντιχαιρετῶ: Ρούντην (447). Εὐχαρίστως. Πρωτόγραψε καὶ Ἀστερόπαιδο.
Τζιτζιφρῖκος

239) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες. Μαῦρε Πειρατὴ μὴν εἶσαι κορδομένος γιατὶ θὰ σὲ κρεμάσω στὰ κατάρτια τοῦ πλοίου σου. Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι πρόσεχε. Εἶμαι ἐξερευνητής. Πολυμήχανε Ὀδυσσέα εἶσαι κουτός.
Λύβιγγστον

240) Ζήτωωω! Ὁ ΠΑΟΚ Θεσσαλονίκης. Κόκκινε Βράχε κι' ἐγὼ ΠΑΟΚ. Ζήτωωωω!
Γοργόφτερο Χελιδόνι

241) ΠΑΟΚ — Ἡρακλῆς 3 — 8 1 — 0 — 2. Ζήτω ΠΑΟΚ!
Γοργόφτερο Χελιδόνι

242) Θανάσης Μπέμπης = καρτόφας. Περήφανος Ἀετὸς — σοφὸς γάϊδαρος. Ἑξάψαλμος — πολυλογᾶς, ψεύτης.
Γοργόφτερο Χελιδόνι

243) Στὸν Λουΐ Μανζέν:
Κυρία εἶν' πραγματικὴ
μὴ στάξη καὶ μὴ βρέξη
φιγουρατζῆς εἶναι δεινὸς
σ' ὅ,τι παιγνίδι καὶ νὰ παίξη.
Πράσινον Βέλος

244) Ἀποκαλύψεις:
Ζελίνα = Ε. Καραλῆ. Λ. Μανζὲν = Μ. Παπανικολάου. Ντόλλυ = Ἰωάννα Ζωγράφου.
Πράσινον Βέλος

245) Χαιρετῶ Τζὰκ Λόντον καὶ Ἀεκτζῆν, Φωτοδότη δέχομαι ἀλληλογραφία (1231). Γράψε πρῶτος μέσω περιοδικοῦ.
Μπούλης

246) Ἀλληλογραφοῦμε Μαῦρε Πειρατὴ καὶ Φασαρία; Ἂν ναὶ γράψτε πρῶτοι.
Μπούλης (Ἀνεξάρτητος)

247) Ζήτω ἡ ἔνδοξος ΑΕΚ.
Μπούλης

248) Προσοχή! Προσοχή! Πεννομάχοι. Ἐδῶ ὁ νέος σύλλογος τοῦ Μαέστρου Παπαδάκη.
Μαέστρος Παπαδάκης

249) Κι' ἐγὼ ΠΑΟΚ, Τριπλὲρ Μαουρατίδη. Μαζί. Ζήτω ὁ ΠΑΟΚ Θεσσαλονίκης. Ζήτωωω!
Μαέστρος Παπαδάκης

250) Καλλονὴ τῆς Νεολαίας, φαντάζομαι τί καλλονὴ ποὺ εἶσαι...
Ψαρὰς

251) Πρόσεχε μικρούλη μου, Ἁγνὴ Ψυχή, μήπως σοῦ ἔλθη ἀγάνωτος ντενεκὲς στὸ κεφάλι καὶ πᾶς νὰ κάνης παρέα τοῦ Χαραλάμπη στὸν κάβο.
Ψαρὰς

252) Πάντως ὁ Ψαράς, Κοραῖε, ξέρεις ὅτι ἔγινε αἰτία πολλῶν δακρύων.
Ψαρὰς

253) Μαλαξοῦ: Τόσο λοιπόν, πολύ, ἔχασες τὰ μυαλά σου;
Ψαρὰς

254) Ἔχετε ψαράδες ψάρια
ἀστακοὺς καὶ καλαμάρια;
Ἔχομε ρὲ φίλε ψάρια
μὰ καὶ ἄλλα τοῦ Μαϊοῦ
καὶ σαρδέλλες πατημένες σὰ τὴν Μ...
Ψαρὰς

255) Τρομερὸ Λυκόπουλο, γράψε πρῶτος μέσω περιοδικοῦ.
Ψαρὰς

256) Θεάματα πεννομάχων: Γλωσσοκοπάνα = καταχθόνια γόησσα. Δροσοπηγή, Ζελίνα, Ἐρατὼ = Μικρὲς μπεμπέκες. Δυὸ Μαθηματικοί: Ἀμπὸτ καὶ καστέλλο. Ἑξάψαλμος — Χλωμὸ πρόσωπο.
Ἔλατος

257) Ταπεινὲ ζητῶ νὰ ἐγγραφῶ στὸ σύλλογό σου. Στεῖλε καταστατικό.
Ἔλατος

258) Ἐρατὼ τὰ λόγια σου πολὺ ἀνάλατα στὴν (1075) — (1076) καὶ (1761) μὲ ὀκάδες ἁλάτι δὲν νοστιμίζουν. Σοβαροποιήσου καϋμένη. Χαιρετῶ Κύκλωπα, Μιλύλο, Δροσοπηγή, Κατεπάνω, Ζελίνα, Τότη καὶ Χριστιανόπουλο.
Ἀνεμώνη

259) Ἀνδρέα Θεοδωρίδη (1749 γονέκτερ;) μπάτ, ιφ νιοὺ γουών (τ) ράϊτ ιν ιγκλις τοῦ: Νικόλαον Περδικάρην, Κύμην.

260) Σκαλιστῆρι, πήγαινε καλύτερα νὰ σκαλίσης κρεμμύδια καὶ ἄσε τὶς... οὐρανόσταλτες ματιές σου (1803, 1863).
Ἑλληνικὸς Φοῖνιξ

261) Μπούμμμ! Εἰσέρχομαι στὴν κίνηση χαιρετώντας ἅπαντας. Μπούμ! Μπούμ! Προσοχή! Φυλαχθῆτε.
Ἀτομικὴ Βόμβα

262) Ἀλκυὼν κάθε ἀνίκητος μπροστά μου νικημένος. Λοιπὸν δίνε του.
Ἀτομικὴ Βόμβα (Ὑπερανεξάρτητη)

263) Κουκουρίκου!! Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ἰδιαιτέρως κάθε κοκκορόμυαλο (Τζιτζιφρῖκο, Κεφαλλωνήτικο καὶ Ἀθλητικὸ Διαβολάκι, Ἑξάψαλμο καὶ Σία).
Ἀλέκτωρ

263α) Γεράκι τῆς Ἐρήμου, σὲ χαιρετῶ. Δὲν πιστεύω νὰ μὲ φᾶς μιὰ καὶ εἴμαστε συμμαθηταί.
Ἀλέκτωρ

264) Ντολορὲς γειὰ χαρά σου. Εἶσαι ἡ αὐτοκράτειρα τῶν πεννομαχιῶν. Ἀλληλογραφοῦμε;
Ἀλέκτωρ

265) Σὲ ὅλους τοὺς πεννομάχους μιὰ θερμὴ εὐχὴ «Εὐτυχισμένος ὁ καινούργιος χρόνος 1952. Ἀντιχαιρετῶ: Ζελλίνα, Ἀχιλλέα (καλῶς ὥρισες).
Φαέθων

266) Ἑξάψαλμε σὰν πολὺ δὲν παρακάνεις τὸν... ἔξυπνο; Χαλανδριώτη πολὺ ἑλκυστικὰ τὰ Πατήσια. Ἔ;...
Φαέθων

267) Ἀλληλογραφῶ μὲ τὸν Ἰώνιο Φλοῖσβο καὶ Ντόλλυ.
Φλοῖσβος

268) Νῖκο Κρίνη γειά σου.
Φλοῖσβος

269) Μαῦρε Πειρατή, δὲν πᾶς νὰ σὲ ἐξετάση κανένας φρενολόγος μήπως εἶναι κολλητικὴ ἡ ἀρρώστεια σου.
Φλοῖσβος

270) Σκαλιστῆρι παιδί μου καταπολέμησε τὶς «Δάδες» ὅσο μπορεῖς καὶ ὁ Βεελζεβοὺλ θὰ σὲ κάμη ὑπουργὸ τῆς ὑπαρχούσης ἐκεῖ Δικαιοσύνης.
Ἀνεμώνη

271) Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους, ἂς πρωτογράφουν μέσω περιοδικοῦ. Ζορρὸ Ἐκδικητὴ δὲν καταλαβαίνω. Πρωτόγραφε. Παντοῦ καὶ πάντοτε φίλε Α. Ἱππότη εἶμαι ὁ
Δράκος Ἀνίκητος

272) Πρωτομπαίνοντας στὴ στήλη αὐτὴ χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες. Καλὴ χρονιά.
Ζωγράφος Πὼλ Σεζάν

273) Στὴν σκηνὴ ἐφ' ὅσον μπαίνω
ὅλους κι' ὅλες χαιρετῶ
κι' ἀπαντήσεις περιμένω
μ' ὅλους σας νὰ γνωριστῶ.
Γάγγης

274) Θερμοαντιχαιρετῶ Μ. Τροβαδοῦρε. Πρωτογράφτε. Ἀστραπόβροντο (γιὰ καταστατικὸ στὸν Φ. Ἀρετῆς). Π. Μαθητή. Χάπια «Δραμαμιὸλ» σατυρικέ μου (!) Φυστίκη. Εὐχαριστῶ ἀλλὰ πιὰ περιττὸ ἀγαπητοὶ Ζ. Ἐκδικητή, Α. Ἱππότη. Σιμοὺν εἶσαι σαχλός. Ἄχ, τί λύπη Διαβολόπαιδο (1670). Ὦ, τί βασιλικὴ ἔκφρασις Ἀντουανέττα (1762).
Ντολορὲς

275) Προσχωρῆστε παιδιὰ στὴν «Ἰωνικὴ Φλόγα».
Ντολορὲς

276) Τέλος πάντων Τ. Γιούλη (1937). Ὅπου... προτιμᾶς Μ. Πειρατὴ (1927). Καὶ μερικὰ τυπογραφικὰ λάθη: Στὴν 1938 ἀγγελία μου ἀντὶ «ρίτω Γουέλλο» εἶναι «ρίτεν Γουλιέλμιο». Στὴν 1939 ἀντὶ «νὰ γράψω νὰ γράφω». Ἰουλιέττα γειὰ χαρά.
Ντολορὲς (Πνευμ. Χαραυγῆς)

277) Εἴμαστ' ἐμεῖς οἱ ξακουστὲς
Μυρσίνη καὶ Ζελίνα
δυὸ φίλες πάντα χαρωπὲς
καὶ τὰ περνᾶμε φίνα.
Εἴμαστε Αἰγιώτισσες
ἕνα τρελλὸ ντουέτο
μᾶς ἔχουνε γιὰ γόησσες
καὶ ἔχουμε τὸ βέτο.
Μυρσίνη, Ζελίνα

278) Εἴμαστε Ἑβδομήτισσες
τῆς τάξεως καμάρια
καὶ στῶν σοφῶν βαδίζομε
ἐπάνω στὰ ἀχνάρια.
Περάσαμε τὸν Πλάτωνα
στὴ γνώση στὴ σοφία
καὶ τὸν Εὐκλείδη φτάσαμε
σ' ὅλα τὰ μεγαλεῖα.
Μυρσίνη - Ζελίνα

Ἔγκριση ψευδωνύμων

Ἐγκρίνονται ἢ ἀνανεώνονται τὰ ψευδώνυμα:
Ἁγνὸ Ἑλληνόπουλο, Ἁγνὸ Χριστιανόπουλο, Αἰγιώτικος Παλμός, Ἀλέκτωρ, Ἄλκηστης, Ἀνεμώνη, Ἄννα Ροδίτη, Ἀντρειωμένος, Ἀράχνη, Ἀρκάδι, Ἄστρο τῆς Ἀνατολῆς, Ἀτομικὴ Βόμβα, Βίκτωρ Οὐγκώ, Βορειοηπειρώτης, Γάγγης, Γαρδένια, Γιὸς τῆς Λέσβου, ΓιῶργοςΠοριώτης, Γοργόφτερο Χελιδόνι, Δὸν Ζουάν, Δροσοστάλαγμα, Ἐλ Γκρέκο, Ἑλληνικὴ Ἐλπίς, Ἑξάψαλμος, Εὐβοϊκός, Ζωγράφος Ρενουάρ, Ἰούλιος Βέρν, Ἰούλιος Καῖσαρ, Κατεπάνω, Κεραυνός, Κοραῖος, Κρυμμένος Θησαυρός, Κώστας Λαμπρός, Λακάζ, Λάκης Θρῦλος, Μακεδών, Μάριος Ἕσπερος, Μαύρη Πεταλούδα, Μαῦρος Κουρσάρος, Μέγας Ἀλέξανδρος, Μέλισσα, Μενεξές, Μικρὸς Ναυαγός, Μικρὸς Τροβαδοῦρος, Μιχαὴλ Ἰγερινός, Μπιάνκα, Μποτῆς Γεώργιος, Μπούλης, Μικρὸ Μακεδονόπουλο, Μιλύλος, Μυστήριος, Μυτιληναῖος Ὀλυμπιακός, Νάρκισσος, Νησιώτης, Ξενιτέας, Ὄτσβιρκ, Περαστικός, Πιτσιρδόνι, Πονηροῦλι, Πράσινον Βέλος, Πριμαβέρα, Πρωϊνὴ Δροσιά, Πυθαγόρας ὁ Ἀγράμματος, Πύρινη Ρομφαία, Ρεμῆς, Ρόδον τῆς Ρόδου, Σαΐνης, Σπαγγοραμμένος, Σταυραετὸς τῆς Πίνδου, Τάκης Ἀνθέμης, Ταπεινός, Ταρζάν, Τετραπέρατος, Τζοκόνδα, Τζὼν Ντέρικ, Τραγικός, Τρυποκάρυδο, Φλοῖσβος, Χαρούμενος Σπουργίτης, Φαέθων, Φιγκαρό, Φωτοδότης, Χαρούμενος, Χρυσαλλίδα Ἴζεμπουργκ, Ψαρρᾶς.

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

❖ Εὐχαριστῶ ὅλους τοὺς φίλους μου γιὰ τὶς εὐχές τους μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἑορτῶν. Τοὺς εὔχομαι κι' ἐγὼ κάθε πρόοδο καὶ προκοπή.

❖ Ἂς τὰ ἀφήσουμε μὲ τὸ νέο χρόνο αὐτά, ἀγαπητὲ ΓΙΩΡΓΟ ΙΑΚΩΒΙΔΗ. Ἂς δώσουμε ἀμνηστεία Καὶ νὰ παρακαλέσουμε τοὺς φίλους μας νὰ μὴν ἀντιγράφουν.

❖ Ὄχι. Δὲν γίνεται αὐτὸ ποὺ μὲ ρωτᾶς ΑΠ. Κ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ. Κανένας δημοσιογράφος δὲν ἔχει ταχυδρομικὴ ἀτέλεια. Μόνο τὰ τηλεγραφήματα «Τύπου», προκειμένου περὶ καθημερινῶν ἐφημερίδων, ἔχουν ἔκπτωση 50%. Καὶ προκειμένου περὶ τῶν ταχυδρομικῶν σας ὑπαλλήλων: Ἢ δὲν ξέρουν τί λένε ἢ δὲν κατάλαβες τί σοῦ εἶπαν.

❖ ΕΥΓΕΝΙΕ ΧΑΤΖΗΕΥΓΕΝΙΔΗ: Ὁ διαγωνισμὸς προκηρύχθηκε καὶ καθώρισα δικαίωμα συμμετοχῆς ὄχι βέβαια γιὰ νὰ προσποριςθῆ τὸ περιοδικὸ ὀφέλη. Ἁπλῶς γιὰ νὰ δοθοῦν τὰ βραβεῖα ἀπὸ τὸ ποσὸν ποὺ θὰ συλλεγῆ. Δὲν πρόκειται λοιπόν, νὰ πλουτίσουμε. Ἀλλὰ καὶ δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὸ νόμο — δὲν ἐνδιαφερόμεθα ἂν ἄλλοι τὸν παραβαίνουν — νὰ δίνουμε δῶρα. Λοιπόν: Ὅσοι θέλετε μπορεῖτε νὰ στείλετε σπαζοκεφαλιὲς ἐκτὸς διαγωνισμοῦ.

❖ Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλες σου τὶς προσπάθειες φίλε ΙΩΑΝΝΗ Χ. ΤΣΑΚΛΙΔΗ.

❖ Δὲν βρίσκω ὅτι μπορεῖ νὰ προβληθῆ μὲ ἀξιώσεις κρίσεως, ΝΙΚΟ ΓΕΡΟΛΑΝΔΟ τὸ «δεκάστιχο» σου. Μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ πάρη γιὰ ἁπλὸ χαριτολόγημα καὶ τίποτα ἄλλο. Ἔτσι περισσότερο γιὰ ἀστεῖο τὸ παραθέτω ἐδῶ:

Ἀρχὴ καὶ μέση τοῦ μηνός,
ὅταν τοῦ πατέρα ὁ μισθός,
τὸ σπίτι μας λεπτὰ γεμίζει,
ἐμένα στὴν καρδιά μου μὲ κεντρίζει,
ἕνας πόθος ἡδονικός,
καὶ κατ' ἐξοχὴν Χριστιανικός,
νὰ ζητήσω καὶ πάλι δηλαδή,
τὴν ἀντίτιμον τοῦ τεύχους σου τιμή,
γιὰ νὰ διαβάσω τὴν καλή σου ὕλη,
καὶ νὰ σὲ δ ι α β ά σ ο υ ν ε κι' οἱ φίλοι.

❖ Ὁ νέος, ποὺ μὲ ρωτᾶ γιὰ τὸν Ὅμηρο, τὶς πέντε Ἠπείρους καὶ τὴν Πύλο, νὰ ξαναστείλη τὶς ἐρωτήσεις του μὲ τὴν ὑπογραφή του.

❖ Γιὰ τὸ ὄμορφο καὶ εὐγενικό σου γράμμα ΜΙΧ. ΜΕΝΕΞΙΔΗ σ' εὐχαριστῶ.

❖ Ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἑξῆς ΑΠ. Κ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ θὰ ἀπαντῶ οὐσιαστικὰ στὶς ἐπιστολὲς ποὺ παίρνω ἐπάνω σὲ ζητήματα συνεργασίας. Γιὰ τὸ παρελθὸν δὲν εἶμαι δυστυχῶς σὲ θέση, γιὰ λόγους τεχνικῆς ὀργανώσεως νὰ σοῦ ἀπαντήσω.

❖ Καταβάλλω κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ καλύψω τὴν καθυστέρηση φίλε ΣΩΤΟ ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ.

❖ Ἔλαβα ὑπὸ σημείωση τὸ γράμμα σου φίλε μου ΛΟΥ·Ι· ΜΑΝΖΕΝ. Δὲν βρίσκω πῶς ἔχεις δίκηο σ' ὅλα αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις. Γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ διηγήματος τίγνηκε ὁλόκληρη ἱστορία. Καὶ πολὺ γρήγορα θὰ πάρης ἔγγραφη ἀπάντηση ἂν δὲν τὴν πῆρες κι' ὅλας ἀπὸ τὴν ἴδια.

❖ Γιατί φίλε ΜΑΘΘΑΙΟ ΙΩΣΑΦΑΤ μὲ παιδεύεις; Εἴπαμε χίλιες φορές: Χωρίζετε τὰ θέματα στὰ γράμματά σας ἢ τοὐλάχιστο μὴ γράφετε καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Τὴν ἐπιταγὴ τὴν πῆρα.

❖ Οἱ συνδρομὲς ΗΛ. ΖΩΤΟ ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ φύλλο ποὺ ἐπιθυμεῖ ὁ συνδρομητής, ἀρκεῖ, νὰ μὴ ἔχουν ἐξαντληθῆ τὰ φύλλα.

❖ Τί νὰ σοῦ πῶ ΙΑΚΩΒΕ ΨΑΡΡΑ; Εἶσαι ἕνας πολὺ καλὸς νέος μὲ εὐρύτατο μέλλον. Πολὺ καλὰ θὰ κάνης νὰ συνδεθῆς μὲ τὸν Ἄλκη Ραδόπουλο. Θὰ μπορέσετε οἱ δυό σας νὰ συνεννοηθῆτε. Αὐτὴ ἦταν ἄλλως τε ἡ ἐπιθυμία μου. Ποιήματά σου δημοσιεύονται.

❖ Εὐχαριστῶ τὸ ΣΤΡΑΤΟ ΚΟΜΙΝΟ γιὰ τὴν προαιρετική του εἰσφορά.

❖ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὸν προϊστάμενο τῆς διεκπεραιώσεως τὶς ἐπιστολὲς τῶν φίλων μου: Ἀχ. Ἐλευθεριάδη (χωρὶς προπληρωμὴ τῆς συνδρομῆς δὲν γίνεται ἐγγραφή), Σταύρου Ἀλεξέλη, Μαρίας Μωραΐτου, Κώστα Γεωργιάδη, Γεωργίου Παλληκαρᾶ, Δημ. Στ. Πετσιτίδη, Χρ. Εὐρυνιάδη, Τούλας Δ. Γεμενετζίδου, Στυλ. Μπιχταδᾶ, Λεωνίδα Τζαμτζόγλου, Ἀγγελικῆς Ἐκκεκάκη, Ἰακώβου Ἐλ. Μαριδάκη, Νίκης Χαχακή, Γιώργου Σταυρουλάκη (ἐγράψαμε ἤδη γιὰ τὴ συνδρομή), Γεωργίου Μπαρμπεροπούλου, Στ. Γ. Γεωργιάδη, Μαριέττας Μ. Διακοσταυριανοῦ (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια), Ζαρκινοῦ, Ζωῆς Μαλαξοῦ, Μ. Μ. Νικέλη (χωριστὰ ἄλλη φορὰ τὰ σχετικὰ μὲ τὴ συνδρομή, χωριστὰ τὶς πεννομαχίες) Ἱερομόναχου Διονυσίου Σπανάκη, Ἰωάννου Γεωργιάδη, Ἰωάννου Ἐμμ. Λιδαργιαννάκη, Ἀρμόρα Κωνσταντίνου, Δημ. Τσαρσιταλίδη, Δημητρίου Κ. Φιλιπποπούλου, Γ.Ποριώτη (τὸν εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα. Τὴν ἀπάντηση θὰ τὴν πῆρε. Ἔτσι δὲν εἶναι;), Γιώργου Ν. Δημουλέα, Ἀλ. Τσικλειδῆ, Λαΐου Ζαχαρῆ.

❖ Ὁ «Χειμώνας» σου ΑΝΔΡΕΑ ΣΑΒΒΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ εἶναι, φυσικά, πρωτόλειο, ἀλλὰ στέκει ἀρκετὰ σὰν ποίημα ἑνὸς νέου. Προβλέπω πῶς θὰ προκόψης, ἂν θελήσης νὰ ἐργασθῆς καὶ νὰ μελετήσης Ἕλληνες ποιητές.

❖ Βρίσκω πῶς τὸ «Χριστὸς γεννᾶται» ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΝ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ εἶναι ἀρκετὰ καλό. Θὰ εἶχα μόνο νὰ σοῦ συστήσω ἀγαπητέ μου φίλε νὰ φροντίσης νὰ ἐπιτύχης πιὸ ἁπλὸ γράψιμο καὶ πρὸ παντὸς πιὸ συνεπτυγμένα. Ἡ πολυλογία δὲν προσφέρει, ἀντιθέτως «ἀφαιρεῖ» κάτι ἀπὸ τὴν ἀξία ἑνὸς λογοτεχνήματος.

❖ Δὲν εἶναι ἄσχημη ἡ περιγραφή σου ΗΛΙΑ ΣΠ. ΖΩΤΟ. Ἀλλὰ μεταχειρίζεσαι κάτι λέξεις ποὺ δὲν στέκουν. Γιατί ὁ ἥλιος ἔγερνε «ντροπαλά». Πῶς τὸ ἡλιοβασίλεμα σοῦ δίνει τὴν ἐντύπωση τοῦ «ντροπαλοῦ»; Θὰ μποροῦσες νὰ πῆς ἴσως «ὁ ἥλιος ἔγερνε κουρασμένος, ἀποσταμένος, ἀπὸ τὸ ἡμερήσιο ταξίδι του ἢ γοργὰ (γιατὶ πραγματικὰ ὅσο ὁ ἥλιος πλησιάζει στὴ δύση του γίνεται πιὸ αἰσθητὴ ἡ κίνησή του κλπ. κ.λ.π.

❖ Τὸ «Ἐμπρὸς Νεολαία» ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗ ἀρχίζει πολὺ καλά, μὰ τελειώνει, νομίζω, ἄσχημα. Λὲς κι' ἀπόστασε ὁ πήγασός σου στὰ μέσα τῆς πτήσεώς του στοὺς ποιητικοὺς αἰθέρες.

❖ Ἀρκετὰ καλὸς ὁ «Καινούργιος χρόνος» φίλε ΠΕΡΑΣΤΙΚΕ. Θὰ ἦταν ὅμως καλλίτερος ἐὰν ἦταν συντομώτερος.

❖ Δὲν λέει τίποτε τὸ ποίημά σου «Στὸ τόπο ποὺ γεννήθηκα», φίλε ΠΑΝ. Κ. ΠΑΠΑΤΣΩΡΗ. Δὲν παίρνει διόρθωμα, βρὲ παιδί μου. Δημοσιεύω ἐδῶ τὰ πρῶτα δύο τετράστιχα:

«Τόσα χρόνια δῶ στὰ ξένα
ὅλο ἐνθυμοῦμαι σένα
ράχη μου ἀγαπημένη
ποῦ στὸ νοῦ μου 'σαι γραμμένη
μὲ ἀκτίνες ἥλιου χρυσές.
Πῶς μπορῶ νὰ σὲ ξεχάσω
γλυκυτάτη μου πατρίδα
ἀφοῦ εἰς ἐσένα τοῦ ἥλιου
ἐγὼ τὸ φῶς πρῶτο - εἶδα».

❖ Πολὺ καλό. ΑΝΝΥ - ΡΟΖΥ ΜΩΡΑ·Ι·ΤΙΔΗ. Ἀλλὰ εἶναι δικό σου, διασκευή. Τί; Ἀντιγραφή; Γράψε μου γιὰ νὰ ξέρω... Καὶ νὰ κάμης τὸν κόπο νὰ μοῦ τὸ ξαναστείλης.

❖ Ἡ «Χριστουγεννιάτικη νύχτα» ἀγαπητὲ ΚΩΝ. ΗΛ. ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑ θὰ ἦταν πολὺ καλὴ ἂν τὴν ἔγραφες σὲ ἄλλο ὕφος. Αὐτὸς ὁ ρητορικὸς τρόπος, ποὺ διατυπώνεις τὶς ἰδέες σου τὸ χαλάει ἀκόμα. Ἐκεῖ ποὺ μιλᾶς γιὰ ἐκκλησία, βάζεις καὶ τοὺς χοίρους νὰ γρυλλίζουν καὶ ὑπενθυμίζεις καὶ τὴν αἱματοχυσία ποὺ θὰ ἀκολουθήση. Πάντως θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ ἀπαλλάξω ἀπὸ τοὺς «ρητορισμούς». Καὶ νὰ τὸ δημοσιεύσω. Θὰ τὰ καταφέρω; Ἡ προσπάθεια μιὰ φορὰ δὲν θὰ λείψη.

❖ Μπορούσε ἡ «Παραμονὴ Πρωτοχρονιᾶς» νὰ ἦταν καλλίτερη ΓΙΩΡΓΟ ΣΠ. ΜΠΑΡΜΕΡΟΠΟΥΛΕ. Ἀλλὰ δὲν σᾶς ἀρέσει νὰ γράφετε ἁπλὰ καὶ στρωτά. Καταπιάνεσθε ὅλοι μὲ ρητορισμοὺς καὶ κενὲς φράσεις. Ἂς ἀρχίσουμε ἀπὸ τὴν ἀρχή. «Τὰ διάφορα πρωτοχρονιάτικα δῶρα — γράφεις — στὶς βιτρίνες μᾶς φέρνουν τὴν Πρωτοχρονιά». Δὲν εἶναι σωστό! Γιατὶ ἴσια ἴσα ὁ ἐρχομὸς τῆς Πρωτοχρονιᾶς — ἡ Πρωτοχρονιὰ ποὺ ἔρχεται φέρνει τὰ δῶρα στὶς βιτρίνες. Θὰ μποροῦσες ἴσως νὰ πῆς: «Τὰ πρωτοχρονιάτικα δῶρα ποὺ στολίζουν τὶς βιτρίνες στοὺς ὁλόφωτους δρόμους τῆς μικρῆς μας πόλης μᾶς θυμίζει πῶς ἡ Πρωτοχρονιὰ ἔρχεται»... Ἔπειτα μετρᾶω: ἑπτὰ ἀράδες τοῦ χειρογράφου σου: Τρεῖς φορὲς ἡ λέξη Πρωτοχρονιά. Ἔδειτα τί τὸ ἤθελες ἐκεῖνο τὸ «ἄδηλο μέλλον».... ποὺ «καλύπτει ὁ γοργὸς χρόνος;». Γράψε λοιπὸν κάτι ἄλλο νὰ μοῦ στείλης. Καὶ πρόσεξε: Γράφε ἁπλὰ - στρωτά. Μπορεῖς νὰ γράψης. Ἄφησε τὸν ἑαυτό σου ἐλεύθερο νὰ ἐκφρασθῆ. Πὲς ὅταν γράφης πῶς λέγεται κάτι σ' ἕνα φίλο σου...

❖ «Ἡ Νούλα μου» πολὺ καλή, ἀγαπητὲ ΠΙΝΔΟ Β. ΜΑΚΗ. Μεταχειρίστηκες στὸ γράψιμο, τὸ ἁπλὸ καὶ ἀνεπιτήδευτο ὕφος ποὺ ζητάω. Θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ δημοσιεύσω. Ἂν δὲν δημοσιευθῆ σ' αὐτὸ θὰ φταίη ἡ ἔκταση ποὺ τοῦ ἔδωσες καὶ τίποτ' ἄλλο.

❖ Εὐτυχῶς ΓΙΩΡΓΟ ΒΟΥΡΛΟΥΜΗ ποὺ μοῦ γράφεις: «Κι' ἕνα ὡραῖο ποιηματάκι Ρουμελιώτικο σταλμένο ἀπὸ τὸ Γιώργο Βουρλούμη». Δὲν τὸ ξεκαθαρίζεις, φυσικά, ἀλλὰ δὲν τὸ παρουσιάζεις γιὰ δικό σου. Ἀλλοιῶς θὰ χαλοῦσα τὸν κόσμο. Γιατί, φυσικά, ἡ «Κόρη τῆς Ρούμελης» εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ γνωστὰ ἑλληνικὰ ποιήματα, ἔργο τοῦ Γ. Δροσίνη.

Εἶναι γλυκειὰ τῆς ἄνοιξης ἡμέρα
ὁ οὐρανὸς χαρούμενος γελάει,
πετοῦν τὰ χελιδόνια στὸν ἀέρα
καὶ μόν' ἡ γῆ ἀστράφτει καὶ βροντάει..

❖ Δὲν σοῦ ἀποκρύπτω ἀγαπητὲ ΝΙΚΟ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΕ πῶς βρίσκομαι σὲ πολὺ δύσκολη θέση νὰ κρίνω τὴν κωμῳδία σου. Δὲν μπορεῖ νὰ εἰπωθῆ αὐτὸ κωμῳδία! Εἶναι περισσότερο μιὰ καλοβαλμένη «Ἀρλούμπα...». Θὰ τὴν δώσω λοιπὸν στὸ γραμματέα τῆς Συντάξεως, ποὺ εἶναι καὶ θεατρικὸς συγγραφέας καὶ θὰ τὸν ἀφήσω νὰ κρίνη ἐκεῖνος τὴ δημοσίευση ἢ μή. Ἔχεις ὅμως ὑπ' ὄψη σου πῶς κωμῳδία δὲν σημαίνει «ἀρλούμπα». Ἡ κωμῳδία ἔχει λεπτὸ χιοῦμορ. Καὶ ἡ δική σου στερεῖται τοῦ λεπτοῦ αὐτοῦ πνεύματος. Ἔπειτα ἡ «λύση» δὲν εἶναι ψυχολογημένη. Οὔτε ἡ πρόσκληση τοῦ μαθητοῦ στὸ δάσκαλο γιὰ ἕνα γλυκό. Δὲν προκαλεῖ τὸ γέλιο.

❖ Πολὺ καλὴ ἡ «Φουτουριστικὴ Ἔκθεσις» ΔΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ. Ἀλλά... Ἀποφεύγετε τὰ μεγάλα κομμάτια. Δὲν εἶναι εὔκολη ἡ δημοσίευσή τους. Προτιμᾶτε πάντα τὰ μικρὰ καὶ ἐπιδιώκετε εἰς τὸ «εὖ τὸ πολύ».

❖ Εὐχαριστῶ πολὺ ΚΕΡΑΥΝΕ γιὰ τοὺς χαιρετιστηρίους στίχους σου:

«Παιδόπολή» μου, σὲ λαχταρῶ
στὰ χέρια μου νὰ σὲ κρατῶ,
εἶσαι ὁ κρυφός καϋμός μου
μ' ἀγάπη σὲ φυλλομετρῶ,
γιατὶ εἶσαι ὁ θησαυρός μου.

❖ Καλὸ τὸ «Κοντὰ στὸ τζάκι τὸ βράδυ» ΓΙΩΡΓΟ ΖΗΔΡΟ. Θὰ δημοσιευθῆ.

❖ Πήραμε τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: Ν. Σ. Πολυχρονοπούλου, Ζαχαρία Κατσαμπᾶ.

❖ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Ν. Σ. Πολυχρονοπούλου, Βασιλείου Σιωμοπούλου, Λεωνίδα Τζαμζόγλου, Κων. Ἀλ. Πτωχούλη, Παν. Τσούση.

❖ Πήραμε τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας: Γεωργίου Σταματίου, Η. Ζώτου, Γεωργίου Σπ. Μπαρμπεροπούλου.

❖ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες, ἐρωτήσεις ἢ παρατηρήσεις τῶν φίλων μας: Χρ. Σαμανίδη, Κώστα Χρυσικοπούλου, Ἀρσενίου Σ. Χρυσικοπούλου, Ἀλεξ. Καϊπαλέξη, Σγουράκη, Δ. Μαρκοπούλου, Πολυχρόνη Σιδέρη, Παύλου Βασιλειάδη, Ἀθανασίου Γραμματικοῦ καὶ Κ. Μποσινάκη, Ματθαίου Ἰωσαφάτ.

❖ Ἀρκετὰ καλὸ τὸ σκίτσο σου φίλε ΜΑΥΡΕ ΠΑΝΘΗΡΑ. Ἀλλά.... ὅπως εἶναι σχεδιασμένο δὲν γίνεται κλισέ. Κρῖμα.

❖ Ὅπως πάντα, ΕΞΑΨΑΛΜΕ, πολὺ καλὰ τὰ σκίτσα σου.

❖ Ὄχι ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΕ. Τὸ σκίτσο σου δὲν εἶναι πολὺ καλό! Ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ μελάνι ποὺ τὸ σχεδίασες δὲν γίνεται κλισέ.

❖ Δὲν εἶναι καλὸ τὸ σκίτσο σου δυστυχῶς ΝΑΠ. ΣΑ·Ι·ΝΗ. Φρόντισε νὰ μοῦ στείλης κάτι πιὸ ὄμορφο, ὄχι τόσες γραμμές.

❖ Οὔτε καὶ τὸ δικό σου λέει πολλὰ πράγματα ΖΕΛΙΝΑ. Φρόντισε πρῶτα - πρῶτα νὰ φτιάσης ἕνα σκίτσο ὄμορφο καὶ ἄσε τὰ τρίκ.

❖ Δὲν εἶναι ἄσχημα τὰ σκίτσα σου ΚΩΣΤΑΚΗ ΔΕΔΟΠΟΥΛΕ. Ὅσο μπορεῖς νὰ φτιάνης μὲ λιγώτερες γραμμὲς τὶς συνθέσεις σου.

❖ Τὰ δυό σου σκίτσα ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ δὲν εἶναι βέβαια ἄσχημα. Ἀλλὰ χρειάζονται κάποια διόρθωση. Σοῦ συνιστῶ νὰ συνεχίσης τὴν προσπάθειά σου. Θὰ φτιάσης ἀσφαλῶς κάτι καλλίτερο.

❖ Καὶ τὸ δικό σου ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΟΥ δὲν εἶναι ἄσχημο. Ἔχει μόνο ἕνα ἐλάττωμα: Πολὺ φαρδὺ ὅπως εἶναι δὲν μοῦ δίνει τὴν εὐχέρεια τῆς δημοσιεύσεως. Πάντως θὰ προσπαθήσω.

❖ Προσπάθησε ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ νὰ μοῦ στείλης κάτι καλλίτερο. Καὶ αὐτὰ τὰ μαῦρα φόντα νὰ τὰ ἀποφεύγης.

❖ Τὰ σκίτσα σου Δ. Κ. ΣΦΥΡΗ δὲν εἶναι καθόλου ἄσχημα. Μὲ ἀκατάλληλη μόνο μελάνη σχεδιασμένα.

❖ Σπουδαῖο πραγματικὰ τὸ σκίτσο σου Ζ. ΡΕΝΟΥΑΡ. Μπράβο.

❖ Καὶ τὰ δύο σκίτσα σου καλά, ΣΤΥΛΙΑΝΕ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ. Εὐχαριστῶ.

❖ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Σπύρου Πεντακάλου, Κων. Σ. Χρυσικοπούλου, Ἀλ. Καϊπαλέξη, Δημ. Ἀγγελίδη, Κων. Δεδοπούλου, Σωτηρίου Φασούλη, Παναγιώτη Θ. Μουντζούρη, Βασιλείου Ρίζου, Χαρ. Ζαχάκη, Σγουράκη, Κ. Λ. Ψιλοῦ, Μαρίας Π. Ψαρροπούλου, Ζελίνας, Ναπ. Σαΐνη, Ἰωάννου Χ. Τσακλίδη, Κων. Ἀθανασοπούλου, Κων. Πασβάντη, Κων. Α. Νικολαΐδη, Β. Γαζῆ.

❖ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Ἐνδόξου Πλατάνου, Κων. Ἀθανασοπούλου, Εὐγενίου Χατζηευγενίδη, Πολυχρόνη Σιδέρη, Παν. Θ. Μουντζούρη, Ἥρωα τῆς Πίνδου.

❖ Ἀρκετὰ καλὸ καὶ πατριωτικώτατο ΑΧΙΛΛΕΑ ΠΑΝΤΟ ὁ «Χαιρετισμὸς πρὸς τοὺς στρατιῶτας».

❖ Εἶναι πάρα πολὺ ὡραῖο ΓΙΩΡΓΟ ΖΗΔΡΟ αὐτὸ ποὺ μοῦ ἔστειλες. Αὐτὸ τὸ «Πρὸς τὸν Θεὸν» εἶναι περίφημο. Μήπως δὲν εἶναι δικό σου;

❖ Ὁ φίλος μου ποὺ μοῦ ἔστειλε ποιήματα μὲ τοὺς τίτλους «Στοὺς ἥρωας», «Πατρίδα μου», «Ἡ Ἑλλὰς καὶ τὰ παιδιά της», «Στὴν Ἀκρόπολη», νὰ μοῦ τὰ ξαναστείλη ἀφοῦ τὰ ὑπογράψη. Πρέπει ὅμως νὰ τοῦ πῶ ἀπὸ τώρα πῶς ἐνῷ τὰ περισσότερα ἀρχίζουν μὲ καλοὺς στίχους τελειώνουν μὲ ἀρκετὰ ἄσχημους!

❖ Τὰ ποιήματά σου ΑΡΣΕΝΙΕ ΣΑΒΒΑ ΧΡΥ-

ΣΙΚΟΠΟΥΛΕ εἶναι ἀρκετὰ καλά. Τόσο ποὺ ὁμολογῶ, ἀμφιβάλλω ἂν εἶναι δικά σου. Θὰ τὰ δημοσιεύσω ὅμως.

❖ Καὶ τὸ δικό σου ποίημα ΝΙΚΟ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΕ εἶναι τόσο καλό, ὥστε δίκαιο νὰ ἀμφιβάλω γιὰ τὴν γνησιότητά του. Θὰ τὸ δημοσιεύσω ὅμως.

❖ Δὲν εἶναι ἄσχημος «Ὁ χειμώνας» ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΘΕΟΔ. ΜΟΥΝΤΖΟΥΡΗ. Ἀλλὰ θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι καλλίτερος ἐὰν ἐπρόσεχες περισσότερο. Γιατὶ γραμμένο μὲ περισσότερη προσοχή, θὰ μποροῦσε να εἶναι ἕνα μικρὸ ἀριστούργημα.

❖ Θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι πραγματικὰ ὡραία ἡ συνεργασία σου ΤΟΥΛΑ ΜΠΑΜΠΗ, ἐὰν ἀπόφευγες μερικὲς κοινοτυπίες καὶ χιλιοειπωμένα πράγματα. Πάντως ἐλπίζω νὰ τὸ δημοσιεύσω.

❖ Τὸ «Μπροστὰ στὸ δέντρο» ἀρκετὰ καλὸ ἀγαπητὲ ΚΡΥΜΜΕΝΕ ΘΗΣΑΥΡΕ.

❖ Γιὰ νὰ σοῦ εἶμαι εἰλικρινὴς ΛΑΚΗ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΕ δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω μερικὰ πράγματα ἀπὸ τοὺς στίχους σου:

Χωμένο μὲς στὰ δάση,
στὰ πεῦκα τὰ πυκνά,
τυφλὸ μὲς στὸ σκοτάδι
μέσα στὴν ἐρημιά.

Τὰ σπίτια τ' εἶναι κάτασπρα,
οἱ δρόμοι φιδωτοὶ
οἱ ἄνθρωποι χαρούμενοι
τρέχουν στὴν ἐξοχὴ

Καὶ διερωτῶμαι: Γιατὶ ἀφοῦ ἔχει σπίτια κάτασπρα, ἀνθρώπους χαρούμενους (ἀφοῦ εἶναι στὴν ἐξοχὴ σὲ ποιὰ ἐξοχὴ πάνε;) τὸ χωριὸ εἶναι τυφλὸ μέσ' στὸ σκοτάδι καὶ μέσα στὴν ἐρημιά. Ἕνα χωριὸ μὲ κάτασπρα σπίτια, μὲ τοὺς φιδωτοὺς δρόμους καὶ τοὺς χαρούμενους ἀνθρώπους δὲν εἶναι ἐρημικό...

❖ Τὸ «Ἤθελα» ΜΙΚΡΗ ΠΟΙΗΤΡΙΑ εἶναι καλό. Εἶναι ὅμως πραγματικὰ δικό σου; Ἂν ναί. Τότε πολὺ γρήγορα θὰ γίνης μεγάλη ποιήτρια.

❖ Ὁ φίλος μου ποὺ μοῦ ἔστειλε τὴν «Ἀλεποὺ καὶ τὸ σκύλο» νὰ μοῦ ξαναστείλη τὴ συνεργασία του ἀφοῦ φροντίση νὰ τὴν ὑπογράψη.

❖ Τὰ «Χελιδόνια» σου ΛΑΖΑΡΕ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ δὲν εἶναι ἄσχημο. Ἀλλὰ ἀπρόσεκτα γραμμένο. Μοῦ γράφεις:

Θάλασσες περνοῦν, ποτάμια,
λόγγοι, κάμποι καὶ βουνὰ
νυχτερεύουν σὲ σκοτάδια
μὲ προσωρινὴ φωλιά.

Πρῶτα - πρῶτα: Ὅπως τὸ ἔχεις μπορεῖ νὰ νομίση κανεὶς πὼς οἱ «λόγγοι, κάμποι καὶ βουνὰ» περνᾶν θάλασσες καὶ ποτάμια. Μὰ αὐτὰ τὰ περνοῦν τὰ χελιδόνια. Θὰ ἤθελες νὰ γράψης: «λόγγους, κάμπους καὶ βουνά». Ἀπὸ ἀπροσεξία ὅμως ἀντὶ αἰτιατικὴ βάνεις ὀνομαστική. Ἔπειτα: Ποῦ θέλεις τὸ χελιδόνι νὰ «ν υ χ τ ε ρ ε ύ ε ι». Σὲ φωτολουσμένες αἴθουσες; Προσέχετε λοιπὸν ὅταν ὅταν γράφετε.

❖ Καὶ ἐσὺ ΝΑΠ. ΣΤ. ΔΟΥΚΑΝΑΡΗ δὲν προσέχεις στὸ γράψιμό σου. Λές:

Εἶναι ὄμορφο κι' ὡραῖο
κι' ἔχει καὶ μιὰ ἐκκλησιὰ
ποὺ τὴν χτίσαν οἱ παλιοί μας
εἰς τὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς.

Τὸ «ἐκκλησιὰ» ὅμως δὲν ριμάρει μὲ τὸ «σκλαβιᾶς». Θὰ ἔπρεπε νὰ φροντίσης νὰ βάλης καὶ τὸ ἐκκλησιὰ στὴ γενική. Πῶς; Ἐσὺ θὰ τὸ εὕρισκες.

❖ Καὶ τὰ δύο σου ποιήματα ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΠΑΣΧΟ εἶναι ἀρκετὰ καλά.

❖ Ἀρκετὰ καλὸ τὸ ποίημά σου ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΟΤΗ.

❖ Καὶ τὸ δικό σου ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ Θ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. Δὲν κατάλαβες τί θέλει τὸ πινέλο «μὲ τὴ λύρα καὶ τὸ τραγοῦδι»;

❖ Ἂν καταφέρω νὰ συντομεύσω λίγο ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΨΑΡΡΟΠΟΥΛΟΥ τὴ συνεργασία σου θὰ τὴν δημοσιεύσω.

❖ Εἶναι πολὺ καλὰ καὶ τὰ δύο σου ποιήματα ΓΙΩΡΓΟ ΜΑΤΑΥΤΣΗ. Μπορῶ νὰ σὲ συγχαρῶ γι' αὐτά.

❖ Καλὰ καὶ τὰ δικά σου ΕΛΠΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΟΥΝΑΡΗ.

❖ Ὄχι. ΑΘ. ΝΙΚ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΕ. Δὲν εἶναι καλὸ τὸ ποίημά σου· ἐνῶ ἡ στιχουργία σου εἶναι καλὴ αὐτὰ ποὺ γράφεις ἄνω ποταμῶν. Συγκεκριμένα: λὲς «γαργαρένια» φτερά. Συνήθως τὰ «γάργαρα» εἶναι κοσμητικὸ ἐπίθετο τῶν νερῶν. Γιὰ τὰ φτερὰ δὲν πάει τὸ «γάργαρα». Καὶ ἡ δόξα «πετάει» μὲ τὰ «γάργαρα φτερά». Λές:

Τὰ «βήματά» της εἶν' γοργὰ
καὶ φθάσανε στὸ Γράμμο!...
Κι' ἀντίκρυσε τὰ πτώματα
ποὺ πέσαν ἐκεῖ χάμω!

Πῶς συμβιβάζεις, λοιπόν, τὸ «πέταγμα» μὲ τὰ «βήματα». Πῶς φθάνουν ἀντὶ τῆς «δόξας» τὰ βήματα στὸ Γράμμο καὶ ποιὸς ἀντίκρυσε τὰ «πτώματα» — πότε ἕνας ποιητὴς δὲν θὰ χρησιμοποιοῦσε τὴ λέξη «πτώματα» γιὰ ἡρωϊκοὺς νεκροὺς — δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω. Μήπως θὰ μποροῦσες νὰ μοῦ ἐξηγήσης;

❖ Ἀρκετὰ αἰσθηματικὸ ΑΡΓΥΡΗ ΡΟΔΑΚΟΠΟΥΛΕ τὸ ποίημά σου «Στὴν πατρίδα».

❖ Δὲν εἶναι καὶ τὸ δικό σου ποίημα ΙΩΑΝΝΗ Χ. ΤΣΑΚΛΙΔΗ ἄσχημο. Θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι καλλίτερο. Θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ διορθώσω.

❖ Καλή, πολὺ καλὴ ἡ συνεργασία σου ΙΩΑΝΝΑ ΠΙΤΣΙΜΑΝΟΥ.

❖ Ἀρκετὰ καλὸ ΚΩΝ. ΜΠΟΣΙΝΑΚΗ τὸ «Ἡλιοβασίλεμα». Μπράβο.

❖ Καλὸ τὸ «Μία ἐπίσκεψη» ΕΥΓΕΝΙΕ ΧΑΤΖΗΕΥΓΕΝΙΔΗ. Εὐχαριστῶ.

❖ Καὶ τὸ δικό σου ἀρκετὰ καλὸ ΠΕΡΑΣΤΙΚΕ.

❖ Πάρα πολὺ καλὸ τὸ «Χίμαιρα» ΕΞΑΨΑΛΜΕ.

❖ Καὶ τὸ δικό σου ΜΑΙΘΑΙΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ. Πολὺ καλό.

❖ Τὸ γράμμα σου ΧΡ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΕ τὸ πήραμε ὄχι ὅμως καὶ τὴν ἐπιταγή. Ἐπιφυλασσόμεθα γιὰ ὅσα μας γράφεις ὅταν τὴν λάβουμε. Ἀλλὰ τὸ Μάρκο Πόλο τὸ ἔχει ἄλλος. Συνεπῶς στεῖλε στὸ μεταξὺ ἄλλο.

❖ Διαβίβασα τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΤΣΟΥΒΕΛΗ. Δὲν ξέρω τί ἔκαμε. Ἐν πάσῃ περιπτώσει καλὰ θὰ εἶναι νὰ μὴν μπερδεύετε τὰ πράγματα.

❖ Ἀπορῶ γιατὶ μὲ ρωτᾶς ΗΛΙΑ ΧΟΥΛΙΑΡΑ (Ἄρτα) τὸ πρῶτο. Βεβαίως μπορεῖς νὰ ἀνανεώσης τὸ ψευδώνυμό σου στέλνοντας 2000 δραχμές. Τὸ ἔχουμε σαφῶς καθορίσει. Ὄχι. Στὴ σελίδα «Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴν Ἑλλάδα» δὲν μπορεῖ νὰ παρέμβη κανεὶς. Ἂν θέλης στεῖλε τὸ στὴ συνεργατιοα μας καὶ ἂν αὐτὴ θέλει μπορεῖ νὰ τὸ χρησιμοποιήση.

❖ Ὁ ΣΤΕΓΟΣ ΑΣΤΕΓΟΣ μοῦ προτείνει: «Νὰ καταργηθοῦν τώρα μὲ τὸν καινούργιο χρόνο ἀπὸ τὶς πεννομαχίες τὰ ληστρικὰ καὶ ἀστυνομικὰ ψευδώνυμα». Εἶμαι ἀπολύτως σύμφωνος μαζί σου. Ἡ πρωτοβουλία προέρχεται ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μου. Ζητῶ λοιπὸν κι' ἐγὼ ἀπὸ τοὺς φίλους μου ψευδωνυμούχους νὰ ἐξετάσουν τὴν πρόταση αὐτή. Ἐγώ, προσωπικῶς, τὴν βρίσκω ὀρθή, ἀλλὰ δὲν θὰ ἤθελα νὰ τὴν ἐπιβάλλω. Ὅποιος λοιπὸν τὴν βρίσκει σωστὴ τὴν πρότασή τοῦ Στέγου Ἄστεγου ἂς συμμορφωθῆ. Ὅσο γιὰ τὴν Κριτικὴ Ἐπιτροπή, Κριτικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν ὑπάρχει. Τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μου τὶς κρίνω μόνος μου καὶ δημοσίᾳ. Τὴν πρόταση περὶ στοιχείων στιχουργικῆς θὰ τὴν μελετήσω.

❖ Σοῦ ἀπαντῶ Δ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΕ. Ἐπειδὴ ἔστειλες ἕνα ποσὸ σοῦ ἔγραψα τὰ στοιχεῖα τῆς καταθέσεώς του. Ὁ ἀριθμὸς σημαίνει πὼς τὸ ποσὸ ποὺ μοῦ ἔστειλες καταχωρήθηκε στὴν κατάσταση 18 καὶ στὸν αὔξοντα ἀριθμὸν 39. Ἔτσι ὅταν μοῦ στείλης νέα ἀγγελία μὲ τὸν ἀριθμὸ 18)39 θὰ ξέρω νὰ κάνω τὴ σχετικὴ «χρεωπίστωση» χωρὶς νὰ ψάχνω. Γιὰ τοὺς συλλόγους μικρὴ ὑπομονή. Θὰ δώσω γρήγορα ὁδηγίες.

❖ Σ' εὐχαριστῶ ΜΑΡΙΑ ΤΣΑΓΛΙΩΤΗ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα. Θὰ σοῦ ἀπαντήσω μόνο στὸ δεύτερό σου ἐρώτημα στὴν οἰκεία στήλη.

❖ ΛΑΜΠΡΟ ΧΑΛΜΟΥΚΗ: Πρέπει νὰ ἔχω ἔμπρακτες ἀποδείξεις τῶν ὅσων μοῦ γράφεις. Ἐν πάσῃ περιπτώσει: Γίνεται δεκτὸς στὸν διαγωνισμό. Γιὰ τοὺς συλλόγους ὅμως περίμενε ἀκόμη. Θὰ κάνω γενικὲς ἀνακοινώσεις.

❖ Ὁ κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΣ μοῦ γράφει:

«Εἰς τὴν σελίδα «Μ' ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ ἐγράφατε ὅτι «Ἡ ἰδέα περὶ τῆς ἀφθαρσίας τῆς ὕλης εἶναι σήμερα περισσότερο παρὰ ποτὲ ἀληθινὴ κτλ.».

Νομίζω πὼς αὐτὸ δὲν εἶναι ὀρθόν. Σήμερον ἡ Ἐπιστήμη παραδέχεται τὸ ἀντίθετο. Ἔχει δηλ. ἀποδείξει ὅτι ἡ ὕλη διαρκῶς φθείρεται μεταβαλλομένη εἰς Ἐνέργειαν.

Ὁ Jeans εἰς τὸ «Μυστηριῶδες Σύμπαν» (Ἔκδ. Β΄ μετ. Λ. Λιώκη τῆς ἐκδοτ. Ἑταιρίας «Ἴκαρος») καὶ εἰς τὴν σελ. 66 λέγει ὅτι: «Ὅταν καῆ ἕνα κομμάτι κάρβουνο, τὸ βάρος του δὲν ἀναπαράγεται ὁλοκληρωτικὰ ἀπὸ τὴ στάχτη του καὶ τὸν καπνό του, πρέπει νὰ προσθέσωμε σ' αὐτὰ καὶ τὸ βάρος τοῦ φωτὸς καὶ τῆς θερμότητας ποὺ παράγεται κατὰ τὴν καύση. Μόνο τότε τὸ σύνολο θὰ εἶναι ἀκριβῶς ἴσο μὲ τὸ βάρος ποὺ ἔχει τὸ κομμάτι τὸ κάρβουνο».

Ἀλλὰ τὸ φῶς καὶ ἡ θερμότης δὲν εἶναι ὕλη μὲ τὴν ἔννοιαν ποὺ ἀπέδιδε εἰς αὐτὴν ὁ Lavoisier καὶ ἡ χορεία τῶν ὑλιστῶν. Συνεπῶς εἰς τὴν φύσιν σταθερὰ ποσότης εἶναι τὸ ἄθροισμα τῆς Ἐνεργείας καὶ τῆς ὕλης ποὺ ὑπάρχουν εἰς αὐτήν.

Τοιουτοτρόπως ὁ νόμος τῆς ἀφθαρσίας τῆς ὕλης (ἡ ποσότης τῆς ὕλης στὸν κόσμο εἶναι σταθερὰ) εἶναι ἐσφαλμένος καὶ ὀφείλεται εἰς τὰ ἀτελῆ ἐπιστημονικὰ μέσα — τοὺς ζυγοὺς — ποὺ μετεχειρίσθη ὁ πατὴρ τῆς Χημείας εἰς τὰς μετρήσεις του.

Περισσότερα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀναφέρονται εἰς τὸ κεφάλαιον «Ὕλη καὶ ἀκτινοβολία» τοῦ ἀνωτέρω βιβλίου».

Εὐχαριστῶ θερμὰ τὸ φίλο κ. Κωνστ. Παπαπέτρου διὰ τὰς παρατηρήσεις του. Ἀλλὰ θὰ ἐνθυμεῖται ὅτι ἔκαμα ρητὴ καὶ κατηγορηματικὴ ἐπιφύλαξη λέγοντας τὴ φράση «ἐντὸς φυσικὰ τῶν πλαισίων ποὺ διέγραψε ἡ ἀτομικὴ ἐπιστήμη». Ἔπειτα ἡ φράση τοῦ Δημοκρίτου, ποὺ ἀναφέρω παραμένει πάντοτε ἀξίωμα καὶ δὲν ἔχει ἀνατραπῆ ἀπὸ τὴν σύγχρονο ἐπιστήμη: «Μηδέν τι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίγνεσθαι, μηδὲ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι». Ἡ διαφορά μας μὲ τὸν κ. Παπαπέτρου εἶναι μία: Δὲν ἀναγνωρίζει τὴν «π ρ ο κ α λ ο υ μ έ ν η ν ἐ ν έ ρ γ ε ι α ν» θερμότητα, ἠλεκτρισμόν, ραδιενέργειαν κλπ. ὡς «ὕλην» ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ὑλιστῶν. Ἀλλὰ θὰ γνωρίζη ὁ κ. Παπαπέτρου, περισσότερον ἀπὸ ἐμέ, ποὺ δὲν εἶμαι ἐπιστήμων ἀλλὰ δημοσιογράφος, καὶ ποὺ προσπαθῶ μόνο νὰ πλουτίζω ἐγκυκλοπαιδικὰ τὶς γνώσεις μου ὅτι μετὰ τὴν ἀνακάλυψη τοῦ ἀτόμου, τῶν ἠλεκτρονίων κλπ. ἡ Ἐπιστήμη τείνει νὰ παραδεχθῆ, ἐὰν δὲν παρεδέχθη, ὅτι ἡ ὕλη ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ὑλιστῶν δὲν ὑφίσταται ὅταν καὶ τὸ ἄτομον δὲν εἶναι παρὰ μιὰ «ἐνέργεια» ἢ καλλίτερα μιὰ συμπύκνωση ἐνεργείας. Φυσικά, ἡ στήλη «Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ» εἶναι καθαρῶς ἐγκυκλοπαιδικὴ καὶ δὲν κάμνει ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση ἢ ἀνάπτυξη τῶν θεμάτων. Διότι τότε θὰ ἀνέφερα πολλὰ ἐν σχέσει μὲ τὴν σταθερότητα τοῦ βάρους τοῦ «ἡλίου» καὶ τῆς «γῆς», θεωρία, ἡ ὁποία δὲν στέκει σήμερα, δεδομένου ὅτι ἡ Ἐπιστήμη παρεδέχθη πλέον ὅτι καὶ ὁ ἥλιος χάνει ἀπὸ τὸ βάρος του καὶ ἡ γῆ γίνεται κάθε μέρα καὶ βαρύτερη ἀπὸ τὶς ἀκτινοβολίες ποὺ δέχεται χωρὶς βέβαια νὰ ὑπολογίση κανεὶς τὸ τί βάρος προστίθεται σ' αὐτὴ ἀπὸ τὰ ξένα σώματα ποὺ μᾶς ἔρχονται καθημερινῶς ἀπὸ τὸ ἄπειρον. Θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ πῆ ὅτι τὸ «τίποτε δὲν χάνεται» μπορεῖ πιὰ νὰ λεχθῆ γιὰ τὸ σύμπαν. Πραγματικὰ ἐκεῖ ἡ θεωρία τοῦ Λαβοαζιὲ εἶναι ἀδιάψευστη.

❖ Δὲν εἶναι καθόλου ἄσχημο ΠΥΡΙΝΗ ΡΟΜΦΑΙΑ τὸ γράμμα σου. Ἔχει μέσα του ἀρκετὲς ἠθικὲς ἀρχές. Μπράβο!

❖ Τὰ «Κάλαντα στὴν Πουρνιὰ» ἀγαπητὲ φίλε ΚΩΣΤΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντα. Ἔχουν μέσα ἀρκετὸ λαογραφικὸ ὑλικό. Ἂν ἔχης καὶ περισσότερες λεπτομέρειες νὰ μοῦ στείλης σὲ παρακαλῶ μὴ διστάσης. Δηλαδὴ τί κάλαντα τραγουδᾶνε. Τὰ συνηθισμένα «Καλὴν ἡμέραν ἄρχοντες». Ἢ κάτι ποὺ εἶναι καθαρῶς τοπικό;

❖ Τί νὰ σοῦ πῶ ΓΡΗΓΟΡΗ Κ. ΤΣΙΛΙΜΑΓΚΟ; Τὰ ποιήματά σου ποὺ μοῦ στέλνεις δὲν εἶναι ποιήματα: Διάβασε πρῶτα «ποιήματα» καὶ κατόπιν προσπάθησε νὰ γράψης!

Καὶ σὲ ρωτῶ εἶναι στίχοι αὐτοί;

Μᾶς ἦρθε ὁ χειμώνας
μὲ τ' ἄσπρο του σεντόνι
καὶ παντοῦ τ' ἁπλώνει
σὲ δέντρα καὶ σὲ κλῶνοι.

Αὐτὸ μάλιστα τὸ «κλῶνοι» ὅπως εἶναι στὴν ὀνομαστικὴ εἶναι περίφημο. Δὲν σὲ ἔφταναν τὰ δέντρα; Τί τοὺς ἤθελες τοὺς «κλώνους»' Ἔπειτα ἐσὺ ζῆς στὴν Ἀττική. Ποῦ εἶδες αὐτὸ τὸ ἄσπρο σεντόνι ποὺ ἁπλώνεται στὰ δέντρα;

Ἔπειτα γράφεις:

Κάποια γλυκειὰ ἡμέρα
ἐπῆγα ἐκδρομὴ
κι' ἀνάπνεα τὸν ἀγέρα
μὲ λουλουδιῶν ὀσμή;

Ἀφοῦ, παιδί μου, θέλεις νὰ γράφης ποιήματα γράφε. Ἀλλὰ διάβαζε πρῶτα ἕνα καλὸ ποίημα. Καὶ ὕστερα φρόντισε κάτι νὰ γράψης κι' ἐσύ!

❖ Ἐδῶ εἶναι ποὺ τὰ μπερδεύουμε ἀγαπητὲ ΝΙΚΟ ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ. Πρῶτα - πρῶτα δὲν ἔχω προκηρύξει κανένα διαγωνισμὸ λογοτεχνικό! Ὁ διαγωνισμὸς ποὺ προκήρυξα ἀφορᾶ τὶς ἀσκήσεις, τὶς σπαζοκεφαλιές. Πάντως τὸ πεζό σου δὲν εἶναι ἄσχημο. Ἀλλὰ πολλὰ λόγια. Μποροῦσες ὅμως νὰ γράψης κάτι ὀλιγώτερο πολύλογο χωρὶς ἐπαναλήψεις τῶν ἴδιων πραγμάτων. Αὐτὲς εἶναι οἱ παρατηρήσεις ποὺ κάνω. Νομίζω πὼς λιγάκι κλαδεμένο ἀπὸ τὸν γραμματέα τῆς συντάξεως θὰ γίνη δημοσιεύσιμο. Γιὰ κεῖνο ὅμως τὸ ποίημα τί νὰ σοῦ πῶ; Δὲ λέει τίποτα. Ἐὰν ἔβγαινε κανεὶς νὰ τὸ ἀπαγγείλη θὰ ἔπρεπε νὰ τὸν πάρουν μὲ τὶς λεμονόκουπες. Καὶ ἰδού:

Ἡ Ἑλλαδιάτικη αὐγὴ
ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα
Δὲν εἶναι μιὰ ἀπέραντη
κλεισμένη βλεφαράδα...

Ἀλλὰ ὁ Ἥλιος ὁ χρυσὸς
κι' ἡ Γαλανολευκάδα
εἶναι τὸ ὡραιότερον
δῶρον γιὰ τὴν Ἑλλάδα...

Θὰ προχωροῦσα, φίλε μου, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πὼς ἀκούω φωνὲς ἀπ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καθὼς τὸ τὸ γράφω ἀπαγγέλλοντας: «Κόφτο, κόφτο»...

Ἡ ἐτησία συνδρομὴ καλύπτει τὰ 24 φύλλα. Ὅσοι γράφονται συνδρομηταὶ γιὰ ἕνα χρόνο ἀνεξάρτητα τῆς ἡμέρας ποὺ γράφτηκαν θὰ πάρουν ὅλα - ὅλα 24 φύλλα.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΑΣΤΕΡΙ

Ὁ ρ ι ζ ό ν τ ι α : Γνωστότατος Ἕλληνας ποιητής. Κ ά θ ε τ α : Προξενεῖ τεράστιες καταστροφές. Δ ι α γ ώ ν ι α : Ἄσχημο. — Κατάστημα ἐπαγγελματίου.

Γρ. Λάφας, Βόλος

2) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ἀντικαταστήσατε τὶς τελεῖες μὲ φωνήεντα καὶ τὶς παῦλες μὲ σύμφωνα. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε μᾶς δίνουν τὸ ὄνομα γνωστοτάτης ἑλληνικῆς πόλεως.

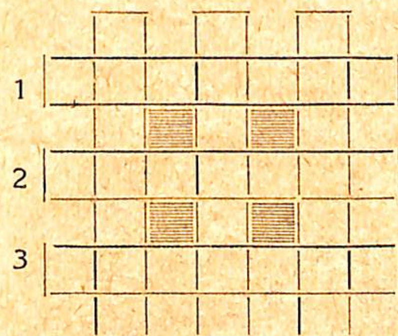
1) — . . — . — . — . —
2) . — . — .
3) — — . — . — .
4) — . — . —
5) . . — — .
6) — . — . .
7) . — — .
8) — . . — . —
9) . — — . — . —
10) — . — . . —
11) . — . . . —

1) Ἀρχαῖος ἱστορικός.
2) Τραγικὴ ἡρωΐδα.
3) Οἱ τσιγκούνηδες δὲν τὴν ξέρουν.
4) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου.
5) Γνωστότατο ἡφαίστειο.
6) Πόλη τῆς Φθιώτιδας.
7) Βουνὸ τῆς Θεσσαλίας.
8) Ποταμὸς τῆς Αἰγύπτου.
9) Εὐρωπαϊκὴ χώρα.
10) Λίμνη τῆς Βοιωτίας.
11) Προφήτης.

Ἰωάν. Τσιομπλίκας

3) ΔΙΚΤΥΩΤΟ

1 2 3

Ὁ ρ ι ζ ό ν τ ι α κ α ὶ κ ά θ ε τ α : 1) Νησὶ τοῦ Ἰονίου. 2) Θὰ τὸν βρῆτε στὰ σύνορα. 3) . . . . . οὐδὲν ὄνειδος.

4) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς
μέσ' τὰ δάση θὰ μὲ βρῇς.
ἂν οὐρὰ κεφάλι κόψῃς
εἰς τοὺς κήπους θὰ μὲ δῇς.

Γεώρ. Κοντεράνης

5) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1	I							N
2		I					N	
3			I			N		
4				I	N			
5				N	I			
6			N			I		
7		N					I	
8	N							I

1) Τὸ ἀπολύτως τέλειον. 2) Ὑπάρχει στὸ τσιγάρο. 3) Μᾶς εἶναι περισσότερο γνωστὸς ὡς φοῦρνος. 4) Πόλη τῆς Πελοποννήσου. 5) Σκληρὸ πέτρωμα. 6) Ὁ τάφος αὐτὸς βρίσκεται στὰ Ἱεροσόλυμα. 7) Ἐξέγερση. 8) Περνοῦν στὴ θάλασσα τὸ μεγαλείτερο μέρος τῆς ζωῆς τους.

Χρ. Παντούρης
Σιμόπουλον Ἠλείας

6) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Μὲ τ' ἀρχικὰ τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε σχηματίζεται τὸ ὄνομα μεγάλου φιλοσόφου.

1) Σκανδιναυϊκὸ Κράτος.
2) Τὰ ψώνια στὴν καθαρεύουσα.
3) Περίφημος θαλασσοπόρος.
4) Θὰ τὴν βρῆτε στὰ Δωδεκάνησα.
5) Ἀντίπαλος τοῦ Δημοσθένη.
6) Ἐκεῖ ἔγινε κάποτε ἕνας μεγάλος πόλεμος.
7) Ἀρχαία θεά.
8) Ποταμὸς τῆς Γαλλίας.

Γεωρ. καὶ Χαρ. Παπαδημητρίου

7) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

1) Ποιὸς ὠκεανὸς δὲ θέλει πόλεμο;
2) Ποιὸς ἀριθμὸς εἶναι ζῶο; νόμισμα;
3) Ποιὸ μουσικὸ ὄργανο εἶναι νόμισμα;
4) Ποιὰ πρωτεύουσα ἔχει δύναμη;

Β. Πανόπουλος, Ἀγρίνιον

8) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

Τοποθετῆστε στὰ παρακάτω τετράγωνα τοὺς ἀριθμοὺς 8, 16, 24, 32, τέσσαρες φορὲς τὸν καθένα, ὥστε ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ δίδουν ἄθροισμα 80.

Δ. Γκιζάνης, Λαμία

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 50

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						■					
2		■								■	
3			■						■		
4				■				■			
5					■		■				
6	■					■					■
7					■		■				
8				■				■			
9			■						■		
10		■								■	
11						■					

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἐποχὴ τοῦ ἔτους. — Ἀποστέλλω. 2) Μιὰ Μοῦσα. 3) Σύνδεσμος. — Ξέρουν τὰ πάντα. — Σύμφωνο καὶ φωνῆεν. 4) Θέλει κλείσιμο. — Ἐξουσιάζει μαύρους. — Συνδέει δυὸ ἢ περισσότερες ἔννοιες. 5) Σκεπάζει τοὺς ὤμους. — Μεγάλη χώρα τῆς Ἀσίας. 6) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου. — Θὰ τὸ βρῆτε στὸ μπουκάλι. 7) Συνήθεια. — Εἶναι κάθε ὑλικὸ ἀντικείμενο. 8) Καταστρέφει τὰ ροῦχα. — Λέγεται καὶ «πάτσι». — Μάρκα αὐτοκινήτου. 9) Δυὸ σύμφωνα. — Ἀναστάτωση, μεγάλος θόρυβος. — Προσωπικὴ ἀντωνυμία. 10) Ἅπλωμα, τέντωμα. 11) Χώρα τῆς Δ. Ἀσίας. — Χωρὶς ὄρεξη.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Πολλὲς φορὲς μᾶς πιάνει, δὲν ξέρουμε τί κάνουμε. — Μεγάλο πλῆθος. 2) Δυσβάστακτος, καταθλιπτικός. 3) Νότα. — Ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τοῦ πλανητικοῦ συστήματος. — Γράμμα τοῦ Γαλλικοῦ ἀλφαβήτου. 4) Αἰσθητήριο. — Εἶναι τὸ δηλητήριο τοῦ φιδιοῦ. — Χειμωνιάτικο σπόρ. 5) Θὰ τὸ βρῆτε στὸ παράθυρο (ξεν.). — Ἐναντίον. 6) Χρῶμα (ἀνάπ.). — Μονάδα βάρους στὸν πληθυντικό. 7) Πρόθεσις. — Δεικτικὴ ἀντωνυμία (πληθ.). 8) Πρόθεση. — Μιὰ τῶν Δωδεκανήσων. — Τὸ ἔχουν οἱ κομψευόμενοι. 9) Ἀπαγορευτικόν. — Πολιτικὸς καὶ στρατηγὸς τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν. — Αἰτιατικὴ προσωπικῆς ἀντωνυμίας. 10) Δημοκρατία τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς. 11) Εἰδικὰ σχολεῖα. — Παρέχουν περίθαλψη.

ΛΥΣΕΙΣ 49ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Σ Τ Α Υ Λ Ο Σ
Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α
Κ Α Σ Τ Α Ν Α
Α Π Ι Σ Τ Ο Σ
Μ Α Λ Ι Σ Τ Α
Ε Β Ε Ρ Ε Σ Τ

2) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

1) Ὄνος, 2) Γάτα, 3) Ἀθηνᾶ, 4) Σάμος, 5) Ἰταλός, 6) Ροδόπη, 7) Ἀμερική, 8) Μίλητος, 9) Ἀθάνατος, 10) Καναρίνι.

3) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Σ
Π Ο Υ
Κ Ο Υ Β Α
Α Ν Η Λ Ι Ο Ν
Σ Κ Ω Ρ Ι Α Σ Ι Σ

4) ΠΟΣΟΙ ΗΤΑΝ;

Ἦταν τρεῖς.

5) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) ΑΞιός, 2) ΓΕνουα, 3) ΗΝία, 4) ΣΟλωμός, 5) ΙΦιγένεια, 6) ΛΩτ, 7) ΑΝόητος, 8) ΟΤε, 9) ΣΑίξπηρ = ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ — ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ.

6) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

ΡΗΜΑ (ΣωτήΡΗ ΜΑθημα).

7) ΔΙΚΤΥΩΤΟ

1) ΚΑΛΑΜΑΙ, 2) ΠΑΛΑΜΑΣ, 3) ΚΑΙΑΦΑΣ.

8) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Πεινῶ — Πίνω.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 49

Ο Ρ Ι Ζ Ο Ν Τ Ι Α: 1) ΚΥΜΑ — ΣΑΛΑ. 2) ΗΡΑ — ΣΥΝ. 3) ΙΛ (Η) — ΑΓΙΟΣ — ΡΑ. 4) ΝΕΑ — ΩΟΝ — ΔΙΣ. 5) ΟΡΑ — ΔΑΣ. 6) ΙΣΑ — ΑΕΚ. 7) ΝΩΕ — ΙΟΝ. 8) ΝΥΝ — ΚΩΣ — ΣΙΑ. 9) ΕΞ — ΟΑΣΙΣ — ΣΙ. 10) ΣΚΙ — ΑΗΡ. 11) ΗΤΤΑ — ΣΕΙΩ.

Κ Α Θ Ε Τ Α: 1) ΚΑΙΝ — ΝΕΦΗ. 2) ΛΕΟ — ΝΥΞ. 3) ΜΗ — ΑΡΙΩΝ — ΣΤ. 4) ΑΡΑ — ΑΣΕ — ΟΚΑ. 5) ΑΓΩ — ΚΑΙ. 6) ΙΟΣ — ΦΩΣ. 7) ΣΟΝ — ΣΙΑ. 8) ΣΥΣ — ΔΕΙ — ΣΗΣ. 9) ΑΝ — ΔΑΚΟΣ — ΡΕ. 10) ΡΙΣ — ΝΙΣ. 11) ΑΛΑΣ — ΑΙΡΩ.

61) Ἦταν ὁ φημισμένος ρήτορας Δημοσθένης, ποὺ μισοῦσε πολὺ τὸ Φίλιππο, γιατὶ νόμιζε πὼς τὸ σχέδιό του ἦταν νὰ γίνῃ κύριος ὅλης τῆς Ἑλλάδας. Μά, τὴν ἴδια στιγμή, ἕνας δεύτερος ρήτορας, ὁ Αἰσχίνης, ποὺ ἐκτιμοῦσε τὸ Φίλιππο, μπῆκε στὴ συζήτηση.

— Τὸ μῖσος σου σὲ τυφλώνει, Δημοσθένη, εἶπε στὸ ρήτορα. Ὁ Φίλιππος εἶναι φίλος μας κι' ὄχι ἐχθρός. Μὴ ξεχνᾶς πὼς ἡ χώρα του κατοικεῖται ἀπὸ λαούς, ποὺ μιλοῦν τὴ γλῶσσα μας. Ἡ Μακεδονία εἶναι κράτος Ἑλληνικὸ σὰν τὴ Σπάρτη καὶ τὴν Ἀθήνα.

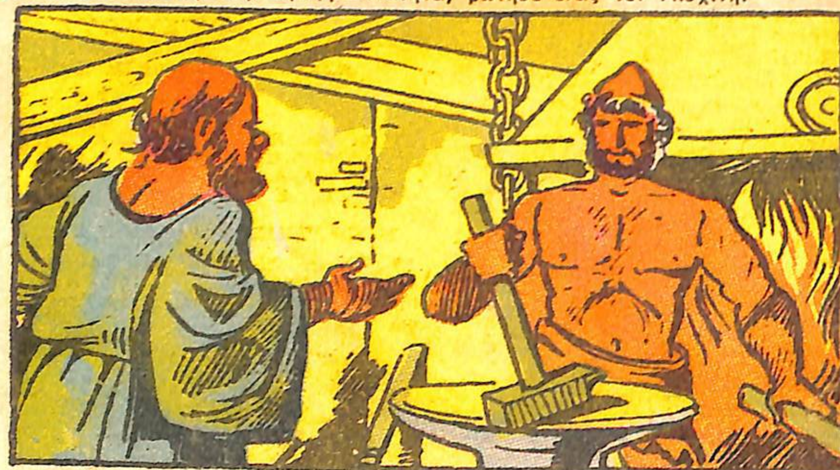
— Τότε, γιατὶ θέλει σώνει καὶ καλὰ νὰ μᾶς κάμη συμμάχους, — σκλάβους δηλαδὴ στὴν πραγματικότητα; ρώτησε ἕνας τὸν Αἰσχίνη.

62) — Μὴ κουβεντιάζεις μὲ «φ ι λ ι π π ί ζ ο ν τ ε ς» Λεωκράτη, τὸν ἔκοψε ὁ Δημοσθένης. Αὐτοὶ πουλήθηκαν στὸ Φίλιππο κι' ἦρθαν ἐδῶ νὰ προδώσουν τὴν ἴδια τους τὴν Πατρίδα.

Καί, διπλώνοντας τὸ μανδύα του, ὁ τραχὺς καὶ πεισματικὸς ρήτορας, μάκρυνε ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος. Κούνησε τὸ κεφάλι του ὁ Ἰσοκράτης, ἕνας ἄλλος πολὺ μετρημένος καὶ συνετὸς ρήτορας.

— Αὐτὲς οἱ ἀκρότητες θὰ μᾶς φέρουν τὸν πόλεμο μέσ' στὴν ἴδια τὴν πόλη μας, εἶπε. Μὲ λίγη συνεννόηση, ὅλα θ' ἄλλαζαν. Ἂν δεχόταν ὁ Φίλιππος νὰ μιλήση, σὰν ἴσος πρὸς ἴσους κι' οἱ Ἀθηναῖοι ν' ἀκούσουν, χωρὶς προκατάληψη, ἡ Ἑλλάδα ἑνωμένη, θὰ βάδιζε πρὸς τὸ θρίαμβο.

63) Ἀνάστατα ἦταν τὰ πνεύματα. Οἱ πολιτικοὶ ποὺ «φιλίππιζαν», ὅπως ἔλεγε ὁ Δημοσθένης, γύριζαν στὶς παλαῖστρες, στὶς ἀγορὲς καὶ στὰ ἐργαστήρια, ὅπου μαζεύονταν οἱ πολῖτες. Καὶ προσπαθοῦσαν νὰ πείσουν τοὺς Ἀθηναίους πὼς ἔπρεπε νὰ συνάψουν εἰρήνη καὶ συμμαχία μὲ τὸ Φίλιππο, ποὺ εἶχε σκοπὸ νὰ ἑνώση τοὺς Ἕλληνες γιὰ νὰ πολεμήσουν τοὺς Πέρσες καὶ νὰ ξαπλώσουν τὸ φῶς τοῦ Ἑλληνισμοῦ σ' ὅλη τὴν Ἀσία.

Ὁ Δημοσθένης πάλι κι' οἱ πιὸ πολλοὶ Ἀθηναῖοι νόμιζαν πὼς κινδύνευε ἡ ἀνεξαρτησία τῆς πόλης κι' ὅλης τῆς Ἑλλάδας.

Ὁ κόσμος εἶχε διαιρεθῆ σὲ δυὸ κόμματα... Μὰ ὁ Δημοσθένης, μὲ τὴ μεγάλη του εὐγλωττία, κατάφερνε νὰ κερδίζη πάντα τὸ δῆμο.

64) Ἔτσι ἔγινε κι' ἐκείνη τὴ μέρα, στὶς 30 τοῦ Ἰουνίου τοῦ 338 π.Χ.

Καὶ κατὰ τὸ σούρουπο, ἕνας ἀγγελιαφόρος ἔφερε τὴν εἴδηση: Ὁ Φίλιππος κατεβαίνει μὲ στρατό. Μπῆκε στὴ Θεσσαλία, πῆρε τὴν Ἐλάτεια. Ἀπὸ κεῖ εἶναι εὔκολο πιὰ νὰ κατέβη στὴ Στερεά. Ὅπου νᾶναι, θὰ κυριεύση τὶς Θερμοπύλες, τὴ Φωκίδα καὶ τὴ Βοιωτία.

Ἡ νύχτα, ποὺ ἔπεσε μαζὶ μὲ τὴν εἴδηση, ἔκαμε νὰ φουντώση ἡ ἀγωνία. Ἡ ταραχὴ ἦταν ἀπερίγραπτη.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Δημοσθένης ξεσήκωσε τὸ λαό. Τοῦ ἔδωσε ἐντολὴ νὰ πάη στὴ Θήβα καὶ νὰ κερδίση τὴ συμμαχία της, νὰ χτυπήσουν τὸ Μακεδόνα οἱ δυὸ πολιτεῖες.

65) Κατάπληχτοι ἄκουσαν οἱ Θηβαῖοι τὴν ἄλλη μέρα αὐτὸ τὸ χείμαρρο τῆς ρητορικῆς. Κάθε λόγος του κεραυνὸς γιὰ τὸ Φίλιππο, κάθε πρότασή του βροντὴ κι' ἀστραπή. Ταλαντευόταν ἐπάνω στὸ βῆμα, ἔσκυβε μπροστὰ μ' ἁπλωμένο χέρι, ἐνῶ μὲ τὸ ἄλλο χειρονομοῦσε νευρικά. Ὅλα του, — ἔκφραση, κίνηση καὶ λόγος, — ἦταν μιὰ φλόγα. Εἶχε τόση θέληση, τόσο πάθος, ποὺ κέρδισε ὅλους μὲ τὶς ἀπόψεις του.

Τοῦ κάκου προσπάθησαν νὰ τὸν ἀντικρούσουν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Φιλίππου. Τὸ βράδυ τῆς ἴδιας μέρας, ἔγινε ἡ συμφωνία τῆς συμμαχίας. Θηβαῖοι καὶ Ἀθηναῖοι ὁρκίζονταν νὰ ὑπερασπίσουν τὴν ἐλευθερία τους, νὰ χτυπήσουν, μὲ ἑνωμένες τὶς στρατιωτικές τους δυνάμεις, τὸ Φίλιππο.

66) Στὴν πεδιάδα τῆς Χαιρώνειας, συναντήθηκαν μὲ τὴ στρατιὰ τοῦ Φιλίππου. Οἱ Μακεδονικὲς φάλαγγες ἦταν πανίσχυρες, ὁπλισμένες μὲ τὴν περίφημη σάρισσα, τὸ μακρὺ κοντάρι. Δεκάξη πυκνὲς καὶ μεγάλες σειρές, κάθε στοῖχος, ἕνα τετράπαχο κι' ἀπέραστο τεῖχος ἡ κάθε φάλαγγα. Κι' ἄλλο ἕνα τεῖχος μπροστά, οἱ σειρὲς τὰ μακρυὰ κοντάρια, ποὺ προηγοῦνταν, προσβάλλοντας κατὰ μέτωπο τὸν ἐχθρό.

Μά, ἐκτὸς ἀπ' τὶς φάλαγγες, μὲ τὰ δάση τὶς λόγχες, εἶχε ὁ Φίλιππος κι' ἄλλα τάγματα, πεζικὰ κι' ἱππικά, ἐλαφρότερα, πιὸ εὐκίνητα. Αὐτὰ ἔκαναν τὶς κυκλώσεις καὶ βοηθοῦσαν ἀπὸ τὰ πλάγια τοὺς «Πεζε-